
The Ohio State University
3 2435 05259518 8

THE OHIO STATE UNIVERSITY BOOK DEPOSITORY
D AISLE SECT SHLF SIDE POS ITEM C
8 04 23 01 7 13 006 0

شیخ وصفی

بدایع

رسمی، ادبی بعض مسوداتی حاویدر

معارف نظارت جلیله سنك رخصتیله

صاحب وناشری : کتابجی آراکل

استانبول

مطبعهٔ نشان بربریان — اسکی ضبطیه جاده‌سی نومرو ٦١

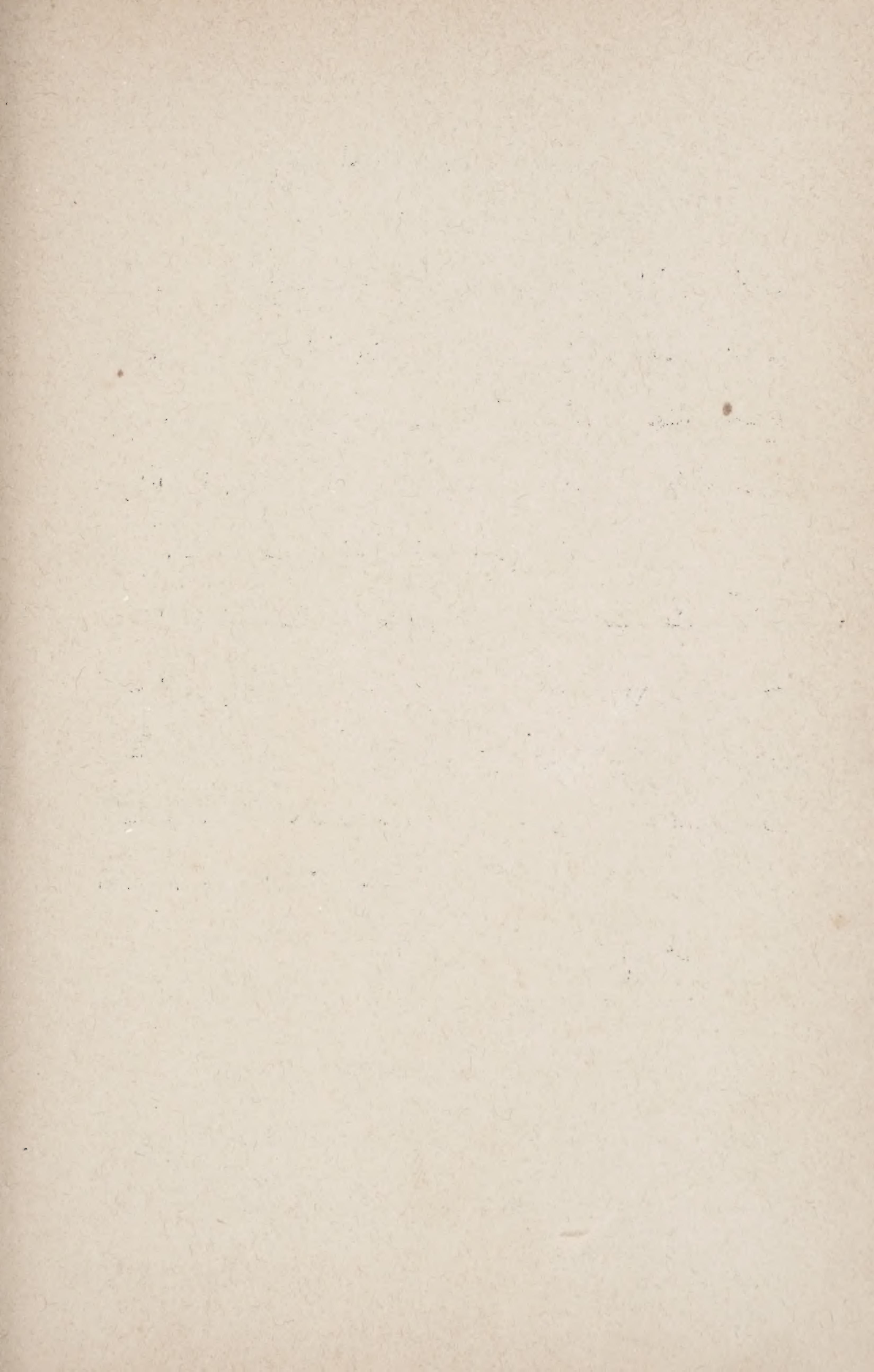
١٣١٠

﴿ افادهٔ مخصوصه ﴾

مکاتب عالیه‌نك برنجیلرندن معـدود اولان وتحت نظارت جناب شیخ الاسلامیده بولنان مکتب فیض مکسب نوابده من غیر لیاقةٍ انشا معلمی بولندیغم جهتله طلبه‌یه عاجزانه استکتاب ایتدیکم مسوداتی بوندن اول «لوامع» نامی آلتنده طبع ونشر ایتدیرمش ایدم.

الده استکتاب طریقیله ینه بر طاقم مسودات بیرکد۔ یکنـدن بونلرکده طبع ونشرینی طلبهٔ موما الیهم رجا ایتدکلری جهتله دکرسزلکنه باقمیه‌رق «بدایع» عنـوانی آلتنده میدان انتشـاره وضعی خصوصـنه جسارتیاب اولدم. ومن الله التوفیق.

شیخ وصفی

بدایع

— ١ —

نظرگاه سامئ جناب مشیختپناهیلرینه

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

امیرالمؤمنین نائب مناب رسول امین پادشاهمز افندمز حضرتلری روز جلوس عدالت افروز همایونلرندن بری بالجمله مناصبی اربابنه احسان وجهان عثمانینك ازدیاد شاننه مصروف اولان ارادات محاسن غایات خسروانه‌لریله بتون تبعۀ صادقۀ شاهانه‌لرینی سرفرو بردۀ زمین شکران بیورمقده اولدقلری مثللی بوکره‌ده جاه جلیل فتوایی اهلیت وصداقتی جمله عندنده مسلم افندمز کبی برذات مکارم شیمك عهدۀ استیهال دولتلرینه تودیع بیوره‌رق انوار عبودیت ایله مالی بولنان قلوب داعیانی مستغرق بحر شادمانی بیورمشلردر.

کمترلری‌ده بوشوق ایله صبح ومسا پیرایهٔ السنهٔ اصدقا اولان : « جناب یزدان حامیٔ شرع مبین نخبهٔ سلاطین عدل آیین خلیفهٔ بی مدانی غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینی انوار جلیلهٔ قرآن رونق طراز محکمهٔ جهان اولدقجه سریر شوکت مصیر عثمانیده حکمران بیورسون . » دعای فیض انتماسنه اردافاً ذات ستوده صفات ولی النعمیلرینك سایهٔ آسمانپایهٔ حضرت پادشاهیده کامبین والی آخرالدوران مقام معلای مشیختده کمال اقبال ایله مکین اولملری ایچون بارگاه قاضی الحاجاته رفع دست نیاز ایتمکده اولدیغمك عرض وبیاننه ابتدار وتأیید رابطهٔ رقیته وسیله اولور امیدیله ترجمان وجدانم اولان قصیدهٔ آتیه‌نك خاك پای ناصیه پیرای فتواپناهیلرینه تقدیمنه اجتسار قیلندی .

قصیدهٔ مذکوره ذکرسزلکنه باقلمیه‌رق تنزلاً نظر التفاته آلنه‌جق اولورسه عاجزلری ایچون نه‌بیوك شرفدر.

هر جهتله مستلزم مباهات عظیمه اوله‌جق بویله بر شرفدن محروم بیراقلمامقلغم خصوصنی شیمهٔ کریمهٔ عجزه نوازیلرینه استناداً تمنا وحق درویشانه‌مده ابذال بیوریله

کلن توجهات مکارم غایات بنده پروریلرینك بقا وتزایدی استرحامنه اجترا ایلرم. هرحالده امروفرمان حضرت ولی الامرکدر.

﴿ قصیده ﴾

ای سر افراز اعالئ معالی عنوان
اعقل دهری ایدر فکر متینك حیران

سنسین اول ناطقه آرای حکم پرور کیم
لال اولور مجلس فیضکده سخن پردازان

سنسین اول مردکر مکستر دریا دل کیم
لجهٔ مرحمت ولطفکه یوقدر پایان

سنسین اول زبدهٔ ارباب اصالت که مدام
وجه پاککده ایدر نور نجابت لمعان

سنسین اول مردمك اعین اصحاب دها
که ایدر مسلك عالیکی جهان استحسان

بوله‌ماز شیمهٔ پاکیزه‌که برکیمسه قصور
حسن اطواریکه دلبسته‌در اهل عرفان

اعتراف ایلیور اهلیتکی دشمن ودوست
فضل وعرفانکه بوندن بیوك اولماز برهان

ایلدی فروهٔ بیضا ایله قدرك برتر
راه صدق ایچره کوروب ذاتکی شاه دوران

اویله برشاه دل آکاه کرم پیرا کیم
درکه اقدسیدر ملجأ اهل ایمان

سایه انداز اوله‌لی تختکه سلطنته
اولدی کوندن کونه انوار عدالت رخشان

روش معدلتی باعث شان دولت
مسلك مرحمتی السنه آرای جهان

نه شرفدر بوکه بربویله شهك عصرنده
شیخ الاسلام جهان اولدك ایا نادره دان

نه قدر ایلسه اطرا قلم اوصافکده
ایده‌مز بیکده برین سلك بیانه اتیان

کنج معنیده بولنماز سکا لایق تعبیر
عاجزم ایلیه‌مم مدحکی حقیله بیان

عجزمی معترفم وصفکه قارشی یوقسه
شمدی اعجاز معانیده بنمدر میدان

شعرم آرایش کلزار سخندانیدر
طرز انشادم ایدر بلبل نظمی رقصان

ایلرم ملك معانی‌یی سراسر تسخیر
هرنه دم وادیٔ نظم ایچره ایدرسه‌م جولان

رفعت شعرمه دلداده علو معنی
برغزلله ایده‌یم پایهٔ طبعم اعلان

«اولدی عشقیله کوکل برکوزلك سرکردان
نازنینانی ایدر حسن اداسی حیران

زلفی سنبل رخی کل دیده‌سی نرکس لبی مل
اوپری صورته عاشق نصل اولماز انسان

رشك ایدر قامت بالاسنه سرو آزاد
ایمرنیر شیوهٔ رفتارینه تسنیم روان

نیّر برج ملاحتدر اوشوخ طناز
جان ویرر حسن دلاراسنه ماه کنعان

ایتسه‌ده ایتمسه‌ده لطفنه شایسته بنی
فرش خاك قدم نازکی اولسون دل وجان »

پایهٔ طبعکی اظهاره نه حاجت وصفی
سنی اعلی بیلیر اول عارف پیدا ونهان

ایده‌رك طی کلام ایله کمافی الاول
روز وشب ادعیهٔ عالیه‌سن ورد زبان

سایهٔ معدلت آرای شهنشاهیده
ایلیه ذاتنی هرایشده موفق یزدان

دمبدم قصر دلی کعبهٔ اشواق اولسون
ایلدکجه دوران طاق سماده قمران

* * *

— ٢ —

معروض داعی ٔ دیرینه‌لریدر که
توجهات باهرالفیوضات بی‌کس نوازیلرینك ادای
حق تشکرندن عاجز ایسه‌م‌ده هر زمان:

یارب بشرع انور مفتی‌الانام عصرك
کوندن کونه جهانده اقبالی ایله مزداد
کوسترمه روی محنت لطفکله قیل تجلی
کاشانهٔ فؤادی اولسون مسرت آباد

قطعه‌سنی ورد زبان ایتمکده اولدیغم کبی وسائل انبساط افروز چهره کشای بروز اولدقجه‌ده برای تجدید رشتهٔ انتساب خاك پای ناصیه پیرای جناب شیخ‌الاسلامیلرینه دخی عرض عبودیته شتاب ایتمکلکی لازمهٔ صداقت بیلدیکم

جهتله سنهٔ جدیده‌نك شرف حلولنی نعم‌الذریعه عد ایله :

یارب بعصر سید کونین حشره‌دك
ایام عمرین ایت اوکرمکسترك مدید

نوسال خوش ورودینی فرخنده فال‌قیل
هرلحضه ایله رونق اقبالنی مزید

قطعه‌سنی کویا اوله‌رق ایفای فریضهٔ رسم تبریکه مثابرت
ویکانه باعث فیضم اولان انظار محاسن دثار کرامیلرینك
استزادهٔ ابذالی بابنده تقدیم قبالهٔ رقیته مجاسرت ایلرم.
هرحالده

*
* *

— ٣ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
آستان جناب مفتی‌الانامیلرینه کسب انتساب من کل
الوجوه باعث شرف بی حساب اولوب بونك ایفای
تشکری ایچون هربار ادعیهٔ خیریهٔ مشیختپناهیلریله تزیین
لسان صداقت شعار ایتمکده اولدیغم کبی وسائل جمیله

دوشدكجه‌ده خصوص مذكورك عرض و بيانى جملهٔ
وظائف رقيتدن بيلديكم جهتله ليلهٔ معراج باهرالابتهاج
حضرت فخر رسالتك حسن حلولنى فرصت عد ايده‌رك
تقديم عبوديتنامه‌يه مسارعت وعاجزانه ليلهٔ شريفهٔ
مذكوره‌نك تبريكنه اردافاً حق كمترى‌ده بى‌دريغ بيوريلان
توجهات فيض غايات ولى‌النعميلرينك بقا وازديادى
تمنيسنه مجاسرت ايلرم. هرحالده

— ٤ —

معروض داعىٔ ديرينه‌لريدركه

عبد احقرلرى يتمش اوچ تاريخندن برى باب والاى
مشيخت عظمى ايله برچوق نيابتلرده بولنه‌رق ايفاى
حسن خدمت ورضاى بارى‌يه موافق حركتله استجلاب
دعوات خيريهٔ حضرت پادشاهى‌يه غيرت ايتمش داعياندن
اولوب مأموريت اخيرهٔ عاجزانه‌م اولان . . . ولايت
جليله‌سى مركز نيابتنده ايكن ظهور ايدن حادثهٔ مندفعه‌ده

مجرد توجهات محاسن غایات جناب فتواپناهیلرینك ثمرهٔ باهرهسی اولەرق حصوله کلن موفقیت ناچیزانەم لطفاً رهین تقدیر عالی بیورلمسیله وذاتاً رؤس داعیانەمك توجیهی یکرمی سکز سنەیی متجاوز بولنمسیله احسان بیوریلان ازمیر پایهٔ مجردینك موصل بلاد خمسه اولمق اوزره مخرج پایەسیله تصحیحنه ولایت مذکورەدن درسعادته عودت عبیدانەمی متعاقب خاكپای امل بخشای ولی النعمیلرینه وضع جبین عبودیت ایتدیکم صیرەده وعد جلیل مراحم دلیل کرمکاریلری شرفتعلق ایتمش اولدیغندن عاطفت مسلمهٔ بندەنوازیلرینه استناداً وعد عالی وجه ایله تصحیح رتبهٔ کمترانەم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ شیخ الاسلامیلرینك رایکان بیورلمسی نیازینه مجاسرت ویکانه باعث ازدیاذ فیضم اولان انظار مکارم دثارگرامیلرینك استزادهٔ ابدالی باینده شفقت معالی منقبت منعمانەلرینه کمال ابتهال ایله دخالت ایلرم. هرحالده

— ٥ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

بوندن برسنه مقدم بعض اسنادات واهیه اوزرینه تحت محاکمه‌یه آلنمش وجریان ایدن محاکمه نتیجه‌سنده من‌کل‌الوجوه برائتمی اثبات ایتمش ایسه‌مده هنوز محل مأموریت کمترانه‌م اولان . . . سنجاغی وکالتله اداره ایدلمکده اولوب احقرلری شوراده بوراده سرکردان کزمکده وکوندن کونه احوال ضجرت اشتمالم اشتداد ایتمکده اولدیغندن ومظلومیتی تظاهر ایدن داعیلری کبی برعاجزك مدت مدیده معزول بیراقیله‌رق پامال اولمسنه مرحمت معالی منقبت جناب ولی‌النعمیلری هیچ بروجه ایله راضی اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغندن نیابت مذکوره‌یه اعاده‌م ایله احیا بیورلمقلغم خصوصنی تمنی‌یه جرأت ایلرم.

هرحالده

*
* *

— ٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

رادو یشته قضاسنك آب وهواسیله امتزاج اولنه‌میوب ناسلیچ قضاسنه تحویل نیابت ایدلمش وهنوز کمالیله کسب عافیت ایدیله‌میوب مدت نیابت عاجزانه‌مك ختامنه‌ده پك آز برشی قالمش اولدیغندن تجدید مدته عنایت مراحم منقبت جناب مفتی‌الانامیلری ساحه آرای بروز اولورسه دوچار اولدیغم دیون بی‌شمار ایله خسته‌لکك پنجهٔ قهرندن قورتاریلوب یکیدن احیا بیورلمش اوله‌جغمدن — هر نه‌قدر موافق لوازم عبودیت دکلسه‌ده — خاك پای ناصیه‌پیرای ولی‌النعمیلرینی تصدیعه مجبور اولدم.

آستان دولتلرندن باشقه پناهم و احوال ضجرت اشتمال کمترانه‌می عرض ایله استدعای مرحمت ایده‌جك برامیدکاهم اولمدیغندن بیان حاله اجترا و پیرایهٔ لسانم اولان: «جناب پروردکار ذات ستوده صفات فتواپناه‌یلرینی شمس وقمر طاق سماده جلوه‌کر اولدقجه مقام معلای مشیختده برقرار بیورسون آمین.» درود مسعودینه

تردیفاً مسئول ناچیزانه‌مك اسعافی خصوصنی كمال ابتهال
ایله تمنا ایلرم. هرحالده

*
* *

— ٧ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

من غیر لیاقةٍ عهدهٔ عاجزانه‌مه تحمیل بیوریلان
عشاق مفتیلکنده اون سنه‌دن بری ابراز حسن خدمته
ورزش تام وزیور السنهٔ اسلامیان اولان دعوات خیریت
آیات حضرت پادشاهی ایله امرار ایام ایلمکده ایسه‌مده
خدمت مذکوره عائلهٔ کمترانه‌مك امر تعیشنی تأمین
ایده‌میوب بار گران ضرورت آلتنده ازلمکده بولندیغمدن
وبوکا ایسه بتون داعیانه مدرس یکانه اولان شفقت
بنده پرورلری راضی اولمیه‌جغی بدیدار اولدیغندن حال
یأس اشتماله مرحمةً طریق فیض رفیق نیابته قید وقبولم
ایله عهدهٔ عبیدانه‌مه صنف رابعدن برقضا نیابتی احسان
ودوچار اولدیغم شو درد تحملسوزدن بو صورتله رهایاب

اولمقلغم خصوصنه مساعدۀ جليلۀ جناب فتواپناهيلرينك ارزان بيورلمسی تمناسنه اجتسار اولندی. هرحالده

*
* *

— ٨ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدركه

(. . .) نيابتندن انفصالم ايكی سنه‌يی تجاوز ايتديكی حالده هنوز مناسب بر قضا نيابتنك عهدۀ عاجزانه‌مه توديعی خصوصنه عنايت بيورلمديغندن احوال ضرورت اشتمال كمترانه‌م ناقابل تحمل بردرجه‌يه كلديكی وبوكا ايسه آثار فيض مداری هرآن برر صورتله ساحه زيب شكران اولمقده بولنان مرحمت معجزه پرورلری هيچ بر وجه ايله قائل اولميه‌جغی بديهی بولنديغی جهتله يقينده آچيله‌جق اولان . . . قضاسی نيابتنك احسانيله احيا بيورلمقلغمه مساعدۀ جليلۀ جناب ولی‌النعميلرينك بی دريغ بيورلمسی نيازی بابنده خاك پای مكارم احتوای دولتلرينه وضع جبين عبوديته هرنه قدر موجب تصديع ايسه‌ده متجاسر اولدم. هرحالده

*
* *

— ٩ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

ایچ ایل سنجاغی مفتیلکی اون بش سنه مقدم عهدهٔ
داعیانه‌مه احاله بیوریله‌رق ایفـای حسن خدمتله مغایر
شرع شریف هر بر حرکتدن اجتناب وطرف ذی‌شرف
حضرت پادشاهی‌یه ادعیـهٔ خیریه جلبنه سعی بی حسـاب
ایتمش اولدیغم لوای مذکور مجلس اداره‌سندن تنظیم
ومربوطاً پیشـکاه دقایق اکتناه جناب فتواپناهیلرینـه
تقدیم ایدیلن مضبطه‌دن آکلاشیله‌جغی کبی بو خدمت هرنه
قدر باعث مفخرت ایسه‌ده مفتیلکه مخصوص وظیفه یوز
اللی غروشـدن عبارت اولوب بونکله طقوز نفره بالغ
اولان عائلهٔ عبیدانه‌مك اعاشـه‌سی تأمین ایدیله‌میـه‌جکی
بدیهی بولندیغندن وشمدی‌یه قدر اوته‌دن بریدن استدانه
ایله یاشانه بیلوب بو حالده دوام ایسه قابل اوله‌میه‌جغندن
احوال ضرورت اشتمالمه مرحمةً طریق سـعادت رفیق
قضـایه قید وقبولم ایله شو مضیق اضطرابدن رهـا

بیورلمقلغمی هر حالده مددرس بی چارکان اولان عاطفت
مسلمهٔ شیخ الاسلامیلرندن تمنی یه مجاسرت ایلرم. اول بابده

*
* *

— ١٠ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه
محکمهٔ شرعیه تعمیر قبول ایتمز درجه‌لرده مشرف
خراب اولوب تجدیدی خصوصنده اصحاب حمیتك مروت
دیندارانه‌لرینه مراجعت اولندقده بذل مقدور ایلیه‌جکلری
آکلاشلمغله بوصورتده مساعدهٔ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلری
بی دریغ بیوریلورسه اشراف مملکتك معرفتلریله بر اعانه
دفتری کشادینه مبادرت ومفتی افندی داعیلریله قائممقام
بك بنده‌لرینك نظارتی آلتنده جمع اعانه‌یه مباشرت
وتقدیم خاکپای دولتلری قیلنان رسم موجبنجه امر
انشاسنه مسارعت ایدیله‌جکنك عرض وبیانه مجاسرت
اولندی . هرحالده

*
* *

— ١١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مفتی افندی داعیلرینك تحقیق احوالنه دائر شرف وارد اولان امرنامهٔ جناب مشیختپناهیلری مآل منیفی معلوم کمترانه‌م اولدی.

بوبابده اطرافلیجه تحقیقاته کیریشلدکده افندئ موما الیه هریرده اولدیغی کبی بورادەده اکسك اولمیان بعض متمولینك اغراض نابجالرینه قضامز قائممقامی فلان بك بنده‌لری مثللی آلت اولمیه‌رق سرمو شریعت غرادن انحراف ایتمه‌مکه بذل مقدور وبویله‌لره هیچ بر وقت یوز ویرمیه‌رك اصلاحنه جهد نامحصور ایلمکده بولندیغی تبین ایتمکله تقدیم عریضه‌یه ابتدار قیلندی. اول بابده

***

— ١٢ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

فلان وفلان آغالر بیننده متکون دعوانك سورونجمه‌ده

بیراقلمیوب سرعت فصل وحسمنی آمر فی ۱۷ ربیع الاول سنه ۳۰۸ تاریخلی و۴۹ نومرولو امرنامهٔ فتواپناهیلری واصل انامل تکریم ومآل منیفی مدرکه پیرای تعظیم اولدی.

دعوای محبوث عنهانك شمدی‌یه قدر تأخیری رخا-وتدن تولد ایتمیوب منازع فیه اولان باغك محلنده کشف ومعاینه‌سی لازم کلمسندن ومذکور باغ قضایه سکز ساعت مسافه‌سی اولان فلان قریه‌ده اولوب بورالرده ایسه اوچ آیدن بری شتا فوق العاده حکمنی اجرا ایتمکده بولنمسندن ایلری کلدیکی وهوالر آچیلیر آچلماز کشف ومعاینه خصو-صی بعدالاجرا فصل وحسمنه شتاب ایدیله‌جکی حضور معدلت نشور مفتی الانامیلرینه عرض اولنور. هرحالده

*
* *

— ۱۳ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

بورا محکمهٔ شرعیه‌سی اوطورلماز درجه‌ده مشرف

خراب اولمغله تجدیدی ایچون متمولین اهالی لسان مناسب
ایله تشویق اولنه‌رق اعطای اعانه خصوصنده بذل مقدرت
و بو بابده مفتی افندی داعیلریله قائممقام قضا فلان بك
بنده‌لری عاجزلرینه معاونت ایتدكلرندن پیشگاه معالی
اكتناه جناب شیخ‌الاسلامیلرینه تقدیم اولنان رسم موجبنجه
محكمهٔ مذكوره‌نك وضع اساسنه مثابرت قیلندیغی فی ۱۱
مارت سنه ۳۰٦ تاریخیله خاك پای سامیٔ فتوا پناهیلرینه
عرض وبیان ایدلمشدی .

بوكره محكمهٔ مذكوره بحول الله تعالی اكمال اولنه‌رق
رسم كشادی ولادت باهرالسعادهٔ حضرت نبویه‌یه مصادف
اولان یوم مسعودده صورت مطنطنه‌ده اجرا وبو وسیلهٔ
جمیله ایله‌ده هرزمان آرایش السنهٔ اسلامیان اولان :

«جناب رب عزت مجدد بنیان سلطنت اولان شهریار
عمران پرور و تاجدار معالی كستر افندمز حضرتلرینك
قلب شاهانه‌لرینی مشرق انوار سرور وسایهٔ معموریتوایهٔ
خسروانه‌لرنده ممالك عثمانیه‌یی برقات دها معمور بیور-
سون آمین .»

دعای فیض انتماسی ایصال اجابتگاه جناب كبریا

قیلنمش اولدیغنك عرض وانباسنه مسارعت وشو موفقیت کمترانه‌مك محضا حق نامستحق عاجزیده ابذالنسه تنزل بیوریلان توجهات باعث المباهاة مشیختپناهیلرینك اثری اولدیغی کمال افتخار ایله اعتراف ایده‌رك محتاجی بولندیغم حسن انظار محاسن دثار بنده نوازیلرینك بقا وازدیادی نیازینه مجاسرت ایلرم . هرحالده

* *
*

— ١٤ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مفتی افندی داعیلری مداخلات نابجاسیله موکول عهدهٔ داعیانه‌م اولان امور قضایی تشویش وحق عاجزیده برطاقم اسناداتده بولنه‌رق اذهان اهالی‌یی تخدیش ایتمکده اولدیغندن وافندیٔ موما الیهك اغراض نفسانیه‌سنه قربان اولمازدن اول بورادن تباعد ایتمکلکم وجائب احتیاط پروریدن بولندیغندن همان استعفای کمترانه‌مك قبولیله چراغ بیورلمقلغم بابنده امرو فرمان حضرت ولی الامرکدره

*
* *

— ۱۵ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

محکمهٔ شرعیه باش کاتبی فلان افندی داعیلرینک علیهنه اقامه اولنان دعوانک فصل و حسمیله نتیجهٔ حکمک خاك پای مراحم احتوای مفتی الانامیلرندن استعلامنی متضمن فی ۲۷ ربیع الآخر سنه ۳۰۸ تاریخلی و ۲۵ نومرولو امرنامهٔ جناب شیخ الاسلامیلری زیور هامهٔ عاجزانه‌م ومآل حقایق اشتمالی معلوم کمترانه‌م اولدی .

کاتب موماالیه کویا فلان محله‌ده واقع معلوم الحدود برقطعه منزل عرصه‌سنی بمدر دیه فلان اوغلی فلان آغایه فراغ ایتمك اوزره بیك غروش آلمش وحال بوکه سالف‌ـ الذکر عرصه شریفه خانم نامنده بریسنك عهده‌سنده اولدیغی آکلاشلمش اولمغله علیهنه طولاندیریجیلق دعواسی اقامه اولنمش ایسه‌ده مزبوره شریفه خانم افندئ موماالیهك خاله‌سی اولوب عرصهٔ مذکوره مؤخراً آغای مرقومه فراغ ایدلدیکی وبوبابده جزایه تعلق ایدر برجهت کوریله‌ـ میوب افندئ موما الیهك برائتنه حکم اولنه‌رق منع

محاکمه‌سنه قرار ویرلدیکی حضور معدلت نشور فتواپنا۔
هیلرینه عرض اولنور. هرحالده

*
* *

— ١٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
بورایه کله‌لی وجودم آب وهواسیله امتزاج ایده‌میوب
صیتمه دینیلن یادکارك اضطراب طاقت شکنانه‌سنه تحمل
ایله برابر ادای وظیفه‌ده قصور ایتمه‌مکه غیرت ایلیورسه‌م‌ده
بوکونلرده علت مذکوره حکمنی شدتله اجرایه باشلایوب
مقاومته مجالم قالمدیغندن مناسب بر قضایه تحویل نیابتم
خصوصنه مساعدهٔ مرحمت عادهٔ جناب ولی النعمیلرینك
بی دریغ بیورلمسنی یکانه التجاکاهم اولان دارالامان
سماحتلرینه ناصیه سای عبودیت اوله‌رق تمنی ایدرم.
هرحالده

*
* *

— ۱۷ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی عهدهٔ کمترانه‌مه احاله بیوریلان فلان قضایه مواصلت ایده‌لی بعنایة الله تعالی امور مأموره‌می حسن ایفایه چالیشیورسه‌مده ایکی آیدن بری مبتلا اولدیغم صیتمه دینیلن علت طاقت کدازدن خلاصلك چاره‌سنی بوله‌میوب علت مذکوره الآن حکم فرما اولدیغی واطبای حاذقه‌دن فلان بك بنده‌لرینك ویرمش اولدیغی راپور مألندن آکلاشیله‌جغی وجه ایله تبدیل آب وهوا ایتمکلکم لازمه‌دن بولندیغی وحال بوکه بوجوارده هواسی کوزل بریر اولمدیغی جهتله فلان قضا نائبی فلان افندی داعیلریله مخابره اولنوب افندیٔ موماالیه بجایش قضایه موافقت ایلدیکندن مسلم انام اولان شفقت عالم پسندانه‌لرینه صیغنه‌رق بجایشمزه مساعدهٔ جلیلهٔ فتواپناهیلری رایکان وشاید بوخصوصه مساعده بیورلمازسه یریمه دیکرینك تعیینیله استعفای عاجزانه‌مك قبولی خصوصنده اظهار احسان بیورلمسنی کمال ابتهال ایله استرحام ایلرم. هرحالده

*
* *

— ۱۸ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

عاجزانه شمدی‌یه قدر بولندیغم نیابتلرده منهج استقا-
متدن آیرلمامغه غیرت وبوصورتله استجلاب دعوات خیریهٔ
حضرت پادشاهی‌یه بذل مقدرت ایتمکده اولدیغم باب فتواجه
معلوم ایسه‌ده اوته‌دن بری محکمهٔ نظامیه مدعیٔ عمومی
معاونی فلان افندی بنده‌لری محکمهٔ شرعیه‌یه عائد دعاوی‌یه
مداخله‌یه آلشمش اولدیغندن افندیٔ موماالیهه بوبابده
میدان ویرلمدیکی جهتله حق کمترانه‌مده عداوت پیدا ایدوب
داعیلرینی لکه‌لمك ایچون بوکونلرده علیهمده خاكپای جناب
شیخ الاسلامیلرینه تقدیم اولنمق اوزره برطاقم اسنادات
واهیه‌یی حاوی بر مضبطه تنظیمی خصوصنه اهالی‌یی
تشویق ایتمکده اولدیغی خبر آلنمغله حضور عدالت نشور
مفتی الانامیلرینه عرض حاله مجاسرت ایلرم . هرحالده

*
* *

— ۱۹ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

من غیر لیاقة نائبی بولندیغم . . . قضاسی نیابتندن

مدت عاجزانه‌مك انقضاسنه آلتی آی قاله . . . قضاسی نائبی ایله حسب الایجاب بجایشمزه فرمان بیورلمش ایدی.

هوالرك فنالغنه باقلمیه‌رق همان‌یوله چیقلمش وبناءً علیه بر چوق مصارف اختیاریله قضای مذکوره وارلمش اولدیغندن تلافیٔ مافات ایچون مدرس بی‌چارکان اولان مرحمت مسلهٔ مشیختپناهیلرینه دخالتله مدت کمترانه‌مك تجدیدی خصوصنی تمنا ویکانه مدار تفیضم اولان حسن توجه ولی‌النعمیلرینك حق داعیانه‌مده بقا وازدیادی استرحامیله خاك پای امل پیرای دولتلرینه ـ مجبول اولدقلری خصلت نجیبهٔ عجزه پروریلرینه استناداً ـ تقدیم عریضهٔ ناچیزی‌یه اجترا ایلرم. هرحالده

*
* *

— ٣٠ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان . . . قضاسنه کیتدیکم کوندن بری مصالح عبادی برسرعت

ممکنه ایله برنهج شرع شریف رؤیت وبوصورتله استجلاب
دعوات خیریهٔ حضرت پادشاهی‌یه صرف ماحصل غیرت
ایلمکده ذره قدر قصور ایتمدیکم حالده کویا محکمه‌ده
ایشلره باقلمیوب اعلاملر زمانیله اصحابنه ویرلمدیکی
حضورمعدلت نشورشیخ‌الاسلامیلرینه برغرضکارطرفندن
اخبار وبونك مقام مشیخت عظمادن مقارن صواب اولوب
اولمدیغی خصوصی قائممقام قضادن لدی‌السؤال موما-
الیه‌ده مجلس اداره اعضاسندن فلان آغانك تشویقیله
اسنادات واقعه‌یی طوغری اولمق اوزره خاك پای
دولتلرینه عرضه تصدی ایتدیکی استخبار اولنمغله - هر
نه‌قدر بوکبی اصحاب اغراضك عوعوه قبیلندن اولان
تفوهات نابجالرینه حوالهٔ سمع اعتبار بیورلمازسه‌ده -
اسنادات مذکوره‌یه وجود ویریلوب لایقیله تحقیق
اولنمقسزین عزلم طرفنه کیدلمه‌مسی استرحامنه مجاسرت
وحمایهٔ شفقت وایهٔ مفتی‌الانامیلرینه دخالتله کبار وصغار
حقنده مبذول اولان مرحمت مسلمهٔ فتواپناهیلرندن
حصه‌دار عاطفت بیورلمقلغم نیازینه مبادرت ایلرم،

هرحالده

*
* *

— ٢١ —

معلم الكمال افندمز

مشاهدهٔ ديدار دها دثاريكز ايله هنوز قرير العين اولمق دولتنه مظهر اوله‌مدمسه‌ده اوته‌دن برى آثار بركزيدهٔ فاضلانه‌لرى مطالعه‌سيله شرفياب اولمقده بولنديغم جهتله ينه بختيارم.

بو بابده عهدهٔ تلميذانه‌مه ترتب ايدن وظيفهٔ شكر-كذارى‌يى اداده قصور ايتمه‌مكه چاليشيورسه‌م‌ده شمدى‌يه قدر تقديم عبوديتنامه‌يه جسارت ايده‌ميشمه سبب ذات والاى فضيلت انتماى تحريرانه‌كزى تصديعى تجويز ايده‌مديكمدر.

نام كمترانه‌مك دفتر تلامذه‌ده ـ اكرچه ير بولمغه استحقاقى يوقسه‌ده ـ مقيد بولنمق شرف عالمبهاسنه مظهر اولمق آرزوسى بو اوراق‌پاره‌يى تسطيره جرأت بخش اولديغندن شو قصورمك عفوينى استرحام ايدرم. باقى...

*
* *

— ٢٢ —

فضیلتمآب افندمز

ذکر جمیل فاضلانه‌لری سامعه پیرای کمتری اولنجه بر حس مبین ولا کوکلمی سراسر استیلا ایتمش ایدی. احسانامه‌کزده ابرازینه تنزل بیوریلان مأثر وداد نوازش اتما او حس مبینی دوبالا ایلدی.

بونك حقیله لازمهٔ تشکرینی ایفا ایده‌میه‌جکمی اعتراف ایله قصور واقعك عفوینی تمنا وخاك پای فضیلت احتوای سامیلرینه عاجزانه تحیات فائقه اتحافیله قبولنی رجا ایدرم. باقی...

*
* *

— ٢٣ —

افندمز !

نزد عالیکزده معاملهٔ اخوتکارانه‌نك هرکسه بردرلو اولمسی تجویز ایدیلیر موادden بولنمدیغنی بیلدیکم ایچون

دکرسزلکمدن قطع نظرله خاك پایکزه بعض شیلر سپارش ایتمشدم، بونلر هنوز ورود ایتمدی.

یوقسه داعیکزی — استانبولدن مباعدت ایتدیکم کبی — اونوتدیکزمی؟ بویله اولمسه — حبل متین اخوته استناداً سپارش ایتمش اولدیغم شیلری — اهمال ایتمیوب ارسال بیورردیکز.

بوبابده‌کی مؤاخذه‌مك حقسز اولدیغنی اثبات ایده‌جك بر دلیل کوستره‌بیلیرسه‌کز منکسر اولان دل بی‌کینه‌می آباد وبو صورتله مخلصکزی شاد ایتمش اولورسکز. باقی اخوت.

*
* *

— ٢٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

پیرایهٔ انامل عاجزی اولان احساننامهٔ گرامیلری مسرت بخش دل کمتری اولدی. مطالعه‌سی شرفیله تشرف ایدن کوزلرم پرتوافشان نور سرور اولوب - معشوقه‌سنك

التفات حيات بخشاسنه مظهر اولان عاشق متحسر كبی ــ پر ابتهاج كسلدم.

كوندن كونه حسن توجه سمو حيلريله بين الاقران كسب تميز ايتمكده اولديغم جهتله اعلان بختيارى ايتمكدن كندمی آله ميورم.

بونك حق تشكرينی ايفا ايچون لسان اخلاصمی ازدياد عمر واقبال ولی نعمتيلری دعاسنه حصر ايله وظيفهٔ رقيتده قصور ايتمه‌مكه چاليشيورسه‌مده بوبابده‌كی عجزم لايقيله وجيبهٔ شكرگذاری‌یی ادايه مانع اوليور.

هرحالده قصورمك عفويله حق كمتريده ابذال بيوريلان حسن نظر فيض اثر منعمانه‌لرينك دوامنی استرحام ايلرم.

تسريری امر بيوريلان فلان افندی داعيلری همان مناسب بر قريه‌يه كوندرلدی . موما اليهك استحصال مسروريتی ايچون الدن كلن معاونتده قصور ايدلميه‌جكنی حضور عاليلرينه عرض ايله افتخار ايلرم . باقی

*
* *

— ٢٥ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

صباح غزته‌سنده برادر عالیلرینك ترك محكمهٔ جهان ایتدكلرینه دائر كوریلن فقرهٔ غم پرور عاجزلرینی پامال كدر ایلدی.

مرحوم هر جهتله اودا وبندكانـه شفیق بر وجود مراحم رفیق اولدیغندن ضیاعی جمله‌یی متأسف ایتمشدر. باخصوص مشارالیهك ارتحالی كمترلری كبی سایهٔ سامیلرنده تفیض ایدن ارباب ابتهالی داغدار والی آخر العمر روح پرفتوحنه فاتحه خوان ایلیه‌رك اشكبار ایتمسی طبیعیدر.

خـدا بیلیر ممكن اولسـه ایدی مرحومك یرینـه بی امتنان فدای جان وجهان ایدردم. نه چاره‌كه عادة الله جاری اولمامش!

ذات فضائل سمات كریمانه‌لری كبی «الموت تحفة المؤمن» نه دیمك اولدیغنه واقف بر مرد عارفك محتاج تسلیت اولمدقلری بدیهی بولندیغندن بو بابده كف لسان واو وجود معالی منقبت غنودهٔ خاك رحمت اولدقجه خاندان

عالیلریله افندمزك صدر عافیتده کامران اولملری دعاسنی
رفع بارگاه مستعان ایتمکده اولدیغمك عرضنه مجاسرت
وتوجهات بنده پروریلرینك بقاسنی استرحامه مبادرت
ایلرم.

*
* *

— ٢٦ —

فضیلتمندم افندم

محل مأموریت علیه‌لرینه سالماً مواصلت فاضلانه‌لرینی
مبشر وحق عاجزانه‌مده ابذال بیوریلان حسن توجه
سامیلرینك دوام وتزایدینی مشعر التفاتنامهٔ کریمانه‌لری
رونق افزای نظر تکریم اولدی.

کرمنامهٔ گرامیلرینك دل بی کینه‌مه پرتو انداز اولان
اشعهٔ نشاط افزاسی باعث شکران عظیم اولوب بو بابده‌کی
منتدارلغمك ـ صداعی موجب اولور دیه ـ عرض
وبیانندن اجتناب وخاك پای حقوق پروریلرینه تقدیم
عریضهٔ وجیزه‌یه شتاب ایدلدی. باقی

*
* *

— ٢٧ —

افندمز!

ذات عالیلرندن صیق صیق آلمقده اولدیغم احساننامه‌لرك بوکونلرده آره‌سی پك اوزادی. حتی فی ١١ تشرین اول سنه ٣٠٦ تاریخلی التفاتنامه‌لرندن صکره ایکی آی مرور ایتدیکی حالده هنوز برکرمنامه‌لرینه دسترس اوله‌مدم.

هرپوسته دیدهٔ حسرت دیده‌سنی مکتوب عالیلرینه وقف ایتمش اولان بر غربت زده‌یی بویله اوزون اوزادی‌یه مهجور التفات بیراقمق روامیدر؟

بنده‌لری کبی پامال خمول اولان بر بی چاره‌دنك کرمنامه‌لر ارسالیله تلطیف خاطرینه تنزل بیورملرینی شیمهٔ عاجزنوازانه‌لرینه استناداً استرحام ایلرم. باقی

*
* *

— ٢٨ —

سماحتلو افندم حضرتلری

خاك پای فیض بخشای جناب سموحیلرینه برای تأیید

رشتهٔ اختصاص وسیله جوی عرض اخلاص ایکن لیلهٔ مبارکهٔ رغائبك شرف حلولی بو مقصد عبیدانه‌می ایفا ایچون ذریعهٔ یکانه اولمغله آستان سعادت آشیان ولی نعمتیارینه تقدیم کلدستهٔ عبودیته ابتدار وشب مذکورده :

بحق نور پاك فخر عالم
قبول ایله دعامی یا الٰهی

مقام سلطنتده ایله قائم
کمال عافیتله پادشاهی

قطعه‌سنه تردیفاً بویله نیجه نیجه لیالیٔ مسعوده‌نك مشاهده‌سیله سایهٔ عاطفتوایه حضرت شهریاریده کامکار بیورلملری درود مسعدت نمودینی رفع بارکاه پروردکار ایتمش اولدیغمك بیانیله حق کمترینده ابذال بیوریله‌کلن توجهات معالی غایات بنده‌نوازیلرینك بقا وازدیادی تمنیاتنه اجتسار قیلندی. هرحالده

* * *

— ٢٩ —

افندمز!

برقاچ سنه مقدم بلدیه ریاستندن وقوع انفصال عالیلرینه مبنی ریاست مذکوره‌نك ید ناهله کچمسی عاجزلریله عموم ارباب حمیتی دلریش ایتمشدی. چونکه زمان ریاستلرنده الآن آرایش عیون شکران اولان نیجه آثار نافعه وجوده کلمشدرکه هر بری درایت کامله‌لرینه دال برر برهان بی همالدر.

هله کچن هفته بزم فلان بك طرفندن آلدیغم التفاتنامه‌ده ینه امر مهم ریاستك عهدهٔ کار آکاهیلرینه احاله قیلندیغی تبشیر اولنمغله حسب العبودیه وظیفهٔ تبریکه مسارعت وسایهٔ شاهانه‌ده بر وجه دلخواه عالی مملکتك احیاسنه موفقیتله بین الاقران تعالی بیورملری دعاسیله تزیین لسان مصادقت ایلرم. باقی حسن توجه کریمانه‌لرینه شدت احتیاج.

*
* *

— ٣٠ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حق نا مستحقِ داعیانه‌مده بی‌دریغ بیوریلان توجهات مستلزم المباهاة کرمکاریلرینك ادای وجیبهٔ تشکری ایچون روز وشب دعای توافر عمر واقبال سموحیلرینی ایصال قبولخانهٔ جناب رب الارباب ووسائل جمیله دوشدکجه خاك پای مکارم احتوای سامیلرینه برای تجدید انتساب تقدیم عبودیتنامه‌یه شتاب ایتمکده اولدیغم کبی لیلهٔ مبارکهٔ رغائبده دخی باکمال خلوص بال:

ولیِّ نعمتك قدرین جهانده
ایدوب کوندن کونه برتر الٰهی

سرای عافیتده ایله دائم
بحق حضرت حیدر الٰهی

قطعهٔ دعائیه‌سنی رفع بارکاه خدای متعال ایلمش اولدیغمك عرض وبیانه اجتسار وایفای رسم تبریکه مسارعتله

محتاجی بولنـدیغم حسن نظر محاسن اثر منعمانه‌لرینـك
کماکان دوام وازدیادی نیازینه ابتدار ایلرم. هرحالده

*
* *

— ٣١ —

سماحتلو افندم حضرتلری

وسـائل جمیله دوشـدکجه خاك پای فیض احتوای
جناب سموحیلرینه تقـدیم عبودیتنامه ایله تجدید رابطهٔ
انتسابی وجیبه‌دن بیلدیکم جهتله سـنهٔ جدیده‌نك شرف
حلولنی فرصت عـد ایده‌رك تبریکنه مجاسرت وانفـاس
معـدودهٔ حیاتی اثنیهٔ دولتلرینـه صرف ایتدیککی لوازم
شکرکذاریدن بیلن داعیلری کبی برکمتری توجهات معالی
غایات کرمکاریلرینك ابذالیله کامور بیورملری استرحامنه
مثابرت و «جناب خالق الایام والشهور سایهٔ معالی وایهٔ
حضرت پادشاهیده بویله نیجه سـنین جدیده‌یه ادراك ایله
مسرور بیورسون» دعای رقیت پیراسیله تزیین لسـان
مصادقت ایلرم.

*
* *

— ٣٢ —

سماحتلو افندم حضرتلری

الطاف جهان مطاف شاهانه‌لریله هربار بندکان صداقت انتمای دلسیر وباخصوص التفات معالی غایات خسروانه‌لریله داعیان استقامت پیرایی تسریر بیورمقده اولان خلیفهٔ برکزیدهٔ رب العالمین ونور دیدهٔ کافهٔ مسلمین شهریار عالی تبارمز تاجدار محاسن کردارمز افندمز حضرتلرینک ذات فضائل سمات سمو حیلرینه بر قطعه نشان عالئ عثمانی احسان وبو صورتله ذاتاً محسود یار واغیار اولان مهر اقبال دولتلرینی برقات دها رخشان بیوردقلری واصل صماخ عاجزی اولدی، کوکلم نور سرور ایله طولدی.

بو سرور نامحصور ایله زیور لسان خالص البیانم اولان دعای ازدیاد عمر واقبال ولی نعمتیلرینی تکرار وخاك پای کمالات احتوای کرامیلرینه تقدیم تبریکنامهٔ کمتری‌یه اجتسار وحق نامستحق عاجزیده رایکان بیوریلان

توجهات مکارم آیات منعمانه‌لرینك بقا وتزایدی استرحامنه ابتدار ایلرم. هرحالده

*
* *

— ۳۳ —

سماحتلو افندم حضرتلری

دلالت بنده‌پروریلریله نیابتی عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان فلان قضایه فی ۱۱ جمادی الآخره سنه ۳۰۸ تاریخیله مواصلت وامر سموحیلری وجه ایله قضای مذکور مفتیسی فلان افندی حضرتلرینك خاك پای فقیهانه‌لرینه یوز سوره‌رك سلام عالیلرینی تبلیغه مسارعت ایلدم.

سایهٔ فیضوایهٔ سامیلرنده بویله برپیر روشن ضمیرك شرف پای بوسیله مشرف اولدیغمدن طولایی مباهات ومترتب ذمت عبودیتم اولان ادعیهٔ خیریه‌لرینی هربار رفع بارگاه قاضی الحاجات ایتمکده اولدیغمی خاك پای ولی نعمتیلرینه عرضه مثابرت اولندی.

*
* *

— ٣٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

کچن هفته‌کی ترجمان حقیقتده کیفسزلکلرینه دائر اولان فقره‌یی کمال تأسف ایله اوقویوب همان شفایاب اولملری ایچون دست نیازی رفع بارگاه مستعان ایلدم.

صد هزار حمد وشکر اولسونکه بو هفته‌کی ترجمان حقیقتده: «سماحتلو . . . افندی حضرتلری کمالیله اعادهٔ عافیت ایدوب مقام عالیلرینی تشریف بیوردقلری واصل صماخ ممنونیتمز اولمشدر.» مژدهٔ شوق آوری، مسرت بخش دل کمتری اولدی.

فیض بخش قلوب موحدین اولان: «جناب خداوند سموات وارضین پادشاه ملك خصلت شهنشاه معالی منقبت افندمز حضرتلرینی شمس تابان پیرایهٔ آسمان اولدقجه تختگاه عثمانیه‌ده کمال سطوتله مکین بیورسون» درود مسعودینه ادعیهٔ خیریه‌لرینی تردیف ایله تزیین لسان ایتمکده اولدیغمی عتبهٔ سموحیلرینه عرض ایلرم.

*
* *

— ٣٥ —

افندم حضرتلری

١٩ تموز تاریخلی احساننامه‌کزی آلدیغم کوندن بری جواب یازمق ایچون هر نه زمان المه قلم، کاغد آلدمسه بر مانع ظهور ایتدی، ترك تحریر عریضـه‌یه مجبور اولدم. مثلا: یازی ماصه‌سنك باشنه چوب‌ده المه قلم، کاغد آله‌رق تحریر عبودیتنامه‌یه باشـلادیغم کبی کوه‌زه برمسافر کلیر، داعیکزی ساعتلرجه اشـغال ایدر. صـکره دفع اولوب کیدرسه‌ده بنده‌کز ایچون آرتق یازی یازمق قابل اوله‌مازه.

ایشـته بویله برچوق مانعـلر شمدی‌یه قدر خاك پای عالیکزه تقدیم نمیقه‌یه حیلولت ایتدی.

بونی قبول ایتمزسـه‌کز مانع اوله‌رق: «هر نه زمان احساننامه‌کزه جواب یازمق ایچون قلمه، کاغده صارلدمسه ایستدیکم کبی عرض عبودیتدن عاجز قالدیغم جهتله بونلری قالدیروب آتمغه مجبور اولدم.» دیمش اولسه‌م بیلم قبول بیورورمیسکز؟

زهی سعادت واقبال اکر قبول افتد

اكر قبول بيورمازسه‌كز محكمهٔ وجدانكزه دخالت ايله افندمز ايچون كوكلمده صاقلامقده اولديغم حرمت ومحبت مخصوصه‌يى سوزمك طوغرى اولديغنه ـ حق كمترانه‌مده مبذول بيورمقده اولديغكز حسن توجهه استناداً ـ ايكى شاهد عادل اوله‌رق اقامه ايدرم.

بونلرى ده استماعه تنزل بيورمازسه‌كز اعتراف قصور ايله عفوى خصوصنى استرحامه جرأت ايلرم. باقى

*
* *

— ٣٦ —

قضامز نائبى فلان افندى داعيلرى اصحاب درايت واستقامتدن اولوب بورايه كلديكى كوندن برى مصالح عبادى كونى كوننه رؤيت وبو صورتله استجلاب دعوات خيريهٔ حضرت پادشاهى‌يه بذل غيرت ايتمكده بولنغله حقنده ايديلن شكايت حقيقته مستند اولميوب صرف غرض شخصيدن عبارت اولديغنك عرض وبيانيله افندئ موما اليهك پك آز قالمش اولان مدت نيابتنك تجديد وتمديدى خصوصنى خصائل ممدوحهٔ جناب ولى النعميلرينه

استناد ایله جملةً تمنا ومسئول بندکانه‌مزك اسعافی بابنده خاك پای املبخشای شیخ الاسلامیلرینه وضع جبین استدعا ایلرز. هرحالده

*
* *

— ٣٧ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابت شرعیه‌سی عهدهٔ داعیانه‌مه تفویض بیورلمش اولان . . . ولایت جلیله‌سی اهالئ معتبره‌سی طرفندن خاك پای عدالت احتوای جناب فتواپناهیلرینه تقدیم قیلنان مضبطه‌دن ولایت مشارالیها مفتیسی فلان افندینك احوال غیر مرضیه‌ده بولندیغی آکلاشلدیغی بیانیله لازم کلن تدقیقات مکمله‌نك اجراسیله نتیجه‌سنك ازباری امر وفرمان بیورلمش اولدیغندن همان بوبابده تحقیقات عمیقه‌یه کیریشلدکده افندئ موما الیهك حقیقةً صفت علمیه‌سنه یاقشمیه‌جق حرکات نابجایه اجتساری تبین ایتدیکی وکندیسندن هرکسی صوغوتمغله هیچ بروقت اشتکادن

خالی قالمیه‌جغی حس اولنمقده بولندیغی حضور معالی نشور شیخ الاسلاملرینه عرض اولنور. هرحالده

* * *

— ٣٨ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

بعض اهالی اغراض شخصیه‌لرینه خدمت ایدلمدیکندن طولایی حق کمترانه‌مده پیدا ایتدکلری عداوتاری ایجابنجه بر درلو هضم ایده‌میوب علیهمده تفوهات کوناکون اشاعه‌سیله عاجزلرینی ترهیبه وبونکله‌ده قناعت ایلمیوب نیک وبدی فرقه مقتدر اولمیان بر طاقم ساده دلانی: «نا‌ئمز شویله‌در، بویله‌در» دیه آلداده‌رق برعرض محضر ترتیبیله حضور معدلت نشور جناب مفتی الانامیلرینه تسریبه متجاسر اولمشاردر.

معلوم یار واغیار اولان مرحمت بنده پروریلری مقتضای منیفنجه نادر اولمیان بوکبی حالات وشکایاتك نزد دولتلرنده هیچ برحکمی اولمیه‌جغی بدیهیاتدن ایسه‌ده.

اخلال ایدلمك ایستنیلن ناموسمك وقایه‌سی بابنده شفقت عادلانه‌لرینه التجایه مجبور اولدم. هرحالده

*
* *

— ٣٩ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی مودوع عهدهٔ داعیانه‌م اولان . . . سنجاغنه کله‌لی اعصابمه عارض اولان ضعف کوندن کونه تزاید ایتمکده اولدیغندن مصالح عبادی وقتیله رؤیته وجودم تحمل ایده‌میوب ایشلرك تداخله قالمسنه باعث اولیورکه بوده اصحاب مصالحك صیزلانمسنی موجب اوله‌جغی طبیعیدر.

بویله بر شکایته میدان ویرامه‌مك ایسه اخص آمال کمترانه‌م اولدیغندن وعلت مذکوره مجرد موقعك آب وهواسیله امتزاج ایدیله‌مه‌مسندن ایلری کلدیکی مربوطاً تقدیم قیلنان راپورمآلندن مستبان اوله‌جغندن آب وهواسنك جیادتی بلدی دوقتورلری طرفندن توصیه اولنان وانتهای

مدتنـه بر بچق ماه قالمش بولنـان دكزلى سنجاغى مركز
نيابتنه تحويل مأمور يتم واولمديغى حالده استعفاى عبيدانه‌مك
قبوليله چراغ بيورلمقلغم خصوصنى اسـترحام ايلرم. هر
حالده

* * *

— ٤٥ —

فضيلتلو افندم حضرتلرى

سنين سابقه‌يه نسبتله بوسنه الحمد الله تعـالى قضامز
داخلنده بركت ترابيه فوق العاده رونما اولديغى كبى هر
كسك‌ده كندى ايشـيله اشتغال وزيور السـنهٔ اسلاميان
اولان: «جناب خالق البرايا امير المؤمنين نخبهٔ سـلاطين
عـدل آين خليفـهٔ بى مدانى غازى عبد الحميد خان ثانى
افنـدمز حضرتلرينى الى آخر الزمان تخت عالى بخت
عثمانيـده فرمانفرما بيورسون» درود مسعوديله امرار
ايام وليـال ايتمكده بولندقلرينك عرضنه ابتـدار وسايهٔ
توفيقاتوايهٔ حضرت پادشـاهيده مصالح اهالى بر وجـه
دلخواه عالى رؤيت وبو صورتله استجلاب ادعيهٔ خـيريهٔ

جناب ولی النعمی یه صرف مقدرت ایدلمکده اولدیغنک بیاننه اجتسار وحق داعیانه‌مده حسن توجه فاضلانه‌لرینک دوام وتزایدی رجاسیله ختم کفتار ایلرم.

*
* *

— ٤١ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

جناب خداوند معین آرایش مسند مشیخت مددرس ارباب ضجرت اولان ذات شفقت سمات ولی النعمیلرینی سایهٔ تعالیوایهٔ حضرت پادشاهیده الی آخر الایام جاه جلیل فتواده کابین بیورسون.

کمترلري بیك ایکی یوز سکسان سکز سنه‌سی اجرا اولنان رؤس امتحاننده برنجیلك شرفنی احراز ایله من غیر حدٍ مذاکرهٔ علومه مباشرت ومجرد اثر حسن نظر مشیختپناهیلری اوله‌رق کچن سنه اعطای اجازت ایدوب بین الاقران کسب امتیاز ایتمش اولدیغم حالده هنوز عائلهٔ عاجزانه‌می اداره‌یه کافی معاشه نائل اوله‌مدیغمدن وبو یوزدن کرفتار اولدیغم دیون کثیره‌یي تسویه ایده‌میوب

کوندن کونه تضاعف ایتمکده اولان بوبارکرانك آلتنده ازلمکده بولندیغمدن شو حال یأس اشتمال عبیدانه‌مه نهایت ویرلمك اوزره فتواخانه‌یه چراغ بیورلمقلغم خصوصنه مساعدۀ جلیلۀ معجزه پروریلرینك بی دریغ بیورلمسی بابنده مرحمت مسلمۀ دولتلرینه التجایه مجبور اولدم. هرحالده

* * *

— ٤٢ —

اوقاف همایون نظارت جلیله‌سی جانب عالیسنه

دولتلو افندم حضرتلری

اهالیسندن اولدیغمز (اوروج غازی) محله‌سنده واقع اصحاب خیراتدن مرحوم اسماعیل آغا جامع شریفی برخیلی زماندن بری تعمیر ایدلمدیکندن خرابه یوز طوتمش واوزرنده‌کی طوغله‌لر فرسوده‌لشدیکی جهتله باران نزولنده درونه سیلان ایله مفروشاتی چوروتمکده وهرطرفندن تخته ودیرك پارچه‌لریله صیوه‌لری دوکلمکده بولنمش اولدیغی

کبی یاغمورلو کونلرده وباخصوص موسم شتاده جامع شریف مذکورده ادای صلات قابل اولمدیغندن اوقات خمسه‌ده جوامع بعیده‌یه عزیمته مجبور اولوب بو بابده فوق العاده مشقت چکمکده‌یز.

جامع شریف مذکور بر آز وقت دها حال خرابیده بیراقیله‌جق اولورسه تعمیری غیر قابل بر درجه‌یه کله‌جکی درکار وبویله بر معبد شریفک محوی هیچ بر زمان تجویز بیورلمیوب یکیدن انشاسی ایسه مبالغ کلیه‌یه توقف ایده‌جکی بدیدار اولدیغندن احیای مبرات خصوصنده مبذولیت عنایات دیانت آیات شاهانه‌لری آن بآن مشهود عیون شکران اولان شهریار معموریت پرور وتاجدار عاطفت کستر افندمز حضرتلرینک اِثْر جلیل همایونلرینه اقتفاءً نیجه اماکن مقدسه‌نک ترمیمی اوغرنده صرف همت وبو وسیله ایله جانب معالی مناقب حضرت خلافتپناهی‌یه ادعیهٔ خیریه استجلابنه بذل مقدرت بیوره کلدکلری هر روز ساحه آرای بروز اولان آثار موفقیت دثار دولتلریله مدلل بولندیغندن مارین وعابرینک نظر تأسفنه چارپمقده اولان جامع شریف مذکورک حجره‌سیله برابر صورت

مكمله‌ده تعمیری خصوصنه همم جلیلهٔ نظارتپناهیلری
بی دریغ بیوریله‌رق ذاتاً اقدس وظائف عبودیتمز اولان
دعای ازدیاد عمر وشوكت امیر المؤمنینه بر قات دها
مواظبته مجبور بیورلمقلغمز بابنده خاك پای املپیرای
آصفانه‌لرینه تقدیم استرحامنامه‌یه مجاسرت ایلرز. اول
بابده

— ٤٣ —

خاك پای سامئ نظارتپناهیلرینه

دولتلو افندم حضرتلری

زمان فیض اقتران شاهانه‌سی دور معارف دینلمكه
شایان اولان حامئ ارباب علم ومعرفت پادشاه معالی
منقبت ولی نعمت بی منت افندمز حضرتلرینك سایهٔ
ترقیوایهٔ ملوكانه‌لرنده اتمام ترجمه‌سنه موفق اوله‌رق مربوطاً
تقدیم ایلدیكم (. . .)ك (. . .) عنوانی آلتنده جزء جزء

طبع ونشر ایدلمسی بابنده مساعدهٔ جلیلهٔ نظارتپناهیلرینك
ارزان بیورلمسی نیازینه اجتسار ایلرم. هرحالده

* * *

— ٤٤ —

دولتلو افندم حضرتلری

مربوطاً تقدیم پیشکاه دولتلری قیلنان (. . .)
عنوانلی اثر عاجزینك طبع ونشری خصوصنه مساعدهٔ
جلیلهٔ نظارتپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسی بابنده امر
وفرمان

* * *

— ٤٥ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

جناب قادر بیچون ذات ولی النعمیلرینی اکدار صوریه
ومعنویه‌دن مصون وعمر دولت فتواپناهیلرینی افزون
بیورسون آمین.

قاین پدرم فلان افندینك وقوع وفاتنـه مبنی عائلهٔ
کمترانه‌ملك امر اداره‌لرینه نظارت ایده‌جك بر کیمسه‌لری
قالمیوب بونلرك ترکه وسائره‌یه دائر اولان امور وخصوصنی
تسـویه ایتمك اوزره استانبوله کلمکلکم لازم کلدیکندن
اوچ آی قدر موما الیهمك یانلرنده بولنمقلغمه مساعدهٔ
حضرت شیخ الاسلامیلرینك رایکان بیورلمسی بابنده خاك
پای شفقت پیرای دولتلرینـه وضع جبین ابتهال ایلرم.
هر حالده

*
* *

— ٤٦ —

دولتلو افندم حضرتلری

مدعیٔ عمومی معاونی فلان بك بنـده‌لری معاملهٔ
درشـتانه‌سیله هرکسی کندیسـندن بیزار و محکمه‌یه وقتیله
کلوب کیتمدیکندن مصالح عبادی سکته‌دار ایتمکده اولدیغی
وافندیٔ موما الیهه بو حاللردن واز کچمسی ایچون نصایح
لازمه اعطاسنده قصور ایدلمیوب کرات ایله اصلاح نفس
ایتمسی توصیه اولنمش ایسه‌ده نصیحت قبول ایدر طاقمدن

اولمدیغی جهتله کیفیتك خاكپای معدلت پیرای نظارتپناهیلرینه
عرضنه مبادرت قیلندی. هرحالده

* * *

— ٤٧ —

جناب خداوند جهان شهریار عدالت پرور تاجدار
مرحمت کستر خلیفهٔ بالحق ولی نعمت اشفق آرایش تخت
عثمانی سوکیلی پادشاهمز غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز
حضرتلرینی ماتعاقب الملوان کمال سلطنتله مقام مقدس
خلافتده حکمران بیورسون آمین.

چاکرلری یکرمی سنه‌دن بری درسعادت بدایت
محکمه‌سی ایکنجی جزا دائره‌سی برنجی صنف ضبط کتابتنده
بلا قصور ایفای حسن خدمته سعی موفور ایتمکده
ایسه‌مده برمقتضای طالع وارون امثال عاجزانه‌مه نسبتله
پك دون برمرتبه‌ده قالمش اولدیغمدن وبوحال مغدوریت
اشتمالمه ایسه هربار اشعهٔ جهان افروزی برر صورتله
عیون آرای کبار وصغار اولان مرحمت خلافتپناهیلری

راضی اولمه‌جغی بدیهی بولندیغندن یگانه امیدگاه بی‌چارگان اولان شفقت معالی منقبت خسروانه‌لرینه صیغنه‌رق بو کره منحل اولان وقاعدهٔ تسلسله بناءً حق صریح کمترانه‌م بولنان محکمهٔ مذکوره باش کتابت خدمتنك عهدهٔ عبیدانه‌مه احسان بیورلمسی بابنده سُدهٔ سنیهٔ ملوکانه‌لرینه مستمندانه دخالت وروز وشب وردزبان عبودیتم اولان: «جناب رب العالمین پادشاه عدالتمندمز ولی نعمت بی منت افندمز حضرتلرینی الی آخر الایام سریر شوکت مصیر عثمانیده دلخواه شاهانه‌لری اوزره کامبین بیورسون آمین» دعای واجب الاداسنه تردیفاً مسئول احقرانه‌مك اسعافیله دلشاد بیورلمقلغم استرحامنه مجاسرت ایلرم. هرحالده

*
* *

— ٤٨ —

معروض داعی دیرینه‌لریدرکه

حق کمتریده دائما ابذال بیوریلان واداى وجیبهٔ تشکری درجهٔ امکاندن بغایت عالی اولان الطاف علیهٔ

سماحتپناهيلرينه ضميمةً احسان نيابتيله بكام بيورلديغم (...) قضاسنه وصولمدن برى مصالح عبادى دلخواه دولتلرينه توفيقاً فصل وحسم ايله استحصال خشنودئ اهالى يه غيرت واستجلاب دعوات خيريهٔ حضرت ولى النعميلرينه صرف مقدرت ايتمكده ايسه‌مده بورانك ثقالت آب وهواسندن متولد امراض شديده عاجزلرينى تبديل آب وهوايه مجبور ايلديكندن واستانبوله عودتم ايسه كرك نقداً وكرك بدناً مستحيل درجه‌سنده بولنديغندن حال پرملالمه مرحمةً لطافت آب وهواسى اطباى حاذقه طرفلرندن توصيه اولان وبورايه (...) ساعت مسافه‌ده بولنان (...) قضاسى نيابتنك احسانيله احيا وكرفتار اولديغم شو مضيق بلادن رها بيورلمقلغم تمناسنه اجترا اولندى. هرحالده

* * *

— ٤٩ —

جناب آفرينندهٔ زمان وآسمان شهريار معموريت پرور تاجدار ديانتكستر آفتاب سپهر عثمانى سوكيلى پادشاهمز

غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینی کلبانك
صلات سامعه نواز ارباب طاعات اولدقجه مقام مقدس
خلافتده کامران بیورسون آمین.

ایوانسرای جوارنده عتیق مصطفی پاشا محله‌سنده
اعاظم اصحاب کرام فقاهت اتسامدن ابو ذرغِفاری [۱]
رضی عنه‌الباری حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌سی مشرف
خراب اولدیغندن و بویله برمقام عالینك حال خرابیده
قالمسنه کعبهٔ قلوب موحدین اولان وجدان حمیت بنیان
خلافتپناهیلری قائل اولمیه‌جغی هرآن عیون آرای اهل
ایمان اولان آثار خیریهٔ شاهانه‌لریله مدلل بولندیغندن
تربه‌شریفهٔ مذکوره‌نك خزینهٔ خاصهٔ ملوکانه‌لرندن تعمیری
خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ شهنشاهیلری بی‌دریغ بیورلمسی
نیازیله سُدهٔ سنیهٔ خسروانه‌لرینه وضع جبین عبودیت
ایلرز. هرحالده

*
* *

[۱] مشارالیه حضرتلری مدینهٔ‌منوره قربنده کائن (ربذه)
نام قریه‌ده هجرتك اوتوز ایکنجی سالنده ارتحال بیورمشلردر.

— ٥٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

ذره قدر استحقاقم اولمدیغی حالده مجرد حسن نظر
فیض اثر ولی‌النعمیلریله نیابتنده بولندیغم (...) ده امور
مأموره‌می حسن ایفایه بذل مقدرت ودرود سعادت
نمودحضرت پادشاهی‌یه‌تردیفاً اثنیهٔ جناب مفتی‌الانامیلرینه
صرف انفاس رقیت ایلمکده قصور ایتمیورسه‌مده بورانك
وخامت هواسی صیره‌سیله بتون چاکرخانه خلقنی صیتمه
دینیلن علت تحملکدازه دوچار و داعئ کمترلرینی ایسه
فوق‌العاده بیزار ایتمکده اولدیغندن و مملکت طبیبلرینك
معالجات عطاریه‌سندن ایسه هیچ برمنفعت کوریله‌مه‌مکده
بولندیغندن مناسب برمحله نیابت عاجزانه‌مك تبدیلی
خصوصنی هرزمان مشهود دیدهٔ شکران اولان شفقت
شیخ‌الاسلامیلرینه استناداً استرحام ایلرم. هرحالده

*
* *

— ٥١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

جناب رب‌الأرباب سایهٔ سما پایهٔ حضرت پادشاهیده ذات مراحم سمات فتواپناهیلرینی مقام دولتلرنده کمال اقبال ایله کامیاب بیورسون آمین.

داعئ دیرینه‌لری فاتح جامع فیض لامعنده اون بش سنه‌دن بری مذاکرهٔ علوم آلیه وعالیه ایله اوقاتگذار اولوب برمقتضای طالع وارون معاش عاجزانه‌م عائلهٔ احقرانه‌می اداره ایده‌جك مرتبه‌یه ایصال ایدیله‌میوب پك دون قالمش اولدیغندن و بوحال ضرورت اشتماله ایسه آرایش السنهٔ ثنا کویان اولان مرحمت معالی منقبت ولی‌النعمیلری بروجه ایله راضی اولمیه‌جغی هرزمان برر صورتله جلوه‌کر ساحهٔ امکان اولان تعطفات بی‌غایات منعمانه‌لریله مدلل بولندیغندن فتواخانه‌یه قید وقبول بیورلمقلغم خصوصنی تمنایه مبادرت ومسئول ناچیزانه‌مك اسعافی بابنده خاکپای شفقت پیرای جناب مشیختپناهیلرینه وضع جبین ابتهاله مجاسرت ایلرم. هرحالده

* * *

— ٥٢ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

کمترلری برقاچ سنه مقدم اجرا بیوریلان رؤس امتحاننده برنجیلك شرفنی احراز ایتمش اولوب فقه شریفه انتساب ایلمك آرزوسنده بولندیغمدن وافندمزك بتون داعیانه وباخصوص عاجزلری کبی سایهٔ دولتلرنده کسب فیض ایتمك داعیه‌سنده بولنان غیر توران بندکانه عاطفت معالی منقبت ولی‌النعمیلری مبذول اولدیغندن فتواخانه‌یه قبول بیورلمقلغم خصوصنی کمال ابتهال ایله استدعا وهربار: «جناب رب عزت ذات محاسن صفات حضرت پادشاهی‌یی ماتعاقب الملوان سایه انداز مقام خلافت بیورسون» زمزمه‌سنه تردیفاً ادعیهٔ خیریهٔ فتواپناهیلریله نشوه‌دار اولان فؤاد اخلاص معتادمی مسئول عبیدانه‌مك اسعافیله برقات دها مسرور بیورملرینی تمنا ایلرم.

هر حالده

*
* *

— ٥٣ —

ولی نعمتم پدر اعزم افندم

امتحانده قازانوب قازانه مدیغمی بیله مدیکم جهتله ایکی آیدن بری فوق العاده بر اضطراب ایچنده ایدم.

هله دونکی کون علی الاصول باب فتوایه چاغریلوب شهادتنامه مز اعطا بیورلدی.

داعیلری محض اثر دعای پدرانه لری اوله رق اعلای مراتب عد اولنان ثالثه دن اخذ شهادتنامه یه موفق اولدیغمی تبشیر ایدرم.

بوراجه ایشلرمی تسویه ایدر ایتمز هم خاك پای عالیلرینه یوز سورمك همده بر آز سرور بال ایله وقت کچیرمك اوزره نزد سامی ولی نعمتیلرینه عزیمت ایتمك فکرنده بولنیورم.

هر حالده یکانه سبب فیضم اولان ادعیهٔ خیریه لرینك کما کان حق کمترانه مده تمادیسنی استدعا و بوسایه ده مراتب عالیهٔ علیه یی احراز ایلدیکمی جناب واهب الآمالدن تمنا ایلرم. باقی

*
* *

— ٥٤ —

داخليه نظارت جليله‌سی جانب عاليسنه

دولتلو افندم حضرتلری

قضامز قائممقامی فلان افندی وظائف داعيانه‌مه مداخله ايتمكده اولديغندن كنديسنه وصايای لازمه ويرلمك اوزره لوامز متصرفی سعادتلو فلان بك بنده‌لرينه مراجعت اولنديسه‌ده بوندن برثمره حاصل اولميوب احوال مذكوره‌نك دوامی امور قضايی تشويش ايلمكده بولنديغی جهتله افندئ موماالیهك دائرهٔ وظيفه شناسی‌يه ارجاعی بابنده مسلم اولان عدالت كار آكاهيلرينه دخالت واسترحام عاجزانه‌مك اسعافی خصوصنده بذل همت بيوريله‌جغندن امين اولديغم ايچون شمديدن عرض شكرانه مسارعت ايلرم. اول بابده

*
* *

— ٥٥ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدركه

وظائف مأموره‌می حسن ايفايه چاليشيورسه‌م‌ده

قائممقام بك معاونت ایده‌جکنه محکمه‌نك حیثیتنه طوقنه‌جق
درجه‌لرده مداخله‌یه قیام ایتمکده بولندیغندن مصالح عبادك
حسن جریاننه خلل طاری اولوب بونك بر آن اول اوکی
آلنمسی خصوصی مرکز نائبی فضیلتلو فلان افندی
داعیلرندن استرحام اولنمش ایسه‌ده بر نتیجهٔ حسنه کوریله‌-
مدیکی جهتله بوبابده خاك پای عدالت پیرای فتواپناهیلرینك
حمایت داعی نوازیلرینه دخالته مجبور اولدم. لطفاً تصدیع
واقعمك عفویله مسئول کمترانه‌مك اسعافی تمنیسنه اجترا
ایلرم. هرحالده

* * *

— ٥٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مقدما بوراده وقوع بولان حریقده محترق اولان
وسلف عاجزی زماننده انشاسنه بدء اولنوب ده هنوز
اتمام اولنه‌میان محکمهٔ شرعیه حمیتمندان اهالیدن طوپلانیلان
اعانه ایله استکمال وبوکون قربانلر کسیله‌رك رسم کشادی
اجرا ایله هربار السنه آرای کبار وصغار اولان دعای

دوام عمرو دولت حضرت پادشاهی رفع بارگاه رب متعال قیلندیغنك عرض وبیاننه مثابرت وحق کمتریده بی دریغ بیوریلان حسن نظر فیض أثر جناب ولی النعمیلرینك بقاسی نیازینه مجاسرت ایلرم. هرحالده

* * *

— ٥٧ —

فضیلتمندم افندم

ذات ادیبانه‌لرندن آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لر داعیلری ایچون برر درس بلاغت حکمنده بولنمغله بوبابده نه قدر تشکر ایتسه‌م آزدر.

بونلر ایله تنویر باصرهٔ استفاده ایتدکجه طبیعت متشاعرانه‌م مبسط اولیور.

بیتم سرای حکمتك فانوس نور افشانیدر
کاشانهٔ علویتك آیینهٔ رخشانیدر

کبی بیتلر سویلیورم.

بوكره اثمله پیرای کمتری اولان احساننامهٔ شاعرا-
نه‌لرنده‌کی: «کچن پازار ایرتسی کونی ولی افندی‌یه
کیدلمشدی. موقعك لطافتی، چایرلرك غبطه بخش لاله‌زار
اولان طراوتی جمله‌مزی حیران ایتدی.» فقره‌سی
استانبولجه فصل ربیعك حلول ایتدیکنی مبشر اولمغله
بوراده مشتاق بهار اولان کوکلم:

بهار کلیه‌جکمی؟ بهار کلیه‌جکمی؟

دیه متحسرانه سویلنوب طوریور!

فقرهٔ مذکوره‌یی اوقورکن بهاره دائر برغزل تنظیمی
ایچون کوکلمده برهوس پیدا اولدی. بوغزلك چوقدن
بری متحسر دیدار لطافت دثاری اولدیغم کل وصفنده
بولنمسنی ذهنمده قرارلشدیردم. همان کرمنامه‌لرینك مطالعه-
سندن متحصل برصفای درون ایله قلمی اله آلوب:

فرط رشکندن چمنزار صفاده لاله‌لر
داغدار اولمقده‌در ایتدکجه دقت کللره

بیتنی‌ده انشاد ایلدم.

برغزل اولمق اوزره بر مطلع ایله بر قاچ بیت دها سویلمك لازم کلدی.

خاطرمه پك چوق مضمونلر توارد ایتدیسه‌ده بونلر، کله دائر اولمیوب عاشقانه، فخورانه برغزل تنظیمنه الویرشلی خیالات شاعرانه‌دن عبارت ایدی.

بو بابده خیلی جابالادمسه‌ده مطلع شویله طورسون بویله بر بیت سویلمکه بیله موفق اوله‌مدم که: «ایشته بر قطعهٔ ربیعیه» دیوب ایشك ایچندن چیقه‌یم.

جبر طبیعت ایده‌رك بویله بر بیت دها سویلیه‌بیلسه‌م ده لاله‌نك کل ایله هم موسم اولوب اولمدیغی ملاحظه‌سی بو بیته بر بیت علاوه ایده‌رك قطعه حالنه قویمقلغمه مانع اوله‌جقدی.

حاصلی کله دائر بر غزل یازه‌مدم. فقط (بلبل)دن بحث ایده‌بیلمکه خامهٔ عاجزیده بر استعداد کوردیکم جهتله بر وجه آتی نغمه‌پرداز اولمغه باشلادم:

غزل

مطهر بان دهر حیراندر صدای بلبله
بر ترانه بکزه‌مز اصلا نوای بلبله

نغمۀ سنطور وقانون وکمان ونای وعود
اویسه‌ده یکدیکره اویماز هوای بلبله

اولسه هم آواز مرغان جهان اولماز جواب
عاشقانه بر ندای جانفزای بلبله

کلشن بزم بقادن دمبدم روح بلال
بارك الله خوان اولور حسن ادای بلبله

پر مسرت بانك دلسازیله ایام بهار
مطربان دهر حیراندر صدای بلبله

§

فقیر اقسام شعردن غزلی پك سورم. بوده فضولینك دیوانی چوقجه مطالعه ایدیشمدن ایلری کلمشدر ظن ایدرم.

فضولی کبی بر شاعر کوره‌میورم. قوجه عاشقك هر بیتی حسیات عالیه ایله متهیج بر طبیعتك محصول فکری اولدیغنه شهادت ایتمکده‌در.

مثنویات‌ده خوشدر. عطایینك خمسه‌سنی — مرحوم

ایله هم مسلك اولدیغمدنمی نه‌دن ـ (حسن وعشق) کبی گوزل یازلمش بر اثر اولمدیغی حالده پك بکنیرم.

گچنلرده بورایه مفتی تعیین بیوریلان ذات عالم دیمکه من کل الوجوه سزا بر وجود فقاهت پیرا اولمغله مستفیضانه مجلس فاضلانه‌لرینه مواظبت ایلمکده اولدیغمی بوندن اولکی مکتوبمده عرض ایتمشدم. گچن کون طاشلیجه‌لی یحیی بکك خمسه‌سنی ویروب مطالعه ایتمکلکمی توصیه بیورمشلردی. کتاب مذکوری اختلاس وقت ایتدکجه نظر استفاده‌دن آیرمیورم.

ینه تکرار ایدرم‌که بو ذات عربی، فارسی، ترکی آثار منظومه ومنثوره‌نك مزایاسنه واقف بر نحریر صاحب معارف اولدیغندن هر وجه ایله کندیسندن استفاضه اولنیور.

اکثریا ادبی، حکمی فقرات لطیفه ایله تنشیط قلوبه، تزیین اخلاقه خدمت ایدییور. مجلس حکیمانه‌لرنده بولنانلر حالنجه مستفیض اولیورلر.

موما الیهه ـ عفو قدر دانیلرینه استناداً ـ بوسفرکی مکتوب بلاغت اسلوب ادیبانه‌لرینی گوستردم. استفاده

جویانه اوقودیلر. حتی عاجزلرینی: « سنی بویله بر احبابه مالك اولدیغکدن طولایی تبریك ایدرم. » التفاتیله آلقشلا- دقدن صکره: « کوندره‌جککك جوابنامه‌ده او ذاته بندنده سلام یاز! » تنبیهنده دخی بولندیلر.

معلوم عالیلری اولدیغی اوزره انفصالمله بر آی قالدی. بویله بر ذاتك مجلس عارفانه‌لرندن دور اولمغی کوکلم ایسته‌میور. شمدیدن تأسف ایتمکه باشلادم. تأسفمی ذات عالیلری کبی اخوان فضیلت عنوان ایله تشرف آرزوسی تعدیل ایدییور.

بورادن تباعد ایدنجه‌یه قدر بو مکتوبمك جوابسز بیراقلمامسنی تمنی ایدرم. مسئولمك اسعافی خصوصنده دریغ عاطفت بیورمیه‌جقلرندن امینم. باقی

*
* *

— ٥٨ —

فضیلتمآبا !

فی ۱۱ شوال سنه ۳۰۹ تاریخلی ودادنامهٔ برادرانه‌لری هامه‌پیرای توقیر ومندرجات ادیبانه‌سنه برقات دها رونق

ویرن (بلبله) ردیفلی غزل ترانه‌پروریلری شرفبخش نظر تقدیر اولدی.

غزلك ایکنجی بیتنده‌کی آهنك سامعه نواز ارباب طبیعتی:

یك مرقصدر بو بیت دلنشین

مصراعیله بی اختیار دمساز ایده‌جك نغمه‌لردندر.

مکتوب عاجزیده تنزه عالمنه دائر یازیلان فقره ذات عالیلرینه بویله (یك آهنك) برغزل سویلتمکه باعث اولمش، محرری ایچون نه بیوك موفقیت.

غزل بویله یازلملی. بیتلری مألاً یکدیکرینه مباین اولان غزللر افاده جهتیله منتظم اولسه‌ده (یك آهنك) غزللر قدر ارباب طبیعتك نظر تقدیرینی قازانه‌ماز.

کله دائر برغزل تنظیمی آرزو بیورلمش و:

فرط رشکندن چمنزار صفاده لاله‌لر
داغدار اولمقده‌در ایتدکجه دقت کللره

بیتیده انشاد اولنمش ایسه‌ده بونی اکمال ایچون لازم کلن

مضامين درخاطر ايديله‌مديكندن صرف نظر اولنوب (بلبله) رديفلى غزل سويلنمش .

بوكا پك اينانه‌مم . ذوق شاعرانه‌لرى عندليبان خوش الحانى منتدار ايده‌جك صورتده نغمه پرداز اولمغى آرزو ايتديكندن (بلبله) رديفلى غزل دلنشين انشاد بيورلمش . بوده تنظيم اشعارده‌كى دقايقه وقوف عاليلرينى كوسترر .

ذوق شاعرانه‌يه تابع اولميه‌رق تنظيم اولنان شعرلر منتظم اولسه‌ده طبيعيلك شرفنى احراز ايده‌مز .

برده بيت مذكورك ـ بر بيت دها ضميله ـ قطعه حالنه قونلمسنه مانع اوله‌رق ، لاله‌نك كل ايله هم موسم اولمديغى كوسترلمش .

فقط خيلى زماندن برى باغچه‌لرده (فلمنك لاله‌سى) نامنده برنوع لاله كورلمكده‌دركه بوشكوفهٔ رعنا كل ايله هم بزم چمنستان صفا اوليور .

بوحالده بيت مذكور كوزل برمضمونى متضمن بولنمش اولور . كلدن بلبله عطف نظر رغبت بيوريلمش ايسه پك شاعرانه واقع اولمشدر .

بوبابده‌كى موفقيت شاعرانه‌لرينى تبريك ايدرم .

فقیرده (بلبله)یه بر نظیره سویلمکی آرزو ایتدم. فقط طبیعتم ارشادات ادیبانه‌لرینه مبنی (کللره) ردیفنده بر غزل انشادی طرفنه میل ایتدیکندن شو غزلی سویلدم:

﴿غزل﴾

رنك بخش لطف اولوب فیاض قدرت کللره
لؤلؤ شبنم ایله ویرمش لطافت کللره

اول نه خوش رنك لطافتدرکه اصحاب صفا
منشرح اولمقده‌در ایتدکجه دقت کللره

مظهر اولمش التفات حضرت پیغمبره
منعطفدر دیدهٔ تقدیس امت کللره

کلستانه رونق دیکر ویرر هر غنچه‌سی
دینسه‌ده شایسته‌در ازهار جنت کللره

افتخار ایلر وجودیله چمنزار بهار
فیض رنکین طبیعتدر طراوت کللره

§

اقسام شعردن غزل حقیقةً رقص آوردر. جناب

فضولی مسلکنده تفرد ایدنلردندر. انشاد غزلده مشار الیهه برکیمسه مقیس اوله‌ماز. لیلی ایله مجنونی‌ده خوشدر. بوکبی آثارك مطالعه‌سی وسعت قریحه‌یه خدمت ایدر.

عطایینك — مسلکداشکز بولندیغی ایچون — خمسه‌سنی بکنیورمشسکز. اسلاف ادبای عثمانیه‌نك الك ایلری کلنلرینك اکثری رجال علمیه‌دن بولندقلرینه هنوز زیور ایادئ اعتبار اولان آثار موجوده شهادت ایتمکده‌در.

حاصلی اوائلده ارباب قلمك اکثری طریق فیض رفیق علمه منسوب ایمش. صکره‌لری بوصنفده — آثارخامه‌سنه یار واغیاری آفرین خوان ایده‌جك — اصحاب طبیعت آزالمش.

فقط زمان فیض اقتران شاهانه‌لری غبطه‌بخشای اعصار اولان پادشاه معارف اکتناه، شهنشاه دل آکاه افندمز حضرتلرینك روز جلوس سعادت افروز همایونلرندن بری طریق علمیه‌یه منسوب بولنانلرك ایچنده ینه ادیب بی نظیر اطلاقنه سزا پك چوق ارباب شعر وانشا کورلمکه باشلادی.

استانبولی تشریفکزی او قدر آرزو ایدییورم که تعریف ایده‌مم. بو آرزومی مفتی افندی حضرتلرینک فم درربار ادیبانه‌لرندن اخذ بیورمش اولدیغکز لآلیٔ معارفی داعیکزدن دریغ بیورمیه‌جغکز امیدی تشدید ایتمکده‌در.

افندیٔ موما الیهه حق ناچیزانه‌مده غائبانه رایکان بیوردقلری حسن توجهك تشکرات لازمه‌سنی کمالیله ایفادن عاجز اولدیغمی عرض ایله خاکپای فیض بخشای فاضلانه‌لرینه طرف کمترانه‌مدن بالوکاله وضع جبین اخلاص بیورمکزی خاصةً استرحام ایدرم.

*
* *

— ٥٩ —

عزیزم !

بزم فلان افندی ایله آره کز آچلمش، بو آچیلش‌ده نفعینك :

آفت عین الکمال رشك کار ایتمز بکا
دفع زخم چشم خلاق معانیدر سوزم

بیتنه دائر ایدیلن مباحثه‌دن نشأت ایتمش.

سزك كبی اخلاق حسنه ایله تزین ایده‌رك نورستكان ادبه نمونهٔ امتثال اولمغه چالیشان رهروان معارفك یكدیكریله مخاصمه‌یه قالقشملری هیچ بر وقت نظر تعیبدن قورتیله‌ماز .

هله مجرد تشحیذ اذهان ایچون وقوع بولمسی لازم كلن برمباحثه‌نك مخاصمه‌یه منجر اولمسی شایان تأسفدر .

آنك علی العمیا بیتك معناسزلغنه حكم ایتمسی ، سنك‌ده (عین الكمال) ، (خلاق معانی) نه دیمك اولدیغنی بیلمكسزین بیت مبحوث عنهه معنی ویرمكه قالقشمه‌ك قاعدهٔ افاده واستفاده‌یه موافق دكلدر .

مادامكه بحث مذكورده یكدیكریكزك رأینه راضی اولمدیكز ، اطوار متجلدانه‌یی ترك ایله ادبانك آرای مشكل براندازانه‌سنه مراجعت ایتمكز لازم كلیردی .

هر ایكیكزك ایسه حاشا بو لزومی ادراك ایتمیه‌جك قدر اعمال فكره غیر مقتدر وبیلدیكنی اوكرنمكدن چكنیر جاهل متكبر اولمدیغكز جهتله اختلاف مذكورك وقوع ودوامنه تعجب ایتمه‌مك الـمدن كلمز .

بو بابده دیه‌جك بر سوزم وارسه اوده بعدما طریق

انصافدن وجهاً من الوجوه انحراف ایتمیوب هرکس ایله
وباخصوص افندیٔ موما الیه ایله حسن آمیز شده بولنمکزی
عاجزانه توصیه‌دن عبارتدر .

آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرفست
با دوستان تلطف با دشمنان مدارا

دقایق اشعاره واقف اولمق ایچون یالکز قواعد
موضوعه‌سنی بیلمه‌مك كفایت ایتمیوب ادبا ایله صحبت ایتمك،
محاضراته دائر آثار مدونه مطالعه ایتمك‌ده لازم کلیر .
بوسوزمه نظامینك :

ولد الزناست حاسد منم آنکه اختر من
ولد الزنا کش آمد چو ستارهٔ یمانی

نشیده‌سی شاهد عادلدر .
بیت مبحوث عنهی آکلامق ایچون : (عین الکمال)،
(خلاق معانی) ترکیبلریله (کار)، (دفع) کلمه‌لرینك نصل
معنالرده استخدام اولندقلرینی بیلملی .

ایکی صکره کیلر اهمیتسز ایسەده ایکی اولکیلرك نه دیمك اولدیغنی بیلمك، ایشتمکه ویا برکتابده کورمکه توقف ایدر، قاعده ایله آکلاشلماز.

(عین الکمال) اصابت عینه دینور. سببی شویله روایت اولنیور:

«هذیل قبیلەسنده (کمال) نامنده مشئوم برحریف وارمش. مرقومك متحسرانه نظر انداز اولدیغی شی درحال هلاك اولورمش. بو ملابسه ایله نظر اصابتنه (عین الکمال) دینلمش.»

بو تعبیر زبانزد شعرای کمالات پیرادر. حتی لسان الغیب عنوانی آلمش اولان حافظ شیرازی:

فی جمال الکمال نلت منی
صرف الله عنك عین کمال

بیتنده تعبیر مذکوری ایراد ایتمشدر.

(خلاق معانی) کمال اصفهانینك عنوانیدر. مشارالیه بوعنوان اشعار آبدارنده مضامین رقیقهٔ ناکفته مندمج بولندیغی ایچون ویرلمشدر.

قوت و نزاکت طبعنه دیوان کمال اطلاقنه شایسته اولان مجموعهٔ اشعاری شهادت ایتمکده‌در.

آرایش حافظهٔ ارباب عشق اولان:

لاله‌را نازم که باداغ تومی روید زخاك
خاك برسر باد عشقی‌را که مادرزادنیست

بیتی کمال اصفهانینك زادهٔ طبع دقیقه‌دانیدر.

(کار)، بوراده تأثیرمعناسنه‌در. (دفع)، دافع مقامنده استعمال اولنمشدر. شمدی (دافع) مقامنده ولو مبالغه قصدیله اولسون (دفع) دیمك تجویز ایدلمیور.

بو صورتده بیت مبحوث عنه:

« حسددن نشأت ایدن اصابت عین آفتی بکا تأثیر ایتمز. زیرا سوزم خلاق معانی عنواننی آلمش اولان کمال اصفهانینك زخم چشمنی دافعدر.»

دیمك اولور.

بو بیت استادانه صنایع شعریه ایله موشح برفخریهٔ لطیفه‌در. فقط:

باقی قالان بوقبه برخوش صدا ایمش

مصراعی کبی برحکم حکیمانه‌یی مشتمل دکلدر. باقی...

*
* *

— ٦٠ —

عزیزم!

خراباتك بزم ثانیسنده زینب خانم نامنه مردانه بر قاچ بیت کوردیککزی وابیات مذکوره‌دن:

آب حیات اولمیجق قسمت ای کوکل
بیلك ییل کر کسه خضر ایله سیر سکندر ایت

بیت حکیمانه‌سنده‌کی (اولمیجق) کلمه‌سنی بکنمدیککزی درمیان ایده‌رك بوبابده‌کی مطالعات مخصوصه‌می طلب بیوریورسکز.

شو طلب، هردرلو فضائل ومحاسنه جلوه‌کاه اولمقده بولنان مرآت قلبکزده بو عبد عاجز ایچون برحسن توجه بسلمکده اولدیغکزی تبشیر ایتدیکی جهتله تقدیم کلدستهٔ شکرانه مسارعت وکلمهٔ مذکوره‌یه دائر شکسته وبسته عرض مطالعاته مبادرت ایلرم:

(قواعد عثمانیه)ده صیغ ربطیه عنوان عمومیسی آلتنده برطاقم صیغه‌لر کوریلورکه صیغ مذکوره بش نوعه آییر-یلوب باقینك:

صاراردی بکزی حسددن بمله یاری کوروب
رقیب روسیهه برغریب رنك اولدی

بیتنده‌کی (کوروب) کبی کلمه‌لره صیغهٔ عطفیه، فائضینك:

عهد ایلدی اوپدرمکه پاین کلیجك عید
یارب سن اومهپاره‌یی ثابت قدم ایله

بیتنده‌کی (کلیجك) کبی کلمه‌لره صیغهٔ تعقیبیه، نوعینك:

کیدك بویکیجه ناز ولطافت لباسنی
اوپدر طوینجه دامنکی خاك پالره

بیتنده‌کی (طوینجه) کبی کلمه‌لره صیغهٔ انتهائیه، احمدپاشانك:

کاروان دل وجان اولدی روان سن کیده‌لی
نه غریب اولمشم ای مونس جان سن کیده‌لی

مطلعنده‌کی (کیده‌لی) کبی کلمه‌لره صیغهٔ ابتدائیه، شیخ‌الاسلام یحیی افندینك:

دراز اولدقجه افزون اولمده دلبسته‌لك یحیی
محصل قورتیلش یوق کاکل جانانه قیدندن

مقطعنده‌کی (اولدقجه) کبی کلمه‌لره صیغهٔ توقیتیه نامی ویرلمشدر.

کلمهٔ مبحوث عنهایه دائر برحکم ویرلمك ایچون صیغهٔ

تعقیبیه ایله صیغهٔ انتهائیه‌دن بحث ایدلمك اقتضا ایتدیکندن بروجه آتی ادارهٔ خامه‌یه متجاسر اولدم :

آثار اسلافده چوقجه کوریلن (اولمیجق، کلیجك) کبی کلمه‌لر شمدی لسانه آلنمیور. اوللری بو کبی کلمه‌لر مقبول ایمش، شمدی مهجوردر. بناءً علیه مشارالیهانك کلمهٔ مبحوث عنهایی استعمالنه برشی دینه‌مز. فقط معاصرین ارباب نظمك قدماسندن اولان اشرف پاشانك :

سینه چاك اولمیجق خامه کبی ای اشرف
کیمسه محرم اوله‌ماز چرخده اسرارمزه

مقطعنده (اولمیجق) کلمه‌سنی قوللانمسی — صیغهٔ مذکوره‌نك جواز استعمالنه سند اولمدقدن باشقه — مغایر بلاغت عد اولنور.

شمدی (اولمیجق، اولیجق) موقعنده معلم ناجی افندی حضرتلرینك :

چشم عقل اولمینجه پاك وبصیر
کوزی تك کوزلك ایلمز تنویر

نور جمالدن متلاشی اولنجه دل
دوشسەم زمینه چوقمی تجلی زمانیدر

بیتلرنده کورلدیکی اوزره (اولمینجه، اولنجه) دینیور.
اسلاف کرام بعضاً بوصورتیده اختیار بیوررلرمش.
ایشته شو بیتلرده: (ایدیجک، دوشیجك، دوشوریجك)
دینلمیوب (ایدنجه، دوشونجه، دوشورنجه) دینلمش:

مرام ایدنجه مسبب بر آدمك کارین
ید تشبثی جستجو ایدر اسباب
(نابی)

§

اشك سحر دوکرسەم او شوخك یوزی کولر
شاداب اولور دوشونجه کله شبنم صباح
(حلیمکرای)

§

دوشورنجه رخکه طرهٔ پرچینکی باد
مضطرب موج کرهکیره دونر آب اوزره
(جوری)

صیغهٔ انتهائیه دخی نوعینك بیتنده کورلدیکی وجه

ایله (طوینجه) صورتنده قوللانلمیور، بوکا (یه‌دك، یه‌قدر) لفظلری الحاق اولنیور.

مثال:

نه‌لر کورر سر غوره شراب اولنجه‌یه دك
(غالب)

«... واقعا بواهونجه ایسه‌ده خبر کیدوب قایق کلنجه‌یه قدر تکفور طاغنده برقاچ کون دها مکثمز ایجاب ایتمه‌مك ایچون همان مکتوبکز ورودینك فرداسی احمد رئیسك قایغنه بینوب دکزه چیقدق.»
(عاکف پاشا)

(دك) لی صیغهٔ انتهائیه‌لر نظمه مخصوصدر. (قدر) لی صیغهٔ انتهائیه‌لرده وزن ایله پك ایتلاف ایده‌مدکلری ایچون نثرده مستعملدر.

(اولنجه) کبی کلمه‌لره (یه‌دك)، (یه‌قدر) لفظلری الحاق ایدلمینجه صیغهٔ انتهائیه اوله‌رق قوللانلمدیغی کبی سامینك، نابینك:

اتمز کنار مطلبه کوهر نثار موج
تا اولمینجه ذلت ایله خاکسار موج
§

تا وقتی کلمینجه امور ایلمز ظهور
دور ایلر آسیاب فلك نوبت اوستنه

بیتلرنده کورلدیکی مثللی ادات انتها اولان (تا) نك ادخالیله‌ده بومعناده استعمالنه جواز ویرلمیور.

استطراد طرقیله شونی‌ده بیان ایده‌لم که بزم صیغهٔ تعقیبیه دیدیکمز (اولنجه، بولنجه) کبی کلمه‌لر بعضاً (اولدقده)، (بولدقده) معناسنده دخی قوللانیلور. مثال:

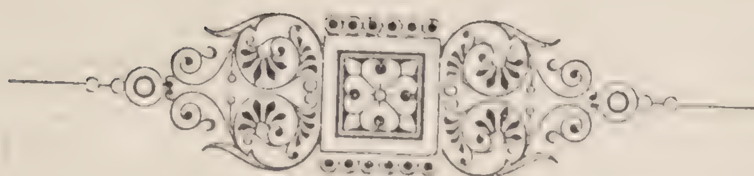
برکره طوقونسه‌ك تلنه ساز درونك
بیك درلو نوازشله دوزلمز بوزولنجه
(راغب پاشا)

(خاتمه)

کلمهٔ مبحوث‌عنهایه دائر برحکم ویرمك ایچون سوزی بوقدر اوزاتمغه مجبور اولدم. بوبابده‌کی تصدیعاتم اولدقجه مهم بر مسئله‌نك تحلیلی ضمننده سرد ایدلمش تفصیلات مفیده‌دن عبارت اولدیغی ایچون ممنونیتکزی موجب اولمشدر ظننده بولنیورم. بوظنم مقارن حقیقت ایسه بنم ایچون نه بیوك موفقیتدر.

متقدمینك آثارنده چوقجه تصادف اولنان (کلیجك)، (کلمیجك) کبی کلمات، (کرکسه) تعبیری مثللی لسانه وداع ایلمش الفاظدن بولندیغی جهتله خوشه کیته‌جکی طبیعیدر. بناءً علیه زینب خانمك بیتنده‌کی (اولمیجق) کلمه‌سنی خوش کورمه‌مکز تعییب اولنه‌مازسه‌ده (کرکسه) تعبیرینه ایلشمه‌مکز مسامحه‌یه حمل اولنور.

مطالعه‌سی ارباب استفاده‌یی هرزمان مستفید ایتمکده بولنان آثار برکزیدهٔ اسلافی آکلامق ایچون بوکبی کلمات وتعبیراتك نصل معنالرده استعمال ایدلدیکنی اوکرنمك لازمه‌دن اولدیغنی توصیه ایله ختم کلام ایلرم. باقی ...

فهرس

بدایع

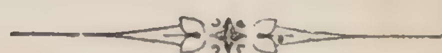

شیخ وصفی

لوامع

«مکتب نواب» ده بر سنه ظرفنده طلبهٔ کرامه استکتاب ایدیلن تبریك وسائره یه دائر بعض مسوداتی حاویدر .

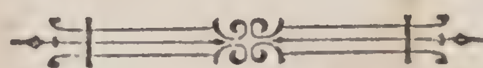

برنجی جزء

مرکز توزیعی : مجموعهٔ معلم ادارهخانهسی

معارف نظارت جلیلهسنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

(آرتین آصادوریان) شرکت مرتبیه مطبعهسی — بابعالی جادهسنده نومرو ٥٢

١٣٠٧

(آ. آصادوریان) شرکت مرتبیه‌سی مطبعه وکتبخانه‌سی
استانبول — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٢

تحدیث نعمت

هر کون جهان عثمانیده بر ر صورتله جلوه کر ساحهٔ ظهور واون اوچنجی عصر هجری ایچون مدار افتخار نامحصور اولان بدایع معارف محضا خلیفـهٔ بی مدانی عبدالحمید خان ثانی افنـدمز حضرتلرینك همم متوالیهٔ ترقی پرورانه‌لری آثار برکزیده‌سندن اولدیغی وارستهٔ بیاندر، آفتاب عالم آرا کبی عیاندر .

بویله برشهریار حصافت شعار وتاجدار عدالت کردارك عصر معارف حصر خسروانه‌لرینه ادراك

ایتدیکمزدن طولایی حسیات شکر گذارانه‌مزك کمالیله درجه‌سنی تعیینده السنهٔ ادبا هم حالت لالدر، زیرا بو بر امر محالدر.

مع مافیه هر صنف بندکان ایفای وظیفهٔ عبو- دیتده علی قدر الامکان قصور ایتمامکه چالشدقلری کبی فقیرده کیجه کوندز دعای فیض انتمای امیر المؤمنین ایله دمساز اولورم، بروجه آتی نغمه- طراز اولورم:

منظره‌مده لمعهٔ صبح سعادت برق اورر
شش جهتدن پرتو فیاض قدرت برق اورر

کائناته دیدهٔ امعانله ایله بر نظر
متصل ذراتده فیض هویت برق اورر

جنت آباد صفا اولمش کلستان جهان
هر چیچکده بشقه بر رنك طراوت برق اورر

بحره عکس ایتدکجه زرتار شعاع آفتاب
بربرین تعقیب ایدن موج لطافت برق اورر

حاصلی دارالسرور اولمش سرای کائنات
هرکسك وجهنده آثار مسرت برق اورر

بن نصل شاد اولمه‌یم خندان کوروب‌ده عالمی
ازدیاد شوقدن چشمان امت برق اورر

قطب عالم اولدیغی کوندن بری عبد الحمید
اعین امتده اشواق جلادت برق اورر

اول شهك ذاتیله رونق بولدی تخت سلطنت
سایهٔ شاهانه‌سنده شان ملت برق اورر

ملتجا در درکه حشمتپناهی عالمه
طاق دیوانده طغرای عدالت برق اورر

ظلمی محو ایتدی جهاندن سطوت شاهانه‌سی
پنجهٔ عدلنده شمشیر شریعت برق اورر

طولدی رعد صیت احسانیله عالم سرتسر
آسمان بارکاهنده سماحت برق اورر

موج اورر آفاق دولتده لوای شوکتی
هامه‌سنده پرتو تاج خلافت برق اورر

منجلی محراب وجهنده فیوضات خدا
کعبهٔ قلبنده مشکات ولایت برق اورر

رهنمادر زمرهٔ اسلامه رأی روشنی
سایه‌سنده شاهراه استقامت برق اورر

جبرئیل عقل حیراندر علو فکرینه
چشم حقبیننده انوار جلالت برق اورر

خسروان دهر ایدر دربانلغیله افتخار
جبههٔ پاکنده آثار نجابت برق اورر

ملتی اعلایه کافیدر سمو همتی
سینه‌سنده جوهر کنج حمیت برق اورر

دهره اولدقجه ارادات کزینی منتشر
سوبسو احکام قرآن آیت برق اورر

شبهه‌سز عصرك نجی اللهیدر اول شهریار
کشتیٔ دولتده فانوس سلامت برق اورر

ایلدی عصر همایوننده خامه‌م کسب فیض
سوزلرمده پرتو حسن طبیعت برق اورر

نکته سنجان لؤ لؤ اندیشـه‌مك حیرانیدر
بحر اشعارمده امواج سلاست برق اورر

نور معنی عکس ایدوب آب روان طبعمه
کلشن نظممده ازهار فصاحت برق اورر

مشعل فکرمله روشندر کوکل کاشانه‌سی
بیت پرنورمده مرآت بلاغت برق اورر

صفوت افکارمه برهان دکلمی سوزلرم
باغ دلده سلسبیل شاعریت برق اورر

برغزل انشاد قیل ای شاعر روشن کهر
غیری دلخواهکجه الهام طبیعت برق اورر

«طور دلده شهپر جبریل حکمت برق اورر
باق جهانه نور جوال حقیقت برق اورر

جلوه‌کردر عارفه هر پرده دیدار خدا
مسجد وبتخانه‌ده مصباح وحدت برق اورر

بر زمان رندان دهرك كوكلنه كیرمز نفاق
بزم میدەجام زرین محبت برق اورر

ایلمز اهل بصیرت مسلك حقدن عدول
هر جهتدن شعلۀ نجم هدایت برق اورر

شاعرك درحمیتله مرصعدر دلی
سینەسندە کوهر فکر صداقت برق اورر»

پادشاهم شاد قیل لطفکله وصفی بندەکی
هر زمان کوکلندە امید عنایت برق اورر

آفتاب طلعتك قیلسون منور عالمی
تاکه موجوداتده نور مشیت برق اورر

عرشه چیقدقجه دعای ازدیاد دولتك
جانب حقدن همان حکم اجابت برق اورر

—o—

عرض شکران

مکتب نواب کبی اهمیتی فوق العاده سی
اولان بر دار الکمالده انشا معلمی بولنمقلغم عاجز-
لری ایچون بر شرفدرکه بونك کوکلمده جلوه‌کر
اولان حسیات مفتخرانه‌سنی: «جناب احکم الحا-
کمین سایهٔ تعالی وایهٔ شاهانه‌ده مقام معلای فتوایه
رونق انداز اولان ذات محاسن صفاتی کمال اجلال
ایله کامبین بیورسون» درود مسعودیله اعلا ایدرم.
زیرا بو شرفه سایهٔ حضرت مشیختپناهیده
مظهر اولدیغمدن روز وشب ادعیهٔ خیریه‌لریله
تزیین لسان مصادقت وجیبهٔ ذمت عبودیتدر:

روز وشب حکمتسرای عالمه
لمعه‌پاش اولدقجه خورشید وقمر
صدر عزتده خداوند جهان
ایلسون مفتی الانامی کامور

افادۀ مخصوصه

بوسنه مکتب نوابده طلبه‌یه عاجزانه استکتاب ایتدیکم مسوداتك ـ هر نه‌قدر دکرلری یوقسه‌ده ـ موماالیهمدن بعضلری طبع ونشرینی التماس ایتدیلر. التماس واقع آرزوی کمترانه‌مه‌ده موافق دوشدیکندن مسودات مذکوره‌نك ساحۀ انتشاره وضعی خصوصنه دکرسزلکاری مانع اوله‌مدی.

بونلرك بعدالاصلاح طبع ونشری وارد خاطر اولدیسه‌ده هیچ بریسنه قلم طوقندیرمیوب اولدقلری

کبی بیراقدم. زیرا حین مطالعه‌ده دکرسزلکاری برقات دها توضح ایدرسه ییرتوب آتمق لازم کله‌جك!

بوکا ایسه بر درلو کوکلم راضی اوله‌میه‌جغندن همان الده ایدیلن مسوداتك {لوامع} نامی آلتنده طبع ونشرینه قرار ویردم. وما توفیقی الا بالله.

شیخ وصفی

فضیلتلو افندم حضرتلری

الطاف علیهٔ حضرت ولی النعمی جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق عهدهٔ استیهال فاضلانه‌لرینه مرکز نیابت شرعیه‌سنك تفویض بیورلدیغی خبر مسرت آوری سامعه پیرای کمتری اولدقده اللدن کلدیکی قدر شریعت غرایه خدمت ایتمکه چالیشانلرك ایکی عالمده حامیسی ینه شریعت غرا اوله‌جغی محقق بولندیغنی ملاحظه ایله بر عارف معروفك آثار بر کزیده‌سندن اولان:

«هر کیم که او شرعه خدمت ایلر»
«دارینـده کسب حرمت ایلر»

نشیدهٔ دیندارانه‌سنی زیور زبان اخلاص ایلدم.

ذات فضـائل سماتلرینك بین الأفاضل مسلم اولان اهلیت نادره واستقامت فاخره‌لری ایلریده بویله نیجه قیمت شناسانه التفاتلره نائلیتله بتون حائز مرتبهٔ امتیـاز واماثل بینـده بر قاچ قات دهـا سرفراز اوله‌جقلرینی

تأمین ایتمکده اولمسی ایسه آریجه صفابخش درون اولمقده‌در .

همان جناب رب العالمین خلیفهٔ روی زمین امیر۔ المؤمنین پادشاهمز افندمز حضرتلرینی پك چوق زمان تخت عالی بخت عثمانیده مکین وذات ساميلری کبی لیاقت کامله اصحابنی سایهٔ شاهانه‌لرنده دمادم مظهر حسن نظر ولی النعمی ایده‌رك کامبین بیورسون دعای واجب الا۔ داسنه تردیفاً ایفای رسم تبریکه جرأت و توجهات عالیه۔ لرینك حق عاجزانه‌مده بقا و تزایدینی استدعایه مبادرت ایلرم .

*
* *

— ۲ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

علوم عالیه و آلیه ایله تزیین ذات وصفات ایدن علمای ذی شانك وباخصوص احکام جلیلهٔ شرعیه‌یی اجرایه واسطه اولان نواب فضائل نشانك سایهٔ شاهانه‌ده دائما توجهات مخصوصهٔ حضرت ولی النعمی‌یه مظهریتله کامران اوله کلدکلرینه افندمز کبی کمالات علمیه‌لری مسلم

افاضل اولان بر ذات صاحب فضائله مرکز نیابت شرعیه‌سنك احاله بیورلمسی بر برهاندر.

بو توجیه وجیهك پیام مسرت اثری واصل کوش کمتری اولور اولماز:

ایدنلر مسلکنده استقامت
اولورلر مظهر لطف اعالی

ایدرلر دمبدم بین الاماثل
جهانده فیض باریله تعالی

قطعه‌سنی زیور لسان صادق البیان ایلدم.

جناب آفریدکار آسمان وزمین نائب مناب فخر-المرسلین پادشاهمز افندمز حضرتلرینی حشره قدر سریر-آرای خلافت وبالجمله ارباب صداقت ولیاقتی الطاف جلیلهٔ شهریاریلرینه نائلیتله وایه‌مند سعادت بیورسون دعای واجب الاداسنه تردیفاً ایفای رسم تبریکه اجتسار وحسن نظر فاضلانه‌لرینك حق داعیانه‌مده دوام و تزایدینی استدعایه ابتدار ایلرم.

*
* *

— ٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

الطاف مخصوصهٔ حضرت مشیختپناهیلری جملهٔ جلیله‌سندن اوله‌رق امور شرعیه‌سنك فصل وحسمی عهدهٔ عاجزانه‌مه من غیر استحقاق تفویض بیوریلان فلان قضایه فی ١٥ جمادی الاولی سنه ٣٠٧ تاریخیله واصل اولوب مصالح اهالی‌یی بر نهج شرع شریف رؤیته مباشرت وشهریار مراحم کردار، تاجدار والاتبار سوکیلی پادشاهمز افندمز حضرتلرینك استجلاب دعوات خیریه‌لرینه مبادرت ایتدیکمی خاکپای کمالات احتوای دولتلرینه عرضه مسارعت وبووسیله ایله داعئ دیرینه‌لری ایچون ناقابل شکران بر نعمت بی امتنان اولان توجهات فیض غایات فتواپناهیلرینك حق کمترانه‌مده حسن دوامنی استدعایه مجاسرت ایلرم.

*
* *

— ٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابت شرعیه‌سی مودوع عهدهٔ کمترانه‌م اولان فلان

قضایه فی ۲۲ جمادی الاخره سنه ۳۰۷ تاریخیله مواصلت
ومستعیناً بالله مصالح عبادی شریعت غرایه توفیقاً فصل
وحسمه مباشرت ایتدیکمی خاکپای عدالت پیرای مفتی-
الانامیلرینه عرض و انبا وتوجهات فیض غایات حضرت
ولی النعمیلرینك حق نا مستحق عاجزانه‌مده بقا وتزایدینی
الطاف مخصوصهٔ بنده‌پروریلرینه اعتماداً استدعا ایلرم.
هر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

صیت فضیلتی سامعه پیرای جهان اولان افندمز کبی
برنحریر بی اقرانك عهدهٔ ایستهاللرینه مشیخت اسلامیه‌نك
تودیعی خبری واصل کوش کمتری اولنجه باب فتوایه
ذات نادر الصفات فاضلانه‌لری کبی حلیهٔ استقامتله ممتاز
بر وجود صداقت نمودك رونق بخش اولملری بالجمله
داعیان دولت کبی بوداعئ دیرینه‌لرینك‌ده صورت فوق-
العاده‌ده مسروریتمی موجب اولدی.

همان جناب رب العالمین امام المسلمین خلیفهٔ عدالت

آیین پادشاهمز افنـدمز حضرتلرینی الی آخر الایام کمال عزتله تخت دولتده مکین و سایهٔ مراحم وایهٔ شاهانه‌لرنده ذات ولی‌النعمیلرینی خدمات مبروره ابرازینه موفقیتـله کامبین بیورسون دعای واجب الاداسـنه تردیفاً ایفـای فریضهٔ تبریکه مسارعت وبو وسیلهٔ جمیله ایله حق عاجزا- نه‌مده دائما مبذول بیوره کلدکلری توجهات فیض آیات فتواپناهیلرینك بقا وتزایدینی استدعایه مبادرت ایلرم .

*
* *

— ٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مشیخت اسلامیه‌نك الطاف جهان مطاف حضرت پادشاهیدن اوله‌رق عهدهٔ استیهاللرینه تودیعی خبر مسرت پروری سامعه نواز احقری اولور اولماز :

ویردی شرف مشیخته برذات کیم بوکون
ایلر فضیلتیـله جهان خلقی افتخـار

اول ذات بی نظیره ایدوب عرض اختصاص
ای خامه قیـل فریضهٔ تبریکه ابتدار

قطعه‌سیله عرض عبودیته ابتدار ایلدم .

شهریار مراحم پرور وتاجدار مکارم کستر پادشاهمز
افندمز حضرتلرینك دائما ارباب اهلیت وصداقتی مراتب
عالیه‌یه اصعاد وعواطف مخصوصهٔ خسروانه‌لریله دلشاد
بیورمقده اولدقلرینه هرکون برر صورتله عیون آرای
جهان اولان براهین جلیله‌دن بری‌ده افندمز کبی کمالات
علمیه‌لری مسلم افاضل اولان برذات مستجمع الفضائلك
شرفبخش باب فتوی اولملریدر .

جناب رب الارباب پادشاه معالی نصاب شهنشاه عالی-
جناب افندمز حضرتلرینی صباح حشره قدر کمال عمر
واجلال ایله سریر سلطنتده دائم وذات مفتی‌الانامیلرینی
ابراز حسن خدمته موفقیتله مقام مشیختده قائم بیورسون
دعای مفروض الاداسنه تردیفاً حق کمترانه‌مده حسن
نظر فیض اثر حضرت ولی‌النعمیلرینك ازدیادینی کمال
افتخار ایله استدعایه ابتدار ایلدم .

*
* *

— ۷ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
ادراکیله مباهی بولندیغمز بو عصر جلیل معارفه

بحقٍ رونق بخش اولوب اجراآت شاهانه‌لریله بتون دنیایی عرض شکرانه مجبور ایدن آل عثمانك ممتازی سوکیلی پادشاهمز عبدالحمید خان غازی افندمز حضرتلری امور معظمهٔ حکومتی ید مؤید ملوکانه‌لرینه آلدقلری کوندن بری دین ودولتك شاننی اعلا وتبعهٔ صادقه‌لرینی آب حیات احسان ایله اروا وناقابل شکران عواطف بی امتنان خسروانه‌لریله ارباب لیاقتك قدرینی دوبالا بیورمقده اولدقلری کبی بوکره‌ده اهلیت باهره‌لری مسلم یار واغیار واستقامت زاهره‌لری معلوم کبار وصغار اولان افندمز کبی برذات معارف سماتك عهدهٔ استیهاللرینه مسند مشیخت اسلامیه‌نك احاله‌سیله عموم داعیان دولتی مستغرق دریای مسرت بیورمشلردر .

همان جناب یزدان بیچون قلوب زاکیهٔ محمدیون نور ایمان ایله مشحون اولدقچه اوپادشاه فاروقجاهی مقام معلای خلافتده فرفانفرما وذات حضرت ولی النعمیلرینی دائما مسندمشیختده دیانت نما بیورسون درود مسعودینه اردافاً ایفای فریضهٔ تبریکه مسارعت وحق عبیدانه‌مده حسن نظر حضرت فتواپناهیلرینك بقاسنی استرحامه مبادرت ایلرم .

*
* *

— ۸ —

سماحتلو افندم حضرتلری

کوکلده‌کی طرف سامیٔ سموحیلرینه اختصاص تام — که مقارن اخلاص بردوامدر — آره صیره تجدید انتسابی ایجاب ایلمکده اولدیغندن کوزل کوزل وسیله‌لر بولدقجه وجائبدن بیلدیکم بو وظیفه‌نك ایفاسنه شتاب ایتمکدن کری طوره‌مدیغم کبی بوکرده دخی:

«غرهٔ روزه‌یی کوردم فلکك بامنده»

مضمونی اوزره رؤیت هلال رمضان ایله تنویر باصرهٔ ابتهاج ایتدیکمی متعاقب قلب شعله مزاج بر شوق دیکرله هم حالت سراج وهاج اولمق جهتیله بوشهر شریف مسرت ردیفك حق عالئ سماحتپناهیلرنده قدر کیجه‌سی قدر متیمن وکوکب اقباللرینك پرتو عالمکیر شریعت غرا ایله یوماً فیوماً روشن اولمسی دعاسنی خالصانه یاد وبووجه ایله فؤاد صفوت معتادی برقات دها شاد ایلدم .

حضرت خالق الایام والشهور سایهٔ همایون جناب ملوکانه‌ده بویله نیجه مبارك کونلرك ادراکیله افندمزی قرین سرور نامحصور بیورسون .

استانبولدن آلمقده اولديغم تبشيراته نظراً حلول عيد سعيددن مقدم منزلت عاليهٔ خداونديلری برقات دهااعلا بيوريله‌جغی كمال مسرتله آكلاشلمقده اولديغندن آنجق باب معالی مآبلرينـه منسوبيتله مفتخر بولنـان داعئ كمينه‌لرينـك اوته‌دن بری محفوظم اولان اميد قوينـك بالطبع اعتلا ايتمكده اولديغنی شمديلك خاتمهٔ كلام اولمق اوزره عرض وبيانه جرأت ايلرم .

*
* *

— ٩ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدركه

مسند جليل مشيختك الطاف مخصوصـهٔ حضرت پادشاهيدن اوله‌رق افندمز كبی جلائل فضائل ايله ممتاز برعلامهٔ بی انبازك عهدهٔ استيهاللرينـه توديع بيورلديغنی كمال فخر ومسار ايله استخبار اولندقده كوكلمده لمعه نثار اولمغه باشلايان نور سرور داعئ ديرينه‌لرينی قطعهٔ آتيه ايله ادای فريضهٔ تبريكه مجبور ايلدی :

مفتی الانام اولنجـه اول فضل يكانه
كلدی جهانيانه شـوق جـديد الحق

بو مصرعی اوقورلر بالجمله اهل دانش
جاه جلیل فتوی ذاتیله بولدی رونق

نصل مجبور اولمیه‌یم که ذات نادر الصفات نحریرانه‌لری کبی شرف‌بخش مرتبهٔ کمال اولان برفاضل بی همالك مقام فتوایه سایه انداز اجلال اولملری عموم داعیان دولت ایچون مستلزم شکران عظیم برلطف جلیل رب کریمدر .

همان جناب حکیم مطلق پادشاه اشفق خلیفهٔ بالحق ولی‌نعمت بی منتمز افندمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده کمال عافیت واجلال ایله دائم وذات ولی‌النعمیلرینی سایهٔ فیض‌وایهٔ ملوکانه‌لرنده آمال عالیهٔ خسروانه‌لرینه موافق خدمات جلیله‌یه موفقیتله شریعت غرای احمدیه‌یه خادم بیورسون دعای مفروض الاداسنه تردیفاً حق عبیدانه‌مده توجهات شرف غایات فتواپناهیلرینك دوام اززدیادینی استرحام ایلرم .

*
* *

— ١٠ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
دائما مابه الافتخارم اولان حسن نظر فیض اثر

جناب ولی‌النعمیلرینك ادای شكرانیله تزیین لسان صادق‌ـ
البیان ایتمكده اولدیغم كبی وسائل جمیله دوشدكجه‌ده عتبهٔ
دولتلرینه عرض عبودیته‌شتابی وهرحالده تجدید انتسابی
بر وظیفهٔ مقدسه بیلدیكم جهتله هلال رمضان مصادف نظر
عبدناتوان اولور اولماز ، شهریار مرحمت شعار وتاجدار
معدلت كردار افندمز حضرتلرینك دعای دوام سلطنت
خسروانه‌لرینه تردیفاً بقای عمرواقبال فتواپناهیلری
نیازینی رفع بارگاه احدیت ایلدیكمك عرض وبیانی
تأیید رشتهٔ رقیته برذریعهٔ حسنه اتخاذ ایده‌رك تبریك
ماه صیام مفخرت‌انجامه اجتسار وحق كمترانه‌مده رایگان
بیوریلان الطاف مخصوصهٔ دولتلرینك بقا وتزایدی
استرحامنه ابتدار ایلرم .

*
* *

— ١١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدركه

آستان دولتلرینه عرض عبودیته وسیله جوی ایكن
انفلاق صباح عید عیون آرای اهل توحید اولنجه كمال
شوقمدن مدوامی بولندیغم دعای دوام عمرو اقبال

مشیختپناهیلرینی آواز بلند ایله تکرار ایلدم .

نصل تکرار ایتمیه‌یم‌که هیچ بر دکرم یوق ایکن همت جهان قیمت بنده پروریلریله غبطه بخشای اماثل اولان برموقعده بولنیورم .

وظائف مقدسه‌دن اولان عرض عبودیته بویله بر وسیلهٔ مسعوده‌نك مشرق آرای ظهور اولمسی عاجزلرینی مستغرق نور سرور ایلدی .

بناءً علیه مراسم شکرکذارینك الك کوزللرندن‌اولان ایفای فریضهٔ رسم تبریکه مسارعت وجناب حقدن بویله نیجه نیجه ایام مبارکه‌یه ادراك بیورملری نیازینه مبادرت ایتدیکمك عرض وبیانیله خاكپای مکارم احتوای مفتی‌ـ الانامیلرینه ناصیه‌سای اخلاص اوله‌رق یکانه مدار افتخارم اولان توجهات حضرت ولی‌النعمیلرینك بقاسنی استرحام ایلرم .

*
* *

— ١٢ —

ولی‌نعمتم افندم !

امتحانلرمز رجب شریفك یکرمی بشنجی کونی

ختام بولدی . بوسنه امتحانده ایراد اولنان اسئله‌یه موافق
جوابلر ویره‌رك صنفك برنجیسی اولدیغمی تبشیر ایدرم .
بوایسه یالکز سعیمك ثمره‌سی اولمیوب دعای خیرکزك
آثار جلیله‌سندن بولندیغنده ذره قدر شبهه ایتمم .

ارباب سعی وغیرت هرزمان بین‌الاقران کسب فیض
ورفعت ایدر . سعی وغیرته همت پدرانه‌ده منضم اولورسه
برموقع عالی‌یه اعتلا اولنه‌جغی شبهه‌دن وارسته‌در .

ان شاء الله کله‌جك سنه خروج امتحاننده (ثالثه) یی
قازانمق اوزره چالیشه‌جغم . دعاکز برکاتیله موفق‌ده
اوله‌جغمی امید ایدییورم .

مساعده بیورورسه‌کز استانبولك رمضاننی کورمك
اوزره بوسنه درسعادتده قالمق آرزوسنده بولنیورم .
بوکا جسارتم حق کمترانه‌مده مبذول بیوره‌کلدیککز
مساعدهٔ پدرانه‌کزه استنادمدندر .

هر حالده محتاجی بولندیغم حسن نظرکزك دوام
تزایدینی استرحام ایلرم . باقی

*
* *

— ۱۳ —

سماحتلو افندم حضرتلری

افندمز کبی انسانیت کلمهٔ مقدسه‌سنده مندمج اولان مزیات عالیه ایله ممتاز بر ذات بی‌انبازك حمایهٔ سموحیلرنده بولندیغمدن طولایی نه‌قدر افتخار ایتسه‌م آزدر.

خاك پای جبهه پیرای منعمانه‌لرینه اولان انتساب عبیدانه‌مك آثار عالیه‌سندن متحصل اشواق خالصانه‌نك استیلای فیض بخشاسی آلتنده بولنان بر وجدان خالص‌البنیان ایله هر بار ادعیهٔ خیریه‌لرینی تکرار ایتمکده ایکن صبح سعادت شو ال افق شادیدن عرض جمال ایدنجه خاصهٔ مقدسهٔ صیام ایله پاك برقلب تابناك ایله ذات کرم‌گستریلرینك تمادئ عافیت و اقباللری دعاسنی همان رفع بارگاه احدیت وبوصورتله تزیین لسان عبودیت ایلدیکمی حضور فیض نشور ولی نعمتیلرینه عرضه مسارعت وبونی تأیید رشتهٔ رقیته بر ذریعهٔ حسنه اتخاذ ایده‌رك:

«عیدست دارد هر کسی عزم تماشای دگر»
«مارا نباشد غیر تو دردل تمنای دگر»

منطوقنجه حق کمترانه‌مده‌کی حسن توجـه سامیلرینـك
بقاسی استرحامنه مبادرت ایلرم.

*
* *

— ١٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

باب دولتمآب حضرت ولی النعمیلرینه اولان انتساب
عبیدانه‌مك مقتضیاتندن اوله‌رق آستان کرم کستریلرینه
کمال اخلاص ایله عرض اختصاصه مسارعت وبو وسیلهٔ
مستحسنه ایله مترتب ذمت عبودیتم اولان وظیفهٔ شکر-
کذاری‌یه مبادرت ایتمك ایچون وسائل جمیله‌یه جار چشم
ایله نکران ایکن شرف حلول سال جدید شـوق بخش
قلوب اهل توحید اولنجه:

کونلرك آیلر قدر افزون اولوب
آیلركییللر قدر اولسون فزون

بویله بیك سال نوه ادراك ایدوب
سور صفا دولتله سن ای ذوفنون

قطعه‌سی پیرایش لسان داعیانه‌م اولدی.

همان مداومی بولندیغم دعای حضرت پادشاهی‌یه تردیفاً
ادعیهٔ خیریهٔ جناب فتواپناهیلرینی تکرار ایله:

«آیاغك طوپراغن کرکوهر مقصود بیلمزسه‌م»
«بو دریای حوادثده وجودم نابدید اولسون»

بیتی منطوقنجه خاك‌پای جبهه پیرای مفتی الانامیلرینه
عرض عبودیتله ایفای فریفهٔ تبریکه اجتسار و :

«کاه کاهی کوشهٔ چشمکله قیلمازسه‌ك نظر»
«باقیٔ بی‌چاره‌نك احوالی دیکر کون اولور»

بیتنی کویا اوله‌رق مدار افتخارم اولان حسن نظر فیض-
اثر مشیختپناهیلرینك حق داعیانه‌مده مبذول بیورلمسی
تمنیات مخصوصه‌سیله ختم کفتار ایلرم .

*
* *

— ۱۵ —

سماحتلو افندم حضرتلری

من غیر حدٍ نائی بولندیغم قضانك آب وهواسی غایت فنا
اولمغله کلدیکم کوندن بری خسته‌لکدن باش آله‌مدیغم کبی
اهالیسنك ایلری کلنلری‌ده ایقاع فسادی کندیلرینه

اکلنجه اتخاذ ایده‌کلدکلرندن بونلرك احوال غیر مرضیه‌لرندن متحصل اضطرابات وجدانیه خسته‌لکمی تشدید ایدییور .

مملکتك آب‌وهواسنه وجودم متحمل اولمش اولیدی بو یادکارلری سایهٔ شریعت احمدیه‌ده اصلاحه چالیشیردم. نه چاره‌که وجودم متحمل دکل.

بناءً علیــه استعفایه مجبور اولدم . استعفای داعیانه‌م مقام معلای مشیختدن قبول بیوریلورسه متشکر اولورم.

بر لطف عاجز نوازانه اولمق وبورادن نقل ایدلملك اوزره مناسب بر قضا نیابتی ایله قایریله‌جق اولورســه‌م عبد کمترلری عائله بندکانه‌مله برابر یکیدن احیا بیورلمش اولورز .

جناب خالق بی انباز سایهٔ تعالی وایهٔ مفتی الانامیده ذات سموحیلرینی کمال عمر واقبال ایله بین الاماثل ممتاز بیورســون دعاسیله ختم کلام وحق عبیدانه‌مده مبذول بیوریلان همم کرمکاریلرینه بر لاحقهٔ فائقه اولمق اوزره مسئول داعیانه‌مك اسعافی خصوصنه صرف همت بیورملرینی استدعا ایله حسن توجــه منعمانه‌لرینــك دوام وتزایدینی استرحام ایلرم .

*

* *

— ۱٦ —

سماحتلو افندم حضرتلری

بو هفته پوسته‌سیله ورود ایدن طریق غزته‌سنك توجیهات قسمنده سینهٔ سمو حیلری بر قطعه کومش امتیاز مدالیه‌سیله تزیین بیورلمش اولدیغی فقرهٔ شوق‌آوری مصادف نظر کمتری اولنجه کمال سرورمدن :

صدق ایله خدمت ایدنلر دولته بی‌اشتباه
شهریارك التفاتیله اولورلر سرفراز

عمر واقبالك فزون اولسون شه عالمپناه
سینهٔ اخلاصکه طاقدی نشان امتیاز

قطعه‌سنی کویا اولدم .

افندمزك احسان پادشاه قدر دانه مظهریتلری عبد عاجزلری کبی بتون داعیان دولتی شاد ایلدی .

همان جناب فیاض مطلق، خلیفهٔ موفق، امیرالمؤمنین ولی‌نعمت بی‌منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینی دائما علوشان و اقباله قرین وذات سمو حیلرینی سایهٔ احسان‌وایهٔ حضرت ملوکانه‌لرنده کامبین بیورسون دعای واجب‌

الاداسنه اردافاً ایفای فریضهٔ رسم تبریکه آغاز وحق کمترانه‌مده تنزلاً رایکان بیوریلان التفات بنده‌نوازیلرینك بقا وازدیادینی خاك‌پای جبهه‌پیرای سامیلرندن کمال خلوص قلب ایله نیاز ایلرم.

*
* *

— ۱۷ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی عهدهٔ کمترانه‌مه تفویض بیوریلان فلان قضایه کلدیکم کوندن بری دعوات مفروضهٔ خیریه‌لرینی استجلابه غیرت ایتمکده ایسه‌مده عائلهٔ بندکانه‌م قضای مذکورك آب وهواسیله امتزاج ایده‌مدکلرندن کلبهٔ عاجزانه‌م بر خسته‌خانه شکلنی آلمشدرکه بی‌چاره‌لرك ذهنمی تشویش ایتمکده اولان بوحالی امور قضاده مغایر دلخواه عالی برحرکتده بولنمقلغمه سبب اولوردیه فوق‌العاده مضطرب اولیورم.

بو اضطراب عاجزلرینی زیاده‌سیله بی‌تاب ایتمکده اولدیغندن عائلهٔ بندکانه‌مك دوچار اولدقلری حال اسف اشتماله نهایت‌ویرلمسی وکمترلرینك‌ده شو مضیق اضطرابدن

خلاص ایدلمکلکم تبدیله مکانه وابسته بولندیغی جهتله
فلان‌قضا نائبی فلان‌افندی داعیلری مراجعت مستمدانه‌مه
موافقةً بجایش قضایه راضی اولدیغندن افندیٔ مومالیه
داعیلری ایله اجرای بجایشمز خصوصنه مساعدهٔ
دولتلرینك ارزان بیورلمسنی مرحمت مسلمهٔ جناب فتوا-
پناعیلرینه صیغه‌رق استرحام ودائما آرایش لسان داعیانه‌م
اولان دعای دوام عافیت واجلاللریله ختم کلام ایلرم .

*
* *

— ١٨ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

موکول عهدهٔ داعیانه‌م اولان امور قضایی حسن
تسویه‌یه صرف مقدرت وبوصورتله استجلاب دعوات
خیریه‌لرینه‌وقف غیرت‌ایده‌رك سایهٔ سماپایهٔ مفتی الانامیلرنده
شریعت مطهره‌یه خدمتله امرار وقت وساعت ایتمکده‌یم.
هله صلوات مفروضه عقبنده مترتب ذمت عبودیتم
اولان دعای تمادیٔ عافیت واجلاللرینی زیور زبان اخلاص
وفرصت دوشوردکجه بووظیفهٔ مقدسه‌یه تردیفاً خاك‌پای
ناصیه پیرای دولتلرینه عرض اختصاص ایده‌کلدیکم کبی

بوكره‌ده مربوطاً تقديم پيشكاه دقايق اكتناه فتواپناهيلرى
قيلنان ضبط ورقه‌سنده‌كى دعوايى فصل وحسمه صالح
كتب فقهيه‌ده برنقل واضح بوله‌مديغم جهتله حلندن عاجز
اولديغم دعواى مبحوث عنهانك ايضاح بيورلمسى استرحامنى
تأييد انتسابه بروسيله اتخاذ ايده‌رك ملتجاى كبار وصغار
اولان ذات فضائل سمات مشكل برانداز انه‌لرينه مراجعت
وبوبابده‌كى استرحام كمترانه‌مك اسعافى خصوصنى استدعايه
جرأتله برابر حق داعيانه‌مده حسن توجه حضرت
ولى النعميلرينك كماكان مبذول بيورلمسى تمنيسنه مجاسرت
ايلرم . هرحالده امر وفرمان حضرت ولى الامركدر .

*
* *

— ١٩ —

معروض داعىٔ ديرينه‌لريدركه

نياتى عهدهٔ كمترانه‌مه تفويض بيوريلان فلان قضايه
كلديكم كوندن برى سلف بندكانه‌م فلان افندى داعيلرينك
حركات كاهلانه‌سى نتيجه‌سى اوله‌رق پيغيلوب قالمش اولان
ايشلرك حسن تسويه‌سنه غيرت وهرحالده مغاير دلخواه
عالى حركات غير مشروعه‌دن مجانبتله سايهٔ عدالت وايهٔ

مشیختپناهیلرنده استجلاب دعوات حضرت پادشاهی‌یه صرف مقدرت ایتمکده‌یم .

نائب عنوان محترمی آلتنده بولنانلرك موقعاً هردرلو شوائب مادیه ومعنویه‌دن متجانب اولملری لازم کلیرکن سلف داعیانه‌م بو لزومی تقدیر ایده‌مدیکی جهتله مصالح عبادی رؤیتده کاهلانه طاورانديغی شویله طورسون ایتام صندوقندن اختلاس ایلدیکی یکرمی بیك غروش، جیب ارتکابنده قالمش اولدیغندن مبلغ مذکورك افندئ موما الیهدن استرداد ایدلمسی خصوصنه مساعدهٔ اصابت‌عادهٔ مفتی الانامیلرینك ارزان بیورلمسنی استرحام ویکانه باعث فیض وافتخارم اولان پرتو حسن نظر کرامت‌اثر ولی‌النعمیلرینك هامهٔ عاجزانه‌مه تمادیٔ انعطافنی کمال افتقار ایله نیاز ایده‌رك روز و شب آرایش لسان داعیانه‌م اولان :

باب احسانك ایا مرجع کل
ملتجای ضعفادر الحق
یاشا عالمده سعادتله یاشا
عمر واقبالکی افزون ایده حق

قطعه‌سیله ختم کلام ایلرم . هر حالده امر و فرمان حضرت
من له الامرکدر .

*
* *

— ٢٠ —

سماحتلو افندم حضرتلری

فی ١٥ رجب سنه ٣٠٦ تاریخلی امرنامهٔ سموحیلری
واصل دست عاجزانه‌م ومآل عالیسی معلوم داعیانه‌م
اولدی .

عاجزلرینك شمدی‌یه قدر منهج استقامتدن سرمو
انحراف ایتمدیکم من غیر حدٍ نیابتنده بولندیغم قضالر
اهالئ معتبره‌سی طرفلرندن حق نامستحق بندکانه‌مده
مقام مشیخت عظمایه تقدیم قیلنان حسن حال مضبطه‌لریله
ثابتدر .

اکرچه فلان افندی، فلان آغا ایله بینلرنده تکون
ایتمکده اولان دعوانك سورنجمه‌ده بیراقیلدیغنی باتلغراف
خاکپای عدالت پیرای حضرت ولی‌النعمی‌یه بیلدیرمش
ایسه‌ده سائر ایشلرده اولدیغی کبی سلف داعیانه‌مك
زماننده منتقل دعوای مذکوره‌ده دخی ذره قدر تکاسل

اولنمدیغنه و افندیٔ موما الیهك بویله بر شکایتده بولنمسی مجرد ادعای واهیسنی قازانمق فکر فاسدیله نه یاپه‌جغنی شاشیردیغندن ایلری کلدیکنه بتون اهالیٔ قضا شاهددر.

امرنامهٔ سامیلری پیرایش هامهٔ تکریم اولمازدن ایکی کون اول دعوای مذکوره نظر تدقیقدن کچیریلوب بر موجب شرع شریف فصل و حسم اولندیغنی عرضه مبادرت و حسن نظر فیض اثر منعمانه‌لرینك بقاسنی استدعایه جرأت ایلرم. هرحالده امر و فرمان افندمز حضرتلرینکدر.

* * *

— ۲۱ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

پازدهٔ خمول اولان بالجمله درماندکانك و باخصوص داعیٔ کمترلری کبی عجزهٔ بندکانك مرحمت عالم‌پسندانه‌لرندن بشقه بر التجاکاهی اولمدیغندن صیقیلدقجه خاك‌پای عیون آرای شیخ الاسلامیلرینه ناصیه‌سای عبودیت اوله‌رق عرض حاله شتابان و همان احسان کونا کون دولتلرینه مظهریتله کامران اوله‌کلدکلری مشهود باصرهٔ عالمیاندر.

بناءً عليه مستغرق اولديغم ديون بی‌شمار، ذات ستوده‌صفات ولی‌النعمیلرینی تصدیعه اجبار ایتمکله انقضاسنه اوچ ماه قالمش اولان مدت نیابت ناچیزانه‌مك تمدیدی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك بی‌دریغ بیورلمسنی کمال افتقار ایله استدعا وهرحالده تشکرندن عاجز اولدیغم الطاف متوالیهٔ فتواپناهیلرینه بر ضمیمهٔ مستحسنه اولمق اوزره مسئول عاجزانه‌مك اسعاف بیورلمسنی نخبهٔ آمال داعیانه‌م اولان بقای انظار محاسن‌دثار کرمکاریلری نیازینه تردیفاً تمنا ایلرم. هرحالده امرو فرمان حضرت ولی‌الامرکدر.

*
* *

— ٢٢ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

پایمال طالع وارون اولان بیچارکانه مرحمت مسلمه‌لری مفتوح الباب برملجأ یکانه اولدیغی مسلم انام بر قضیهٔ مالاکلامدر.

هله خاکپای جبهه پیرای ولی‌النعمیلرینه اختصاصلری وباخصوص داعئ کمترلری کبی چراغ خاصلری اولان

بندکان صداقت نشانك باشلری صیقیلدقجه دارالامان دولتلرینه التجایه شتاب وهمان صحابت فتواپناهیلرینه نائلیتله دفع اضطراب ایده‌کلدکلری معلوم شیخ وشابدر.

بناءً علیه صراف نابکاره اولان دیون بی‌شمار عبد احقرلرینی هرصورتله بیزار وهرنه‌قدر ذات ستوده‌صفات مشیختپناهیلرینی تصدیع ایتمکی وجهاً من الوجوه جائز کورمزسه‌مده آستان سماحتلرینه عرض حاله اجبار ایتمکده اولدیغندن شیمهٔ کریمهٔ عجزه‌پروریلرینه صیغینه‌رق انقضاسنه برقاچ ماه قالمش اولان مدت نیابت عاجزانه‌مك تمدیدی خصوصنی استدعایه مسارعت وحال ضجرت اشتمالمه مرحمةً مسئول داعیانه‌مك اسعافی استرحامنه مجاسرت ایلرم. هرحالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ٢٣ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

کمالات باهره‌لری مغبوط یار و اغیار اولان اصحاب حصافت، حل اشکال ایچون ذات معالی سمات مشکل‌براندازانه‌لرینه مراجعتله مشکات فضیلتلرندن اقتباس

نور معرفت ایده‌کلدکلری حالده عاجزلری کبی بی‌وایکانك
مشکلاته تصادف ایتدکجه آستان فتواپناهیلرینه استکناه
مسئله ضمننده ناصیه‌سای استرحام اوله‌جقلری طبیعیدر.

بناءً علیه صورتی مربوطاً خاکپای عدالت احتوای
شیخ الاسلامیلرینه تقدیم قیلنان ضبط ورقه‌سنده‌کی
دعوانك کتب فقهیه‌ده فصل وحسمنه یاردیم ایدر برنقل
مناسب بوله‌مدیغم کبی مفتی افندی داعیلری‌ده دعوای
مبحوث عنهاده مدعی‌علیه حاجی اوغلی رمضان آغایه
آچیقدن آچیغه طرفدارلق ایتمکده اولدیغندن مقام
معلای مشیختدن بوبابده استفتایه مجبور اولدم.

دعوای مبحوث عنهانك حل بیورلمسی ایچون لازم
کلنلره امرویریله‌رك جوابنك سرعت اشعاری خصوصنه
مساعدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك رایکان بیورلمسی
استرحامنه اجتسار و هرحالده مدار فیضم اولان انظار
محاسن آثار حضرت ولی‌النعمیلرینك کماکان حق کمترانه‌مده
دوام ابذالی نیازینه ابتدار ایلرم. اول بابده امر وفرمان
حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ٢٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

باعث حسن توجه تحریرانه‌لری اوله‌جق بر مزیتم و آستان فلك بنیان دولتلرینه خصوصیتم یوق ایکن ایکی سنه‌دن زیاده کوشهٔ مذلتده پامال خیبت اولوب قالمش و هله زمان منکوبیتمك ایام اخیره‌سنده بقال، قصاب دینلن انصافسزلرك هجوم ناموس شکنانه‌لریله بوکالمش اولدیغم مسموع عالئ کرمکاریلری اولنجه عهدهٔ کمترانه‌مه معدن قضاسی نیابتنی احسان ایله کرفتار اولدیغم قید ضرورتدن آزاد و جوهر التفات عجزه پروریلریله دل غمدیده‌می مسرت آباد بیورملری ناقابل شکران بر لطف فیض اقتراندر.

بناءً علیه الك برنجی وظیفه‌م باعث فیضم اولان بو لطف بی همال مشیختپناهیلرینی عمرم اولدقجه اونوتمیوب مقام عبودیتده ثبات و بین الاقران تمیزمه بربرات سعادت عنوان اولان التفات کرامت غایات فتواپناهیلریله مباهات ایتمکدر.

جناب ذوالجلال ذات خجسته صفات شیخ الاسلا

میلرینی مقام مشیختده کمال عافیتله سایه‌انداز اجلال
بیورسون درود مسعودینه تردیفاً محل مأموریت کمترانه‌م
اولان قضای مذکوره فی ۷ شعبان سنه ۳۰٦ تاریخیله
مواصلت وبحول الله تعالی مصالح عبادی رؤیته مباشرت
ایلدیکمی خاك‌پای فیض بخشای ولی‌النعمیلرینه عرض
و انبا وحق عبیدانه‌مده تمادیٔ انظار شفقت آثار بنده‌
نوازانه‌لرینی تمنا ایلرم.

*
* *

— ۲٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

خاك پای افخمیلرینه وضع جبین عبودیت ایتدیکم
کوندن بری ذات خجسته صفات ولی‌النعمیلرندن کوره‌
دیکم الطاف فیض اتصاف فتواپناهیلرینك تشکرات
لازمه‌سنی احسن وجوه‌ایله ادادن عجزم بدیداردر، فقط
لسانم روزوشب ادعیهٔ خیریه‌لریله سبحه شماردر.

افندمز کبی افتخار افاضل بر وجود ذی فضائلك
سایهٔ تعالی‌وایهٔ مفتی الانامیلرنده بولنمق پك‌بیوك دولتدر،
چونکه باعث فیض ورفعتدر.

مسلم یار واغیار اولان مرحمت دولتلری بی چارکان
ایچون نامتناهیدر، حمایهٔ مشیختپناهیلرنده بولنمقله دل
و جانم مباهیدر.

باب دولتمآب شیخ الاسلامیلری هرحالده جای
پناهمدر، یگانه امیدگاهمدر.

بناءً علیه دوچار اولدیغم حال ضجرت اشتماله مرحمةً
انقضاسنه ایکی بچق ماه قالمش اولان مدت نیابت کمترانه مك
تمدیدی خصوصنی استدعایه مسارعت ومسئول عاجزانه مك
اسعاف بیورلمسنی استرحام ایله مدار مباهاتم اولان
توجهات مراحم غایات بنده پروریلرینك حق عبیدانه مده
بقا وازدیادی نیازینه مبادرت ایلرم.

* * *

— ٢٦ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مقام مشیخت، ذات محاسن صفات نحریرانه‌لریله
شرفیاب اوله‌لی بندهٔ دیرینه‌لری کبی بتون خدمهٔ شریعت
سایهٔ تعالی وایهٔ مفتی الانامیلرنده اقتدارلری نسبتنده

کسب فیض ورفعت ودائما الطاف ولی النعمیلرینه مظهریتله مسروراً امرار وقت وساعت ایتمکده‌درلر .

کبار وصغار بونك حق تشکرینی لایقیله ادادن عاجز اولوب فقط حضرت حکیم بیچون افندمزی الی آخر الایام مسند فتواده کمال عافیتله صلابتنمون بیورسون دعاسنه مواظبتله دمکذار وعاجزلری دخی پیرایهٔ لسانم اولان :

حضرت مفتی الانامی حشره‌دك
ایله یارب صدر دولتده مکین

ذاتنی اکداردن حفظ ایلیوب
قیل کمال عافیتله کامبین

قطعه‌سیله سبحه شمار لیل ونهار ایکن جناب دولتمآب شیخ الاسلامیلرینك کیفسزلکلری خبر تاسف آثری واصل صماخ احقری اولنجه دوچار آلام وهمان اعادهٔ عافیتلری ایچون درکاه قاضی الحاجاته دست کشای استرحام اولدم .

هله برقاچ کوندن صکره کمالیله اعادهٔ عافیت والتفات مخصوص پادشاهی‌یه نائلیتله برقات دها کسب علو حیثیت

بیوردقلری مژدهٔ مسرت کستری ابتهاج بخش دل کمتری اولمغله سجدهٔ شکرانه وضع جبین وفرط شوقمدن اجرای شهر آیین ایلدم .

جناب پروردکار آفتاب شریعت محمدیه مفارق امتده شعشعه باراولدقجه وجود پرسود دولتلرینی اسقام صوریه ومعنویه‌دن مصون وسینهٔ بی‌کینه‌لرینی انوار نور سرور ایله مشحون بیورسون درودینی تکرار و :

« ای ازتو بلند قدر کاشانهٔ ما »
« آباد بدولت تو ویرانهٔ ما »

« از سایهٔ‌دولتت کنون‌می‌خواهم »
« هم‌سایهٔ آسمان شود خانهٔ ما »

ترانه‌سیله حق عبیدانه‌مده انعطاف انظار فیض مدار کرمکاریلرینك ازدیاد ابذالی نیازینه اجتسار ایلرم .

*
* *

— ۲۷ —

سماحتلو افندم حضرتلری

روزوشب مترتب ذمت عبودیتم اولان دعای دوام

وازدیاد عمر واقباللرینی ادا ایله مفتخر وتجدید انتساب
ایچون چوقدن بری بر ذریعهٔ حسنه ظهورینه کمال تهالکله
منتظر اولدیغم حالده جلائل عواطف حضرت پادشاهیدن
اوله‌رق عهدهٔ استیهال نحریرانه‌لرینه روم ایلی پایه‌سی
احسان بیورلدیغی پیام نشاط آوری انبساط بخش صماخ
کمتری اولنجه کاشانهٔ قلبم انوار ابتهاج ایله طولدی، فرط
شوقمدن :

خامه‌م ایده‌مز مرتبهٔ فضلکی تقدیر
محسود افاضلسین ایا فخر کمالات

فضلك یتشیر قدریکی اعلایه جهانده
هر رتبه ایدر ذات شریفکله مباهات

قطعه‌سی زیور لسانم اولدی .

یقینده حسرة العلما اولان مقام معلای فتوایه سایه‌
انداز شرف اولدقلرینی گوره‌رك ینه بویله تأیید رشتهٔ
عبودیته موفق اولمقلغمی جناب فیاض مطلقدن تمنی ایله :

«بی لطف تو من قرار نتوانم کرد»
«احسان ترا شمار نتوانم کرد»

«کر برتن من زبان شود هر مویی»
«یك شکرتو از هزار نتوانم کرد»

رباعیسی منطوقنجه ادای تشکرندن عاجز اولدیغم وهر حالده محتاجی بولندیغم حسن نظر فیض اثر سموحیلرینك حق کمترانه مده بقا وتزایدینی شیمهٔ کریمهٔ بنده پروریلرینه استناداً نیاز ایلرم، خامهٔ داعیانه‌می :

« بارکاه نه‌قباب آسمان طوردقجه طور »

مصراعیله دمساز ایلرم .

— ٣٨ —

افندمز !

فی ١١ ذی‌الحجه سنه ٣٠٧ تاریخلی ودادنامهٔ برادرانه‌کز انمله پیرای عاجزانه‌م اولنجه سوینجمدن :

التفاتك خاطر ناشادمی شاد ایلدی

مصراعنی اوقویه‌رق رقصان اولمغه باشلادم .
بورایه کالدیکمك بشنجی کونی التفاتنامهٔ مخصوصکزه

دسترس اولمقلغم نه‌درجه‌لرده مسروریتمی موجب اولدیغنی لایقیله تصویر ایتمك اقتدار خامه‌مك قات قات فوقنده‌در.

بونی رسمی بر التفاتنامه دیه تلقی ایتمیوب حقمده دائما اظهار بیورمقده اولدیغکز محبت خالصانه‌نك احکام جلیله‌سندن منبعث بر برات اخوت اولمق اوزره قبول ایده‌رك حرز جان ایلیه‌جکمده ذره قدر شبهه بیورمیه‌جغکزی بیلدیکم ایچون بو بابده ایراد براهینه حاجت کوره‌مم .

سزدن مجبول اولدیغکز خصائل برکزیدهٔ انسانیتکارانه جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق کورمکده اولدیغم التفات دلنوازانه بنده‌کزی هر بار عرض شکرانه مجبور ایتمکده اولدیغی حالده بو بابده واقع اولان قصوره مسامحه ایله نظر بیورلدیغنی کوردکجه بختیارلغمك درجه‌سنی تقدیر ایده‌میورم .

بو ورقهٔ جوابیه‌می شوائب اغراضدن پاك بر وجدان تابناکك محصولی اولمق اوزره قبول بیورمکزی رجا وبزم فلان افندی‌یه سلاممزی تبلیغه تنزل بیورمکزی نیاز ایله :

« از ماسلام وازتو تغافل زحد كذشت »
« كويى تغافلست جواب سلام ما »

ديديرمامسنى افندىٔ موماالیهدن تمنا ايلرم. باقى اخوت .

*
* *

— ٢٩ —

سماحتلو افندم حضرتلرى

جهانى اجراآت مستحسنهلريله حيرتده بيراقان شهريار دينـدار تاجدار معالى كردار افندمز حضرتلرى فلان افنديـنك وقوع وفاتنه مبنى منحل اولان فتوى امينلكى مسـند منيفنك بين الأفاضل جلائل فضـائل ايله ممتاز برفقيه بى انبازه احالهسى لزومنى تقدير ايله جناب فقاهت مآب سموحيلرى كبى آفتـاب اشـتهار برنحرير حكم مشوارك عهدهٔ استيهاللرينـه امانت مشـاراليهايى تفويض بيوردقلرى خبر مسرت كسترى سامعه نواز كمترى اولور اولماز . كوكاسمده مثال سراج وهاج لمعان ايتمكه باشلايان انوار ابتهاج كوزلرمه انعكاس ايله پرتو افشان اولدى.

نصل اولمسونكه بو توجيه وجيه امير المؤمنين خليفهٔ
روی زمين ولی نعمت بی امتنانمز پادشاه ذی شانمز
افندمز حضرتلرينك شريعت غرايه اولان حرمت
مخصوصهٔ شاهانه‌لرينك درجات عاليه‌سنی تعيين ايتمك ايچون
برهان جليدر .

زيرا افندمز كبی فضيلت باهره‌لری:

«نسب اضاء عموده فی رفعةٍ»
«كالبدر فيه ترفع وضياءً»
«وشمائل شهد العداة بفضلها»
«والفضل ماشهدت به الاعدا»

قطعه‌سی منطوقنجه مسلم يار واغيار واستقامت زاهره‌لری:

معلوم پادشاه جهان استقامتك

مصراعنجه مدركه پيرای اولو الابصار اولان بر ذات
خجسته صفاتك فتوی امينلكی كبی الك مهم بر وظيفهٔ
مقدسه‌نك عهدهٔ عرفانپناهيلرينه توديعی مسلمانلرجه
موجب شكران عظيم اولمشدر .

همان جناب منزل القرآن شریعت احمدیه حرمتنه افندمزی الی آخر الایام کمال عافیت و اجلال ایله سریر۔ آرای شان بیورسون درود مسعودینه تردیفاً من غیر حد ایفای رسم تبریکه ابتدار وخاك پای بنده پیرای نحریرانه‌لرینه اولان اختصاص داعیانه‌مه استناداً حق عاجزانه‌مده حسن انظار فیوضات مدار کرمکاریلرینك بقا وازدیادی استرحامنه اجتسار ایلرم.

*
* *

— ۳۰ —

سماحتلو افندم حضرتلری

روز وشب ولی نعمتنك دعای افزایش عمر واقبالنه مداومت وفرصت دوشوردکجه تأیید رابطهٔ خصوصیته مسارعت قاعدهٔ دیرینهٔ عبودیت اقتضای عالیسندن اولمغله هر بار آرایش لسان افتخارم ادعیهٔ خیریه‌لرینی تکرار ایله برابر اِحکام رشتهٔ رقیت ایچون بروسیلهٔ جمیله‌یه متهالکانه انتظار ایتمکده ایدم.

امام الحرمین سید الکونین افندمز حضرتلرینك

شب ولادت سنیه‌لری مشرق آرای جهان وکعبهٔ وجدانمده
مصابیح اخلاص اشعه فشان اولدیغی کورنجه سجدهٔ
شکرانه وضع جبین نیاز و جناب قاضی الحاجاتدن
افندمزی الی یوم القیام صحن سرای عافیتده کمال اجلال
ایله مستدام بیورملری درود مسعودینه آغاز ایلدیکمی
حضور فیض نشور ادیبانه‌لرینه عرض وانبا وایفای
فریضهٔ تبریکه اجترا ایدوب حق عاجزانه‌مده کما کان
توجهات جهان درجات سموحیلرینك رایکان بیورلمسی
استرحامی بابنده تمیق رقیمهٔ عبودیته ابتدار قیلندی .

*
* *

— ٣١ —

ای بادصبا یوف سکا اسماع ایده‌مزسه‌ك
فریادمی اول یار قدیمه بو سفرده

برادر عزیزم افندم

مکاتبه آیین حکمت قرینی بین الصغار والکبار مرعی-
الاجرا برقاعدهٔ محبت مدار اولدیغی بیلدیککزی بیلدیکم
جهتله بورایه کله‌لی اوچ مکتوب کوندردیکم حالده هنوز

بر جوابنامهٔ ادیبانه‌کزی آله‌مامیشم فوق العاده محزونیتمی موجب اولدی.

شمدی‌یه قدر بر التفاتنامه‌کزه دسترس اوله‌میشمی ذات عالیکزك قاعدهٔ مبحوث عنهایه حاشا عدم رعایتکزه دکل، داعیکزه بیله‌مدیکم بر شیدن طولایی کوجنمش اولدیغکزه حمل ایتدیکم جهتله متأثر اولدم.

عجبا قصورم عفو اولنماز بر قباحتمیدرکه حقوق قدیمه‌یه رعایةً اولسون برجوابنامه ارسالنه تنزل بیورلمیور؟

عفواولنمیه‌جق کستاخلقده بولندیغمی درخاطر ایده‌میورم. قلبمده یك قیمتدار بیلدیکم حرمت مخصوصه‌کزدن بشقه برشی اولمدیغی جهتله هرنه قصور ایتدمسه لطفاً عفو بیورمکزی خاصةً تمنی ایدرم.

عفو ایله معامله شعائر انسانیتك الڭ مقبوللرندن بولندیغنه بونجه آثار مقبوله شهادت ایتمکده اولدیغندن، ذاتکز ایسه بویله بر صفت ممدوحه‌یی حائز بولندیغکزدن حقمده روا کوردیککز معامله‌یی جزای کافی عد ایله بو فریادنامه‌مه مقابلهٔ لطفکارانه‌ده بولنمکزی حمیت برادرانه‌کزدن بکلرم. باقی . . .

*
* *

— ٣٢ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

سلف عاجزی خلاف رضای آلهی و مغایر دلخواه پادشاهی حرکت هر حالده موجب ندامت اوله‌جغنی دو- شونمیه‌رك اموال ایتامدن . . . غروش اختلاس ایتدیکی صندوقك حساباتی حین تدقیقده بدیدار اولدیغندن و نخبهٔ افکار رحیمانه‌لری حقوق ایتامك محافظه‌سنه مصروف اولدیغی آشکار بولندیغندن مبلغ مذکورك افندئ مومااليهدن استردادیله بو طرفه ارسالنی لازم کلنلره فرمان و بو اختلاس ایله امر تعیشلری سکته‌دار اولان ایتامك آبادئ قلوب منکسره‌سی خصوصنه مسا- عدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك رایکان بیورلمسی بابنده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ٣٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

فلان قضا نیابتندن انفصالم ایکی بچق سنه اولوب هر

نه قدر آلتی ای مقدم فلان قضا نیابتی حسب الاصول تکلیف اولندیسه‌ده فامیلیام جاریه‌لری اووقت اسیرفراش بولنمغله قضـای مذکوری قبولدن استنکاف ایتمکه مجبور اولدم .

مؤخراً بی چاره اعادهٔ صحت ایتدیکندن بعض قضالر نیابتنه طالب اولدمسه‌ده اولجه بو قضالر بشقه‌لرینه وعد اولنوب داعیٔ کمترلرینــه هواسی وخامتله مشهور اولان فلان قضا تکلیف ایدلدی.

هنوز کسب عافیت ایتمش بر بی چاره‌یی اورایه آلوب کوتورمك موافق عقل وحکمت اوله‌میه‌جغندن و بوراده بر کیمسه‌م اولمدیغی جهتله مزبوره‌یی بیراقوب کیتمك‌ده اویه‌میه‌جغندن مذکور قضایی قبول ایده‌میه‌جکمی بالبیان کرفتار اولدیغم حال پرملاله مرحمةً مناسب برقضا نیابتی احسانیله احیا بیورلمقلغمی تمنا ایتدمسه‌ده مسئول عاجزانه‌مك اسعافی خصوصنه هرنه‌دن‌ایسه سلف فتواپناهیلری مساعده بیورمدیلر.

عبد احقرلری کبی بر فلکزده‌یه عطف نظر مروت وایدیلن اسـترحاماته حوالهٔ سمع مرحمت بیورلمدیغنی کورنجه سحاب ادبار آلتنده قالمش اولان آفتاب طالعك

بر کون اولوبده بو ظلمت نحوستدن قورتیله‌رق برج سعادتدن عرض دیدار ایده‌جکنی بیلدیکم جهتله او روز مسعدت‌افروزه انتظاردن بشقه چاره‌م قالمیوب مهاجمات بلایایه چارناچار کوکس کرمکه قرار ویردم.

بو حال‌ایله وادئ ضجرتده مأیوسانه تکاپو ودوشمش اولدیغم بو کریوهٔ فلاکتدن قورتلمنك طریقنی جست‌وجو ایتمکده ایکن هله افندمز کبی عجزه‌پرور بر ذات فضائل‌گسترك مقام معلای مشیختی تشریفلری پامال ضرورت اولان کوکلمه امیدبخش سعادت اولدیغندن چاره‌ساز بی‌چارکان اولان مرحمت مسلمهٔ ولی‌النعمیلرینه صیغینه‌رق حالمه مناسب بر قضا نیابتیله قاییرلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ حکمت عادهٔ جناب شیخ‌الاسلامیلرینك ارزان بیورلمسنی کمال افتقارایله استدعا ومسئول عاجزانه‌ملك اسعافی بابنده دریغ عاطفت بیورلمامسنی تمنا ایلرم. هرحالده امروفرمان حضرت ولی‌الامرکدر.

*

* *

— ٣٤ —

دولتلو افندم حضرتلری

حصافت آصفانه‌لری تسلیم کردهٔ عقلا ولیاقت ادبا‌

نه‌لری زبانزد فضلا اولان ذات ستوده صفات دولتلری
کبی بر وزیر فلاطون تدبیرك عهدهٔ استیهاللرینه ازمیر
ولایتی والیلکی تفویض بیورلدیغی کمال شوق ایله استخبار
ومرکز ولایتی تشریفلری استبشار اولندی .

بویله بر موقع مهمده جهان مدنیتی تنویر ایتمکده
اولان ترقیات حاضره‌نك اسباب حصولنه من کل الوجوه
آشنا جناب دولتمآب حکیمانه‌لری کبی بر والیٔ معارف
پیرانك بولنملری دین ودولتجه فوائد عظیمه‌یی موجب
اولمغله اهالیٔ ولایت تشریف دولتلریله نه قدر اظهار
مسرت ایتسه‌لر سزادر .

ذات حکمت سمات داورا کرمیلرینك ولایت مشار-
الیهایه شرفبخش اجلال اولملرینی مستلزم شکران بر نعمت
بی امتنان عد ایله ایفای رسم تبریکه اجترا وداعیٔ کمترلرینی
تنزلاً بنده‌لکه قبول ایله کامیاب بیورملرینی تمنا وسایهٔ
ترقی وایهٔ شاهانه‌ده خدمات جلیله‌یه موفقیتلری دعای
واجب الاداسنی رفع بارگاه کبریا ایلرم.

*
* *

— ٣٥ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مقارن فضیلت اولان صداقت هر حالده موجب فیض ورفعتدر. بوقضیه‌یی اثباته دائر برچوق ادله وارد خاطر ایسه‌ده الک شعشعه‌لی برهانی افندمزك سینهٔ پر سکینه‌لرینه تعلیق بیورلدیغی کمال افتخار ایله استخبار اولنان امتیاز نشان ذی شانیدر.

مالکز بر پادشاه مرحمت پیرایه کیم
ذکر وفکری ازدیاد شان ملتدر همان

داعیان دولتی لطفیله شاد ایلر بتون
مقصدی شرع شریفه حسن خدمتدر همان

قطعه‌سنك ماصدقی اولان شهریار حمید الخصال ، تاجدار بی همال افندمز حضرتلرینك ذات حکمت سمات مشیختپناهیلری کبی باعث افتخار اکابر بروجود صداقت مأثری توجهات عالم پسندانه‌لرینه مظهر بیورملری بتون خدمهٔ شریعت ایچون موجب شکر بی پایان بر نعمت سعادت اقتراندر .

جناب واهب الآمال ذات خجسته صفات مفتی‌الانامیلرینی صباح حشره قدر مسند مشیخته سایه انداز اجلال وپادشاه قدردان وشهنشاه معدلت عنوان افندمز حضرتلرینك بویله شانلی الطاف جلیلهٔ ملوكانه‌لرینه مظهریتله مسرور البال بیورسون دعاسیله تزیین لسان اخلاص و ایفای فریضهٔ رسم تبریك وسیله‌سیله تجدید رابطهٔ اختصاص ایتمكه موفق اولدیغمدن طولایی اعلان افتخار وباعث فیضم اولان بقای توجهات جهان درجات ولی النعمیلری استرحامنه اجتسار ایلرم.

*
* *

— ٣٦ —

سماحتلو افندم حضرتلری.

التفات خاطرنوازانه‌لری پیرایهٔ قلوب بندكان وبین‌الاقران افتخاره شایان اولمغله بوكره مفتی افندی داعیلرینه ارسال بیوریلان لطفنامهٔ سموحیلرنده كمترلرینی یاد وسلام مسرت پیام منعمانه‌لریله دل ویرانمی آباد بیورملری شكرانی غیر قابل برلطف بی‌معادلدر.

عاجزلری كبی بر بیچاره‌یی فراموش ایتمیوب آره

صیره تعطفات کریمانه‌لریله مسرور وتوجهات رحیمانه‌لریله
رهین فیض نامحصور بیورملری ذات فضائل سمات ادبا-
نه‌لرینك نه درجه‌لرده عجزه پرور بروجود مرحمت کستر
اولدقلرینی کوسترر که بوحال مدار افتخار ارباب کمال
اولان جناب فضیلتمآب حکیمانه‌لرینك مجبول اولدقلری
اخلاق حمیده واطوار پسندیده‌لرندن بریسیدر.

سمای مفکره‌مده پرتوانداز اولان بارقهٔ حس شکر-
کذاری‌یی حقیله تصویر اقتدار خامه‌مك فوقنده اولدیغی
آزادهٔ تحریر بولنمغله بوبابده‌کی قصورمه نظر بیورلمامسنی
افندمزك شیمهٔ کریمهٔ عفو پروریلرینه استناداً تمنا وورد
زبانم اولان بقا وتزاید عافیت واقباللری دعاسنی تکرار
ایله تمادیٔ حسن نظر فیض اثر مشفقانه‌لری استرحامنه
اجترا ایلرم.

*
* *

— ۳۷ —

سماحتلو افندم حضرتلری

ذات رحیمانه‌لری کبی بر نحریر فضیلت سمیرك عهدهٔ
استیهال سامیلرینه مجلس ایتام ریاست جلیله‌سنك توجیه

بیورلدیغی مژدهٔ انبساط بخشاسی واصل صماخ احقری
و بو مژده‌نك سمای سامعه‌ده برق انداز اولان لمعات
سرور افزاسی منور دل کمتری اولدی.

بتون داعیان دولت افندمز کبی ذوات فضائل سماتك
التفات مخصوص پادشاه فاروقجاهه‌مظهر اولدقلرینی کور-
دکجه سرتاپا مستغرق دریای مسرت اولوب روز وشب
درود مسعدت‌نمود حضرت امیر المؤمنینه جان ودلدن
وقف انفاس حیات وبویله برعصر معدلت حصره ادراك
ایتدکلرندن ناشی جهانیانه قارشی عرض مباهات ایله
وظیفهٔ شکر کذاری‌یی ایفا ایتمکه چالیشیورلر.

جناب خداوند بی زوال سایهٔ عدالت سرمایهٔ
تاجداریده الی آخر الایام ذات ریاستپناهیلرینی صدر-
آرای اقبال بیورسون دعای فیض پیراسنه تردیفاً ایفای
وجیبهٔ رسم تهنیته ابتدار واوته‌دن بری حق نامستحق
داعیانه‌مده ابذال بیوریلان انظار محاسن‌دثار منعمانه‌لرینك
ازدیادی استرحامنه اجتسار اولندی.

*
* *

— ٣٨ —

سماحتلو افندم حضرتلری

بوکره لمصلحةٍ (عثمانجق) ی تشریف بیورمش اولان فلان بك بندهلریله ارسالنه تنزل بیوریلان سلام‌ساميلرینی آلدیغم کبی حس عبودیتله ممزوج بر سرور خالصانه برق خاطف کبی آفاق دلده لمعانه باشلادی .

کوکلمی استیلا ایدن لمعات شادی کمال شوق ایله مصراع آتی‌یی انشاده بادی اولدی :

«این خانه ازسلام تودار السلام شد»

حق عبیدانه‌مده دائما مبذول بیوریلان توجهات عالی جنابانه بین‌الاماثل تمیزمه بر نشانه اولوب بونك تشکرینی کمالیله ادادن عجزم بدیدار اولدیغی مستغنیٔ بیان وذات کریمانه‌لرینك ایسه کمترلری کبی بی‌وایه‌لرك وظیفهٔ عبودیتده‌کی قصورلرینه مسامحه‌کارانه نظر وافضال فیض‌اشتمال منعمانه‌لرینه مظهر بیورمقده اولدقلری مشهود باصرهٔ جهانیاندر .

مترتب عهدهٔ عاجزانه‌م اولان جناب واهب العطایا

سایهٔ عالیلرینی فرق داعیاندن جدا بیورمسون دعاسنی
رفع قبولگاه مستعان ایتمکده اولدیغمی وحسن توجه
سموحیلرنده پك كوزل یاشامقده بولندیغمی خاكپای
معالی پیرای مشفقانه‌لرینه عرض وبیان ایلرم .

*
* *

— ٣٩ —

دولتلو ابهتلو افندم حضرتلری

خصافت موشكافانه‌لری تبعهٔ شاهانه‌لرینك استكمال
سعادتیله متوغل وهمت مشكل برانداز انه‌لری ممالك
ملوكانه‌لرینك استحصال اسباب سلامتیله مشتغل
اولان شهریار عمر كردار، تاجدار اسكندر اقتدار
افندمز حضرتلری عواطف جلیلهٔ خسروانه‌لری
جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق عهدهٔ دولتلرینه ادرنه ولایتی
كبی اهمیت فوق‌العاده‌سی بدیدار اولان بر موقع نزاكت
مدارك واليلكنی احسان وجناب دولتمآب اصیلانه‌لرینك
مركز ولایتی تشریف ایله حل وعقد اموره وقف نظر
امعان بیوردقلری مژدهٔ شوق آوری سامعه پیرای كمترى
اولدی .

ذات حکمت سمات بی مــدانیلری کبی واقف دقایق
کتاب مدنیت وعارف حقایق امور مملکت اولان برداور
ترقی پرورك چیره دستیٔ حکیمانه‌لرینه ولایت مشارالیهانك
تودیعی مستلزم محمدت بر نعمتدر.

جناب حمیت نصاب خداوند اکرمیلری کبی بنــده-
پرورلکله مشــتهر بر وزیر معالی مأثرك چوقدن بری
خاكپای نظره پیرای آصفانه‌لرینه عرض عبودیت ایچون
بر ذریعهٔ حسنه‌یه منتظر ایکن اویله بر وســیله آرزوی
داعیانه‌م وجه ایله ظهور وکوکلمی مستغرق دریای سرور
ایتدیکندن ایفای فریضهٔ تبریکه شتاب و هر حالده مو-
فقیات ولایت پناهیلریله ازدیاد عمر و اجلاللری دعاسنی
رفع بارکاه رب الارباب ایلیــه‌رك حضور فیض نشور
دولتلرینه تقدیم عریضه‌یه ابتدار ومحتاجی بولندیغم انظار
محاسن آثار کرم کستریلرینك بی‌دریغ بیورلمسی نیازینه
اجتسار قیلندی.

*
* *

— ٤٠ —

فضیلتلو افندم

بورایه کله‌لی اوچ مکتوبکزی آلدیغم حالده ایشلرك

کثرتندن خالی بر وقت بولوب ده شمدی یه قدر بر مکتوب یازه میشمدن طولانی مؤاخذات محقانه یه هدف ایدلملکلکم لازم کلیرکن بو سفرکی لطفنامه کزده دخی التفات دلنوازانه ایله تطییب خاطر عاجزی یه سوق خامهٔ بلاغت بیورشکز مجرد مجبول اولدیغکز شیمهٔ اخوت پروری اقتضای عالیسندندر.

ثنا کاریکزك شمدی یه قدر بر مکتوب یازه میشم دکل عذر مبحوث عنه، اعذار مشروعه یه مستند اولسه بیله مؤاخذات برادرانه کزدن قورتلمقلغم ایچون اخوت نقطهٔ نظرنجه احتجاجه صالح بر سند قوی عد اولنه ماز .

سرد ایده جکم عذرلر حق داعیانه مده حسن توجهکزه مظهر اولدیغم کوندن بری مبذول بیوره کلدیککز التفات عالیجنابانه یه قارشی پك اهمیتسز قاله جغی جهتله اعتراف قصوردن بشقه چاره م قالمیوب هرنه دیمش اولسه م قانون حقوق پروری یه تطابق ایده میه جکی آشکار وشفقت دینلن خاصهٔ لطیفه نك بی چاره لر حقنده پرتوبار اولان احکام منجیه سندن مخلصکزك ده استفاده یه قالقیشه جغم بدیدار بولندیغندن شیمهٔ مشفقانه کزه التجا وبو بابده کی قصورلرمك عفوینی رجا ایله بر طاقم بی مغزانك مصاحبه لرندن بیزار اولان

كوكلمى التفاتنامه‌لر ارسـاليله مسرور بيورمكزى خاصةً تمنا ايلرم. باقى اخوت.

*
* *

— ٤١ —

مكرمتلو افندى

حق داعيانه‌مده ابراز بيورمقـده اولديغكز اخوت خالصانه‌يه اعتراراً ذات عاليكزدن برشى رجاسنده بولنه‌جغم. بو رجامى منفعت ماديه ومعنويه‌كزه ذره قدر خلل كلمامك شرطيله قبول بيورمكزى تمنى ايدرم.

رجا ايده‌جكم شى ايسـه يول مصـارفى طرف عاجزانه‌مدن تسويه اولنمق اوزره بولنـديغمز قضالرك بجـايشنى تكليفدن عبارتدر. تكليف مذكوره مجبوريتم بولنديغم قضانك هواسى فنا اولمامقـله برابر بر آز سرد اولمسندن تولد ايتمشدر.

بويله سردجه هوالى بريرده بولنمغه وجودم متحمل اولمش اوليدى مملكتك انتظامنه، اهاليسنك اخلاق حميده ايله متصف بولنمسـنه نظراً مقام مشيخته استرحامنامه‌لر تقديميله استحصال تمديد مدته چاره جو اولوردم.

بولندیغم قضانك هواسی فناء اهالیسی مفسدتنما اولمش اولیدی اولسه‌مده خاك‌پاکیزه بویله برتکلیفده بولنمازدم .

بوسوزمی اثبات ایچون ایراد براهینه لزوم کورمیه‌جککزی بیلیرم .

تکلیف عاجزی‌یه موافقت ایدوب ایتمیه‌جککزی ایلك پوسته ایله ارسالنه همت بیوره‌جغکز جوابنامه‌کزدن استخبار ایده‌جکمی امید ایدرم . باقی اخوت

*
* *

— ٤٢ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

نیابتی عهدهٔ فاضلانه‌لرینه تفویض بیوریلان فلان ولایتی تشریف بیوردقلری خبر مسرت آوری بو هفته پوسته‌سیله وارد اولان ولایت غزته‌سنده مصادف نظر کمتری اولدی .

ذات کریمانه‌لری کبی نادرالوجود برنحریر صلابت‌نمودك مرکز نیابتنه شرفبخش کمال اولملری اهالیٔ ولایتجه پك قیمتدار برنعمت مفخرت مداردر .

هله داعیلری کبی آثار برگزیدهٔ فقیهانه‌لرندن پك
چوق استفاضه ایدن بر عاجزك استبشار قدوم عالیلریله
مستغرق دریای سرور اوله‌جغی نزد والالرنده‌بدیداردره
ایفای رسم تبریکی وسیله اتخاذ ایده‌رك خاك پای
فضیلت پیرای بی‌مدانیلرینه عرض عبودیته اجتسار ونظم
آتی ایله حق استادانه‌لرنده‌کی حسیات تلمیذانه‌می اظهار
ایلرم :

ای فاضل بی همال ملت
ذاتك ایله فخر ایدر فضیلت

اسرار علومه آشناسین
ارباب کماله پیشواسین

بالجمله فحوله چار ناچار
رجحانکی عالم ایلر اقرار

سرلوحهٔ خیل عارفانسین
بر ذات شریف نکته‌دانسین

ذاتك کبی کلمدی یکانه
بر اهل کرم بو خاکدانه

سن مظهر فیض شرع حقسین
هر درلو مدایحـه احقسین

طوردقجه جهان جناب مولی
اجلالکی ایلسون دوبالا

*
* *

— ٤٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

محکمه باش کاتبی اولان یادکار بورا ارباب فسادیله هم افکار اولدیغندن کلن نائبلری تهدیدات کونا کون ایله حرکات ناپجاسنه عطف نظر مسامحه‌یه مجبور وبوصورتله شریعت نامنه تدویر دولاب تزویره صرف مقدور ایده‌کلدیکی بعض اصحاب حمیت طرفلرندن استخبار وشرندن امین اولمیوب متیقظانه حرکت ایتمکلکم اخطار اولنمغله بر یاندن موما الیهك خط حرکتنه وقف انظار دقت، بر یاندن ده بوبابده قناعت کامله حاصل اولمق ایچون تحقیقات لازمه اجراسنه بذل مقدرت ایتمکدن کری طورمدم .

بوبابده‌کی نتیجهٔ تحقیقات داعیانه‌می مشهودات متبصرانه‌م تأیید ایلدیکندن دفعات ایله کندیسنه مغایر رضای آلهی ومخالف دلخواه پادشاهی حرکت دارینده موجب ندامت اوله‌جغنی لسان مناسب ایله درمیان وبو حال ایله محکمه‌ده بقاسنک قطعیاً اویه‌میه‌جغنی خالصانه بیان ایتدمسه‌ده مومالیه اصلا متنبه اولمیوب فرصت بولدقجه حرکات واقعه‌سنده دوام وکمترلرینی یلکن آلتنه آلمق ایچون همپالریله سعی تام ایلیور .

یاروغیاره قارشی بویله برکیمسه‌نک محکمهٔ شرعیه‌ده بولنمسی جائز اوله‌میه‌جغی بدیهی بولندیغندن مومالیهه ایشدن ال چکدیرلمسی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ فتواپناهیلرینک ارزان بیورلمسی بابنده امروفرمان حضرت ولی الامرکدر .

*
* *

— ٤٤ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

ذات عالیلری کبی بر نحریر حکمت سمیرک قونیه

نيابتنـه شرفبخش كمال اولملرى داعيلرى كبى خاندان معالى عنوان فاضلانه‌لرينه منسوبيتله مفتخر بالجمله بندكان صـداقت مآثرى سرمست جام سرور ومركز ولايتى تشريفلرينك كوكلمده حاصل ايتديكى شوق بى همال كمال خلوص بال ايله :

ای سرير آرای علم ومعرفت
فخر ايدر ذاتكله ارباب كمال

پايهٔ اقبالكى كوندن كونه
ايلسون برتر جناب ذوالجلال

قطعه‌سنى انشاده مجبور ايلدى .

بويله وسـائل مسرت نشور سـاحه پيراى ظهور اولدقجه خاكپاى سـاميلرينه عرض اخلاص آيين بهين اختصاص مقتضياتندن اولمغله مركز ولايتى تشريفلرينى تبريكه مسـارعت وحق عبيدانه‌مده هيچ برزمان دريغ بيورلميان انظار فيض مدار كريمانه‌لرينـك دوام ازدياد ابذالنى استرحام ايله تجـديد رابطهٔ انتسـابه مجاسرت ايلرم .

*
* *

— ٤٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی مودوع عهـدهٔ عاجزانه‌م اولان قضـانك محکمه‌سی اوطورلماز درجه‌ده مشرف خراب اولدیغندن بر مجلسده دنیا و آخرتده یگانه باعث سلامت وسعادتمز اولان شریعت غرای احمدیه‌یه منسوب بر محلك یار واغیاره قارشی بویله بر حال اسف اشتمالده بولنمسنه هیچ بر صاحب وجـدان راضی اولمیـه‌جغنی لسـان مناسب ایله بیان ایتمشدم .

محضا افندمزك حسن توجهات فیض غایات ولی النعمیلری ثمرهٔ باهره‌سی اوله‌رق بوسوزم حمیتمندان اهالی‌یه لزومندن زیاده تأثیر ایتمش اولدیغنـدن اعطای اعانه خصوصنده مسابقه‌یه قالقیشه‌رق بذل مقدور وقائممقام قضا فلان بك بنده‌لری‌ده معاونات لازمه‌ده سعی موفور ایتمکله اسکی محکمه کلیاً هدم اولنوب مفتی افنـدی داعیلریله اهالئ معتبره‌دن فلان اوغلی فلان وفلان اوغلی فلان آغالرك تحت نظارتنده اوله‌رق یکیدن بر محکمه انشاسنه مباشرت وسایهٔ عدالت وایهٔ حضرت پادشاهیده رهین حسن ختام اولوب

کچن بازار ایرتسی کونی رسم کشادی اجرا اولنەرق مستعیناً بالله تعالی محکمۀ مذکورەدە فصل وحسم اموره مبادرت اولندیغنی خاکپای ناصیه پیرای مفتی‌الانامیلرینە عرض وانبا وسرمایۀ مباهاتم اولان انظار محاسن دثار فتواپناهیلرینك حق عبیدانەمدە دوام ازدیاد ابذالی خصوصنی تمنا ایلرم .

* * *

— ٤٦ —

افندمز !

استانبولدن مفارقتمك سکزنجی کونی بوزایه واصل اولەبیلدم . یوللردە چکدیکم مشقتی بورانك صولك بهاری اونوتدیردی .

مملکت پك کوزل. لطافت موقعیەسنه حیران اولدم . یاریم ساعت مسافەدە کوزل بر مسیره وارکه لطافت‌ناشناسلقله اتهام ایتمیەجککزی بیلمش اولسەم استانبولك سعد آبادینه مرجحدر دیر ایدم .

بو ترجیحم، ترجیح بلا مرجح دکلدر . سبب رجحانی سویلرسەم سزدە مسیرۀ مذکوره استانبولك

سعد آبادینه مرجح اولدیغنی تسلیمده تردد ایتمزسکز .

سعد آبادك لطافتنه دیه‌جك یوقسه ده لطافتی یالکز فصل ربیعه مخصوص اولوب سائر زمانلرده طراوتدن عاری اولدیغی شویله طورسون فصل مذکورده‌ده اوکوزلم موقعی محیط اولان چیپلاق طاغلرك منظره‌سی کوزه پك فنا صورتده چارپار .

اما اونزهتکاه عالینك شو صوك بهارده کوریلن طراوتنه نظراً ایلك بهارده «کلشن لطافت» اطلاقنه شایان برروضهٔ جنت نشان اوله‌جغنده شبهه یوقدر .

هله اطراف اربعه‌سنی محیط اولان جبال زمردین، برقات دها منظرهٔ روح پرورینی تزیین ایده‌جکندن اونزهتکاه عالینك تماشاسی ارباب طبیعتی جذبه‌دار شوق ایدر .

پیشکاهنده بولنان وادی‌یه طوغری شاعرانه تمدید نظر اولنورسه حضرت معلمك :

«آقیور نور، کوردیکم دره‌دن»
«آب واشجاری برق برق اولمش»

زیر وبالاسی نوره غرق اولمش
وادئ ایمن اولمسون کورینن

قطعه‌سنك ماصدقی اولدیغنده اشتباه ایدلمز .

کچن کون اورایه اویغون برقاچ احباب ایله کیدلمش ایدی . اولطیف محلك منظره‌سنه طویه‌مدم .

شاعردکلسه‌م‌ده مطالعهٔ اشعاری‌یك سورم. حافظه‌می اسلافك شاعرانه، عاشقانه، حکیمانه آثاریله تزیینه چالیشیرم. تنظیم اشعاردن عاجز اولدیغم حالده موقعك لطافتی کوکلمده برانبساط تام پیدا ایتدیکندن قطعهٔ آتیه‌یی بالبداهه انشاد ایلدم :

نظره پیرادر بو جای دلکشا
سیر ایدك آثار قدرت برق اورر

جذبه دار ایلر کوکل اربابنی
سرتسر نور لطافت برق اورر

اهالیسی برآز وحشی کبی کورینیورسه‌ده مسافر-پرورلکلری سزاوار تقدیردر .

بوراده پك كوزل وقت كچيرييورسه‌مده محاضراته دائر يانمده كتاب اولمديغندن كيجه‌لرى بر آز جانم صيقيليور. بوجان صيقنديسنى كيجه مصاحبه‌لرى بر آز تعديل ايدييور.

مفتى افندى اهل دل برپير روشن ضمير اولديغندن مصاحبه‌سندن مستفيد اوليورم. حاصلى هرجهتله بورادن خشنودم عزيزم. باقى اخوت.

*
* *

— ٤٧ —

سماحتلو افندم حضرتلرى

فى ١٧ شوال ٣٠٧ تاريخلى التفاتنامهٔ سموحيلرى هامه پيراى كمترى اولدى، خدا بيلير كوكلم نور سرور ايله طولدى.

حق عاجزانه‌مده مبذول بيوريلان توجهات بنده‌پرورانه موجب مباهات جاودانه‌در، بين الاماثل تميزمه بر نشانه‌در.

عاجزلرى ايچون الطاف منعمانه‌لرينك بيكده برينك

حق تشکرینی لایقیله ادا محالدر، زیرا بو بابده عبدکمترلری هم حالت لالدر.

ترجمان وجدانم اولان:

افتخار ایلر کمالکله کمالات جهان
بیك یاشا عالمده ای علامهٔ عالی تبار
قلبکی اکداردن محفوظ ایدوب کوندن کونه
قدریکی قیلسون دوبالا حضرت پروردکار

قطعه‌سی زیور لسان شکرانمدر، روز وشب ورد زبانمدره
آستان سعادتلری بنده‌لری کبی بی وایکانه دار-الامانـدر، برملجأ بی امتناندر.

خاك پای سامیلرینه انتسابم یکانه مدار افتخارمدر، هرحالده سبب فیض واعتبارمدر.

جناب خداوند بی‌زوال، ذات خجسته صفات فاضلانه‌لرینی خاندان عالیلریله سایهٔ شریعت غراده صدر-آرای عافیت واقبال بیورسون دعای مسعودینه ترديفاً عتبهٔ علیالرینه، عرض شکرانه اخلاص تام ایله ابتدار ایلرم، بو وسیله ایله تأیید رشتهٔ عبودیته موفقیتمدن طولایی افتخار ایلرم.

* *

— ٤٨ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

درِ دولت مدار فتواپناهیلرینه ناصیه سای عبودیت اولدیغم کوندن بری حق کمترانه‌مده رایکان بیوریلان توجهات بنده نوازانه‌نك حق تشکرینی ایفادن عاجز ایسه‌مده دعای دوام عمر واجلاللرینه مداومتله تزیین لسان صداقت ایتمکدن بر آن خالی اولمدیغم کبی وسائل جمیله دوشدکجه‌ده تجدید انتسابه مسارعتی آداب دیرینهٔ رقیتدن بیلدیکم جهتله نور صباح عید اضحی نظره پیرای صفا اولنجه الله اکبر آوازه‌سنه تردیفاً جناب جاعل النوره افندمزی مقام مشیختده بویله نیجه نیجه اعیاد مبارکه‌یه ادراك ایله مسرور بیورسون دعای مفروض الاداسنی صدبار کمال خلوص قلب ایله تکرار ایلدیکمك عرض وبیاننه مبادرت وخاك پای مکارم احتوای حضرت ولی النعمیلرینه یوز سورمك ایچون بو ورقپاره‌یی توکیل ایله محتاجی بولندیغم حسن توجه دولتلرینك دوام وازدیادی استرحامنه مجاسرت ایلرم .

*
* *

— ٤٩ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بورایه کلدیکم کوندن بری مفتی افندی داعیلرینك حرکات واقعه‌سی مغایر شرع شریف اولدیغندن افندئ موما الیه مفتی نام محترمی آلتنده بولنسان ذواتك نمونهٔ امتثال اوله‌جق صورتده تزیین ذات وصفات ایتمیوب ده حرکات غیر مشروعه‌ده بولنملری یار واغیساره قارشی پك چرکین اوله‌جغنی درمیان وداربنده موجب مسئولیت اوله‌جق احوال غیرمرضیه‌دن توقی ایلمسنی خالصانه بیان ایتدمسه‌ده او پیر حریصه اصلا کارکر اولمیوب بر قاچ غروش درجیب ایتمك سوداسیله مراجعت ایدنلره متناقض المآل فتوالر ویره‌رك مسلك ناهموارنده معتوهانه رفتار وبو حال نابجاسیله حمیتمندان اهالی‌یی پك متأسف ایتدیکی شویله طورسون شریعت غرایه‌سنك انداز طعن اولمق ایچون سررشته آرایان بر طاقم سفهایه مدار قیل وقال اوله‌رق محکمه‌یی مشـکلات جانکدازانه‌یه دوچار ایتمکده بولندیغندن بونك بر چاره‌سـنه باقیلمسی ایچون خاك پای عدالت احتوای فتواپناهیلرینه مراجعت وحق

عبيدانه‌مده متوالى الظهور اولان التفات فيض غايات
ولى النعميلرينك دوام وتزايدى استرحامنه مسارعت
اولندى . هرحالده امر وفرمان حضرت ولى الامركدر .

*
* *

— ٥٠ —

دولتلو افندم حضرتلرى

فكر معالى پروانه‌سى باعث اعتلاى ملت ورأى
رزين خسروانه‌سى بادئ ارتقاى دولت اولان شهريار
صلابت موفور ، تاجدار مرحمت نشور ولى نعمت
بى منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرى روز جلوس
معدلت افروز همايونلرندن برى ارباب فضل واستقامتى
عواطف مالانهايهٔ ملوكانه‌لريله مسرور ومعظمات امور
سلطنت سنيه‌يى اهلنه توديع ايله تبعهٔ صادقهٔ شاهانه‌لرينى
عرض شكرانه مجبور ايده‌كلدكلرى هربار مشهود باصرهٔ
اولو الابصار اولوب بوكره‌ده اهميت فوق العاده‌سى
دركار اولان . . . نظارت جليله‌سى كبى بر مقام عدالت
مدارى ذات بى‌مدانيلرى مثللى واقف حكمت حكومت

بردستور ارسطو منزلتك عهدهٔ آصفانه‌لرینه احاله ایله کار آشنایان جهانی منتدار بیورمشلردر.

همان جناب احکم الحاکمین سایهٔ سطوت وایهٔ شاهانه‌ده ذات حصافت سمات دولتلرینی هرخصوصده توفیقات صمدانیه‌سنه قرین بیورسون دعای فیض انتماسنه تردیفاً ایفای رسم تهنیته مشابرت ومجبول اولدقلری خصلت ممدوحهٔ بنده‌پروریلرینه استناداً الطاف مخصوصهٔ داور اکرمیلرینك استدعای ابذالی بابنده تقدیم عریضهٔ عاجزی‌یه مبادرت اولندی.

*
* *

— ٥١ —

افندمز !

بورایه کله‌لی سلف عاجزانه‌ملك زماننده منتقل بر طاقم پروزلی ایشلرك تسویه‌سیله مشتغل اولوب نفس آلمغه وقتم اولمدیغندن ذات عالیلرینه شمدی‌یه قدر ایکی سطرلق برمکتوب یازه‌مدیغم جهتله فوق العاده محجوبم. بوکونه قدر برمکتوب ارسال ایده‌مدیکمدن ناشی وفاسزلقله اتهام بیورلمامقلغمی نیاز وبوبابده‌کی قصورملك

عفو بیوریله‌جغنی بیلدیکم جهتله خامهٔ کمترانه‌می :

«العذر عند کرام الناس مقبول»

مصراعیله دمساز ایلرم .

هله الحمدلله اوپروزلو ایشلر تسویه اولندی . داعیکز بوکونکی ایش یارینه قالیرسه زیاده‌سیله مضطرب اولورم . ایشلرمی ممکن اولدیغی قدر تداخلده بیراقمیوب یولنه قویملی‌یم .

ایشلرمی بیتیرمدکجه بشقه برشیئه باقمم . وظیفه هرشیدن مقدمدر . ایشم اولمدیغی زمانلر معشوقهٔ وجدانم اولان کتب محاضره‌یی بیله نظر مطالعه‌یه آلمم . فقط کتب فقهیه‌یی اختلاس وقت ایتدکجه الدن بیراقمق ایسته‌مم . طریق قضاده بولنانلر ایچون کتب فقهیه‌یی نظر مطالعه‌دن دور طوتمامق وجائب اموردندر . بعضلری مکتبدن چیقار چیقماز بردها کتب مذکوره‌یی نظر مطالعه‌یه آلمیورلر . بونلر هیچ برزمان تفیض ایده‌میوب هروقت متضرر اولورلر .

استانبول عالمی نصل ؟ بوراده قیش فوق‌العاده حکمنی اجرا ایدییور . کیجه‌لری نه ایله وقت کچیریلیور ؟ فلان

افندی ایله برلشیلیورمی؟ اومبارکده بولندیغی مجلسلرده
کیمسه‌یه سوز سویلتمك ایسته‌مز. دائما شعردن دم اوررو
واقعا شعره دائر مباحثه تنشیط قلوبه باعث اولورسه‌ده
موماالیه‌ده طادینی قاچیرر .

پوسته زمانی تقرب ایتمامش اولیدی سوزی :

«اطناب در مکالمهٔ دوست خوشترست»

مصراعنجه بر آز دها اوزاده‌جقدم .

مکتوبمك جوابسز بیراقلمامسنی تمنی ایدرم . باقی
اخوت .

*
* *

— ۵۲ —

فضیلتمندم افندم

باعث مباهاتم اولان فی ۱۷ رجب سنه ۳۰۶ تاریخلی
مکتوب عالیلرینی آلدیغم کبی مکتبده کچیردیکمز زمانلری
تخطر ایله اوقدر مسرور اولدمکه :

«کچمش زمان اولورکه خیالی جهان دکر»

مصراع برجستەسنى صدبار لسان شوق ايله تكرار ايلدم .

اوان تحصيل هروجه ايله شايستهٔ تبجيل اولديغندن اوزمانلرى ياد ايلدكجه كوكلمده اويله بر نور انبساط جلوه‌كر اولوركه بونك بر لمعەسى مانند آفتاب عالم آرا ظلام محنتده قالمش اولان غمديدەلرى مستغرق انوار صفا ايدر .

اونه سعادتلى كونلرديكه ذات خلاقت سمات ساميلرى كبى حقوقى جهان دكر شركاى فضائل پيرا ايله حاكم عنوان محترمنى آلمق ايچون تكمل ايتمكه سعى ايديوردق!

او سعادتلى كونلرده كچيرديكمز دقيقەلر كتاب مفكرەمده برر صحيفهٔ مقدسه تشكيل ايتمشدركه هرنەزمان مراجعت ايدرسەم مطالعەسندن ايتديكم استفاده كوكلمى علائق دنيويەدن آزاده ايلديكندن فوق‌العاده كرفتار آلام اولديغم دملر يكانه التجاكاهم او صحائف شوق افزا اولور .

مكتب عالمنه دائر نەقدر سوز سويلسەم اوقدر شوقم تزايد ايدر . زيرا او عالمده ذات فضائل پروريلرى كبى

ارباب وفانك حسن توجهلرینی قازاندم . بو ایسه بنجه پك بیوك سعادتدر .

اخوانمك حسن توجهلرینی قازانمامش اولیدم شمدی بویله دلنوازانه التفاتلره مظهر اولورمیدم ؟

بوبابده‌کی حسیاتمی لایقیله افاده‌دن عاجز اولدیغم جهتله سوزی شمدیکی بولندیغم عالمه انتقال ایتدیرمکه مجبور اولدم .

بوراده مصاحبه‌سنه تنزل اولنه‌جق بر اهل دل بولنه‌مدیغی کبی تنزه ایدیله‌جك بر محلده اولمدیغندن کوکلمی اکلندرمك ایچون کتب ادبیه‌دن کوزل بر نزهتگاه عالی بوله‌میورم . بوصورت داعیلرنجه عین نعمت اولدیغندن تنزه زمانلرینی کتب ادبیه مطالعه‌سیله کچیریورم .

هله ذات ادیبانه‌لری کبی اخوان صداقت نشاندن آره صیره آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لر کوکلمه بر شوق جدید بخش ایتمکده اولدیغندن بو بابده‌کی حسیات شکرگذارانه‌مك درجه‌سنی تعییندن عاجزم .

اخوانمك بنم کبی بر عاجزی اونوتمیوبده بویله التفاتنامه‌لر ارسال بیورملری موجب افتخار وباخصوص جناب فضیلتمآب کریمانه‌لری کبی اك سودیکم بر ذاتدن

آله‌جغم برات اخوت نزد کمترانه‌مده پك قیمتدار اولدیغنه دائر ایراد دلائله حاجت مس ایتمز ظن ایدرم .

تحسر عالیلری :

«هردم دعایی می‌کنم برخاك‌می مالم جبین»
«بادوستانم جمع کن یاجامع المتفرقین»

بیتنی دائما یاد ایتدیرییور !

بین الاخلا آیین بهین مکاتبه مرعی الاجرا اولدقجه لطفنامه‌لرینه مظهر اوله‌جغمدن امینم . باقی اخوت .

*
* *

— ٥٣ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

بو کره دلالت بنده‌پروریلری ثمرهٔ باهره‌سی اوله‌رق احسان اولنان رتبه‌نك تبریکی ضمننده تسطیر بیوریلان التفاتنامهٔ عالیلری هامه پیرای تکریم وخدابیلیر جهانه مالك اولمشم کبی موجب شادیٔ عظیم اولدی.

حق کمترانه‌مده ابذال بیوریلان التفات کرمکاریلری دل ویرانمی آباد و رشك آور اماثل اوله‌جق صورتده عاجزلرینی اسعاد ایلدی.

داعیلری کبی عجزه‌نك سرمایه‌سی‌ده عجز اوله‌جغندن وظیفهٔ شکر کذاریده کوریلن قصورمك شیمهٔ ممدوحهٔ رحیمانه‌لرینه استناداً عفوی تمناسنه مجاسرت ودوام تزاید حسن انظار فیض دثار فاضلانه‌لری استرحامنه مبادرت اولندی .

*
* *

— ٥٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

بو کره عهدهٔ فاضلانه‌لرینه احسان بیوریلان استانبول پایه‌سی سلم اقبالك بالاسنه ارتقا بیوره‌جقلرینه بر مقدمهٔ باهره اولوب سایهٔ آسمان پایهٔ شاهانه‌ده مراتب عالیه‌یه قدمزن اجلال اولملرینی جناب واهب الآمالدن استدعا و باعث فیضم اولان توجهات ولی‌نعمتیلرینك بقاسنی تمنا ایتمکده بولندیغمی حضور کمالات نشور سا- میلرینه ایفای رسم تبریك ضمننده عرض وانبا ایلرم .

*
* *

— ٥٥ —

حين وداعده پی‌درپی مکتوب ارسال بیوریله‌جغی وعد اولنمش ایدی. استانبولدن مفارقت بیوریله‌لی اوچ آی اولدیغی حالده هنوز بر احسانامه‌لرینه دسترس او-له‌مدم. وعد عالیلرینك خلافنه اوله‌رق التفاتنامهٔ ادیبانه-لرینه عدم مظهریتم فوق‌العاده موجب محزونیتم اولدی.

اکر صوب والالرینـه شمسـدی‌یه قدر بر مکتوب کوندره‌میشمه مقابلةً عاطفتنامه ارسالنده اهمال بیوریلیور ایسه بو حرکت مجبول اولدقلری علوجناب ایله متناسب دکلدر.

بویله قصورلره — بر عذر مشروعه مستند اولمسه بیله — بر مقتضـای اخوت عطف نظر مرحمت بیو-رلملیدر. مقابله بالمثل قاعده‌سنه استناداً حق قازانیلسـه بیله اخذ ثاره قالقشمامليدر:

«درعفو لذتیست‌که در انتقام نیست»

حال‌بوکه مخلصلرینك خاك‌پای عالیلرینه شمسـدی‌یه قدر بر مکتوب ارسال ایده‌میشم قیدسزلقدن متولد بر

حركت اخوت ناشناسانه نتیجه‌سی اولمیوب کیفسزلکدن ایلری کلدیکی جهتله مقابله بالمثل قاعده‌سی بو بابده‌کی مؤاخذات عاجزانه‌مه سپر اوله‌ماز.

فلان افندی‌یه ارسال بیورلمقده اولان مکتوبلر خبر عافیتلرینی مبشر اولمغله حسب‌الاخوه بادئ انبساطم اولیورسه‌ده بونلرده نام کمترانه‌مه بر سلام بولنمدیغندن — نه یالان سویلیه‌یم — پك مکدر اولیورم.

مادامکه وعد عالیلری وجه ایله احسان‌نامه ارسالنه تنزل اولنمیور، باری افندئ موماالیهه کوندریلن مکتوبلرده بر سلام ایله تطییب خاطر عاجزی‌یه تنزل بیورلسون.

بونده‌ده:

«درکنار نامهٔ اغیار یادم کردهٔ»
«تابدانم بعدازین قدر فرامشکاریت»

ملاحظه‌سی وارد خاطر اولور، فقط محب قدیملری هرحالده نام کمترانه‌می یاد بیورمکزی ترجیح ایدرم:

«پیغام آشنا نفس روح پرورست»

باقی التفات عالیلرینه شدت انتظار.

*
* *

— ٥٦ —

دولتلو افندم حضرتلری

عهدهٔ استیهال آصفانه‌لرینه . . . نظارت جلیله‌سنك تودیعی خبری واصل سمع کمتری اولوب ذات حکمت‌سمات دستور اکرمیلری کبی بر وجود استقامت نمودك نظارت مشارالیهایه رونق طراز معدلت اولملری قانون شناسان دولتی شاد و داعیلری مثللی حکام شریعتی مسرور الفؤاد ایلدی.

جناب حاکم مطلق ذات دولتلرینی سایهٔ خلافتوایهٔ شاهانه‌ده طغرای آسمان زیور مفارق جهانیان اولدقجه اجرای احکام معدلته موفق بیورسون درود مسعودینه اردافاً ادای فریضهٔ تهنیته ابتدار و بو وسیله ایله ابذال تعطفات بنده پروریلری استدعاسنه اجتسار اولندی.

*
* *

— ٥٧ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بورایه وصولمی متعاقب مزاج عاجزانه‌مه طاری

اولان علت بش ماهدن بری امتداد ایدوب بو کونلرده کسب
شدت ایتمکده اولدیغندن تبدیل هوا ایتمکلکم بلدیه طبیبی
طرفندن توصیه اولنمغله جیادت آب‌وهواسی رشك آور
فردوس برین اولان مرکز ولایتده ایکی اوچ آی قدر
بولنمقلغمه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلرینك بی دریغ
بیورلمسی بابنده خاك‌پای مرحمت پیرای ولی النعمیلرینه
ناصیه‌سای عبودیت اولورم . هرحالده امروفرمان حضرت
ولی الامرکدر .

*
* *

— ۵۸ —

سماحتلو افندم حضرتلری

مفتی افندی داعیلرینه بو هفته کلن عاطفتنامهٔ
سموحیلرنده عاجزلرینه‌ده التفاته تنزل بیورلمش . بونك
قلب عبیدانه‌مه بخش ایتدیکی انوار انبساط کمترلرینی
مست ساغر نشاط ایلدی .

افندمزدن کورمکده اولدیغم حسن توجهك تشکرات
لازمه‌سنی احسن وجوه ایله ادادن عجزم بدیدار اولمغله
بوبابده واقع اولان قصورلرمك عفوینی استدعایه زبانزد

كبار وصغار اولان خصال حميدهٔ حكيمانه‌لرينه استناداً جرأتياب اولورم.

كيجه كوندوز :

ايلسون اول فاضلى الله تايوم القيام
خاندانيله سراى عافيتده برقرار
كلشن اقبالنى قيلسون دمادم فيضياب
ايتمسون بروجه‌ايله پامال‌قهر روزكار

قطعه‌سيله تزيين لسان عبوديت ايتمكده اولديغمى حضور لامع‌النور منعمانه‌لرينه عرضه مثابرت و :

« شربنا واهرقنا على الارض جرعةً »
« فللارض من كأس الكرام نصيب »

بيتى مصداقنجه دائماالطاف كريمانه‌لرينه مظهر بيوريله‌جغمى بيلديكم ايچون كمال خلوص بال‌ايله اعلان افتخاره مجاسرت ايلرم.

*
* *

— ٥٩ —

سعادتلو افندم حضرتلری

ذات ادیبانه‌لرینك . . . متصرفلغنه سایه‌بخش اقبال اولدقلرینی ایشیدر ایشتمز افندمز کبی اهلیت جهان‌پسندانه‌لری رشك آور اصحاب درایت وصداقت حکیمانه‌لری زبا نزد ارباب استقامت اولان برمتصرف صاحب معارفك قدوم عالیلرینی استسعاد وظائف شکرگذاریدن اولمغله ایفای رسم تبریکه ابتدار وهرخصوصده موفقیات سعادتلری نیازینی رفع بارگاه پروردگار وبووسیله ایله خاكپای سامیلرینه انتساب شرفنه موفق اولدیغمدن طولایی عرض افتخار ایلرم .

*
* *

— ٦٠ —

افندمز !

ذات ستوده صفات کریمانه‌لرندن آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لری جوابسز براقیوب تقدیم عریضه‌یه مسارعت فریضهٔ ذمت اخوت اولدیغی حالده زیور دست ابجالم اولان

١٧ جمادی‌الآخره سنه ٣٠٧ تاریخلی مکتوب بلاغت‌اسلوب ادیبانه‌لرینه درحال جوابنامه ارسال ایده‌مدیکمدن طولایی عاجزلرینی نه‌قدر سرزنش بیورسه‌لر بوبابده‌کی حقلرینی تسلیمه مجبورم .

شمدی‌یه قدر تقدیم عریضه‌یه مسارعت اولنه‌مدیغنی قیدسزلغمه ویره‌رك داعیلرینی احبای صادقه‌لری عدادندن اخراج بیورمیه‌جقلری درکار ومجبول اولدقلری علوجنابه نظراً بوکبی قصورلرك نزد مکارم وفد رحیمانه‌لرنده قطعا اهمیتی اوله‌میه‌جغی بدیدار اولوب کماکان حق کمترانه‌مده التفات برادرانه‌لرینك رایکان بیوریله‌جغندن امینم . باقی اخوت .

*
* *

— ٦١ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

محضا توجهات جناب ولی النعمی اثر برگزیده‌سی اوله‌رق بوکره دردنجی رتبه‌دن احسان بیوریلان نشان عثمانی‌یی تبریك ضمننده ارسال اولنان لطفنامهٔ کریمانه‌لری

واصل دست کمتری ومفاد عالیسی آرایش حافظهٔ احقری اولدی.

کوکلمده ذات عالیلرینه اولان محبت بی ریا مظهر التفات مخصوصلری اولدقجه بر قاچ قات دها اعتلا ایده‌جکی آشکار وبوبابده‌کی حسیات شکرکذارانه‌نك تصویری خصوصنده عجزم بدیدار اولوب هر حالده ممتدار حسن توجهلری بولندیغمی عرضه مبادرت وایفای وظیفهٔ عبودیتده اولان قصورمك عفوی نیازینه مبادرت ایلرم.

*
* *

— ٦٢ —

فضیلتلو افندم

حسن توجه فاضلانه‌لرینه مظهریت هر حالده موجب رفعت اولدیغی وارستهٔ ظنون بر قضیهٔ بداهت نمون اولمغله بو کره انامله‌پیرای عاجزی اولان احساننامهٔ کریمانه‌لرینی باعث مفخرت بر برات سعادت بیلدیکم ایچون بین الاقران اعلان افتخار ونام فضیلت اتسام عالیلرینی روز وشب تذکار ایتمکده اولدیغمی حضور سامیلرینه عرض وانبا وتمادیٔ التفات تعالی پرورانه‌لرینی استدعا ایلرم.

*
* *

— ٦٣ —

جناب فیاض مطلق، خلیفهٔ بالحق، امیر المؤمنین، حامئ دین مبین ولی نعمت بی امتنانمز پادشاه معالی‌عنوانمز افندمز حضرتلرینی کمال عافیت و اجلال ایله سریر سلطنتده مکین و سایهٔ تعالیوایهٔ خلافتپناهیلرنده اصدقای داعیان دولتی کامبین بیورسون. آمین.

بالجمله اسلامیانك آستان خلافت‌بنیان خسروانه‌لرندن بشقه پناهی و باخصوص پازدهٔ خمول اولان بی چارکانك خاك‌پای عیون آرای ملوکانه‌لرندن غیری التجا کاهی اولمدیغندن جد امجد شهریاریلری جنت‌مکان سلطان سلیم خان حضرتلرینك جامع نورلامعنده امامت خدمتیله اوقاتکذار وپدر کرامت اثر تاجداریلری فردوس آشیان عبدالمجید خان حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌سنده سبحه شمار اذکار اولان داعئ کمترلری شمدی‌یه‌قدر بر کلبه‌جك تدارك ایده‌میوب کرا بوجاقلرنده وقت کچیرمکده اولدیغمدن وبوکا ایسه مرحمت مسلمهٔ شاهانه‌لری قائل اولمیه‌جغی کالشمس فی وسط النهار بدیدار بولندیغندن کمال افتقار ایله شفقت عالم پسندانه‌لرینه صیغینه‌رق ...

جوارنده ... محله‌سنده ... زقاقنده محلول اولان
ایکی اوطه‌یی مشتمل ... نومرولو خانه‌یی عبدعاجزلرینه
احسان ایله کرفتار اولدیغم مضیق اضطرابدن رها بیورلمقلغم
بابنده امر وفرمان شوکتلو مرحمتلو پادشاهمز افندمز
حضرتلرینکدر [١].

*
* *

— ٦٤ —

بوامت معظمه‌یه وجود شاهانه‌لری محض لطف باری
اولان خلیفهٔ عدالت آیین، ظل ظلیل رب العالمین،
پادشاه شفقت عنوانمز، شهنشاه بی امتنانمز افندمز
حضرتلری تخت عالی بخت عثمانی‌یه رونق طراز معدلت
وامور سلطنت سنیه‌یی ید مؤید خسروانه‌لرینه آلوب
جهانی حیرتده بیراقان حصافت دیندارانه‌لریله شان
اسلامیتی اعلایه بذل مقدرت بیوردقلری کوندن بری
هرزمان برصورتله بتون افرادملتی مستغرق نعم بی‌حساب
وباخصوص کافهٔ داعیان دولتی زلال احسانیله سیراب
ایده‌رك یاری سرفروبردهٔ شکران، اغیاری علویتنه حیران
بیوره‌کلدکلری مشهود باصرهٔ عالمیاندر.

[١] بومسوده مکتبده استکتاب ایدیلن مسوداتدن دکلدر.

الطاف جهان مطاف شاهانه‌لرینك بیکده برینك کمالیله حق تشکرینی ادادن :

«بی لطف تو من قرار نتوانم کرد»
«احسان ترا شمار نتوانم کرد»

« کر بر تن من زبان شود هر مویی»
« یك شکر تو از هزار نتوانم کرد »

منطوقنجه لسان ملت هم حالت لال وبویله بر شهریار مکارم کردار وتاجدار اسکندر وقارك سایهٔ مرحمت-وایهٔ ملوکانه‌لرنده بولندقلرندن ناشی بختیارلقلرینك درجه‌سنی تعیین ایتمك امر محالدر .

مقتدار لطف بی شماری اولدیغمز او سلطان جم حشم، مدرسه نشین داعیلرینی هرزمان دلسیر نعم بیوردقلری کبی بوکره‌ده حجره‌نشینی بولندیغمز . . . . . مدرسه‌سنه . . . . . . بك بنده‌لرینی اعزام ایله قربانلر کسیله‌رك هر برلرمزه مقدار مناسب عطیه احسان وقلوب کمترانه‌مزی آب حیات التفات ایله‌ریان بیورمش اولدقلرندن صلوات مفروضه عقبنده مداومی بولندیغمز دعای واجب الاداى شاهانه‌لرینی تکرار ایدوب بولطف جلیلك

ادای شکران علنیسنه مبادرت وبوصورتله‌ده ایفای وظیفهٔ عبودیته موفق اولدیغمزدن طولایی عرض مفخرت ایلرز .

همان جناب ارحم الراحمین، امیر المؤمنین، حامئ دین مبین ولی نعمت بی منتمز سوکیلی پادشاهمز افندمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده دلخواه شاهانه‌لری وجه ایله کامبین بیورسون. آمین.

*
* *

— ٦٥ —

جناب احکم الحاکمین روز جلوس سعادت افروز همایونلریله برابر جهانی مظهر لطف وعدالت وجهانیانی مستغرق انوار علم ومعرفت بیوران آفتاب سپهر عثمانی ولی نعمت بی منتمز (عبدالحمید) خان ثانی افندمز حضرتلرینك کعبهٔ قلوب موحدین اولان قلب حکمت‌پروورلرینی دائما نور سروره قرین بیورسون آمین .

پادشاه دیانت پرور، شهنشاه عدالت کستر افندمز حضرتلرینك اخص آمال شهریاریلری دولتك ازدیاد اجلالی اولدیغنه یار واغیاری حیرتده براقان اجراآت

حسنه‌لری شاهد صادق وعین عنایات تاجداریلری مملکتك
حصول سعادت حالنـه معطوف بولندیغنی ترقئ معارف
خصوصنده‌کی همم مستحسنه‌لری ناطقدر .

سـایهٔ فیض‌وایهٔ خسروانه‌لرنده هرصنف بنـدکان
ممالك منجیهٔ معارفده احراز شـان ایتمکده اولدقلری
کبی مکتب نواب طلبه‌سنك‌ده بو بابده کسب امتیازه سعی
وغیرت ایده‌رك هروجه‌ایله ابراز لیاقت ایلمکده بولندقلرینه
سنین سائره‌یه نسبةً بوسـنه مکتب مذکوردن چیقان
افندیلرك حین امتحانده ابرازایتدکلری اهلیت برصورت
واضحه‌ده دلالت ایدر .

شهریار حقایق رهین، امیر المؤمنین افنـدمز
حضرتلرینك حسن اجرای احکام شرعیـه خصوصنه
مصروف بیوریلان همم جلیلهٔ خلافتپناهیلری جمـله‌نك
بالافتخار قرین تصدیقی اولمق ومکتب مذکوردن نشأت
ایدن افندیلر شرع شریفك باشلیجه وسـائط اجرای
احکامندن بولنمق جهتیله بوسنه چیقان افندیلر پك مهم
اولان بودارالتحصیلك اهمیتنی پادشاهمز افندمزك مقصد
همایون حضرت ملوکانه‌لرینـه موافق برصورتده تقدیر
ایله کرك شرع مبینه وکرك آنك حامئ مقدسی بولنان

حضرت امام المسلمینه کرچکدن خدمت ایده بیلمك اوزره وقتلرینی قطعا بوش کچیرمیوب علوم شرعیه تحصیلنه چالشمشلر وسنین متقدمه‌ده بنه بو مکتبدن چیقمش اولان افندیلره فائق اولدقلرینی بو کره اجرا قیلنان امتحانلرده موقع ثبوته ایصال ایتمکه موفق اولمشلردر .

کچن سنه‌لرده چیقان افندیلرك برخیلیسی ادنای مراتب عد اولنان (خامسه) یی احرازایله قناعت ایتمش اولدقلری حالده بو سنه چیقانلرك ایچنده (رابعه) دن آشاغی قالان بولنمامسی دخی بومدعایی اثبات ایچون بر دلیل قوی عد اولنسه بجادر .

همان جناب موفق الامور پادشاهمز افندمز حضرتلرینی کمال شوکت وعافیتله دائما اعلای شان شریعته وبالجمله بندکان صداقت نشانلرینی رضای معالی پیرای شهنشاهیلرینه توافق ایده‌جك صورتده ایفای خدمته موفق بیورسون. آمین :

« آمین آمین لاارضی بواحدة »
« حتی اضیف الیها الف آمینا »

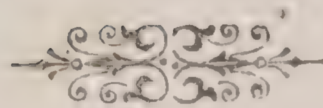
صوك

منشآت وصفی

صاحب وناشری

تفیض کتبخانه‌سی صاحبی

یارسیخ

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ١٤ مارت سنه ٣١٦ تاریخلی و ٢٨ نومرولو رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر.

استانبول

(آرتین آصادوریان) شرکت مرتبیه مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٢

١٣١٦

آرتين

آصادوريان

شركت مرتبيه مطبعه‌سى

استانبول باب عالى جاده‌سنده

نومرو

٥٢

افادهٔ مخصوصه

سایهٔ فیوضات وایهٔ حضرت حمو فیتپناهیده معلمخانهٔ نواب طلبهٔ کرامنه عاجزانه استکتاب ایتدیکم رسمی، غیر رسمی بعض محررانده متشکل اولان شو مجلهنک (منشآت شیخ وصفی) نامی آلتنده طبع ونشری خصوصنه مبادرت اولدم.

بوندن اول ده طلبهٔ مومى الیهمه اثنای تعلیم کتابتده استکتاب طریقیله وجوده کتیرمش اولدیغم: [لوامع – بدایع – سواطع – مطالع] عنوانلری آلتنده طبع ونشر ایتدیکم اوراقم مجامیع منشآتک – ذکرلرنده بیلک قات زیاده – مظهر رغبت اولمشدر. بونلر کبی (منشآت شیخ وصفی) نکده آرابسه ایادی استفاده اولمغنی مأمول ایدیورم. توفیق اللهدندر.

قصيده

آرايش مقام معلاى فتوى و مردمك عيون اصحاب
نهى دولتلو سماحتلو جمال‌الدين افندى حضرتلرينك
ستايشنى مشتملدر:

اى ولى النعم اى زينت جاه فتوا
اى كريم الشيم اى عارف اسرار خدا

سنسك اول ناطقه پرداز بلاغت آيين
كه اولور ذات شريفكله مباهى ادبا

ادبامى يالكز فخر ايديور ذاتكله
اوقيور فضلكه شاباس كروه حكما

ابن سينا شرف صحبتكه ايرسه ايدى
اولوب عرفانكه عاشق دير ايدى بونه دها

کلمدی مسند فتوایه سنك کبی حکیم
بونی انکار ایدن وارمی علیه الفتوی

لوحش الله نه‌در سنده‌کی بو فکر سلیم
حسن تدبیریکه دلبسته‌در ارباب نهٰا

مستفید اولمده‌در رأی رزینکدن هپ
علما و عرفا و فقها و کلا

مشرق مهر ادبدر دل پاکك بی شك
برق اورر جبههٔ پاککده سنك نور هدا

پاکیٔ طینتکه نور جمالك شاهد
شفقت ومکرمتك طوغریسی تقدیسه سزا

خالق هردوسرا سعیکی مشکور ایتسون
ایلدك شانی هر وجه ایله شرعك اعلا

همتکله ایدیلوب باب مشیخت تنظیم
اولدی باشدن باشه رشك آور عرش اعلا

برشهك منتخبیسك كه عدالتده آنك
هم ركابی اولهماز نوشروان و دارا

ملکك اعمارینه صرف ایتمده نقد وقتی
یاشاسون حشره قدر اول شه دولت آرا

نه شرف كه او شهك مفتی الانامی اولدك
غبطه ایلر بوكا باالجمله فحول علما

جوهر ذاتكی حقیله کیم ایلر تقدیر
در اوصافكی ممكن دكل ایتمك احصا

اولسهده نفحۀ فخار بنور قرآن
ایدهمز مدحت اجلالكی حقیله ادا

کیم ایمش نفعیٔ فخار آنك وصفنده
بن دخی عاجزم ای کلك فصاحت پیرا

هم عدانم اولەماز کیمسه بلاغتده بنم
تحت حکممده در اقلیم سخن سر تاپا

شیوهٔ نظممه دلداده در ارباب سخن
یازه‌یم ده کوریکز بر غزل مستثنا

حشره دك عاشق بی‌چاره‌که ایتسه‌لرده جفا
بی وفادر دیه‌مم بن سکا ای حور لقا

قورتلش وارمی بکا زلف گرهگیر کدن
جیش عشق ایتدی سراسر دل وعقلی یغما

عشوه کرلکده، ملاحتده بوکون تکسلك تك
سکا خوبان جهان ایچره بولنماز همتا

نازنینلر بیله حیران جمالکدر هپ
بن نصل ایتمیه‌یم عشقکه دنیایی فدا

عاشق صادقکم جان وجنانم سنسك
دولت لطفك ایله بن قولکی قیل احیا

§

بوجه‌در پایهٔ اوصاف ولی النعمك
چونکه ادراك ایده‌مز فکر معالی پیما

رسم تبریکی ایچون ماه صیامك وصفی
خاك درکاهنه صدق ایله اولوب ناصیه‌سا

باشلا دعواتنه اول ذات معلا جاهك
رمضان حرمتنه ایلر اجابت مولا

ایلیه حضرت الله مقامنده مکین
ایلدکجه بوجهان ایچره کونش نشر ضیا

کورمیه روی کدورت بنشاط رمضان
خاندانیله سوره حشره قدر ذوق وصفا

ایدەرك ادعیەسن ورد زبان اخلاص
سایەسندە اولەلم بزده غریق نعما[۱]

[۱] بو قصیدەدە [فتوی - نهی - اعلی - هدی - مستثنی - مولی] کلمەلری قافیەیه رعایةً [فتوا - نها - اعلا - هدا - مستثنا - مولا] صورتنده یازلمشدر.

معروض داعئ دیرینه‌لریدر

سایهٔ معدلتوایهٔ خلافتپناهیلرنده کامران اولدیغمز شهریار مراحم کردار و تاجدار معالی آثار افندمز حضرتلرینك اورنك معلای عثمانی‌یه پیرایه‌بخش اولدقلری روزفیروزده بعد صلاة الظهر تبرکاً محکمهٔ شرعیه‌ده ولادتنامهٔ حضرت پیغمبری تلاوت وزوار کرامه شربتلر طاغیدیلوب ختام ولادتنامه‌ده مفتی افندی طرفندن دوام عمر واجلال جناب پادشاهی‌یی متضمن بر دعای بلیغ قرائت و بو دعانك هر فقره‌سی صدای بلند آمین ایله آلقشلانه‌رق ایفای وجیبهٔ عبودیت ایدلدی .

بو یوم مسعودك اقشامی دخی محکمه‌نك در ودیواری کونا کون قنادیل ثریا مثیل ایله طونادیلوب امثالنه فائق وشان بندکی‌یه لایق بر صورتده اجرای شهر آیین قیلندی .

بو وجه ایله ادای وجیبهٔ شکرانه موفقیت محضا حسن توجهات فیض آیات جناب مفتی الانامیلرینك اثری

اولدیغنده قطعا اشتباه اولمامغله خصوص مذکورك متشكرانه عرضنه شتابان وبو وسیلهٔ جمیله ایله‌ده انظار محاسن نثار ولی النعمیلرینك بقاسنی نیاز مقصدیله میدان قرطاسده عاجزانه خامه‌ران اولدم. هرحالده.

— ۲ —

برادر!

مکتبمزك امتحانه آغستوسك . . . کونی مباشرت ایدلدی.

بو سنه ایراد ایدیلان سؤاللر، سنهٔ سابقه‌یه نسبتله پك کوچ اولدیغندن بر خیلیسنه جواب ویره‌مدم. دکل ثالثه رابعه‌یی بیله طوته‌بیله‌جکمی مأمول ایتمیورم. خامسه‌یی یاقه‌لیه‌جغمه انشا واملا ایله حسن خطدن آله‌جغم نقطه‌لر امیدبخش اولیور.

علی الاصول مقام معلای مشیختدن ویریله‌جك اولان شهادتنامه‌یی آلدیغم کبی اوطرفه کله‌جکم. پك صیقلدم، بر آز استراحت ایده‌یم.

مفتی افندی حضرتلرینك مبارك اللرندن اوپر وبالجمله

احبای اصدقایه عرض تحیات ایدرم . افندیٔ موماالیهك
عاجزلرینی اوصاف عالیه ایله توصیف بیورملری خاطر
کمترانه‌مه فقرهٔ آتیه‌یی کتیردی :

[کویلونك برینی دوکرلر . بی‌چاره ارباب قلمدن
برینه مراجعت ایدر ، بر عرضحال یازدیروب محکمه‌یه کیدر .
عرضحال محکمه‌ده اوقنور . زواللینك کوکلنه یك طوقونور .
همان هونکور هونکور آغلامغه باشلایوب دیرکه : باق بکا
نه‌لر اولمش‌ده خبرم یوق .]

امتحانده ثالثه‌یی احراز ایده‌جك درجه‌ده ابراز
لیاقت ایده‌مین اوصاف مذکوره‌یی نصل حائز اوله‌بیلیر؟

— ٣ —

حضرت !

بو سفرکی مکتوبکز پك برجسته ، حرز جان ایدلمکه
شایسته . چونکه بونده زنجیرلمه اصولنه رعایت ایدلمه‌مش ،
طریق اصطلاح پردازی‌یه کیدلمه‌مش . هر جمله‌سی ذوق
سلیمه مالك اولدیغکزی کوستریيور . تکلفات منشیانه‌دن
آزاده اولان آثاره هر طبیعت منجذب اولور . هیچ بر

طبیعت بوقدرکه مصطلح یازلمش آثاردن منقبض اولمسون، شیوهٔ لسانه موافق، گفتار سادکیدن ده کسب انبساط ایتمسون.

مع مافیه سوزلرمزی بتون بتون عربی، فارسی کلمات وترکیباندن تجرید ایتمکه کلمز. لزوم کورلدکجه بونلرده استعمال ایدلملی. صرف ترکجه ایله افکار عالیه دکل، مباحث عادیه بیله یوردیله‌مز. لسانمزی عربی، فارسی کلمات وترکیباتدن تجرید ایتمکه قالقشانلر درست یازی یازمق مزیتندن عاری بولنان طفره فروشلردر. بونلرك شو فکری وهلهٔ اولاده خوش کورینور. فقط براز تأمل اولنورسه موافق حکمت اولمدیغی آکلاشیلیور.

پارمق حسابی اوزوه سویلدیککز نشیده‌یی بکندم. بو زمینده بر نشیده ده بنده‌کز سویلدم. بیلمم مظهر تقدیریکز اولورمی؟ شونی ده بیلملیکه بویولده‌کی نشیده‌لر هیچ برزمان بحور معلومه اوزوه تنظیم ایدیلن اشعار ایله قیاس ایدیله‌مز. آنده‌کی آهنك، لطافت باشقه‌در.

برکوبلونك فریاد عاشقانه‌سی :

فرقتکله قان آقیدر کوزلرم
کوزل کوزلوم سنی هردم اوزلرم

يالان دكل اينان اولسون سوزلرم
كوزل كوزلوم سنی هردم اوزلرم

§

بر كورشده عاشق اولدم سكا بن
سنسك بنی بويله مجبور ايلين
صورارميسك عاشقكی عجب سن
كوزل كوزلوم سنی هردم اوزلرم

§

باق ايرماغه حزين حزين آقيور
اورمانده‌كی قوشلر نه‌خوش شاقيور
لكن بنی آيريلغك ياقيور
كوزل كوزلوم سنی هردم اوزلرم

— ٤ —

سعادتلو افندم حضرتلری

بورايه وصولمی متعاقب ارسال بيوريلان احساننامهٔ كراميلری شرف بخش هامهٔ افتخار اولدی . بونده دل عاجزی‌يی تسربر خصوصنده پك چوق درارئ التفات

ابذال بيورلمقله برابر استانبولدن مفارقت ايدوايكن خاكپاى عاليلريله وداع ايتمديكمدن طولايى بيان تأسف بيوريليورە خاطر عبيدانەمە تنزل بيوردقلرندن طولايى نه قدر تشكر وافتخار ايتسەم آزدر . التفاتنامۀ ساميلرينك تواليسيله قرير العين بيورلمقلغمى رجا وعرض عبوديت خصوصنده كوريلەجك قصورلرمك دامن عفو ايله ستر بيورلمسنى تمنا ايدرم.

خاك پاى فيض احتواى منعمانەلرينه يوز سورمكسزين مفارقت ايتديكمدن طولايى مؤاخذەيه مستحق اولديغمى اعتراف ايله برابر :

هرگز المى چو فرقت جانان نيست
دردى بتراز واقعۀ هجران نيست
گر ترك وداع كرده ام معذورم
توجان منى وداع جان آسان نيست

رباعيسنى نظر اديبانەلرينه عرض ايدەرك ختم مقال ايلرم.

هرحالدە

— ٥ —

خاك پاى عيون آراى حضرت مشيختپناهى يه

معروض داعىٔ ديرينه‌لريدركه

توجهات مكارم غايات ولى النعميلرينك ظلل ظليلى آلتنده مستريح البال اوله‌رق ، امرار ايام ايتمكده اولديغم وارستهٔ بياندر. بونك بحق وجيبهٔ تشكرينى ادادن عجزمى اعتراف ايله مادام الملوان سايهٔ فيضوايهٔ حضرت خلافتپناهيده ذات خجسته صفات جناب شيخ الاسلاميلرينك كمال عافيت و اقبال ايله كامران اولملرى دعاى مفروض الاداسنى ورد زبان ايتديكم كبى وسيلهٔ جميله دوشدكجه‌ده تحكيم رشتهٔ اختصاصه مسارعتى آيين بهين عبوديت بيلديكم ايچون مشرق آراى جهان اولان شب معراج باهر الابتهاجى نعم الذريعه عد ايده‌رك عاجزانه تبريكنه جرأت و اوليلهٔ مباركه‌نك قلوب صافيهٔ محمد يونده اوياندرديغى افكار اعتلا جويانه‌نك شوقيله:

ايله يارب بحرمت معراج
شيخ الاسلامى مقامنده مكين

دائما ایله فرین شادی
ایته اول ذات شریفی غمگین

قطعه‌سنی انشاد و باعث سعادتم اولان نظر کیمیا اثر فتواپناهیلرینک دوام و تزایدینه اعتماد ایده‌رك احتساسات شکر گذارانه‌مك عرضنه مبادرت قیلندی. اول بابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر

— ٦ —

فضیلتمندم افندم حضرتلری

آثار برگزیدهٔ ادبیانه‌لرندن اولوب صورت نفیسه‌ده طبع ایتدیریله‌رك بر نسخه‌سی ده لطفاً داعیلرینه اهدا وارسال بیوریلان اثر عالیلری واصل دست احترام اولدی.

بونك ادبیات عالمنجه دستور بلاغت دینلمکه سزا بر اثر بی همتا اولدیغنی تصدیق ایتمه‌مك مزایا شناسان ادبك اللرندن کلمز.

بو هدیهٔ قیمتدارك وجیبهٔ تشکرینی بحق ادادن عجزمی اعترافه مسارعت و قصورمك عفویله حق

تلميذانه‌مده بی دريغ بيوريله كلمكده اولان حسن نظر فيض اثر تحريرانه‌لرينك دوام وتزايدينی استدعايه مبادرت ايلدم.

— ٧ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدر

مقام معلای فتوايه سايه بخش اقبال اولدقلری كوندن برى ارباب درايت و استقامتی الطاف عالم پسندانه‌لريله تسرير بيوروب پادشاه كرامت شعار و شهنشاه عدالت كردار افندمز حضرتلرينه جلب دعوات فيض غايات ايتمكده اولدقلری نظر شكران ايله كورلمكده وداعئ كمترلرينك هيچ بر دكرم يوقسه‌ده يكرمی سنه‌در طريق نيابتده بولنه‌رق حمداً ثم حمداً رضای عالی‌يه مغاير بر حركتم كورلميوب دعای واجب الاداى دين و دولته مواظبتله امرار اوقات ايدلمكده اولدیغندن احوال ضرورت اشتمال داعيانه‌مه مرحمةً و دعات صداقت آيات جناب مشيختپناهيلرينك الك اخيارلرندن بولنديغمه حرمةً عهدهٔ عاجزانه‌مه بر مولويت احسانيله الويهٔ مناسبه‌دن

بريسنك نيابتنه تعيين بيورلمقلغم خصوصنه فرمان بيورلمسنى حبل متين مروت بيلديكم دامن حضرت ولى النعميلرينه صاريله‌رق استرحام ايلرم. اول بابده.

— ٨ —

باعث افتخارم برادر وفاشعارم افندم حضرتلرى

التفاتنامهٔ كريمانه‌لرى نظره پيراى ابتهاج اولمازدن اول كوكله — منشاى نامعلوم — برغم مستولى اولمش ايدى. دفعى ايچون — هر زمان يكانه مدار انبساطم اولان — كتب ادبيه‌يه مراجعت ايلدم. نه حضرت مولانانك:

بايار بگلزار شدم رهگذرى
بر گل نظرى فكندم از بى‌خبرى
دلدار بمن گفت كه شرمت بادا
رخسار من اينجا وتو در گل نگرى

رباعيسى، نه‌ده معلمك:

صبح اولدى مهيامى صبوحم ساقى
آچ شيشه‌لى محتاج فتوحم ساقى

آنسز بكا راحت اولدى دنياده حرام
رحم ايله كتيره راحمى روحم ساقى

ترانه‌سى باعث انبساط درون اولدى . فقط حسن نظر فيض اثر اديبانه‌لرينى مبشر اولان لطفنامهٔ دلنوازانه‌لرى واصل دست تعظيم اولور اولماز كوكلم انوار سرور ايله طولدى .

حق عبدانه‌مده بى دريغ بيوريلان لآلئ التفاتك ايفاى وجيبهٔ تشكرى خصوصنده‌كى قصورمك عفوينى ديلرو محتاجى بولنديغم توجهات مراحم پرورانه‌لريله كامكار بيورلمقلغمى خاك پاى كمالات پيراى عارفانه‌لرينه وضع جبين اخلاص ايده‌رك استرحام ايدرم .

— ٩ —

قارداشم !

استانبولدن مفارقتمك اوچنجى كونى محل مأموريتمه واصل اولدم .

بورانك هواسى ، ديدكلرى قدر سرد دكل . هله صوى طاشدلنه معادل . بك كوزل برمسيره‌سى وار . بومسيره‌نك

اورته‌سندن كوچك بر ايرماق جريان ايديور . ايرماغك كنارينه بر صورت منتظمه‌ده ديكلمش اولان سكود آغاجلرينك منظره‌سى اوقدر نظر رباكه توصيفى ايچون برتعبير مناسب بولنه‌ماز . بوجلوه‌كاه بهارى قوچاقلامش اولان جبال زمردين، تماشا كرانى مست حيرت ايده‌جك درجه‌ده دلنشيندر . سطح چمنده نازك ، نازك خرامان اولان ابكار ازهارك افواه لطيفه‌سندن بوسه‌چين اوله‌رق وزان اولان نسيم سحر، دماغ اهل ذوقى معطر ايديور .

بولنديغم خانه‌دن آهسته روشله يكرمى دقيقه‌ده واريله‌بيلن بوجاى فرحفزايى صباح ، اقشام زيارت ايديورم . هرزيارتمده سنى دوشونيورم . كلسه‌ده بوحجله‌كاه طبيعتده حسن عقل آشوب ربيعى برابرجه تماشا ايتسه‌ك اولمازمى ديورم .

اعلى اولور . اولميه‌جق نه‌وار؟ هايدى برادر كليور! بوهفته منتظر اوله‌يمى ؟

— ١٥ —

معروض داعىٔ ديرينه‌لريدركه

بخنده والى پاشاحضرتلرينه شرفواراولان احسانامهٔ

فتواپناهیلرنده طرف عاجزی یه عائد اوله‌رق تسطیر
بیوریلان عبارات التفـات آیات توقیریه فرط افتخار
ومساربی بی شمار ایله کوریله‌رك ادعیهٔ مفروضهٔ حضرت
ولی النعمیلری شوق جدید ایله تلاوت قیلنمشدر.

ولی نعمت افندمزك بو وجه ایله فوق العاده ورتبهٔ
لیاقت کمترانه‌مدن قات قات زیاده اولمق اوزره نائل اوله‌
کلدیکم عنایات وتوجهات جلیلهٔ بی‌منتانه‌لری کندمه اولان
حسن ظنمی کرچکدن تزییدایلمکده‌در. برصورت دائمه‌ده
معیت خدمت عالیهٔ مشیخت‌پناهیلرنده بولنمقدن عبارت‌اولان
امل مخصوص داعیانه‌مه قاوشمغه وسیله اولمق ایچون سایهٔ
احسانوایهٔ خداوند اعظمیلرنده آز زمان ایچنده بیوجك
خدمتلره نائل اولانلره التحاق ایله کندمی دها زیاده
خدمت والارتبت جناب شیخ الاسلامیلرنده بولنه‌بیله‌جك
بر موقعده کوره‌جکمه کوکلك ایمان شهود مرتبه‌سنده
ایماعقده اولدیغنك عرض وبیانیله رخسودکیٔ خاك پای
مرحمتپناهیلرندن اکتساب شرفنه شمدیلك اشبو عریضه‌
جغمی توکیل و آزردهٔ فرقت حضرت ولی‌نعمت اولمق کبی
بربختسزلغك صدمات دمادمنی هنوز چکمکده اولان قلب
امید وارمی دها بك آز برمدت ایچون دسترن دامن صبر
جمیل ایلرم. هرحالده

— ١١ —

معروض چاکر شاکر الاحسانلریدر

هر پوسته تحریرات علیهٔ کرمکاریلریله قریر العین اولدیغم حالده کچن پوسته بو شرفدن محروم بیراقلدیغم جهتله فوق العاده مراقمی موجب اولمش ایدی . هله بو پوسته ایله وارد اولان احساننامهٔ سامیلری هامه‌پیرای تکریم وکچن هفته مکتوب ارسال ایدیله‌میشی باشقه بر سببه مبنی اولمیوب پوسته کونی چفتلکده بولندقلرندن ایلری کلدیکی معرض اعتذارده بیان بیورلدیغندن مأیوس اولان کوکلم مستغرق انوار سرور اولدی .

پوسته کونلرینه کمال تهالکله منتظر اولان بر غربت زده‌نك احساننامهٔ عالیلریله شرفیاب اوله‌مامسی شکایته بر حق قازاندرمسه بیله بوندن طولایی مؤاخذه‌یه‌ده لایق کورلمیه‌جکنی بیلدیکم ایچون تقدیم شکوانامه‌یه جرأت ایلمش ایدم .

مجبول اولدقلری خصلت ممدوحهٔ بیکس نوازیلری مقتضاسنجه بو بابده‌کی شکایتمك حقلی اولدیغی تسلیم بیورلدیغی

کبی بعدما ارسال مکاتیبده قصور ایدلمیه‌جکی صورت مخصوصه‌ده درمیان اولنیور .

شو لطف عالیلرندن طولایی عرض شکران بی شمار وحق عبیدانه‌مده بی دریغ بیورلمقده اولان حسن توجه حقوق پروریلرینك دوام وتوافری نیازینی تکرار ایلرم .

— ١٢ —

معروض عبیدانه‌مدر

عرفه کونی مقدم عیدی تبشیراً ایلك آتیلان طوپ ایله برابر موزعدن آلمش اولدیغم احساننامهٔ وفاشعاریلرینك مطالعه‌سیله تنویر دیدهٔ مسرت ایلدم .

مسرتم ، بایرام کونی التفات جانان ایله دلشاد اولان عاشق هجران دیده‌یه رشك بخش اوله‌جق بر مرتبه‌یی بولدی .

بر آنده مژدهٔ قدوم عید ایله شرفیاب ، بقای حسن توجه عالیلرینی استبشار ایله کامیین اولمق سعادتنه مظهریتمك شکرانه‌سی اوله‌رق همان :

لطف ايدوب ايلدى آباديه

قلب ويرانى خداى ذوالمنه

دايمادر كرمى بنده سنه

نعمل ايفا ايدهبم شكرينى بنه

قطعه‌سيله تزيين لسان عبوديت ايتدم .

شو ايكى نويد صفابخشانك كوكلده اويانديرمش اولديغى احتساسات شكر كذارانه ايله ذات ستوده صفات اديبانه‌لرينك بويله نيجه نيجه اعياد مباركه‌يه ادراك ايله قرير العين اولملرينى جناب واجب الآمالدن نياز ايتديكمك عرضنه متجاسر اولدم .

— ١٣ —

اوغلم !

فى ٣٠ رمضان سنه ٣١٦ تاريخلى مكتوبك بايرامك اوچنجى كونى واصل دست احترام اولدى . كندك كلمش قدر سوندم . رمضانده كوندوزلرى طاعت ، كيجه‌لرى مطالعه ايله مشغول اولديغكه پك زياده ممنون اولدم .

بناءً علیه هر آن آرایش لسانم اولان: [جناب یزدان ایکی جهانده کامران بیورسون] دعاسنی کمال خلوص بال ایله تکرار بتکرار رفع بارگاه پروردکار ایلدم.

اوان تحصیلده باشقه شیلرله اشتغال ایدن استقبالنی محو ایتمش اولور! ذکاوتکه منضم اولان غیرتك تضییع اوقاته هیچ بر وجه ایله میدان ویرمیه‌جکنی بیلدیکم ایچون بو بابده تطویل کلامه لزوم کورمیورم. دنیاده اك بیوك نعمت کسب کمال ایده‌رك بنی نوعنه قلماً خدمت ایتمکدر.

ایستدیککك کتابلری تدارك ایدوب کله‌جك پوسته ایله یوللارم. سن همان چالش! بن لازم کلن معاونتده شمدی‌یه قدر قصور ایتمدیکم کبی بوندن بویله‌ده قصور ایتمیه‌جکمی وعد ایدرم.

[نازله‌دن برقاچ کون راحتسز اولدمسه‌ده شمدی الحمدلله کمالیله تشفی بولدم.] عبارەسنده‌کی «تشفی» یی غالبا دوشونمدن یازمشسك.

لسانمزده «تشفی»، «شفا بولمق» معناسنده استعمال ایدلمز، «حقنده غیظی اولان کیمسه‌دن انتقام آلمقله یوره‌کی صوغومق» معناسنده قوللانیلیر. [شیوهٔ لسانده‌کی تصحیفاتم معذور کوریله] عبارەسی‌ده بوزوق. چونکه

[خطاءً تغییر ایتمك، ایدلمك] معناسنه كلن «تصحیف»ك استعمالی یازی‌یه مخصوصدر.

یازیلرنی سادەلشدرمکە غیرت ایت، لغت‌پردازلغە قالقشمه.

— ۱٤ —

استاد فضیلتمندم افندم حضرتلری

اخیراً حضور فیض نشور فاضلانه‌لرینه تقدیمه متجاسر اولدیغم عریضهٔ تلمیذانه‌مه جواباً ارسالنه عنایت بیوریلان فی سنه تاریخلی التفاتنامهٔ تحریرانه‌لری واصل دست تکریم اولدی.

هر سطری مقصد اقصای عاجزانه‌م اولان توجهات معالی آیات استادانه‌لرینك بقاسنی مبشّر اولمغله افتخار ومسرتمك درجه‌سنی تعریفدن پیشگاه مدرکه‌ده جلوه‌کر اولان توصیفات نفعی پسندانه‌یی پك قاصر کوردیکمدن تقدیرینی عرفان عالی‌ٔ مشکل برانداز انه‌لرینه حواله‌یه مجبور اولدم.

ادای وجیبهٔ تشکرده کوریله‌جك قصورلرمك عفو

بیورلمسنی رجا ایدر ودست کرامت پیوست عالیلرینی کمال تعظیم ایله اوپرم.

— ١٥ —

سماحتلو افندم حضرتلری

ذره‌نك آفتاب عالمتابه اولان نسبتی قبیلندن اوله‌رق داعئ بیوایه‌لرینك ذات معالی صفات نحریرانه‌لرینه‌اولان مناسبت کمترانه‌م آره‌صیره خاکپای ناصیه‌پیرای سموحیلرینی تصدیعه جرات‌بخش اولدیغی کبی بو کره‌ده شرف‌حلولیله قلوب محمدیونی مستغرق انوار شادمانی ایدن لیلهٔ مبارکهٔ ولادت احمدیه‌یی ذریعهٔ جمیله عد ایده‌رك عاجزانه ایفای فریضهٔ رسم تبریکنه مسارعت ایلدم.

آیین بهین رقیتده درکار اولان قصورمك عفویله دائمی اللمعان اولان توجهات مکارم غایات جناب عرفا- پناهیلرینك حق ناچیزانه‌مده بی‌دریغ بیورلمسی بابنده آستان دولتلرینه وضع جبین استرحام ایلرم. هر حالده امر واراده ولی‌نعمت بی منت افندمزکدر.

— ۱۶ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

تبریك مأموریت عاجزیی مشتمل فی ۲۲ ایلول سنه ۳۰۹ تاریخلی لطفنامهٔ عالیلری شرفبخشای مقام تکریم اولدی. بونده منظور دیدهٔ مباهات اولان عبارات لطفیه حق عبیدانه‌مده‌کی تمایلات قلبیهٔ توجهکارانه‌لرینك درجات سامیه‌سنی مبشر بولنمغله مجرد شعار مروت وانسانیت کرمکاریلری حکم واقتضاسی اوله‌رق ابراز بیوریلان آثار حسن توجه مکارمپروریلرینه متقابلاً عرض شکرانه مسارعت وتوجهات معالی آیات کریمانه‌لرینك حق عاجزانه‌مده دوام وتزایدی آمال صمیمیهٔ مخلصانه‌مدن اولمغله بو آرزویه نائلیتمه دال اوله‌جق مآثر لطف ومکرمت عالیلرینی بعدما دخی مشاهده ایله قریر العین اوله‌جغمی قویاً امید ایتمکده بولندیغمك بیانینه مجاسرت ایلرم.

— ۱۷ —

نظرگاه ولی نعمتلرینه.

هر آن خاك پای فاضلانه‌لرینه قارشی ایفاسنه بورجلو

اولديغم وظائف شكر كذاريده‌كى قصورلرمك عفو بيو-
ريله‌جغنه امين ايسه‌م‌ده وجدانمك مؤاخذه‌سندن بردرلو
كريبان عجزمى قورتاره‌ميورم. بوكا برچاره دوشونيورم،
او چاره‌يى‌ده ينه مرحمت مسلمهٔ كرمكاريلرنده بوليورم.
لطف ايديلوب‌ده قصورلرمك عفو بيورلديغنه دائر
برالتفاتنامه تسطير بيوريلورسه شو اضطراب وجدانيدن
قورتيله‌جغم. بو بابده دريغ عنايت بيورلميه‌جغنى بيلديكم
ايچون بويله برعفونامه‌يه چار جشم ايله منتظر اولديغمك
عرضنه متجاسر اولدم.

— ١٨ —

سعادتلو افندم حضرتلرى

طبع عالئ فضائل پروريلرى كبى ساده وشيوهٔ
تكلفتدن آزاده فى ٢٢ تشرين ثانى سنه ٣١٢ تاريخلى
احسانامهٔ وفاشعاريلرى مقام آراى اعزاز اولدى. بونك
مطالعه‌سندن اكرچه فوق‌التعريف بر صورتده كسب
مسرت وافتخار ايدلدى اما الم مفارقتك حاصل ايتمش
اولديغى تأثرات قلبيه ينه تازه‌لندى، مدار تسلى ايسه

جناب حقك طرفينی قلباً ايتديكی كبی مكاناً دخی حسن توحيده مقتدر بولنمسيدر .

فلان افندی حضرتلرينه تحيات عليهٔ حقوق پروريلری درحال تبليغ قيلندی . نه قدر ممنون اولديغنی تعريف اقتضا ايتمز . شو قدركه او اثنای نشاطده محبتدن اورديغی دملر حقيقةً پك صميمی ايدی . عريضه‌مك نهايتی توجهات مفخرت آيات كراميلرينك تمنای بقا وازديادی اولمق طبيعی اولديغندن شوراجقده ختم كلامی موافق كوردم . اول بابده لطف وفرمان افندمزكدر .

....

— ١٩ —

حضور كمالات نشور فاضمونلرينه

فضيلتلو افندم حضرتلری

ينه بر التفاتنامهٔ والالريله قرير العين اولدم ، بوندهده حق داعيانه‌مده ابذال بيوريلان توجهات ، من كل الوجوه سزاوار مباهاتدر .

خاك پای فيض احتوای عاليلرينه بو بابده‌كی حسيات شكر كذارانه‌می بحقٍ بسط وتمهيد ايده‌جك اولسه‌م

اوزایوب کیده‌جکندن تصدیعی موجب اولور قورقوسیله
طی طومار کفتاره مجبور اولدم .

هر حالده برات سعادت دینلمکه شایان اولان بویله
احساننامه‌لرایله تسریرم خصوصی مروت‌عجزه نوازیلرینه
وابسته‌در .

— ٥٦ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

محل مأموریت فاضلانه‌لرینه مواصلت والالرینی
مبشر احساننامهٔ سامیلری فی ١٢ جمادی‌الآخره سنه
٣١٢ تاریخیله اغله پیرای داعیانه‌م اولدی .

لیل ونهار امور مأمورهٔ منعمانه‌لرنده موفق‌اولملری
دعای بی ریاسنی رفع اجابتکاه جناب پروردکار ایده‌رك
وظیفهٔ عبودیتی ایفایه چالیشیورم .

دائما انظار شفقت مدار عالیلرینك حق عبیدانه‌مده
بقا وابدالنی مجبول اولدقلری خصلت ممدوحهٔ کرمکار
یلرینه اعتماداً رجا وبویله احساننامه‌لر ارسالیله مسرور
بیورلمقلغم خصوصنی خاکپای استادانه‌لرینه وضع جبین
ایده‌رك استدعا ایلرم .

— ۲۱ —

سماحتلو افندم حضرتلری

تأثیر کربت غربت ایله آزرده اولان دل ناتوانمه تسلی بخش اولمق اوزره :

نا امید اولمه امانه ای دل پامال فراقه
لطفه مظهر ایدر بر کونه اولورکه جانانه

بیتنی انشاد ایتمکده ایکن هر سطری حسن توجه عالیلرینی مبشر اولان احساننامهٔ سموحیلری واصل دست اعزاز اولدی .

حق داعیانه‌مده کوسترمش اولدقلری حسن نظر محاسن اثر کرامیلرینك لازمهٔ تشکرینی اداده‌کی عجزم نزد مراحم وفد کرم کستریلرنده سوز کوتورر مواددن اولمدیغی وذات خجسته صفات عاطفت پروریلرینك خصلت ممدوحهٔ عجزه نوازیلری ایسه آرایش السنهٔ ستایش بولندیغی جهتله آیین بهین شکر کذاریده اولان قصورلرمك عفو بیورلمسیچون مرحمت والالرینه دخالته مشابرت ویکانه مدار فیض ومباهاتم اولان نور التفات مکارم غایات منعمانه‌لرینك

فرق عیدانه‌مدن دور بیورلماسی خصوصنی استرحام
معرضنده خاك پای شفقت پیرای سامیلرینه وضع جبین
ضراعت ایلرم .

— ٢٢ —

بورایه ، استانبولدن حرکتمك اون بشنجی کونی
واصل اولدق. اثنای راهده هیچ بر صیقندی چکلمدی.
ایکی طرفی کستانه، چنار آغاجلریله آراسته اولان یولمزك
لطافتنی بیان ایتمك ایچون بکقوز چایرینی ایکی‌یه آییران
توقات کوشکی جاده‌سندن فرقی اولمدیغنی سویلمك کافیدر.
مملکتك موقعی پك کوزل. هواسی ، صویی‌ده لطیف .
اهالیسی خوش مشرب، متدین، چالشقان آدملر. اکثری
ایشدن خوشلانمیورلر ، تنبللکی هیچ سومیورلر ، فقرا
پرورلککلرینه‌ده دیه‌جك یوق. اشراف مملکتك الکچوغنك
قوناغنده مسافر هیچ اکسك اولمیور . ارباب کماله‌ده
فوق‌العاده محبتلری اولدیغندن هر زمان مجلسلرنده
اصحاب دانش وعرفاندن بر ایکی ذات بولنیور ، مباحث
عالیه ولطیفه بسط وتمهید اولنیور . حاصلی بورادن
هر جهتله ممنونم . حسرتکزدن باشقه بر کدرم یوق . خیر
دعاکزی دیلر، التفاتنامه‌کزی کمال اشتیاق ایله بکلرم.

— ٢٣ —

عطوفتلو افندم حضرتلری،

انفلاق صباح عیدی متعاقب خانهٔ داعیانه‌می برنجی اوله‌رق تشریفه تنزل بیوران برادرعالیلری دست احترامه — نام عاجزانه‌مه تسطیر بیوریلان — احساننامهٔ سامیلرینی صوندی .

نورسرور عیدی قات قات تزییدایله کوکلی کعبةالاشواق ایدن او نامهٔ سعادتی کمال تعظیم ایله اوپوب باشمه قویدم.

هر کلمه‌سی برمژدهٔ التفاتی مبین اولان اوبرات عنایتی اوقوراوقوماز:

ای نوبهار قیلمدك کوکلمی
جلوه‌کاه پرتو نور سرور
خالقه همد فراوانه ایلدم
بعد ازینه ایتمز اوپرده غم مرور

قطعه‌سنی انشاد و آرایش لسانم اولان دعای ازدیاد عمر وسعادت کرامیلرینی رفع بارکاه جناب رب عباد ایتدیکمك عرضیله ایفای وجیبهٔ رسم تبریك عیده مبادرت وحق

نا مستحق عبيدانه‌مده دائمى اللمعان اولان حسن توجه لطفشعاريلرينك توافرى نيازينه مسارعت ايلرم. اول بابده لطف وكرم ذات ستوده‌شيم افندمزكدر.

— ٢٤ —

حضور عالئ برادر اكرميلرينه

برادر فضيلتمندم افندم

ثالثه‌دن شهادتنامه اخذينه موفق اولديغكزى مبشر اولان فى ١٥ شباط سنه ٣١٦ تاريخلى مكتوب وفا اسلوبكزى كمال افتخار ايله آلدم. ذات عاليكزكبى تحصيل كمالى كنديسنه پيشه ايدن ارباب ذكاوتك بين الاقران كسب تميز ايده‌جكى آشكار اولديغندن امتحانده برنجيلكى الده ايده‌جككزدن امين ايدم. معلوم اولان اخلاق حسنه‌وجربزهٔ نطقيه‌كز سايه‌سنده عهدهٔ كفايتكزه تفويض بيوريله‌جق مأموريتلرى حسن ايفا ايده‌رك خشنودئ عمومى‌يى قازانه‌جغكزه شبهه ايتمم. خورشيد اقبالكزك يقينده اوجكير عالم سعادت اولديغنى كوره‌رك مسرور الفؤاد اولمقلغم خصوصنى جناب واجب الآمالدن نياز ايتمكده اولديغمك بيانيله ختم كفتار ايلرم.

— ۲۵ —

حضور عالئ عرفانپناهیلرینه

سعادتمندم معالی پرور افندم

داعیلرینه برنسخهٔ نفیسه‌سی اهدا وارسال بیوریلان فلان عنوانلی تألیف عالیلری واصل‌دست تعظیم اولدی. همان استفاده‌جویانه‌مطالعه‌سنه‌قویولدم، مندرجاتنی هرجهتله موافق بلاغت وحکمت بولدم. بوبابده‌کی موفقیت ادبیانه‌لرینی غبطه پرورانه تبریکه مسارعت و ذوق مطالعه‌دن متحصل اخلاص تام ایله فیضکزك مزداد اولمسنی جناب خداوند سخن آفریندن نیاز ایلدیکمك عرضنه مبادرت ایلرم . اول‌بابده

— ۲۶ —

خاك پای مرحمت پیرای حضرت مشیختپناهی‌یه

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

کمترلری اوتوز سنه‌دن بری طریق نیابتده پویان اولوب راه قویم استقامتدن ذره قدر انحراف ایتمدیکم

واستجلاب دعوات خیر آیات حضرت خلافتپناهی یه بذل مقدور ایله وظیفهٔ عبودیتده ثابت قدم بولندیغم نزد عالئ جناب شیخ الاسلامیلرنده سوز کوتورر مواددن اولمدیغنی و ذات کمالاتسمات تحریر اعظمیلرینک ارباب استقامت وصداقته الطاف جلیلهٔ دولتلری مبذول اولوب آستان فیض بنیان فتواپناهیلرینه انتساب ایله مباهی بولنان احقرلری کبی بی و ایکاندن دریغ عنایت بیورلمیه‌جغنی بیلدیکم ایچون استقامت وصداقتمه وقدم عبودیتمه حرمهٔ حائز اولدیغم مولویتك مخرجه تحویلیله کامیاب اولمقلغم خصوصنه عنایت جلیلهٔ ولی النعمیلرینك سزاوار بیورلمسنی استرحامه جرأت ایلدم. هرحالده امروفرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر.

— ۲۷ —

عزیزم!

الله «خواجکان» عنوانیله یاد اولنان اکابر عرفای امتك برخیلی قطعات ورباعیاتنی حاوی برمجموعه کچدی. بومجموعه دکل، برکنجینه. ایچنده اولان درارئ حکمت پك قیمتدار. ازجمله خواجه عزیز انك:

نفسی مرغ مقیمی در درونست
نگهدارش که خوش مرغیست و مستانه
ز پایش بند مگسل تا نپرد
که نتوانی گرفتن بعد پروانه

قطعه‌سی تزیین گوش هوشه سزاوار . احمد جامی نامنه مقید اولان:

گه ملك وجود غم فزاینده کنی
گه آرزوی حیات پاینده کنی
آیندهٔ عمر خواهی از رفته فزون
وز رفته چه کردی که در آینده کنی

رباعیسی ده پك برجسته، آلتونله یازلمغه شایسته . او قطعه‌یی، شو رباعی‌یی مجموعه‌دن بورایه انتخاب طریقیله نقل ایتمدم، نمونه اوله‌رق یازیویردم . مقصدم ایسه مجموعه‌نك حاوی اولدیغی قطعات و رباعیات ، خردفرسا اشعار عارفانه‌دن اولمدیغنی کوسترمکله برابر بونلری ترجمه ایتمکلکم ایچون خاكپای عالیکزدن رخصت طلب ایلمکدر .

واقعا بو بر کستاخلقدر ، فقط بوکا جرأت ایدیشم

حق درویشانه‌مده هربار لمعه نثار اولان حسن توجه عارفانه‌کزه کمال استنادمدندر. باقی: همت.

— ۲۸ —

سعادتلو افندم حضرتلری

فی ۲۳ رمضان سنه ۳۱٤ تاریخیله مورخ التفاتنامهٔ ادیبانه‌لری انفلاق صباح عید ایله برابر کلبهٔ فقیرانه‌می پرنور و دل عیدانه‌می سرمست سرور ایلدی. داعیلری ایچون بو بر بختیارلقدرکه درجه‌سنی تقدیر ایتمکدن دکل خامهٔ کمتری:

بن اومیر مجلس نظمم که بزم معرفت
سوز شعر ورشهٔ خامه‌مله بولدی آب وتاب

دعواسنك بحق اری اولان نفی‌ده اولسه عاجزدر.

بناءً علیه بوبابده‌کی احتساسات شکر کذاوانه‌ملك بسط وتجهیدندن صرف نظرله حق داعیانه‌مده حسن توجه عرفانپناهیلرینك کاکان دوامنی رجا وتقدیمه متجاسر اولدیغم کلدستهٔ تبریکاك تنزیلاً قبول بیورلمسنی استدعا ایلرم. هرحالده لطف وکرم افندمزکدر

— ٢٩ —

حضور عالیٔ داور اکرمیلرینه

افندمز !

حسن توجهکزك بر دلیل علنیسی اوله‌رق فلان افندی ایله اهدا بیوریلان وحقیقةً اوروپا کاری دینلمکه شایسته بولنان یازی قلمی واصل دست ابجال اولدی . بونك کوکلمده حاصل ایتدیکی احتساسات شکر کذارنه‌یی بیان ایچون همان اوخامهٔ مشکین رقمه صاریله‌رق:

ای کلك خوشنویس سرور جنانمی
تبییع ایچونه اوباره بنم ترجمانم اول
آیین محمدنده اولوب همزبانه بکا
فیصه جناب موه ایله نیب بنانم اول

قطعه‌سنی یازدم . هر حالده توجهکزك محتاجی اولان عبد عاجزك وجیبهٔ تشکرده‌کی قصورینی عفو بیورمکزی مسلم اولان شیمهٔ کریمهٔ حقوق پروریکزدن کمال اطمینان وجدان ایله بکلرم.

— ۳۰ —

سعادتلو افندم حضرتلری

هربار اذکار جمیلهٔ کرامیلریله دمکذار اولان داعیلری وسائل حسنه دوشدکجه تقدیم عریضه ایله تحکیم رابطهٔ بندکی‌یه شایان اولمغی وظیفهٔ اخلاصمندی مقتضیاتندن بیلدیکم جهتله افق آرای سعادت وبتون قلوب موحدینه نور بخش کرامت اولان هلال شهر رمضان مفخرت نشان ایله تنویر دیدهٔ دل وجان ایدر ایتمز:

بارك الله ای مه غرای شهر مغفرت
طولدی انوارکله بالجمله قلوب مؤمنین
بالخصوص ایتدك بنی مستغرق دریای شوق
اولدی دل محسود مهر آسمانه چارمین

دیه‌رك تبریکنه ابتدار و امثال کثیره‌سنه ادراك ایله قریر العین اولملری خصوصنی جناب کردکاردن نیاز ایتمش اولدیغمك عرض وبیانه‌ترديفاً حرزجان اولان لاآلیٔ التفات سامیلرینك آبذالیله وایه‌مند شرف اولمقلغم رجاسنه اجتسار ایلدم. باقی لطف وکرم جناب معالی شیم افندمزکدر.

— ٣١ —

مقام معلای مشیخت عظمایه

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مکتب نوابك انتظامی حقنده‌کی حسن توجه کار آگاهیلرینك درجه‌سی پك عالی اولدیغنه مکتب مذکورك بوسفرکی تعمیر وتوسیعی خصوصنده کوریلن همم والای جناب مفتی الانامیلری شاهد عادلدر . بو بابده مدیون بولندیغمز وجیبهٔ تشکری بحق ایفاده‌کی عجزمز بر کمال اولدیغنی اعتراف ایله برابر نزد معالی وفد عدالت پرو- ریلرنده انتظامی مطلوب اولان برمکتبك تأخر امتحانیله طلبه قوللرینك کرفتار یأس و فتور اولملرینی تجویز بیورمیه‌جقلرینی بیلدیکمز ایچون امتحانلرمزك همان اجراسی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ فتواپناهیلرینك ارزان بیورلمسی استرحامی معرضنده خاك پای امل پیرای ولی النعمیلرینه وضع جبین ابتهاله اجتسار ایلدك . هر حالده امروفرمان حضرت ولی الامرکدر

— ٣٢ —

قرداشم !

بنی:

پیغام چیقدی عیب بنم یاد ایمدیگم [۱]

فریادینه نیچون مجبور ایدییورسك . آیین بهین اخوتك پرستشکارلرندن اولمغله مباهی بولنان وجدانك پامال غربت اولان بر بیچاره‌یی آیلرجه اونوتمغه نصل راضی اولیور .

بنی اونوده‌جغنه بردرلو حکم ایتمك ایستمیورم، فقط:

« هر کیمی سودمسه ناز ایتدی بکا » [۲]

دیمکدن‌ده کندیمی آله‌میورم . بو قدر ناز الویرر ، بعدما محزون اولان کوکلمی حرز جان اولمغه شایسته بولنان التفاتنامه‌لر ایله مسرور ایت. باقی اخوت.

— ٣٣ —

معروض عبد عاجزلریدر

خاکپای عالیلرندن کمال افتخار ایله آلمقده اولدیغم

(۱) حلیم کرای (۲) خضر آغا زاده سعید بك

التفاتنامه‌لرك لازمهٔ تشكرینی بحقٍ ایفادن عاجز اولدیغمی اعتراف ایله برابر كوكلمده بیراقدیغی انوار مسرت لسان صادق البیانمی مشرق لمعات محمدت ایتمكده بولندیغنی مفتخرانه عرض ایدرم.

هیچ بر كون مرور ایتمز كه ذات خجسته صفات ادیبانه‌لرینك من القدیم حقمده كوسترمكده اولدقلری آثار باهرهٔ اخوتی متداوارانه یاد ایتمش اولمیه‌یم.

مع مافیه تقدیم عریضه‌ده‌كی قیدسزلغمده سزاوار عفو اوله‌جق كستاخلقلردن اولمیوب هر دولو سرزنشه حق عالیلری بولندیغی حالده شو قیدسزلغمه مسامحه‌كارانه نظر بیورلدیغی و كوندن كونه توجهات مكارم غایان كرامیلرینك تزاید ایتمكده اولدیغی دیدهٔ شكران ایله كورلمكده‌در.

بناءً علیه بو عریضه‌می متوالیاً آرایش هامهٔ تكریم اولمقده اولان لطفنامهٔ سامیلرینه قارشی یازلمش بر ضراعتنامه اولمق اوزره قبول بیوروب دائما مظهر عاطفت والالری اولمقلغم خصوصنی تمنی‌یه جرأت ایلدم. هر حالده لطف ومروت خاك پای معالی منقبت افندمزكدر.

— ٣٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

خاك پای فيض احتوای عرفانپناهيلرينه انتساب ايله مباهی بولنان داعئ ديرينه‌لری تأييد رابطهٔ اختصاص ايچون وسائل جميله تحريسندن بر آن خالی قالميوب بر ذريعهٔ بديعه‌يه دسترس اولنجه همان برای تحكيم بنيان رقيت، تقديم نيازنامهٔ عبوديته مثابرت ايتمكده اولديغم نزد مكارم وفد سموحيلرنده بديداردر.

بتون جهانك و باخصوص عالم عرفانك مابه الشرفی اولان ليلهٔ رغائب عميمة المواهبك حلولنی سرمايهٔ سعادت بيلديكم حسن نظر كيميا اثر كرمكاريلرينك حق كمترانه‌مده كماكان دوامنی تمنايه و ايفای و جائب رقيتده كوريلن قصورلرمك عفويله دلسير عنايت بيورملرينی رجايه وسيلهٔ حسنه عد ايده‌رك عاجزانه ادای رسم تبريكنه مسارعت وبويله نيجه ليالئ مباركه‌يه ادراك ايله كامكار والی يوم القيام صدر صفای عافيتده كمال اقبال ايله برقرارا وللمرى درود مسعوديتی ايصال بارگاه جناب پروردكار ايتمش اولديغمك عرضنه مبادرت ايلرم. هر حالده امر واراده افندمز حضرتلرينكدر.

— ۳٥ —

معروض مملوکانه‌مدر.

تصدیعی موجب اولور دیه صیق صیق تقدیم عریضه‌یه جسارت ایده‌میورم. تأیید رشتهٔ عبودیت ایچون و سائل جمیله‌یه مترقب اولیورم. بر ذریعهٔ حسنه‌یه دسترس اولنجه تقدیم عبودیتنامه‌دن کندمی آله‌میورم. بوکره عید سعید فطرك شرف حلولنی نعم الوسیله عد ایده‌رك ایفای رسم تبریکنه مسارعتله حق نامستحق عاجزانه‌مده بی دریغ بیورلمقده اولان توجهات محاسن غایان کرم شعاریلرینك بقاسی نیازینه ابتدار وشب وروز دوام عمر و اقبال منعمانه‌لرینك دعاسیله تزیین لسان رقیت ایتمکده اولدیغمك غرضنه اجتسار ایلدم.

— ۳٦ —

ولی نعمتم افندم حضرتلری

خاك پای سعادت احتوای والداکرمیلرندن کورمکده اولدیغم لطفه‌قارشی کوکلمده جلوه‌کر اولان انوار احتساسات منتدارانه‌نك و سائل جمیله دوشدکجه عرضنی وجیبهٔ بنوتدن بیلدیکم جهتله بتون ایالئ مبارکه‌یه الی الابد غبطه

بخش اولان شب ولادت معالی منقبت حضرت فخر المرسلینك شرف حلولنی نعم الذریعه عد ایده‌رك ایفای رسم تبریکنه مسارعت وحق عاجزانه‌مده بی‌دریغ بیوریله کلن حسن نظر مراحم اثر منعمانه‌لرینك دوام وازدیادی خصوصنی دست کرامت پیوست رحیمانه‌لرینی کمال حرمتله تقبیل ایده‌رك نیازه مبادرت ایدرم.

ـ ۳۷ ـ

سعادتماب افندمز حضرتلری

اولاً عرض اخلاصده‌کی تقصیراتمك و آره صیره وقوع بولمقده اولان تصدیعاتمك عفونی ـ شیمهٔ حقوق پروریلرینه استناداً کمال شرمساری ایله ـ رجاء ثانیاً پوسته خانهٔ عامره مأمورلرندن فلان افندی بنده‌لری حقنده اولجه استرحام ایتمش اولدیغم لطف و حمایت کرمکاریلرینك بو کونلرده ساحه آرای ظهور اولمسنی کورمکلکمی استدعا ایلرم.

مسئول عبیدانه‌مك همان اسعاف بیوریله‌جغنه ایمانم بر کمال اولوب انوار محبت وفاشعاریلریله مستغرق بولنان قلب اخلاصمندمه ذره قدر شبهه کلمدیکی ایچون شمدیدن

تقدیم تحفهٔ شکرانه مسارعت ویکانه‌مدار افتخارم اولان
حسن توجه عالیلرینك دوام وتزایدی تمنیسنه مبادرت ایلرم
هرحالده امر و اراده افندمز حضرتلرینکدر.

— ٣٨ —

سعادتلو افندم حضرتلری

بوکره آقحصار قضاسی نیابتنه تعیین بیوریلان
اونیه‌لی فلان افندی داعیلری ارباب فضیلت و استقامتدن
اولوب ثناکارلرینه‌ده مناسبت کامله‌سی بولندیغندن حقنده
ابذال بیوریله‌جق حرمت افندیٔ موما الیه قدر دل
مستمندانه‌می‌ده لبریز مسرت ایده‌جکنی عرضه اجتسار
و حلولیله بتون قلوب اهل ایمانی مستغرق انوار شادمانی
ایدن شب ولادت باهر السعادة حضرت رسالتپناهینك
تبریکیله امثال کثیره‌سنه ادراك بیورملری نیازینی اول
لیلهٔ مبارکه‌ده اعلای عرش اعلی ایلدیکملك بیانته تردیفاً
عاجزلرنجه بك قیمتدار اولان حسن انظار فیض مدار
وفاشعاریلرینك دوام و توافریله کامکار بیورلمقلغم
خصوصنی تمنی‌یه ابتدار قیلندی. هر حالده اراده افندم
حضرتلرینکدر.

— ٣٩ —

سعادتلو افندم حضرتلری

لطفنامهٔ ساميلری زينت بخش دست ثناوری ومزايای عاليه‌سی حافظه‌پيرای كمتری اولدی. حق داعيانه‌مده ابذال بيوريلان توجهات كرمكاريلرينك و جبيهٔ تشكرينی كماليله ادادن عجزمی اعتراف ايله بو بابده‌كی قصورلرمك عفو بيورلمسی رجاسنه مبادرت و انوار حيات بخشاسيله قلوب صافيهٔ محمديونی رشك آور مهر جهانتاب ايدن ليلهٔ ولادت حضرت پيغمبرينك ايفای رسم تبريكنه مسارعت ايلرم. هرحالده امر واراده افندم حضرتلرينكدر.

— ٤٠ —

افندمز !

خيلی زماندن بری لطفنامهٔ اديبانه‌لريله قريرالعين اولمق شرفنه مظهر اوله‌مدم. بو، كثرت مشاغلدن ايلری كلوب عرض اختصاصده‌كی قصورم ايله برابر تصديعات متواليهٔ داعيانه‌مدن نشئات ايتمديكنه وجدانم شهادت

ایتمکده‌در. بناءً علیه حق عاجزانه‌مده رایکان بیوریلان حسن توجه فاضلانه‌لرینك بقاسندن امینم. باعث مباهاتم اولان احساننامهٔ کرامیلریله تنویر چشم شکران ایتمکلکم خصوصنه عنایت وقصورلرملك عفوی بابنده ابذال عاطفت بیورملرینی رجا و سلطان سلیم ثانینك: [یوزکدن زلفی سورکشف حجاب ایت. جمالك مهر وماهن بی سحاب ایت] مطلعلی غزل عاشقانه‌سنه یازدیغم نظیرهٔ آتیه‌نك تصحیحنی تمنا ایدرم. هر حالده امر واراده افندمزکدر:

واروب بر آستانه انتساب ایت
جهالده انوار عرفانه اکتساب ایت

چیقاره دلدن قیود ماسوایی
انا الحق سرینی کشفه شتاب ایت

جمالك ایسترسه مهر جهانتاب
کوزلر ایچره برده انتخاب ایت

چکوب پیمانهٔ سرشاری عشقك
کوکل معموره‌سن مست وخراب ایت

غم درد دلده کشف ایت یاره وصفی
بونك سوزی یانه ترك حجاب ایت

— ٤١ —

رکاب قمرتاب حضرت خلافتپناهی‌یه

جناب خداوند بیچون یکانه سرمایهٔ سعادت اولان سایهٔ مرحمتوایهٔ حضرت خلافتپناهیلرینی فرق عبودیتمزدن بر آن دور ایتمیوب کعبة الاشفاق اولان قلب پاك ملوکانه‌لرینی انوار سرور ایله مشحون بیورسون آمین .

مسلم عالم اولان شفقت معالی منقبت جناب شهریاریلری بتون جهانه شامل و باخصوص ظل ظلیل تاجداریلرنده بولنمغله مفتخر بالجمله تبعه و بندکان سلطنت سنیه‌لرینی اسعاده کافل اولوب کبار و صغار دعوات خیر آیات شاهانه‌لریله تزیین لسان عبودیت ایتمکده اولدقلری کبی قوللری دخی طریق فیض رفیق رقیتده قصور ایتمه‌مکه بذل مقدرت ایله هر بار دعای واجب الادای ولی نعمت اعظمیلرینی رفع بارگاه پروردکار ایده‌رك دمکذار اولمقده

ایسه‌مده ضیق معیشت، عبداصدقلرینی پایمال خیول ضرورت ایلمکده اولدیغندن ملتجای بی‌چارکان اولان آستان مرحمت بنیان جهانبانیلرینه کمال ابتهال ایله دخالت وحال کمترانه‌مه مناسب برمأموریته تعیین اولنه‌رق احیا بیورلمقلغم خصوصی استرحامه مثابرت قیلندی.

— ٤٢ —

معروض چاکرانه‌مدر

محل مأموریت والالرینه — کمال عافیت وسعادتله — واصـل اولدقلرینه دائر پدر عالی کهر ولی‌نعمتیلرینه وارد اولان مواصلتنامهٔ سامیلرندن حاصل ایتدیکم مسرت جانبخشانك درجه‌سنی بحق تعریف ایده‌مم. یکانه سرمایهٔ افتخارم خاکپای مکارم احتوای فضائل پروریلرینه اولان انتسـاب عبیدانه‌م اولدیغنی شرح و بیانه حاجت اولمامغله انفاس حیاتیه‌می دوام و ازدیاد عمر واقبـال کریمانه‌لری دعای بی‌ریاسنه صرف ایلمکده بولندیغمك عرضنه مبادرت و توجهات فیض غایات کرامیلرینك بقا و توافری نیازینه مسارعت قیلندی. اول بابده

— ٤٣ —

معروض داعيانه‌مدر

برات سعادت اطلاقنه سزا اولان التفاتنامهٔ اديبانه‌لرى حلول نوروز ايله برابر واصل دست اعزاز اولدى. طرز تحريرنده‌كى نزاهتى بياندن زبان ناطقه‌قاصر ولطائف فحاويسنى بحقٍ ادراكدن قوهٔ عاقله عاجزدر:

ز كلك‌ تو يافتم جانه بخشيه فيضى
كه با جانم چو شير و شكر آميخت
خوشا نخلى كه آزوى ايمه رطب خاست
خوشا شاخى كه ازوى ايمه ثمر ريخت

خامهٔ عاجزينك بونامهٔ بلاغت علامه‌يه قارشى حركته مجالى اولمديغندن زيور لسان اخلاص اولان دعاى فيض انتماى فاضلانه‌لرينى بو وسيله ايله‌ده تكرار ايتمش اولديغمك عرضنه مبادرت وحق مستمندانه‌مده آرايش ساحهٔ عاطفت اولان حسن توجه كرم پروريلرينك ابذالى خصوصنى رجايه مسارعت ايله طى‌طومار كفتاره مجبور اولدم.

— ٤٤ —

معروض داعی صدق پروولریدر

کوکللرك بربرینه اولان انجذاب وارتباطی درجهٔ قصوای کماله ایرشمش اولدیغندن وبویله بر محبت کامله‌نك رسمی سوزلرله تجدید وتأییده احتیاجی اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغندن یالکز آکا نائلیتله مفتخر اولدیغمی، عرض ایله اکتفا ایلرم .

عیداضحادن برایکی کون اول ولی نعمت‌افندمزك حق عالیلرنده پك کوزل بر رؤیای صادقه کورمش وبونك عینیله ظهورینی جناب حقدن تمنی ایتمکده بولنمش ایدم . بو کونلرده ایسه مشار الیه افندمز حضرتلرینك باالجمله ارباب فضلی مسرور ایده‌جك صورتده مقام صدارته شرفبخش اولمق اوزره بولندقلرینی استبشار ایلدم . بوخبر سعادت اثرك عاجزلرنجه نه مرتبه باعث شوق وشادی اولدیغنی او مسرتك قلب عالیکزده‌کی عینینی کورمکله پك قولای تقدیر وموازنه بیوره‌جککزدن امین اولدیغم جهتله اطناب کلامه لزوم کورمم . انشاءالله مقام صدارتك اویله بر شرف عظیمه جلوه‌کاه اولدیغنی کوره‌رك باالجمله داعیان

دولتلریله برابر عید اکبر ایدرز . افندمزك مقام صدارته شرف وقوعنده اول باول طرف عبیدانه‌مدن دخی دامن معالی پیرامن دولتلرینك تقبیلنه وعافیت وجودعالمسعودلری تبشیراتنك صوب عاجزی‌یه سرعت ایصالنه بذل همتله برادرلك‌قپو یولداشلق وظیفه‌سنك حسن اجراسی شمدیلك واقع اوله‌جق استرحاماتمك الك برنجیسیدر . هر حالده لطف واراده برادرم افندم حضرتلرینكدر .

— ٤٥ —

جناب خداوندجهان تقدست ذاته عن الشبیه والنقصان پادشاه مراحم گستر وشهنشاه مکارم پرور آب اشفق وارحم ولی‌نعمت اقدس واعظم افندمز حضرتلرینی مادام القمران سریر شوکت مصیر ملوکانه‌لرنده کمال عافیت واجلال ایله کامران بیورسون آمین .

افراد عائلهٔ داعیانه‌م ایله روز شب ادعیهٔ توافر عمر واقبال حضرت ظل اللهیلرینه مواظبتی باعث سعادت دارین بیلن عبد کمترلری فی ١٧ شوال سنه ١٢٨١ تاریخنده طریق نیابته دخالت وشمدی‌یه قدر وظائف داعیانه‌می دلخواه

عالى وجه ايله حسن ايفايه صرف مقدرت ايلمش اولديغم حالده بر مولويت احسانيله امثال عبيدانه‌م مثللى هنوز بكام بيورلمامش اولديغمه واختيار وبى‌اقتدار اولان ابوين وعائله‌مى اعاشه مجبوريتنده بولنمغله برابر ضرورتم شفقت معالى منقبت عجزه پروريلرينى جلب ايده‌جك درجه‌ده اشد بولنديغنه واحقرلرى كبى كمال صداقت واستقامتله ايفاى حسن خدمته بذل وجود ايدن بر داعئ صادقلك دوام ضرورتى نزد مراحم وفد جناب خلافتپناهيلرنده تجويز ايدلميه‌جكى مسلم ياروا غيار اولديغنه استناداً بر مولويت احسانيله چراغ بيورلمقلغم خصوصنى دار الأمان بى‌چارگان اولان آستان كرامت بنيان ملكداريلرينه وضع جبين عبوديت ايده‌رك استرحام ايلرم . هرحالده امر وفرمان وعنايت بى‌پايان شوكتلو قدرتلو شهريار عالمپناه وتاجدار مرحمت اكتناه افندمز حضرتلرينكدر .

— ٤٦ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدر

كمترلرى سايهٔ فيضوايهٔ شهرياريده معلمخانهٔ نوابدن

با شهادتنامه خروج ایدوب فلان وفلان قضالری نیابتلرنده شرع شریفه وقانون منیفه توفیق حرکتله خشنودیٔ عمومی‌یی قازانمش اولدیغمه ید عاجزانه‌مده‌کی حسن حال مضبطه‌لری شهادت ایتمکده اولدیغندن وبرسنه مقدم قونیه ولایت جلیله‌سندن خدمات حسنه‌مه مکافاةً بر لطف مخصوص ایله تلطیف بیورلمقلغم خاك پای مکارم احتوای جناب فتواپناهیلرندن استرحام قیلنمش ایسه‌ده هنوز بر ثمره‌سی کوریله‌مدیکندن وحال بوکه دلخواه عالی اوزره حرکت ایدوب ادعیهٔ خیریهٔ حضرت خلافتپناهی‌یه بذل مقدرت ایلینلرك تسریری خصوصنده همم علیهٔ ولی النعمیلری رایکان بولندیغندن برقطعه استانبول رؤسی احسانیله چراغ بیورلمقلغمی استرحامه متجاسر اولدم . هرحالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر

....

— ٤٧ —

ولی نعمتم افندم حضرتلری

امتحانلریمز ایلولك اون سکزنجی کونی ختام بولوب ثالثه‌دن شهادتنامه اخذینه موفق اولدیغمی تبشیر ایدرم .

خروج امتحانى سائر امتحانلره بکزه‌میور . یکرمی کشی‌یه تفوق ایدوب ثالثه‌یی قازانمق ایچه بر معرفت اولدیغنی اثباته حاجت یوقدر ظن ایدرم .

شریکلرمك اکثریسی تدریس ایله مشغول ارباب فضل وذکادن اولدیغی و بونلرك الندن ثالثه‌یی قورتارمق پك مشکل بولندیغی حالده بو نعمته نائلیتم ظاهراً، شریکلرم کبی کتابته بی‌قیدانه باقمیوب سمند خامه‌یی میدان وسیع قرطاسده خیلی یوره‌رق ایچه بر مهارت کسب ایدیشمدن، باطناً ده دعوات فیض غایات پدرانه‌لرینك هدف اجابته مقرون بولنشندن ایلری کلمش اولدیغنده شبهه یوقدر .

کله‌جك جمعه کونی حرکت ایده‌جك اولان ادارهٔ مخصوصه‌نك . . . واپوریله او طرفه کله‌جکمی عرض ایدر وکمال تعظیم ایله مبارك اللریکزدن اوپرم .

— ٤٨ —

افندمز !

هر سطری مبشر اخوت اولان احساننامهٔ وفاشعاریلری آرایش هامهٔ اجلال اولدی ، خیلی زماندن بری یازدهٔ آلام حسرت اولان کوکلم انوار مسرتله طولدی .

بو بابده عهدهٔ ناچيزانه‌مه ترتب ايدن لازمهٔ تشكرى
كماليله ايفا ايده‌ميه‌جكمدن قصورمك عفوينى كمال خلوص بال
ايله ديلرم ، مع مافيه حق عاجزانه‌مده لمعه نثار اولان
حسن توجه عرفانپناهيلرينك ازديادينى مجبول اولدقلرى
خصلت نجيبهٔ كريمانه‌لرينه استناداً تمنى ايلرم . باقى كاشانهٔ
عافيت واقبالده بر قرار اول قارداشم .

— ٤٩ —

خاك پاى سامئ حضرت مشيختپناهى‌يه

معروض بندهٔ ديرينه‌لريدركه

خاك پاى ناصيه پيراى جناب ولى‌النعميلرينه اولان قدم
عبوديتم اقتضاسنجه آره صيره تصديعه متجاسر اولديغم
كبى بو كره‌ده كچن سنه معلمخانهٔ نوابدن چيقوب هنوز
عهده‌سنه برقضانيابتى احسان بيورلمامش اولان فلان افندى
داعيلرى بندهٔ كمينه‌لرينه متعلق اولديغى و كنديسى افندمزك
حسن توجه دولتلرينى جلبه مقتدر اصحاب درايت
واستقامتدن بولنديغى جهتله فلان قضا نيابتنك لطفاً

افندیٔ موما الیه داعیلرینه عنایت بیورلمسی خصوصنی استرحامه اجترا وبو وسیله ایله حق چاکرانه‌مده هرباره ساحه آرای افتخار اولان حسن نظر فیض اثر حضرت مشیختپناهیلرینك بقا وتزایدینی استدعا ایلرم . هرحالده امروفرمان ولی نعمت ، معالی منقبت افندمز حضرتلرینکدر .

— ٥٠ —

عزیزم !

حلبه وصولکزی مبشر اولان مکتوبکزی متعاقب بر مکتوبکز دها وارد اولدی ، بیت دلم مانند حجله‌گاه انوار شادمانی ایله طولدی .

بونده حلبك آب وهواسیله امتزاج ایدوب کمال استراحتله وقت گچیرمکده اولدیغکزی یازییور ، بنم سزه هنوز بر مکتوب گوندرمدیکمدن طولایی ده شکایت ایدییورسکز .

حلبدن خوشلانوب کمال عافیتله امرار اوقات ایتمکده اولدیغکزه ممنون اولدم ، مکتوب گوندرمدك دیه ایدیلن شکایتی بر آز یولسز بولدم .

حلبه مواصلتکزی مشعر اولان مکتوبکزك جوابی

تشرین ثانینك سکزنجی جمعه ایرتسی کونی پوستەیه
ویرلدیکندن هنوز دست عالیکزه واصل اولەمامشدر ظن
ایدرم، مع مافیه بو بابدەکی قصورمك کمال صفوت قلب ایله
عفوینی دیلرم .

مکتوبکزك یکدیکرینی تعقیباً تواردی فوق العاده
موجب منتداری اولیور ، مباهاتم ایسه صوك درجەیی
بولیور. پدر وبرادر عرض تحیات ایدرلر، مخدوم بندە-
لریکزده مبارك اللریکزدن اوپرلر.

— ۵۱ —

معروض داعئ دیرینەلریدر.

مقام معلای مشیخت اسلامیه یه شرفبخش اقبال
اولدقلری کوندن بری بالجمله داعیان حقنده ابذال بیوریله
کلن عواطف جلیلهٔ ولی النعمیلرندن کمترلری ده بهرەدار
اولوب بونك فریضهٔ تشکرینی بحق ایفادن عاجز ایسەمده
دعوات خیر آیات حضرت فتواپناهیلریله تزیین لسان
مصادقت ایتمکدن خدا علیم بر آن خالی قالمیورم.

آستان سعادت بنیان دولتلرینه وضع جبین عبودیت

ایله مفتخر بولنان عبداحقرلری حقنده عنایات جناب مشیختپناهیلرینك دریغ بیورلمامسی و عاجزلری کبی بی وایکانك قصورلرینه باقلمامسی آره‌صیره تصدیعه جسارت ویردیکمدن کچن سنه حضور همایون درس شریفی مخاطبلغنه قید وقبولم خصوصی استرحام ایدلمش و حسب الایجاب خصوص مذکور بو سنه‌یه تعلیق بیورلمش اولدیغندن هر نه قدر کستاخلق ایسه‌ده مهام امورایله مشغول بولنان خاطر دولتلرندن شو لطف موعودك چیقمش اولمق قورقوسیله بو ورقپارهٔ عبیدانه‌مك خاك پای امل پیرای حضرت ولی‌النعمیلرینه تقدیمنه متجاسر اولدم. هر حالده لطف ومروت حضرت ولی‌نعمت افندمزکدر.

— ٥٢ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

انامل آرای تکریم اولان فی ۲۸ تشرین ثانی سنه ۳۱۳ تاریخلی احساننامهٔ وفاعلامه‌لری مآل لطف اشتمالندن استدلال و استبشار اولندیغی اوزره عاجزلری مهجور خاطر فضیلت بیورلماش اولدیغمی تبشیره واجرای رسم

تسعيده مصروف بيوريلان هم علية حقيقت شعاريلرينه تشكرات فائقه عرضيله برابر بقاسنده شبهه‌اولميان توجهات فيض آيات كريمانه‌لرى آثار جميله‌سنى بعدما دخى كورمك آرزوسنده بولنديغمى آوردهٔ زبان مخالصت و شديلك بوقدرله ختم رسالهٔ محبت ايلرم. هرحالده لطف واحسان افندم حضرتلرينكدر.

— ٥٣ —

عطوفتلو افندم حضرتلرى

مودوع فطرت عاليه‌لرى اولان كفايت مغبوطهٔ مسلمه‌لرى مقتضيات طبيعيه‌سندن اولديغى وبناءً عليه منتظر بولنديغى وجه ايله بوكره رتبهٔ بالا اسباب نادرهٔ عز وشرف خصافتيناهيلرينه انضمام ايله كسب فخر واعتلا ايلديكى مع الافتخار استخبار واستبشار قيلنديغندن تبريك وسيلهٔ جميله‌سيله مشهود چشم مباهات اوله‌جق مأثر لطفيه‌سنى سرمايهٔ تأمين استقبال بيلديكم محاسن توجهات فيض آور رأفتكستريلرينك حق عاجزانه‌مده استمرار وازديادى تمنيات معتاده‌سنى توافر حسن اقبال عاطفت شعاريلرى دعاى واجب الاداسنه ترديف ايله ختم كلام ايلرم. اول بابده

— ٥٤ —

حضرت !

هربار آرایش آسمان افتخار اولان نیر حسن توجه عالیلرینك پارلاق بر دلیل جدیدی اولان التفاتنامهٔ کرم شعاریلری هامه پیرای تکریم اولدی .

آیین بهین رقیتده اولان قصورلرمه عطف نظر مسامحه ایله حق داعیانه‌مده التفات فیض آیات عرفانپناهیلرینی ابذال خصوصنده‌کی عاطفت عالیجنابانه‌لرینه قارشی :

« اثیم معترفه مرحمت مروتدر »

دیمکدن باشقه بر سوز بوله‌میوب دار الامان مرحمتلرینه کمال ابتهال ایله دخالته مجبور اولدم . هر حالده لطف ومروت افندمزکدر .

— ٥٥ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

مدار افتخار داعیانه‌م اولان انظار مکارم دثار حضرت مفتی الانامیلرینك هیچ بر وجه ایله پذیرای انحطاط اولمیه‌جق

درجه‌ده بولندیغنی ربع عصردن زیاده زماندن بری کورمکده اولدیغم الطاف جهان مطاف ولی‌النعمیلرندن استدلال وتیقن ایتمش اولدیغمه واکرچه بوکره عدلیه نظارت جلیله‌سنك تنسیبی اوزره قونیه ولایتی استیناف محکمه‌سی ریاستی عهدهٔ عاجزانه‌مه تودیع بیورلمش ایسه‌ده بوصورت دامن عاطفت پیرامن فتواپناهیلرینه پیوسته‌لکله مباهی بولنان دست عبودیتمی فك ایده‌میه‌جکی بدیهی بولندیغنه مبنی شیمهٔ توجه‌شعاری جناب شیخ‌الاسلامیلرندن همیشه حصه‌مند مفخرت بیوریله‌جغمدن امین بولندیغمی عرض وبیانه جرأت ایلرم .

— ٥٦ —

سماحتلو افندم حضرتلری

فضیلت مسلمهٔ فوق‌العاده‌لرینك براثرنوینی اولمق اوزره مجلس تدقیقات شرعیه‌نك ریاست علیهٔ کفایتمندانه‌لریله مشرف اولدیغی غزته‌لرده منظور عین ممنونیت وافتخار اولمش ونام عالیٔ کمالات پروریلرینك ستون توجیهاتده اسم عاجزانه‌مله زانو بزانو کورلمسی ایسه درجهٔ عالیه‌سنی تذکاره

حاجت اولمیان موانست دیرینهٔ یکجهتانه‌مزی برقات دها
تأیید واعلان ایدر یولده بك کوزل بر تصادف بولنمش
اولمسیله تقدیم تبریکی ذریعهٔ جمیله اتخاذ ایده‌رك استدعای
بقاسی طرزنده ادارهٔ کلامه احتیاج کورمدیکم توجهات
قویهٔ کرمشعاریلرینك دائما مفتخر ومنتداری بولندیغمك
عرض وبیانیله غلبهٔ شوق تلاقی‌یی تعدیل وترقیٔ اقبال
برادر اکرمیلری دعای خالصانه‌سیله عریضهٔ مخصوصهٔ
اخلاصمندانه‌می تکمیل ایلرم. اول بابده

- ٥٧ -

سماحتلو افندم حضرتلری

محکمهٔ تمییز ریاست جلیله‌سی خاك پای عدالت پیرای
فاضلانه‌لریله کسب شرف ایلدیکی استخبار ایدلدیکندن
بحسب العبودیه ادای وجیبهٔ رسم تبریکه عاجزانه مبادرت
وحصول حسن موفقیت منعمانه‌لرینك دعاسنی رفع بارگاه
احدیت ایتمش اولدیغمك عرض وبیانه تردیفاً حق
داعیانه‌مده‌کی توجهات عرفانپناهیلرینك دوام وتزایدی
استدعاسنه مثابرت قیلندی . هرحالده

— ٥٨ —

سعادتمندم افندم حضرتلری

شرفبخش دست تعظیم اولان احساننامهٔ ادیبانه‌لرنده ابذال بیوریلان درر توجهات کرم پروریلریله بیت دلمده فروزان اولان انوار احتساسات مسرورانه‌یی بحق تصویر نگارش خامهٔ اعجاز کارانه‌لرینه بتون بدایع پرستانی خیران ایدن بلغانك بیله اقتداری فوقنده اولوب داعیلری کبی ساحه قرطاسی تسوید ایتمکدن باشقه بر معرفتی اولمیان بی‌وایکانك ایسه بوبابده‌کی عجزی آزادهٔ کلفت تحریردر.

هرحالده یگانه باعث مباهاتم اولان تحریرات مسعدت آیات عرفانپناهیلرینك توالیسیله شرفیاب اولمقلغم خصوصی اخص آمال ثناوری و آیین شکر گذاریده اولان قصورمه باقلمیوب شوعریضه‌جغمك قبول بیوریله‌جغی مسلم یار واغیا اولان خصال حمیدهٔ کرم گستریلری مقتضیاتندن بولندیغی معلوم کمتریدر.

— ٥٩ —

سماحتلو افندم حضرتلری

خاکپای مکارم احتوای منعمیلرینه اولان حرمت داعیانه‌م

افندمزدن کورمش اولدیغم احسان بی پایان کبی کنجایش پذیر دائرهٔ تعبیر اولهمیه‌جغی معلوم اولدیغندن تطویل کلامه حاجت کورلمیوب یالکز دعای دیمومت عافیت واقبال سموحیلرینه مواظبت اوزره بولندیغمك عرض وبیانیله اکتفا قیلندی .

— ٦٠ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

فلان افندی داعیلریله ارسال بیوریلان « تلخیص علم حقوق » عنوانلی اثر جلیل، آرایش دست تبجیل اولدی . مندرجات فضیلت آیاتی حقنده تقدیر کونه بر شی یازمقلغم حدملك قات قات فوقنده اولمغله بو بابده اجالهٔ خامه‌دن صرف نظر وفقط حق عاجزانه‌مده دوام حسن توجه فاضلانه‌لرینك دلیل علنیسی اولان بو احسان بی عدیله قارشی لازمهٔ تشکری بحق ادادن عجزمی اعتراف ایله دعای ازدیاد عمر واقبال تحریرانه‌لرینه مواظبت اوزره بولنمقده اولدیغمی عرض ایدرم . هرحالده

— ٦١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدر

جناب خداوند بی‌زوال ذات مکارم آیات ولی‌النعمیلرینی الطاف جهان مطاف حضرت شهریار اعظمی‌یه مظهریتله الی یوم القیام مسرور البال بیورسون آمین

مقام مشیخت علیایه سایه‌بخش اقبال اولدقلری کوندن بری آستان مرحمت بنیان دولتلرینه مراجعت ایدن ارباب حاجاتك تسریر قلوب منکسره‌لری ایچون صرف نقدینهٔ التفات بیوریله کلدیکنی بیلدیکم ایچون اون‌سنه‌مقدم همت معالی منقبت کرم‌کستریلریله . . . راده‌سنه کلمش اولان رؤس عاجزانه‌مك برقاچ راده ترفیعیله برمقدار معاش احسان بیورلمسی استرحامی معرضنده خاك پای امل‌پیرای حضرت فتواپناهیلرینه خط دستمله محرر اولان بو عرضحال کمترانه‌می تقدیمه متجاسر اولدم . قاطبهٔ احوالده امر و فرمان و لطف بی‌پایان ولی‌نعمت افندمز حضرتلرینکدر .

— ٦٢ —

حضور عالئ کرم کسترلرینه رفع سلام وکمال محبتم

اعلام ایدلدکدن صکره حقـایق دیندن ، مواجید اهل
کشف ویقیندن بر قاچ نکته‌نك عرضنه اجتسـارا یلدم .
بونلر ، اهل علم وعمله معرفت بخشـا وریا وحیله کارانه
دهشت فرما اولمغله برابر جمله‌سی‌ده مقبول اولوالالبـاب
وموافق حدیث وکتابدر .

أکرچه هنوز شـیرازه بند کمال اولمدیغندن عقلاك
مکملاً شرفیاب نصاب استفاده اولمسی بعیدایسه‌ده طرف
ذی شرف کمالات پروریلرینـه بر نمونه‌جك اولمق اوزره
تقدیمنی مناسب کوردم .

نزد عالیٔ فاضلانه‌لرنده آرایش موقع قبول اوله‌جق
اولورسه کنجینهٔ خاطره‌یی کشاده قیله‌یم .

صحیفهٔ ایامده ارباب دین‌ودولتك ناملری باقی اولدقجه
هامهٔ دوستانده ظل ظلیل احسانلری ممدوداولسون. [*]

— ٦٣ —

مکاتب رشدیه مدیریت بهیه‌سنه

داعیلرینه دکرمدن بیك قات زیاده اهمیت ویریله‌رك

[*] منشأت جامیدن مترجمدر .

ذکور واناث مکتب رشدیلریله دارالمعلماتده اوقونان فارسی درسلرینه دائر اولان مطالعات عاجزانه‌مك عرض واشعارینی امر بیورلمش اولمغله بر وجه آتی شکسته وبسته تذبیرینه متجاسر اولدم :

مکتبلرده ـ ظن عاجزانه‌مه کوره ـ فارسی تدریسندن مقصد اصلی ، کتب ادبیه‌سنی لایقیله آکلایه‌جق و آکلاده‌جق قدر ملکه حاصل ایتمك دکل لسان عذب البیان عثمانیده مستعمل کلمات وتعبیرات فارسیه‌یه وقوف پیدا ایتمکله برابر بر آز عباره اوقویه بیلمکدر .

بناءً علیه مکتبلرده فارسینك قواعدینه دائر اوقونه‌جق بر کتابده هر قاعده اوزون اوزادی‌یه بسط وتمهید اولنمیوب ترجه کچلملی ویالکز لسانمزده مستعمل اولان قواعد وضوابط تفصیلات لازمه‌سیله بولنملیدر .

الده اولان قواعد کتابلری ایسه بر طاقم رطب ویابس تفصیلاتی حاوی بولنمغله بونلری تدریس اضاعهٔ اوقات دیمك اوله‌جغندن هم درسجه عباره اوقومغه یاردمی اولور ، هم‌ده لسان عثمانیده قوللانیلان بالجمله ضوابط فارسیه‌یی اوکره‌در ، درجه درجه کتابلر ترتیب اولنه‌رق او کتابلرك تدریسی لازمه‌دندر .

شونی ده عرض ایده یم که عباره یه آلشمق ایچون قواعدك ده اوقدر اهمیتی یوقدر . اصل بو خصوصه خدمت ایده جك شی منظوم ، منثور برچوق عباره اوقومقدر .

حكمی ، اخلاقی پارچه لری حاوی برقاچ قرائت كتابی ترتیب ایدرك بو كتابلری یوزندن اوقودوب مناسب پارچه لرینی ازبرلتملی ومشتمل اولدقلری لغتلردن لسان عثمانیده مستعمل اولانلرك معنالری ـ ایضاحات لازمه سیله ـ بللتدیرملی .

عرض ایتدیکم كتابلرك تألیف وترتیبی برخیلی وقته محتاج اولدیغندن بو سنه یه مخصوص اولمق اوزره رشدیه ایكنجی سنه شاكردانیله اناث رشدیه مكتبی طالباتنه هفته ده بر دفعه « مختصر اصول فارسی » ایله ایكی اوچ درسده بر یدی سكز سطری تجاوز ایتمه مك اوزره منظوم اولسون ، منثور اولسون مناسب بر عباره یازدیروب اوقوتملی وعبارهٔ مذكوره شاكردان وطالبات طرفندن بر دفتره كوزلجه قید ایدلملی .

رشدیه اوچنجی سنه شاكردانیله اناث رشدیه مكتبی آلتنجی سنه طالباتنه كتاب مذكور مختصراً تكرار ایتدیریله رك كلستاندن برخیلی پارچه اوقوتملی واوقوتان

پارچه‌لردن مناسب مقدارینك معناسنی بللتملی .

دارالمعلمات برنجی سنه‌سنده ایسه مکملاً «اصول فارسی» ایکنجی سنه‌سنده ایسه کتاب مذکور مختصراً تکرار ایتدیریله‌رك زبدهٔ کلستاندن مقدار مناسب محلی تدریس ایدلملی .

اوچنجی سنه‌سنده ایسه زبدهٔ کلستاندن ایکنجی سنه‌ده اوقونان محلك مکملاً تکراریله منظوم ، منثور مناسب پارچه‌لر یازدیریله‌رق بونلردن بعضیلری ترجمه ایتدیریلوب بعضیلری ازبرلتدیرلملی . هرحالده امر و اراده افندمزکدر .

فی ۱ حزیران سنه ۳۱۲

— ٦٤ —

مکاتب رشدیه مدیریت علیه‌سنه

عزتلو افندم

کچن سنه اولدیغی کبی بو سنه‌ده امتحان عمومیده لسان عثمانی تمیزی تعیین بیورلمش اولدیغندن اخطارینی وظیفهٔ ذمت بیلدیکم مشاهدات و مطالعات عاجزانه‌مك شکسته وبسته بروجه زیر تذییرینه مسارعت ایلدم :

مکاتب رشدیه‌ده لسان عثمانی‌یه دائر تدریس قیلنان درسلر مطلوب عالی وجه ایله دکلدر . هله تحریراً افادهٔ مرام خصوصی مفقود کبیدر . برنجی ، ایکنجی سنه شاگردانک املالری‌ده شایان تقدیر بر درجه‌ده کوریله‌مدی .

رشدیه برنجی سنه‌یه یالکز ترکچه‌نک — بین الادبا معتبر اولان — قواعدینی حاوی بر کتاب اوقوتدرملی ، بو کتابده هر قاعده ختامنده متعدد ویکدیکرندن اوزونجه تمرینلر بولندرملی .

رشدیه ایکنجی سنه‌یه‌ده بو کتابک حاوی اولدیغی مسائل ایله برابر لسان عثمانیده مستعمل قواعد وادوات عربیه وفارسیه‌یی مشتمل بر کتاب تدریس قیلنملی ، بو کتابده‌ده کذلك هر قاعده‌نك ختامنده متعدد ویکدیکرندن اوزون تمرینات اولملی .

رشدیه اوچنجی سنه‌ده دخی لسان عثمانیده مستعمل تراکیب ناقصه وتامه ایله اصول تحلیلی متضمن بر کتاب اوقوتملی ، بو کتابده دخی تمرین اوله‌رق هر بحثك ختامی مفصلجه مقالات مفیده ایله تزیین ایدلملی .

کتب مذکوره — شاگردانك ذهنلری تشویش ایدلمه‌مك ایچون — صیغ وادوات مهجوره ایله بونلره دائر قواعد درج ایدلمه‌ملی .

كتابته آلشمق ايچون ده رأساً اوفاق اوفاق فقره‌لر قلمه آلدرملى . بو صورت (تذكره ، عرضحال ، مكتوب) مسوده‌سى يازديروب ازبرلتمكدن دها فائده‌ليدر ظن ايدرم .

يالكز رشديه اوچنجى سنه شاكردانه بويله فقره‌لر قلمه آلدرمقله برابر بش ، اون دانه‌ده غايت بسيط (تذكره ، عرضحال ، مكتوب) مسوده‌لرى ارائه‌سيله القاب رسميه‌يى كوزلجه بللتملى .

شو اوچ كتابده‌كى تمرينات ايله بونلره قياساً معلمين طرفندن يازديريله‌جق امثله‌نك حاوى اولديغى لغات وتعبيراتك معنالرى قاموس وبرهانه مراجعتله دكل تركجه‌ده حائز اولدقلرى معانى‌يه نظراً تفسير ايدلملى .

شاكردانك لغت بللمسى ايچون‌ده بوندن كوزل صورت اوله‌ماز .

مطالعات مسروده‌نك هر نه قدر ذكرى يوقسه‌ده اساسلى وفائده‌لى براصولك وضع رحله‌ٔ تدريس اولمسنه سبب اولور ملاحظه‌سيله شو ورقپاره‌يى نظرگاه دقيقه داينلرينه تقديمه متجاسر اولدم . هر حالده امر واراده افندمزكدر . فى ٢٢ تموز سنه ٣١١

— ٦٥ —

خاك پای سعادت احتوای سامیلرینه

سعادتلو افندم حضرتلری

چوقدن بری بر احسانامهٔ والالرینی آلهمدم . ذات خجسته صفات کریمانه‌لرینك پك چوق التفات مکارم غایات منعمانه‌لرینی کورمش بندهٔ حلقه بکوش سامیلری اولدیغمدن هر وقت حسن نظر فیض اثر کرامیلرینه مظهر بیورلمقلغمی تمنی ایدرم. تشریف ایدن لیلهٔ مبارکهٔ ولادت محمدیه‌نك ایفای رسم تبریکنه مسارعت و بویله نیجه نیجه لیالی ٔ مبارکه‌یه ادراك ایلملری دعاسنی او شب مقدسده ایصال بارکاه حضرت پروردکار ایلدیکمك عرضنه مبادرت قیلندی .

— ٦٦ —

داعی ٔ لطف شرمنده‌لریدر

فرمانامهٔ عالی ٔ حضرت ولی نعمت اعظمیلری سایه بخش فرق عبودیت ومفخرت اولمغله دعای فزونی ٔ عافیت

ودولتلری حوصلهٔ تعریفه صیغمز برمسرت وشکران آمیز ایله رفع قبولخانهٔ جناب پروردکار قیلندی .

عبودیت خالصهٔ فوق العاده‌لرندن غیری النده سرمایهٔ افتخار دینیله‌جك بر شی بولنمیان داعئ خالصلرینك اغز مقاصـد عبیدانه‌م اوته‌دن بری خدمت میمنت آیت فتوا پناهیلرینه وقف وجود ایتمك قضیه‌سی اولدیغنی عرض ایله توجهات مفخرت آیات مروت پروریلرینك بقا وازدیادی خصوصنی کمال ابتهال ایله استرحام ایلرم . هرحالده

— ٦٧ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدر

استجلاب دعوات خیر آیات حضرت فتواپنـاهیلرینی موجب اوله‌جق صورتده امور عبادك فصل وحسمنه بذل مقدرت ایتمکله برابر وسیلهٔ جمیله دوشدکجه عرض عبودیته مسارعت ایلمکده اولدیغم کبی بوکره‌ده حلول ایدن سال فرخنده فال جدیدك ایفای رسم تبریکنی نعم الذریعه عد ایده‌رك تحکیم بنیان رقیته متجاسر اولدم .

هر آن جناب آفریننده‌ٔ اعصاره سایهٔ آسمانپایهٔ حضرت

خلافتپناهیده ذات کریم الصفات جناب ولی النعملرینی مقام
معلای مشیختده الی قیام الساعه بر قرار و بویله نیجه نیجه
سنه‌لره ادراك ایله کامکار بیورسون درود مسعودینی رفع
کنکرهٔ آسمان ایتمکده اولدیغملک بیاننه اردافاً محتاجی
بولندیغم حسن نظر فیض اثر عاطفت کستریلرینك ابذالی
خصوصنی خاصةً استرحام ایلرم . اول بابده وهرحالده
امروفرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر .

— ٦٨ —

شوکتمآب مرحمت نصاب افندمز حضرتلرینك
سایهٔ سعادت سرمایهٔ خلافتپناهیلرنده مکتب نوابدن
شهادتنامه اخذینه موفق اولوب تحت القلعه محکمهٔ شرعیه‌سی
نیابتنه تعیین اولندیغمدن اولاد وعیال عبیدانه‌مله کیجه
کوندوز دعای دوام عمروعافیت جهان‌قیمت خسروانه‌لرینی
رفع بارکاه جناب رب عزت ووظیفهٔ مودوعهٔ داعیانه‌می
دلخواه عالی اوزره ایفا ایده‌رك استجلاب دعوات
خیریت آیات شهریاریلرینه صرف مقدرت ایتمکده اولدیغملك
عرضیله بعفری کبی ؛ قابهیم پاشا ناشلری کبی قوللارینك ده

تحت القلمه نيابتنده صورت دائمه ده بولنمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جليلهٔ ولى نعمت اعظميلرى سزاوار بيوريله رق يكيدن چراغ واحيا بيورلمقلغمى خاك پاى شفقت احتواى تاجدا- ريلرينه وضع جبين عبوديت ايده رك استرحام ايلرم . اول بابده وقاطبهٔ احوالده امر وفرمان ولطف واحسان شوكتلو قدرتلو ولى نعمت بى منتمز وپادشاه معالى منقبت افندمز حضرتلرينكدر .

— ٦٩ —

سماحتلو افندم حضرتلرى

دلالت عليهٔ عاطفت كستريلرينى جلب ايده جك هيچ بر ذكرم اولمديغى حالده . . . پايهٔ رفيعه نائليتم همسامیهٔ حقوق پروريلرى جملهٔ جميله سندن اولديغنده قطعا شبهه م اولمديغندن خاك پاى جبهه پيراى سموحيلرينه تقديم كلدستهٔ شكرانه متجاسر اولدم .

هر حالده مدار فيض وسعادتم اولان حسن نظر فيض اثر كراميلرينك حق ناچيزانه مده دوام وازديادى تمنىٔ مخصوصيله تزايد عمر وعافيت جناب ولى نعمتيلرى دعاى

واجب الاداسنی رفع بارگاه احدیت ایتمکده اولدیغمك عرض وبیاننه مثابرت قیلندی .

— ۷۰ —

معروض داعئ شاکر الاحسانلریدر

حسن توجه سموحیلرینه مظهریت، داعیلری ایچون ناقابل شکران بر نعمتدر . وسائل جمیله دوشدکجه بو نعمتك ازدیادینی تمنی یه جسارتیاب اولدیغم کبی لیلهٔ مبارکهٔ ولادت احمدیه نك شرف حلولنی نعم الذریعه عد ایده رك انظار محاسن دثار کرمکاریلرینك حق عاجزانه مده بقا وتزایدی استدعاسنه مجاسرت وجناب رب العالمین آرایش تخت عثمانی غازی عبدالحمید خان بی مدانی افندمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده مکین وذات کمالات سمات فاضلانه لری کبی لیاقت کامله اصحابنی سایهٔ سعادت سرمایهٔ ملوکانه لرنده نائل التفات ولی النعمی ایده رك کامیین بیورسون دورد مسعودینه اردافاً لیلهٔ مذکوره نك ایفای رسم تبریکنه مسارعت ایلرم .

— ۷۱ —

سعادتلو افندم حضرتلری

فلان یرده اویله بر عائله لی بر زمانده که کندمده آثار

بختیاریدن بر شی آراسه‌م یالکز شرف صحبت ادیبانه‌لرینه نائلیتمی بولورو آنکله متسلی اولورایدم. مقتضای جهاندیدکی واصالت علیه‌لری اولمق اوزره کوسترمش اولدقلری حسن رفاقت کوکلمی کرچکدن جذب ایتمش بولندیغندن یاد جمیل شریف، همیشه قلب ولسانله الیف اولدیغی حالده بوکره انامل آرای تکریم اولان فی ١٩ تشرین ثانی سنه ٣١١ تاریخلی تبریکنامهٔ کریمـانه‌لری مآل لطف اشتمالندن دخی استدلال اولندیغی وجـه ایله مهجور خاطر سـامیلری بیورلمامش اولدیغمی تبشیره واجرای رسم تسعیده مصروف بیوریلان همم علیـهٔ حقیقت شعاریلرینه تشـکرات فائقه عرضنه مسارعت وبقاسنده شبهه‌م اولمیان توجهات فیض آیات داور اکرمیلرینك آثار جمیله‌سنی بعـدما دخی کورمك آرزوسنده بولندیغمی آوردهٔ زبان مخالصت ایلرم.

— ٧٢ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

خاکپای عدالت احتوای حضرت فتواپناهیلرینه فلانك تشویقات غرضکارانه‌سیله اهالی طرفندن ارسـال وتقدیم قیلندیغی خبر آلدیغم شکایتنامه‌نك حق عبیدانه‌مده جایکیر

اولان حسن توجه بنده‌پرورپلرینه هیچ برتأثیری اولمیه‌جغنه
ایمانم برکمال بولنمقله برابر هر بار آرایش لسان عبودیتم
اولان دعای دوام عمر واقبال جناب ولی‌النعمیلرینی کمال
اخلاص ایله ترتیل ومبارك دامن شیخ‌الاسلامیلرینی
تعظیمات لایقه ایله تقبیل ایده‌رك مرحمت معالی منقبت جناب
مشیختپناهیلرینه دخالته مجبور اولدم . هرلده

— ٧٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

کمترلری دعای دوام عمر واقبال ولی‌النعمیلریله
دمکذار اولوب شمدی‌یه قدر خاك پای مکارم احتوای
بنده‌پروریلرینی تصدیع ایتمکی هیچ بر زمان تجویز
ایتمدیکمدن ومدت نیابت عاجزانه‌م اوکزده‌کی کانون اولك
برنجی کونی منقضی اوله‌جغی وبورانك یوللرینك انتظا-
مسزلغی ایله برابر قیشنلك شدتی معلوم اولوب ختام مدتده
چولق چوجق ایله عودت مشکلات عظیمه ومصارف کلیه‌یی
انتاج ایده‌جکی وقابل تحمل اولمیان شوحاله مسلم اولان
شفقت معالی منقبت حضرت شیخ‌الاسلامیلری هیچ بر
وجه ایله راضی اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغندن آلتی آی دها تمدید

مدته مساعده ايله دلسير عنايت بيورلمقلغم خصوصنى استرحامه
متجاسر اولدم. هر حالده امر و فرمان حضرت من له الامركدر.

— ٧٤ —

سعادتلو افندم حضرتلرى

مكتوبكزى آلدم. همان اوراق قلمنه مراجعت ايتدم.
استدعا نامه كز كلمش، مجلس انتخابه ده حوال بيورلمش،
مكتوبجى افندى حضرتلرينه ايشى آكلاتدم. تأسف ايتديلر.
بجايشكز ايچون بذل همت ايده جكلرينى وعد بيورديلر.
اعضادن فلان وفلان افنديلرى ده كوردم. بونلرده برنجى
شقك قرار كير اولمسنه چاليشه جقلر. بو ايش دلخواهكز
وجه ايله حصولپذير اوله جق كبى كورينيور.

ايشك بر وفق مرام چهره كشا اولمسى ايچون صرف
مقدرت ايده جكمى پك ايى بيليرسكز، بو بابده تأمينات
ابرازينه حاجت مس ايتمز ظن ايدرم. ان شاء الله يقينده
كوزل كوزل مژده لر تبليغنه موفق اولورم. آخص آمالم
حسن توجهكزك بقا و تزايديدر.

— ٧٥ —

معروض داعئ دير ينه لريدر

حين وداعده دكرملك قات قات فوقنده اوله رق ابذال

بيوريلان التفات دلنوازانه‌نك نشوه‌سيله متاعب سفريه‌يى طويمقسزين محل مأموريت داعيانه‌م اولام . . . قضاسنه مواصلت ايلدم .

يكانه مدار افتخارم اولان حسن توجه جناب مشيختپناهيلرى فرق‌سرمده سايه‌پاش اولدقجه مودوع عهدهٔ كمترانه‌م اولان امورى حسن تسويه‌يه موفق اوله‌جغم بديهيدر .

بو سعادتك وجيبهٔ تشكرينى ادا خصوصنده قطعا تجويز تراخى ايتميه‌جكمك عرضنه ابتدا وحق عاجزانه‌مده رايكان بيوريلان حسن نظر فيض اثر ولى النعميلرينك دوام وازديادينى دامان مكارم افشان حضرت فتواپناهيلرينى كمال تعظيم ايله تقبيل ايده‌رك تمنا ايدرم . اول بابده امر وفرمان حضرت من له الامركدر .

— ٧٦ —

معروض چاكرلريدر

بوكره كمال مسرتله آلمش اولديغم لطفنامه‌لرنده كچن هفته مخدوم عاليلرينك ختان جمعيتى اجرا بيورلديغى تبشير اولنيور وجمعيتده داعيلرينك بولنمامقلغمدن باشقه نقصانلكز اولمديغى بر لسان تأسفله بيان بيوريليور .

اولاً وجيبهٔ ذمت اولان ايفاى رسم بهين تبريكه

مسارعت ودها بو کبی پك چوق جمعیتلر اجراسنه موفق اوله‌رق بتون خاندان عالیلریله مسرور اولملری دعاسنی رفع بارکاه جناب میسر الامور ایتدیکمك عرضنه مبادرت ایلرم.

ثانیاً بو سور پرسرورده بولنه‌مدیغمه تأسف ایتمدم دیمش اولسه‌م یالان سویله‌مش اولورم. فقط تأسفمی . . . اوغلمزك ولیمه جمعیتنده بولنه‌رق تلافیٔ مافات ایتمك املکم امیدی مسرته قلب ایلدی.

شمدی او آن فیروزه انتظار ایتمکده‌یم. [کل آت قریب] فحواسنجه او زمان مسعوده ادراك ایله قریر العین اولمقلغم ده بعید دکلدر. باقی اخوت.

— ٧٧ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

هیچ بر قیمتی اولمدیغی حالده تحصار تو انتظار فیض مدار تحریرانه‌لریله شرفیاب اولمق اوزره حضور کمالات نشور معارف پروریلرینه تقدیمه متجاسر اولدیغم (....) عنوانلی اثر ناچیزانه‌مك لطفاً قبول بیورلمسنی رجا و بو وسیله ایله باعث افتخارم اولان حسن توجه عرفانپناهیلرینك دوام و تزایدینی تمنا ایدرم.

— ۷۸ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدر

یکانه مدار افتخارم اولان انظار مکارم‌دثار بنده‌پروانه‌لرینك دل داعیانه‌مه بخش ایلدیکی نور سرورك شوقیله هر بار دوام عمر واقبال حضرت ولی‌النعمیلری درود مسعودینی رفع بارکاه جناب پروردکار ایلیورم . وسائل جمیله دوشدکجه آستان دولتلرینه بو خصوصك عرضنی وجیبه‌دن بیلدیکم ایچون حلول ایدن سال جدیدی نعم الذریعه عد ایده‌رك عاجزانه ایفای رسم تبریکنه مبادرت وحق نامستحق کمترانه‌مده دائما لمعه‌پاش اولان توجهات مشیختپناهیلرینك بقا وتوافری نیازینه مسارعت ایلدم . اول بابده

— ۷۹ —

فضیلتماب افندمز

خاندان معالی عنوان وفاشعاریلرینه اولان قدم عبودیتمه حرمةً حق داعیانه‌مده حسن توجهلری مبذول اولدیغنه وبی‌چارکانه‌هیچ بر زمان لطف ومعاونت منعمانه‌لرینی دریغ بیورمدقلرینه کوکنه‌رك باشم صیقلدقچه تصدیعه متجاسر اولیورم .

تصديعاتمك عفويله توجهات مكارم آيات منعمانه لرينك بقا وتزايدينى كمال ابتهال ايله رجا ومناسب كورلديكى صورتده مقام معلاى مشيختپناهيدن مدت نيابتمك بر سنه دها تمديدى خصوصنك استدعا بيورلمسنى متدارانه تمنا ايلرم. هرحالده لطف وكرم، معالى همم افندمزكدر.

— ٨٠ —

فضيلتمندم افندم حضرتلرى

خاك پاى عاليكزه حرمت ايتمك بزم ايچون وجيبه دندر. چونكه بزه اولان خصوصيتكز پك صميمى، پك قديمدر. بونكله افتخار ايدرز. خدمتكزده بولنمق بزم ايچون باعث شرفدر. اخص آمالمز حسن توجهكزى قازانمق، خير دعا كزه مظهر اولمقدر. امرنامه كزى آلير آلماز مدت نيابتكزك بر سنه دها تمديدى خصوصنى شيخ الاسلام افندى حضرتلرندن رجا ايتدم. فضيلتكزدن، استقامتكزدن اوزون اوزادى يه بحث ايده رك مسئوليتك اسعاف اولنه جغنى وعد بيورديلر. هيچ برزمان خاطر فاضلانه كزدن چيقارلمامقلغم خصوصنى خاصةً تمنى ايدر ومبارك اللريكزى كمال تكريم ايله اوپرم.

— ٨١ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدر

هر آن قلبمده درخشان اولان پرتو احتساسات منتدارانه مقتضياتندن اوله‌رق سزاوار اغتنام بر ذريعهٔ حسنه ظهورنده عرض عبوديته مسارعتى الك بيوك وظيفه بيلديكمدن جهانك يكانه مبدأ سعادتى اولان ليلهٔ مباركهٔ ولادت احمديه‌نك حلولنى نعم الوسيله عد ايده‌رك ايفاى رسم تبريكنه مبادرت وحق كمترانه‌مده دائمى اللمعان اولان توجهات فيض آيات حضرت ولى النعميلرينك اداى تشكرى خصوصنده كى قصورلرمك عفويله مدار فيض ومباهاتم اولان التفات جهان درجات جناب مفتى الانامبلرينك بقا وتزايدى نيازى بابنده تقديم عريضه‌يه جرأت ايلدم . هرحالده امر وفرمان حضرت ولى الامر افندمزكدر .

— ٧٢ —

فضيلتلو افندم حضرتلرى

حق نامستحق داعيانه‌مده ابذال بيوريله گلن توجهات معالى غايات كريمانه‌لرينك دوام وتزايدينى مشعر ومحل مأموريت فاضلانه‌لرينه كمال عافيتله مواصلت عليه‌لرينى مبشر اولان لطفنامهٔ ساميلرى واصل دست تعظيم اولدى .

حاوى اولديغى عبارات التفاتيه‌نك هركلمه‌سندن لمعه‌پاش
اولان پرتو وداد، خانهٔ قلبى مسرت آباد ايله‌يكندن عرض
تشكره مبادرت وبويله لطفنامه‌لر ارساليله نوازش خاطر
عاجزى يه تنزل بيورملرينى شيمهٔ كريمهٔ و فاشعاريلرينه
استناداً استرحامه مبادرت قيلندى . هر حالده لطف
ومروت افندمزكدر.

— ٨٣ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدر.

كمترلرى خاك پاى ناصيه پيراى فتواپناهيلرينه قدم
عبوديتله مفتخر و بويله بر نعمت جليله‌يه مظهريتمدن
طولايى كيجه كوندوز متشكر اولوب شمدى‌يه قدر ذات
خجسته صفات شيخ الاسلاملرينى هيچ بر صورتله تعجيز
ايلملك كستاخلغنده بولنمديغم حالده طريق نيابتده يكرمى
سنه‌دن برى پويان اولوب استجلاب دعوات خير آيات
حضرت اميرالمؤمنينه بذل مقدرت ايده‌رك صاچ ،
صقال آغرتمش اولديغمه مكافاةً عهدهٔ عاجزانه‌مه برمولويت
احسان بيورلسى خصوصى دعات دين و دولته مبذول
اولان عاطفت معالى منقبت مشيختپناهيلرينه استناداً
استرحام ايله تصديعه متجاسر اولدم. اول بابده

— ۸٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

سینهٔ معالی دفینهٔ سموحیلرینه مقارنت ایله بر قات دها پرتو افشان اولان نشان ذی‌شانك وجیبهٔ رسم تبریکنی حاوی تقدیم خاك پای عالیلری قیلنان عریضهٔ داعیانه‌مه جواباً ارسال بیوریلان لطفنامهٔ عرفانپناهیلری آرایش شامهٔ تعظیم اولدی. محتوی اولدیغی جمل التفاتیه‌یی بر وبرات مباهات عد ایده‌رك دل عاجزی انوار سرور ایله طولدی.

حق ناچیزانه‌مده رشك آور امثال اولان توجهات فیض غایات منعمانه‌لرینك فریضهٔ تشکرینی بحقٍ ادادن زبان محمدت قاصردر. فقط داعیلری کبی عاجزلرك ایسه قصورلرینه باقلمیوب دائما مظهر عفو والتفات بیوریله‌جغی کون کبی ظاهردر. بناءً علیه استدعای عفوه مبادرت ایدرم. دائما مظهر التفات بیوریلمقلغمی کمال خلوص بال ایله دیلرم.

— ۸٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

حق عاجزانه‌مده ساحه آرای بروز اولان الطاف مخصوصهٔ جناب مشیختپناهیلرینك کمالیله ادای وجیبهٔ

تشکرندن عجزمی اعتراف ایله برابر روزوشب آرایش لسان محمدتم اولان دعای واجب الادای حضرت امیر المؤمنینه تردیفاً افزایش عمر واقبال ولی النعمیلری درود مسعودینی رفع بارگاه احدیت ایتمکده اولدیغمك عرضنه مسارعت وخصلت ممدوحهٔ داعی نوازیلرینه استناداً یقینده آچیله‌جق اولان دکرلی نیابتنك عهدهٔ عبیدانه‌ن تفویضیله بر قات دها منتدار عاطفت کرمکاریلری بیورلمقلغم خصوصنی استدعایه مجاسرت ایلدم. اول بابده امروفرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر.

— ۸٦ —

ولی نعمت معالی منقبت افندمز حضرتلری

درعلیه‌دن مفارقت داعیانه‌مك اون برنجی بازارکونی اقشام اوزری ساعت اون بر راده‌لرنده دعوات خیریهٔ منعمانه‌لریله قونیه‌یه واصل اولدم. ایرتسی کونی والی پاشا حضرتلرینك خاك پای سعادت احتوای آصفانه‌لرینه وضع جبین مخالصت و مأموریتمه متعلق امرنامه‌یی تقدیم ایله وظیفهٔ عاجزانه‌می حسن ایفایه مباشرت ایلدم. والی پاشا حضرتلرینك حق کمترانه‌مده کوندن کونه حسن توجه

داور اکرمیلری آرتمقده اولدیغی و بو ایسه محضا درود مسعود ولی‌نعمتیلری ایجاباتندن بولندیغی جهتله افندمزه اولان منتدارلغمك درجه‌سی تضاعف ایتمکده‌در. اعتراف عجزدن باشقه سرمایه‌سی اولمیان بر بیچاره‌نك آیین بهین بنوتده‌کی قصورینه باقلمیه‌جغی درکار اولدیغندن بو بابده تطویل کلامدن صرف نظرله عائله‌جه قرق افتخارمزدن سایهٔ سعادت سرمایهٔ کرمپروریلرینك دور اولماسی تضرعاتنی هربار رفع بارکاه جناب کردکار ایتمکده بولندیغمك عرض و بیانیله ختم کفتار ایلرم.

— ۸۷ —

فضیلتمندم برادر اعزم افندم حضرتلری

بورایه که‌لی ایکی ماهی مرور ایتدیکی حالده هنوز بر التفاتنامه‌کزه مظهر اوله‌مدیغمدن طولایی پك محزون اولیورم.

ذات والای برادر اکرمیلرینك کمترلرینی بویله نظر التفاتدن دور بیورشلرینه بر سبب بوله‌مدیغم ایچون محزونیتمك درجه‌سی کوندن کونه تزاید ایدیور.

اکر مهجور التفات اوله‌جق بر قصورم وار ایسه مسلم اولان شفقت حقوق پروریلرینه صیغنه‌رق عفوینی

تمنا وهرحالده برات سعادت بیلدیکم لطفنامهٔ عرفانپناهیلریله دل محزونمك تسریری خصوصنه مسارعته عنایت بیورلمسنی استدعا ایلرم.

— ٨٨ —

حضرت!

استانبولدن مفارقت داعیانه‌ملك بشنجی کونی بورایه واصـل اولدم. مملکت کوزل. صویی استانبولك ایی صولریله قیاس قبول ایتمزسه‌ده قرق چشـمه ایله معادل طوتیله‌بیلیر. هواسی ده‌ضررسز. مفتی افندی دیدیککز کبی حرمته شـایان بر ذات. قائممقام بکك‌ده اصیل اولدیغی ناصیه‌سندن آکلاشیلیور. میرموماالیهه اولان اماتی ویردم. فوق‌العاده ممنون اولدیلر.

بونیابتمك‌ده غائله‌سزجه ختامه ایصال ایدیله‌بیله‌جکنی شو ایکی ذاتك — آکلایشمده خطا ایتمیورسه‌م — خلوق، مسـتقیم اولملرندن استدلال ایلیورم. درد فراقکزدن باشـقه برکدرم یوقدر. بوده حسن توجهکزك دوامنی مبشر لطفنامه‌لر ایله تعدیله عنایت بیوریلورسه منتداریکز اولورم.

— ۸۹ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

فی ۲۲ تموز سنه ۳۱۳ تاریخلی احساننامهٔ فاضلانه‌لری هامهٔ پیرای تکریم اولدی. حق عاجزانه‌مده ابراز بیوریلان حسن توجهك لازمهٔ تشکرینی بحقٍ ادادن عاجز اولدیغمی اعتراف ایله دائما مظهر التفات عالیلری اولمقلغم خصوصنی نیاز ایلرم.

اثر خامهٔ استادانه‌لری اولان و بر نسخهٔ مطبوعه‌سی طرف داعیانه‌مه ارسال بیوریلان کتاب فوائد نصابی بر آن نظر مطالعه‌دن بیراقیورم. بونده‌ده سائر آثار بر گزیده‌لرنده کوریلن حسن انسجام بر صورت اعجاز کارانه‌ده انظار استفاده‌یه عرض اندام ایدییور.

جناب فیاض مطلق، ذات معالی سمات فضائل پروریلرینی بویله برچوق آثار مفیده تألیفنه موفق بیورسون.

— ۹۰ —

فضیلتمندم افندم.

بورایه کلدیکم کوندن بری انبساط پیشای دل وجان

اوله‌جق آچيق بر هوا كوره‌مدم. سما دائمى صورتده بولوتلو. هله مصاحبه‌سندن لذت آله‌جق بر كيمسه بولنه‌مامسى انسانى بتون بتون صيقيور.

بركت ويرسون فلان پاشانك آثار خيريه‌سندن اولان كتبخانه‌يه. تعطيل كونلرينى، تنفس زمانلرينى او خزينهٔ نوادرده كچيريورم. بوده اولمسه اوايكى حال كلال آور ايله چيلدرمق ايشدن بيله دكل.

اهالى، [بورانك ايلك بهارى رشك آور فردوس برين اوله‌جق صورتده لطيفدر] ديورلر. موسم صيفك‌ده ايلك بهاردن فرقسزجه اولديغنى درميان ايديورلر.

ايلك بهارى شو صوك بهارى كبى ملالت بخش اولسه‌ده كتبخانه‌نك، او خزينهٔ نوادرك خاطرى ايچون اكمال مدته چاليشه‌جغم.

شیخ وصفی

سواطع

رسمی ، ادبی برطاقم مسودات ایله بعض مقالات
و اشعاری حاویدر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

(عالم) مطبعه‌سی — احمد احسان وشرکاسی

١٣١١

صاحب و ناشری : شمس کتابخانه‌سی

مقدمه

بوندن اول « لوامع » ، « بدایع » عنوانلری آلتنده ساحهٔ مطبوعاته وضع ایدیلن مجله‌جکلرمك اوچنجیسی اولمق اوزره بو کره ده ﴿ سواطع ﴾ نامنی ویردیکم شو اثری طبع و نشره جرأتیاب اولیورم . ﴿ سواطع ﴾ لوامع ، بدایع کبی یالکز مکتب نوابده استکتاب ایتدیکم مسوداتی حاوی دکلدر . بوسائر بعض آثار ناچیزانه‌می ده محتویدر .

ذکر سزالکنی بیلدیکم بو اثری - شرفاندرمك

اوزره ـ ورد زبانم اولان قصیدهٔ آتیه ایله توشیحی مناسب کوردم . وماتوفیقی الا بالله .

شیخ وصفی

* * *

﴿ قصیده ﴾

ذاتکله سنك ای مه غرای خلافت
فخر ایتمه ده رتبهٔ علیای خلافت

نامکله سنك صبح ومسا طاق ظفرده
رخشانه اولیور برتو طغرای خلافت

هامه کده درخشنده در اکلیل نجابت
شایسته سکا تخت معلای خلافت

جبهه کده فروزانه اولانه انوار ابد دائم
بر شعشعه در طور تجلای خلافت

اولمقده عیانه سایهٔ دست کرمکده
معنای منیر ید بیضای خلافت

اوصافکی تزیین ایدر انوار معالی
عالی همملك ایلدی اعلای خلافت

عثمانیلرك ایتمکده‌در شانی تعالی
سایه‌کله شرفیاب اولالی جای خلافت

محسود نجوم اولسه سزا مهر فلکده
پارلاق کورینور زهرهٔ زهرای خلافت

هر عصره مرجح طوتیلور عصر حمیدی
اول عصر که زینتده شرف افزای خلافت

بر پادشهك بندهٔ فرمانبری بز کیمی
آراسته ذاتیله سجایای خلافت

اول پادشهك مهر وجودیله جهانه
رشك آور اولور طارم مینای خلافت

اول پادشهك مصحف رویننده همیشه
بروجه اوزره‌دور آیت کبرای خلافت

اول پادشهك روز جلوسیله برابر
ایتدی لمعانه نور سمای خلافت

شاهانه جهانه ایجره نظیری بولنورمی
بردانه‌دور اول کوکب بیرای خلافت

شاباشه اوقور افکارینه قانونه عدالت
حیرانه اولور اطوارینه معنای خلافت

هپ همت شاهانه‌سی آسایشه مصروف
فاروق کبی قیلمده اجرای خلافت

عنوانه ملوکانه‌سیدر محیی دولت
بیکلر پاشاسونه ایلدی احیای خلافت

وصفنده قلمم هر نه قدر ایلسه اطرا
شایسته‌در اول معدلت آرای خلافت

ایفای دعا ایله همانه صدق ایله وصفی
ممکنمی دکل احصای مزایای خلافت

آرایشه کلمزده جهانه اولسونه الٓهی
تا حشره قدر کلبن رعنای خلافت

— ١ —

جناب رب متعال شهریار حمیدالخصال تاجدار دریا
نوال افندمز حضرتلرینك ظل ظلیل معدلت دلیل
جهانبانیلرنده ذات محاسن صفات مشیختپناهیلرینی مقام
معلای فتواده موافق رضای عالی خدمات جلیله اجرازیله
الی آخر الایام موفقیت آرای اقبال بیورسون آمین .
آره صیره تأیید رابطهٔ انتساب ایچون آثار خامهٔ
مستمندانهم اولان مجله جکلردن تقدمهٔ ناچیزانه اولمق
اوزره نظرگاه دقایق اکتناه جناب مفتی الانامیلرینه
عرضه جرأت ایتدیکم کبی بوکره ده « . . . » عنوانی
آلتنده نشرینه اجتسار ایلدیکم اثرك تقدیمی وسیله سیله
خاك پای فیض احتوای ولی النعمیلرینه یوز سورمك

شرف عالمهاسنه مظهر اولدیغمدن طولایی نه قدر افتخار
ایتسه‌م آزدر .

مجبول بیورلدقلری خصلت بنده نوازیلری ایجابجه
امثالی مثللی ذکرسزلکلری بدیهی اولان اثر مذکوره‌ده
عطف نظره تنزل ایله داعیٔ اصدقلرینی اولکیلردن بیك
قات زیاده مظهر التفات بیوردقلرینه مقابل لازم کلن
تشکر فریضه‌سنی حقیله ایفادن لسان وقلمم عاجزاولمقله
برابر بوبابده :

سخن بر کنج بی پایان اسرار آلهیدر
که طبع نکته‌دانمدراو کنجك شمدی کنجوری

بیتنك قائلی اولان نفعی‌ده اولسه اعتراف عجزایلیه‌جکنه
جهان بلاغت شاهد عادلدر .

مع مافیه بر مقتضای آیین بهین عبودیت عاجزانه
عرض شکرانه مبادرت و حق درویشانه‌مده ابذال
بیورلمقده اولان حسن توجهه استناداً بوبابده‌کی
قصورمك عفو بیورلمسنی استرحامه مسارعت ایلرم .

*

* *

— ٦ —

عزيزم !

ينه بر التفاتنامه‌كزى آلدم .

« نامه‌كز جانان رسد منشور اقبال منست »

ديه‌رك كمال شوق ايله مطالعه‌سنه طالدم ،

كوكلده ذوق مطالعه‌دن متحصل اويله برنور سرور برق اورمغه باشلادى كه شمدى‌يه قدر بويله برذوق وجدانى‌يه مالك اولمدم ديسه‌م يالان سويلمه‌مش اولورم.

بوبابده كى مسرتمى اطرافيله تصويره قالقشمش اولسيدم — مبالغه اولمسون اما — قوجه بر كتاب وجوده كليردى .

بونى كوزمه كسديروبده بويله برمسرتنامه يازيدم عجبا حقيله افادۀ مافى‌الباله موفق اولورميدم ، نه‌كزر !

وجدانيات روح كبيدر ، بعض اوصافى تفهيم وتحرير اولنه بيلسه‌ده حقيقتى تقرير وتصويره كلمز .

طرز افاده‌سنه حيران اولديغم آثار خامه‌كزك تقليدينه اوزنيورسه‌مده بردرلو موفق اوله‌ميورم . بوبابده سزى — حسد دكل اما — غبطه ايديورم .

بويله ســاده يازلمش مكتوبلر : « جناب فضيلتمآب

كرمكسترلرينه ، خاكپاى فيض بخشاى حقوق پروريلرينه »

كبى تعبيرات خايده ايله — سوزده — آراسته بولنان

عريضه‌لردن نجه بيك قات دكرليدر .

كلفت منشيانه‌دن آزاده ، شيوهٔ لسانه موافق اولمقله

برابر يك ساده يازلمش هردرلو آثار ، اغلاقات ويسيايه

ايله — كويا — تزيين ايديلوب ده عربجه‌مى ، عجمجه‌مى

تركجه‌مى نه اولديغى بيلنه‌مين محرراتدن البته قيمتـدار

اولوب هيـچ بروقت التفات نظر عموميدن دوشمز .

نركسى كبى قدمانك آثارى — آنتيقه قبيلنـدن

اوله‌رق كتابخانه‌لرده بولنديريليرسـه‌ده — الله قبرنى

پرنور ايتسون مرحوم معلم ناجى افندى كبى ارباب قلمك زادهٔ

طبع اديبانه‌لرى مثللى دائماً زيور ايادىء استفاده اوله‌ماز .

قدما بر جملهء وجيزه ايله تسـطيرى ممكن اولان

وبلكه نظم طبيعى بويله اولمسنى مقتضى بولنان بر كلامى

برطاقم عربى ، فارسى لغـات وتتابع اضـافات ايله

اوزاده‌رق قوجه بر فقره حالنـه افراغ ايتمكى معرفت

عد ايدرلرمش ،

بويله فقره‌لردن اولدقجه اوقويوب يازانلر ، امثالى

تنظيمه مقتدر اولانلر بيله قولايجه معنى استخراج ايده‌مزلر .

تركجه ، عربجه‌دن عجمجه‌دن استعاره اولنان تركيبات وكلمات سايه‌سنده مضامين دقيقه‌يي افاده‌يه صالح بر لسان نازكدر . بويله اولديغنه ايادئ اعتبارده بولنان آثار جيدهٔ جديده شهادت ايدوب طوريور .

« حضرت شيخ اكبرك :

تأمل سطور الكائنات فانها
من الملاء الاعلى اليك رسائل

بيتي كبي بك چوق جواهر حكميه‌يي جامع بولنان خزائن ادبيات عربيه‌دن ابو العلاء المعرينك حين وفاتنده كتابهٔ سنك مزاري اولمق اوزره سويلديكي :

هذا جناه ابي عل
ي وما جنيت على احد

بيتي مثللي آثاري النقاطه قالقشمق تنزل دكميدر ؟ »
يوللو بر توبيخ برادرانه‌ده بولنـدقدن صـكره معري نامنه اسكي بر مجموعه‌ده كورديكم :

زعم الجهول ومن يقول بقوله
ان المعاصی من قضاء الخالق

ان كان حقاً ما تقول فلم ترى
حد الزناء وقطع كف السارق

قطعه‌سنه دائر اولان استیضاحاته کوزل کوزل جوابلر ویریلوب یوسف افندی نامنده بر فاضل عثمانی طرفندن :

حکم الآله اذا نظرت عجيبة
دقت عن الفهم الذکی الحاذق

لایسأل المختال عن فعل له
قد جاء ذاك على لسان الصادق

قطعه‌سیله مقابله اولندیغی درمیان ایدلمشدرکه بو بابده‌کی منتدارلغمك درجه‌سنی تعیین ایده‌مم . بناءً علیه تشکرلر عرض ایدرم .

بو قطعه‌یی اوقورکن خاطره‌مه جناب « خاقانی » نك حلیهٔ شریفه‌سنده‌کی :

کسمش آتمشدر آنی ایتمه جدل
تیغ لایسئل عما یفعل

بیتی خطور ایتدی . بوندن استفاده ایدەرك معری یه
بر جواب صواب اولمق اوزره :

وار ایکن الده دلیل قطعی
« تیغ لایسئل عما یفعل »

عقلا بریزه کاسه بولەماز
حکمت خالقه تعریضه محل

قطعەسنی سویلدم .
قطعه کوزلجه اولدی . سنكده تقدیریکی قازانیرسه
لوحه یاپلمغه شایسته اولدیغنده شبهەم قالماز .
یوسف افندی نامنه اولان قطعەنك اوچنجی
مصراعنك :

لایسئل المختار عن فعل له

صورتنده اولمسی لازم کله حکی وارد خاطر اولیور .
بویله اولمسی بزم فلان افندیده تصویب ایدییور .

اطناب درمکالمهٔ دوست خوشترست

مؤداسنه بناءً سوزی تطویله اجتسار ایتدم . تصدیعدن حذر ایتمیدم بوقدرله اکتفا ایتمیوب سلسلهٔ کلامی دها اوزادردم . بناءً علیه باعث افتخارم اولان حسن توجهکك بقا وازدیادی تمناسیله طی طومار کفتار ایتمکه مجبور اولدم .

*
* *

— ٣ —

سعادتلو افندم حضرتلری

اصدقای بندکان سلطنت سنیه‌لرینه هر بار عواطف جلیلهٔ شهریاریلری لمعه‌نثار اولان پادشاه دریا نوال شهنشاه حمیدالخصال افندمز حضرتلرینك حق احق کریمانه‌لرنده آن بآن تجلی ایتمکده اولان آثار توجهات جهان درجات خسروانه‌یه بر لاحقهٔ فائقه اولمق اوزره بوکره قریحهٔ الهام صبیحهٔ جناب خلافتپناهیدن اوله‌رق — محظوظیت سنیه‌یی موجب اولان استقامت ولیاقت ذاتیه‌لرینه مبنی — سینهٔ صداقت دفینه‌لری اوچنجی

رتبه‌دن بر قطعه نشان عالئ عثمانی احسانیله تزیین
بیورلدیغی ترجمان حقیقت غزته‌سنك . . . نومرولو
نسخه‌سنده کمال مسرت ومفخرتله مطالعه اولنمش وبو
کبی دها نیجه الطاف مخصوصهٔ شاهانه‌یه مظهر اولملری
دعای اجابت‌التماسی رفع بارکاه احدیت قیلنمش اولدیغنك
عرض وبیانیله حسب الاختصاص ایفای فریضهٔ رسم
تبریکه مبادرت وحسن نظر فیض اثر نجیبانه‌لرینك حق
داعیانه‌مده دوامی نیازینه مثابرت ایلرم .

* * *

— ٤ —

فضیلتمندم افندم

مأموریتمك بروسه‌یه تحویل ایدلمسندن برقاچ جهتله
ممنون اولدم . اسباب ممنونیتمدن بریسی وبالکه برنجیسی
آره صیره استانبوله کله‌رك بالخاصه خاکپای ادیبانه‌لرینه
یوز سوره‌بیلمك کبی بر آرزونك تیسر حصولیدر .
بوشهر غرانك شوصوك بهارنده کوردیکم لطافت
نشوه بخشاسی فصل ربیعنده‌کی طراوت روح افزاسنی

مبشر اولمغله فصلمز كورده تشريفه رغبت بيوريله جق اولورسه مستلزم ممنونيت اوله جغندن امينم . باقى شدت انتظار .

*
* *

— ۵ —

اوغلم !
كليم همدانينك :

شب هم از كسب كمال آسوده دربستر نيم
مى دهد درس خموشى صورت ديبا مرا

بيت حكيمانه سى طالب علم ايچون اكتساب كمالدن آزاده قاله جق برزمان اوله ميه جغنى كوستريور .

كائناتده برلوحه تصور اولنه مازكه عبرت بخش اولوالالباب اولمسون . فقط سنك كبى مبتديلر ايچون تعلمى وجيبه دن اولان مقدمات فنونى تحصيله بتون بتون حصر اوقات ايتميوب ده بعضاً اشعار مطالعه سيله اشتغال ايتمك قطعا تجويز اولنور موادن دكلدر .

شمدى يك اوقدر فارسى يى ده ايلرى يه كوتورمكه

قالقشمه ، عربی‌یه چالش ! بونده استخراج دینیلن ملکه‌یه مالك اولدقدن صکره فارسی‌ده اوقو !

فارسی‌یه کمالیله اختصاص ایچون بر چوق دیوان اوقومق ، اصطلاح بیلمه‌ك لازمه‌دن ایسه‌ده کلستانی شویله بر آکلامق ایچون بر آز قواعد اوکرنمك کفایت ایدر . بو کتاب ایسه حکایات لطیفه‌یی حاوی بر کنجینهٔ حکمت اولدیغندن مطالعه‌سندن متلذذ اولمیه‌جق بر انسان تصور ایده‌مم . بویله بر کتابك تدریسی — باعث انبساط درون اوله‌جق — صرف ، نحو ، منطق ایله قسماً اولسون اشتغاله مانع اوله‌جغی درکاردر .

ارباب مطالعه ایچون نظر استفاده‌یه آلنمیه‌جق بر کتاب اوله‌ماز . بونلر « اصلی ، کرم » مثللرندن‌ده مستفید اولورلر .

سن ارباب مطالعه‌دن اولمق مزیتنی قازانده‌نه اوقور سه‌ك اوقو ! بویله بر مزیت ایله تحلی ایتمك ایسترایسه‌ك وصایای مذکوره‌یه توفیق حرکت ایت اوغلم .

* * *

— ٦ —

افندمز !

یکدیکرینی تعقیب ایتمکده اولان احسانامه لریکز کربت غربتی اونوتدیرمقده اولدیغی جهتله نصل عرض تشکر ایده جکمی بیله میورم .

ادای وجیبهٔ رسم شکران خصوصنده کی قصورمك عفویله پامال هجران اولان کوکلمی بویله احسانامه لر ارسال ایده رك مسرت آباد بیورمکزی نیاز ایدرم .

باقی

*
* *

— ٧ —

عطوفتلو افندم حضرتلری

طرف مستجمع الشرف حضرت پادشاهیدن عهدهٔ عاجزانه مه احسان بیوریلان پایه نك تبریکنی حاوی التفاتنامهٔ عالیلری ، حق داعیانه مده بی دریغ بیورلمقده اولان حسن توجهك دوامنی مبشر اولمغله :

ایلرم دنیایه قارشی افتخار
بختیارم بختیارم بختیار

دیمکدن کندیمی آله‌مدم .

هر کلمه‌سی بر لمعهٔ حکمت اولان تبریکنامهٔ سامیلرینه قارشی ادای وظیفهٔ شکرکذاریده اولان عجزمی اعترافه مسارعت وبرات سعادت بیلدیکم حسن توجه کرامیلرینه دائما مظهر اولمقلغم دعاسنی رفع بارکاه خداوند بی‌انباز ایتمکده اولدیغمك عرض وبیانه مجاسرت ایلرم .

*
* *

— ٨ —

کلمهٔ تعظیم اوله‌رق قوللانلمقده اولان « حضرت ، جناب » الفاظ عربیه‌سنك صورت استعمالنه دائر برقاچ سوز سویلمك آرزو ایدییورم .

الفاظ مذکوره‌یه دائر — برحکم ویرمك حدم دکلسه‌ده — الله قبرینی پرنور ایتسون معلم ناجی افندی مرحومك لغت کتابنده مصادف نظر تلمیذانه‌م اولان ایضاحات وجیزه‌یی مأخذ ایدینه‌رك بوبابده‌کی مطالعات عاجزانه‌مك بسط وتمهیدینه متجاسر اولدم :

[حضرت ' جناب]

﴿ حضرت ﴾

حضرت — فی الاصل قرب و پیشگاه معناسنه‌دور .
بو مناسبتله کلمهٔ تعظیم اوله‌رق استعمال اولنوب — بوینه
کوره — کلمات و ترکیباته ادخال والحاق ایدیلیر :

— حضرت خدا .
— حضرت فخر الانبیا .
— حضرت حیدر کرار .

امثلهٔ مذکوره اصله نظراً « خدانک حضوری ،
فخر الانبیانک حضوری ، حیدر کرارک حضوری »
دیمك اولور .

کلمات و ترکیباته « حضرتی » صورتنده الحاقی جائز
دکلدر .

مثلا « حق حضرتی ، نبی افصح البیان حضرتی ،
امام حسین حضرتی » دینلمه‌ملی .

قدمانك آثارنده بعضاً بو صورتده کوریلیورسه‌ده
شمدی استعمال اولنمیور . « حضرت حق ، حضرت
نبی افصح البیان ، حضرت امام حسین » دیمك واز ایکن

صورت اولانی هیچ بر ذوق سلیم صاحبی قبول ایتمز .
کلمهٔ مذکوره ذوی العقوله مخصوص دکلدر .
« حضرت محمد ، حضرت مولانا » دینلدیکی کبی « حضرت قرآن ، حضرت مثنوی » ده دینیلیر .

﴿ استطراد ﴾

[حضرت عبدالقادر » کبی ترکیبلره ادات ندا اولان « یا » ادخال ایدیله جك اولورسه « حضرت » ك تاسی اصله ارجاع اولنوب طوپارلاق یازیله رق منصوب اوقونمق لازم کلیرسه ده بو مثللی اسامیٔ ارباب یقین ایله تزیین ایدیلان لوحه لرده « یا حضرة عبدالقادر » صورتنده یازلیوب غلط اوله رق اضافت فارسیه ایله « یا حضرت عبدالقادر » شکلنده کوریلیور .]

« انتهی »

عربجه جمعی اولان « حضرات » ذوی العقولدن اولان « امامین » مثللی تثنیه لر ایله « اصحاب ، پیران ، مفسرین ، افندیلر » کبی جموعه « حضراتی » صورتنده الحاق اولنور :

— امامين حضراتى

— اصحاب كزين حضراتى

— پيران كرام حضراتى .

— مفسرين عظام حضراتى .

— افنديلر حضراتى .

تركجه جمعى اولان « حضرتلر » ده بعض تركيبات ايله « پاشا ، افندى » كبى عنوانلره « حضرتلرى » صورتنده لاحق اولور :

— امام المسلمين حضرتلرى

— صدر اعظم حضرتلرى

— پاشا حضرتلرى

— افندى حضرتلرى

« حضرت » كلمه‌سى بر بيوك ذاتدن كنايه اوله‌رق استعمال اولنديغى كبى ذات معناسنده دخى قوللانيلير .

بر بيوك ذاتدن كنايه اوله‌رق قوللانلديغنه مثال :

حضرت بو طبيعت يكانه
رشك آور خيل شاعراندر

اشعار كزين دلشكارك
آرايش عالم بياندر

ذات معناسنه اوله‌رق قوللانلدیغنه مثال :

کوکلده زخم کینه وارکه التیام ایتمز
مکر اوله مقارن دوای حضرتکه

« اشرف پاشا »

حضرت مولانانك :

دل نکه دارید ای بی حاصلان
درحضور حضرت صاحبدلان

بیتنده کورولدیکی اوزره فارسیده « حضرت » لك « حضور » ایله جمعی تجویز اولنوب بونی اسلاف ترکجه‌ده دخی خوش کورمشلرسه‌ده شمدی مساغ ویرلمیور . « حضور حضرت شیخ الاسلامی‌یه » کبی عباره‌لر یاکلش عد اولنیور .

*
* *

« جناب »

جناب — فی الاصل سرای و خانه حولیسی، چوره‌سی، بنادن خالی اولان یرلری معناسنه‌در . بو مناسبتله کلمهٔ

تعظیم اولەرق قوللانیلوب — یرینە کورە — کلمات وترکیباتە ادخال اولنور :

اشتیاقم آرتار اکسلمز جناب دلبرە
کلسون نقصان جهاندە آب وتاب دلبرە

§

جناب شهریار بی عدیلك
اولە کوندن کونە اجلالی برتر
ایدوب ترفهنە همت عبادك
معین اولسون آکا اللّٰه پیمبر

« حضرتی » کبی « جناب » ك دە کلمات وترکیباتە الحاقی تجویز اولنماز .

مثلا بعضاً آثار اسلافدە « جناب علی ، جناب امام الحرمین ، جناب حافظ شیرازی » مقامندە « علی جنابی ، امام الحرمین جنابی ، حافظ شیرازی جنابی » دینلدیکی کورلیورسەدە شمدی بوصورتی صورت اولایە ترجیح ایلیەجك ذوق سلیم صاحبی بولنماز .

جمعی اولان « جنابلر » بعض کلمات و ترکیباته « جنابلری » صورتنده الحاق قیلنیر :

— بطریق جنابلری .

— سفیر درایت سمیر جنابلری

« جناب » کلمه‌سی ، « حیثیت و شرف » معناسنه‌ده کلیر :

شاعرم هر کوردیکم دلداری ایتمم انتخاب
سودیکم اولسون دیرم کوکلم کبی عالیجناب

بو بیتده‌کی « جناب » کلمه‌سی ، « حیثیت و شرف » معناسنه اولمقله برابر اصلده ارجاع اولنه‌بیلیر .

« جناب » لك « حضرت » ایله جمعی جائز دکلدر .
نابینك :

جناب حضرت سلطان مصطفی خان کیم

مصراعنده‌کی « جناب » و یا « حضرت » دن بری زائد اولدیغی کبی بر انشا مجموعه‌سنده کوریلن :
« جناب رب منان تعالی شانه عن العجز و النقصان حضرتلری ... »
عباره‌سنده‌کی « حضرتلری » ده حشو قیلنمشدر .

یرینه کوره « جنـاب » دن « حضرت » اقوی
عـد اولنور . بونلردن هانکیسی لسـانه دها آهنکلی
کلیرسه اواختیار ایدیلیر .

*
* *

— ۹ —

❊ قصیده ❊

کله‌رك حجره‌مه بر دلبر پاکیزه شیم
ایلدی کوکلی بر مژدهٔ نوله خرّم

دیدی ای شاعر سلطان سلاطین جهان
بویله برروز مسرتده طورلماز ابکم

اوکرامتلو شهنشاه معالی همّمك
کلدی اورنك معلایه شرف ویردیکی دم

سن ده قیل رسم عبودیتی صدق ایله ادا
عرض شکرانه شتاب ایلیور افراد امم

بکا همراه اولوب کلك بلاغت پرور
ایلدم بنده بو وادی‌یه همان وضع قدم

دیدم ای کوکلی پرشوق ایدن نازنده
مطلع مهر سعادتدر او شاه اعظم

اویله بر ایلدی تنظیم که باغ وطنی
رشك ایدر طرح دلاراسنه کلزار ارم

بحر الطافنه عالمده بولنماز پایان
غبطه ایلردر احسانه روح حاتم

فکر دراکنه حیرتده کروه عقلا
حکم وفرمانه دلداده نظام عالم

قیلمده آب معارفله جهانی اروا
دهرك آسایشنه ایتمده ابذال همم

صاحب مرحمت وشاه معالی فکرت
حافظ سلطنت وخسرو فاروق حشم

قلب شاهانه‌سی الهامکه ربانی
قوهٔ مدرکه‌سی مشرق انوار حکم

مسلك حكمتى هادئ ملوك دوران
مقصد اقدسى هر وجه ايله ترفيه امم

طينت پاكى محاسنله ايدلمش تخمير
نصفت و مرحمت و سطوت و حكمتده علم

ياشا اى سايهٔ يزدان عدالت عنوان
كورمدى شمدىيه دك مثلكى چرخ طارم

استناد ايليه‌رك حبل متين شرعه
كرم حق ايله هر ايشده اولورسين ملهم

عين حكمتدر ارادات كزينك بى شك
سنين اسرار فيوضات خدايه محرم

فيض مدحكله سنك برغزل انشاد ايده‌يم
نغمهٔ خامه‌مه حيرتده قاله اهل قلم

« كوكلم آلدى ينه ناچار بنم بر كلفم
رخ پرتابنه حيران نصل اولماز آدم

دیدی احسنت کورنجه آنی پیر رندان
بر زمان کورمدی بر بویله کوزل مجلس جم

اولدیرر شیوهٔ کفتاری سخن سنجانی
وجهی وار زلف سمنبوسنه ایتسه‌م‌ده قسم

وارمیدر آنده‌کی انوار لطافت بونده
دردندانننه تشبیه اولنماز شبنم

بوجه‌در قامت موزونی بحق طوبی
صافدر غبغب سیمینی بحق زمزم

پای بوسیله شرفیاب اوله بیلسه‌م وصفی
او زمان بن دخی کوکلجه اولوردم خرّم »

طوغریسی ایلیه‌مز وصفنی حقیله بیان
نه قدر نادره کو اولسه بو یولده خامه‌م

ایتمه تطویل سخن باشلا دعایه غیری
بودر آیین صداقتده همان امر اهم

اوشه معدلت آرای حمیدالشیمك
دستکیری اوله هر حالده نبی اکرم

طولسون انوار مسرتله سرای قلبی
قونمسون دامن پاکیزه سنه کرد الم

حشره دك مرکز دولتده حکمران اولسون
کورمسون سایهٔ عدلنده جهان رنج ستم

*
* *

— ١٠ —

سعادتلو افندم حضرتلری

مظهر اولدیغم التفات معالی آیات حضرت شهریاریدن طولایی ارسـالنه تنزل بیوریلان تبریکنامهٔ عالیـلری هامه پیرای عاجزی اولدی . کوکلم — بر پرتو کمترینی هزاران دل غم آکینی پرشوق ایده جك — لمعات سرور ایله طولدی .

هر کلمه سی برر نشانهٔ اخلا پروری اولان احسانامهٔ سـامیلرینه قارشی بحق ابراز وظیفهٔ شـکراندن خامهٔ

داعیانهم هم حالت لالدر . بو بابده‌کی قصورمك عفویله
حق ناچیزانه‌مده ابذال بیورلقده اولان حسن توجهك
دوام وتزایدی تمنای دل عجز اشتمالدر .

*
* *

— ۱۱ —

مجلس ارامل وایتام ریاست علیه‌سنه

سماحتلو افندم حضرتلری

داعیلرینك مخصصات علمیه میاننده شهری . . .
غروش معاشم اولوب بوکره شهزاده باشنده ... محله‌سنده
بورمه‌لی مسجد زقاقنده . . . نومرولو خانه‌یی اشترا
ایده‌جکمدن عاجزلرینه امثالم مثللی کفالت قویهٔ معتبره
ایله ارامل وایتام علمیه صندوقندن . . . غروشلك
اجرای ادانه‌سی خصوصنه مساعدهٔ علیهٔ جناب ریاستپناه
هیلرینك بی دریغ بیورلمسنی نیاز ایلرم . اول بابده امر
واراده افندم حضرتلرینکدر .

*
* *

— ١٢ —

دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری

کوکلده اوتەدن بری سلك جلیل عسکری یە دخالت آرزوسی جلوەکر اولمغله وعقائده قدر درس کورمش مدرسه نشین طلبەدن اولدیغم مربوط علم وخبردن مستبان بولنمغله یقینده آچیله جق اولان طابور امامتی امتحاننه قید وقبولم ایله مسرور بیورلمقلغم خصوصنه مساعدۀ جلیلۀ جناب سرعسکریلرینك سزاوار بیورلمسنی استرحام ایلرم .

*
* *

— ١٣ —

﴿ نطق ﴾

افندیلر !

علم وکمال برهمای ذی بالدرکه کیمك باشنه پرتوانداز سعادت اولورسه مادام الحیاة محافل آرای شان وبعد الممات نامی زیور السنۀ جهانیان اولور .

جناب فياض بی امتنان « بیلن بیلمین ایله مساوی اولورمی ؟ » مآل شریفنده کی آیت جلیله ایله شرف علمی بیان بیوریور . بویله برشرفدن حصه‌مند اولمق ایچون صرف نقدینهٔ غیرت ، « علو الهمة من الایمان » حدیث منیفی مقتضاسنجه لازمهٔ حمیتدر .

« اطلبوا العلم من المهد الی اللحد » فرمان نبویسی تحصیلدن هیچ برکیمسه‌نك هیچ بروقت آزاده اوله‌میه‌جغنی کوستریور . برکیمسه ایستر اغنیادن اولسون ، ایستر فقرادن بولنسون اولادینی تحصیل معارفه سوق ایتمکه بورجلودر .

شمدی الحمدلله هریرده مکمل مکتبلر کشاد اولنیور . اکتساب کمال ایچون شورایه بورایه کیتمکه لزوم قالمدی . اوللری دکل سنجاقلرده ولایتلرده بیله مکمل دینیله‌بیله‌جك بر مکتب ابتدائی بولنمیوردی . شمدی ایسه وجود پرسود همایونلری ملت نجیبهٔ عثمانیه ایچون محض سعادت اولان پادشاه عدالتمندمز خلیفهٔ بی‌مدانی غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینك سایهٔ تعالیوایهٔ خلافتپناهیلرنده دکل ولایتلرده قضالرده بیله مکمل مکتبلر کشاد اولنه‌رق نشر انوار معارف ایدلمکده‌در .

ازجمله رسم کشادنده بولنمق شرفنه مظهر اولدیغمز بومکتب فیض مکسب — که بری رشدی ، دیگری ابتدائی اوله‌رق دائره‌لردن متشکلدر . — بوسوزمه ایکی شاهد عادل اوله‌رق عرض وجود ایدییور .

ذکاوت دینیلن نور فضیلت دنیانك یالکز بر جهتنده چهره کشای کرامت اولمیوب هر کوشه‌سنده پرتوانداز لطافت اوله‌رق اونور مبیندن اصحاب قابلیت نصیبی قدر اقتباس اشعهٔ فطنت ایده‌کلدیکی مشهود دیدهٔ امعان وبو حوالینك یتشدیردیکی اولاد وطنده چشم افتخار ایله کوریلن استعداد فوق‌العاده ایسه رشك آور جهاندر .

شمدی‌یه قدر پك چوق استعداد مکتبسزلك سببیله کسب انبساط ایده‌میه‌رك هدر اولوب کیدییوردی . شمدی ایسه مکتبسزلك بلیه‌سی برطرف اولدی . ایشته بوبر نعمت عظمادر . بونك شکرینی ادا ایتمك ایچون همان اولادلرمزی مکتبه قید وادخاله مبادرت وبو بابده لزومی کوریلن فداکارلقدن چکنمیوب سائرلره نمونهٔ حسن امتثال اولمغه غیرت ایلمکلکمز لازم کلیر .

اهاليده شولزومى درك ايتميه جك بركيمسه كوريله‌مديكى جهتله نه‌قدر مباهات ايدلسه آزدر .

ان‌شاءالله بومكتب فيض مكسب ، سلطنت عثمانيه‌نك رونق واعتلاسنه خدمت ايده‌رك نامى الى الابد آرايش السنهٔ احترام اوله‌جق ذوات عاليه‌نك منشأ ابتدائيسى اولمق شرفنى هيچ بروقت غائب ايتمز .

همان جناب يزدان شهريار مراحم كردار تاجدار معالى آثار رونق طراز سرير عثمانى غازى عبدالحميد خان بى‌مدانى افندمز حضرتلرينى الى آخر الدوران مقام مقدس خلافتده حكمران وممالك شاهانه‌لرينى سايهٔ فيضوايهٔ ملوكانه‌لرنده كوندن كونه آبادان بيورسون آمين .

*
* *

— ١٤ —

فضيلتلو افندم حضرتلرى

ارباب استحقاقك تلطيفى خصوصى اخص آمال شهرياريلرى اولان پادشاه قدردان وشهنشاه معدلت عنوان افندمز حضرتلرى قريحهٔ الهام صبيحهٔ جناب

تاجدار یلرندن عهدهٔ فاضلانه‌لرینه استانبول پایه‌سی احسان بیوردقلری پیام مسرت اتسامی بنده‌لرینی مستغرق دریای اشواق ایتمش اولدیغنه مشرق انوار فضائل اولان وجدان معالی بنیان تحریرانه‌لرینی اشهاد ایلرم .

ذات مکارم‌سمات عالیلرینه اولان اختصاص تلمیذانه‌م اقتضاسنجه همیشه درکاه معلای قاضی الحاجاتدن کوندن کونه اعتلایاب سلم اقبال اولملرینی نیاز ایتمکده اولدیغمك بیاننه خامه‌ران و آیین بهین رسم تبریکه شتابان اولدم . هر حالده حق عاجزیده ابذال بیوریلان حسن توجهك بقا وازدیادی تمنی اولنور افندمز حضرتلری .

*
* *

— ١٥ —

جناب رب‌عزت خلیفهٔ معالی منقبت پادشاه دریانوال شهنشاه حمید الخصال افندمز حضرتلرینی الی یوم القرار سریر شوکت مصیر ملوکانه‌لرنده کامکار بیورسون آمین .

حق نامستحق کمترانه مزده ابدال بیوریله کلن تعطفات مکارم آیات خلافتپناهیلرینك بحق ایفای فریضهٔ تشکرندن عجزمی اعتراف ایله برابر هر آن :

« جناب خداوند معین نورپاك فخرالمرسلین حرمتنه یکانه حامیٔ مقدسمز ولی نعمت بی منت افندمز حضرتلرینی الی آخرالدوران اورنك معلای خلافتده حکمران وسایهٔ سماپایهٔ شاهانه‌لرینی سر ابتها جمزدن بر زمان دور ایتمیوب عواطف عالمشمول شهریاریلریله شادمان بیورسون آمین »

درود مسعودینی عائله‌جه رفع بارگاه مستعان ایتمکده اولدیغمزك حسب العبودیه عرضنه مبادرت و ..... قوللرینك وفاتیله منحل اولوب هنوز بر کیمسه‌یه احسان بیورلمامش اولان .... وقفنك تولیتی بندهٔ اصدقلرینه عنایت بیوریله‌جق اولورسه ظل ظلیل محاسن دلیل شهنشاهیلرنده برقات دها کسب رفاه ایدیله‌جکندن آستان فلك بنیان جهانبانیلرینه وضع جبین استرحامه مجاسرت قیلندی. قاطبهٔ احوالده امر و فرمان شوکتلو مرحمتلو عنایتلو ولی نعمت بی منتمز ولی نعمت عالمیان افندمز حضرتلرینکدر .

— ١٦ —

اوغلم!

فی ١٤ نیسان سنه ٣٠٩ تاریخلی مکتوبکز نظره پیرای عاجزی اولدی .

بوندن اولکی مکتوبکزی جوابسز براقیشمدن طولایی عفویکزی رجا ایدرم .

برادر بك افندینك شمدی یه قدر بر احساننامه ارساله تنزل بیورمیشنه قارشی سزك بویله ایکی مکتوب وفا اسلوب ایله دل درویشانه‌می تسریره خامه‌ران مسارعت اولیشکز سزاوار شکراندر .

توجه نامه‌لریکزك آره‌سنی کسمه‌مکزی و بنم بو بابده واقع اوله‌جق قصورلرمه باقمامکزی نیاز ایلرم .

مکتوبلریکز تحصیل معارفه سعی ایتمکده اولدیغکزی مبشر اولمغله ممنون اولدم . چالش ان شاء الله بر ادیب کامل اولورسین .

مکتوبلریکزدن شعره هوس ایتدیککز آکلاشیلیور . بو بابده‌کی توصیه‌لرمك برنجیسی شودر:

معلم ناجی افنـدی مرحومك آتشـپاره سنی ، شراره سنی ، فروزانی ، ذات النطاقینی نظر مطالعه‌دن آیرمامقله برابر آثار نثریه سنی‌ده تقلیده اوزن ، ناظم اولمقدن زیاده ناثر اولمغه غیرت ایت .

*
* *

— ١٧ —

جنـاب خدا وند ارحم شهریار مکارم شیم تاجدار صدیق همم افنـدمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده توافر عمر واجلال ایله مکرم بیورسون آمین .

قدمای داعیان سلطنت سنیه‌لرندن زوجم خواجه فلان افندی بوندن اوچ کون مقدم وفات ایدوب جاریه‌لرینی کرا بو جاقلرنده بیراقمش اولدیغندن و آستان مرحمت بنیان حضرت خلافتپناهیلرندن باشقه بر التجاگاهی اولمیان برعاجزه‌نك احوال سفالت اشتمانه شفقت مسلمهٔ ولی نعمت اعظمیلری هیچ بر وجه‌ایله رضا کوسترمیه‌جکی بدیهی بولندیغندن برخانه ایله مقدار کافی معاش احسان بیوریله‌رق پامال ضرورت و ماتم اولان دل بی چاره‌مك

مسرت آباد بیورلمسی خصوصنی کمال ابتهال ایله استرحام ایدرم .

*
* *

— ١٨ —

نظرکاه معالی اکتناه آصف اکرمیلرینه

معروض داعئ کمینه‌لریدر

وجود بهبود جناب ملوکانه‌لری دولت ابد مدت علیه‌یه محض خیر اولان ولی نعمت بی‌منتمز امیرالمؤمنین خلیفهٔ رسول امین آرایش تخت عالی بخت عثمانی غازی عبدالحمید خان بی مدانی افندمز حضرتلرینه وسائل جمیله دوشندکجه بتون اصدقای سلطنت بر صورتله عرض اخلاصه مسارعت ایتدکاری مثللی کمترلری دخی لیل ونهار پیرایهٔ السنهٔ صغار وکبار اولان درود مسعود حضرت خلافتپناهی ایله دمکذار اولدیغم کبی حاولی تقرب ایدن روز جلوس سعادت افروز شاهانه‌یی اعلان عبودیت ایچون الك پارلاق بر ذریعهٔ حسنه بیلدیکم جهتله قصیدهٔ مالفوفه‌یی عاجزانه تنظیمه جسارتیاب اولدم .

بونك خاكپای فیض بخشای حضرت شهریار اعظمه
رفع و تقدیمی خصوصنی پادشاه معالی کردار و شهنشاه
مکارم شعار افندمز حضرتلرینه شام سحر فؤاد صداقت
بنیاد آصفانه‌لرنده جلوه‌کر اولان دعوات خیریت آیات قضیهٔ
معتنابهاسنه استناداً نیاز ایلرم. هر حالده امر و فرمان
حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ١٩ —

سماحتلو افندم حضرتلری

کفایت بلند رتبت فاضلانه‌لرینک پارلاق بر اثری
و پرتونثاریٔ نیر اقبال کریمانه‌لرینک بر مقدمهٔ مسعدت
کستری اولمق اوزره بوکره فتوا امانت جلیله‌سنک ذات
عالیٔ کمالاتپناهیلریله تشرف ایتدیکی سامعه پیرای فخر
و مسرت اولمش اولمغله توافر شان و جلالتلری ادعیهٔ
خالصه‌سنه تردیفاً لوازم صداقتدن بولندیغی وجه ایله
عرض تهنیت و بوکوزل وسیله ایله حق داعیانه‌مده مجزوم
البقا اولان توجهات دیرینهٔ حقوق پروریلرینک آثار

جليله‌ٔ ازديادينى كورمكله مفتخر بيوريله جغم خصوصنده‌كى امنيت اخلاصمندانه‌ملك ابرازينه جرأت ايلرم .

*
* *

— ٢٠ —

ادبياتدن بحث ايتمك و هفته‌ده ويا اون بش كونده بركره چيقارلمق اوزره . . . ناميله ادبى بر رساله نشرى امتيازى استدعاسنده بولنان دولت عليه تبعه‌سندن . . . افندى ارباب ناموسدن اولديغى مثللو اوتوز ياشنى ده تكميل ايتمش و جزا قانوننامهٔ همايوننك تعيين ايتديكى جنايت و جنحه‌لردن طولايى عليهنه حكم ترتب ايلمه‌مش اولديغى وكافهٔ حقوق شخصيه‌سنه تماماً و بالفعل مالك بولنديغى تصديقاً اشبو شهادتنامه‌مز تقديم قيلندى .

*
* *

— ٢١ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدر

من غير لياقة نائبى بولنديغم . . . . سنجاغنك مفتيسى

.... افنـدی داعیلری مداخلات نابجاسیله امور بلده‌یی تشویش ایتمکده اولدیغی بامضبطه خاك پای عدالت احتوای جناب مشیختپناهیلرینه بیلدیرلمش اولمغله بونك مقارن حقیقت اولوب اولمدیغنك اشعارینی آمر ٤٩ نومرولو وفی ٢٧ تشرین اول سنه ٣٠٩ تاریخلی امرنامهٔ عالیءِ حضرت مفتی الانامیلری هامه پیرای تکریم اولدی .

داعیءِ اصدقلری بورایه کله‌لی ایکی بچق آی اولوب شمدی‌یه قدر مفتی افندینك مغایر دلخواه عالی برحرکتی مشهود ومسموع عاجزانه‌م اولمدی ایسه‌ده بوبابده قناعت کامله حاصل اولمق اوزره تحقیقات عمیقه‌یه کیریشلدکده افندیءِ موماالیه اوته‌دن بری وظیفه شناس برذات صلاح استیناس اولدیغی وحقنده ایدیلن اسنادات صرف غرض شخصیدن نشأت ایتدیکی آکلاشلمش اولمغله جواباً عرض واشعار کیفیته مثابرت قیلندی .

اول بابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر .

— ٦٢ —

عزیزم !

ینه بر التفاتنامه‌کزی آلدم . بولندیغکز یرده تیاترو ، خیال کبی اکلنجه محللری اولمدیغندن کیجه‌لری فنا حالده صیقلمقده اولدیغکزی والیکزه « . . . . » نامنده بر رومان کچمش ایسه‌ده — ادیبانه ترجمه ایدیله‌مه‌مش اولدیغندن — بوندن‌ده کسب انبساط ایده‌مدیککزی بر اسان شاعرانه ایله بسط وبیان ایتدکدن صکره حق کمتریده حسن توجه برادرانه‌کزی مبشر کلمات عالیه ابذال وکیجه‌لری نصل وقت کچیرمکده اولدیغم سؤال بیوریلیور .

داعیکز تعطیل کیجه‌لرینی اکلنجه‌لی کتابلر مطالعه‌سنه حصر ایدرم . بونك فوائد مهمه‌یی مستلزم اوله‌جغی بدیهیدر . ایام تحصیلیه‌ده طبیعی الحصول اولان صداعی دفع ایتمك ایچون لیالیٔ تعطیلیه‌ده اکلنجه‌لی کتابلره مراجعتدن کوزل برچاره تصور ایده‌میورم . تیاترویه ، خیاله کیتمك ویا اویون ایله مشغول اولمق انبساط قلوبه یاردیم ایدر کبی کورینورسه‌ده تحصیله یکی باشلامشلر

ایچون مادی ومعنوی بر چوق ضرری استلزام ایدرکه
بونلرك تلافیسی قابل اوله ماز .

اکلنجه‌لی کتابلر دیدیکم طرز تحریری کوزل
اولمقله برابر اطناب نابجادن عاری اولان رومانلر ایله
تنویر افکاره ، تشحیذ اذهانه خدمت ایدن دیوانلردره
بنده کز رومانلردن زیاده دیوانلردن متلذذ اولدیغم
جهتله اکثریا دواوین عربیه وفارسیه ، بعضاده مجامیع
اشعار ترکیه مطالعه‌سیله وقت کچیریرم .

بونلرده اویله کوزل سوزلره تصادف اولنورکه
انسان ازبرله‌مکسزین کچه‌مز . هیچ عاقل اولان دستور
حکمت دینلمکه شایسته بر سوز کورورده آنکله تزیین
حافظه ایتمك فرصتنی فوت ایدرمی ؟

کچن آقشام « دیوان انوری » ني نظر مطالعه‌یه
آلمشدم . « سکا بر کیمیا اوکره‌ده‌یم‌که اکسیر وصناعتده
موجود دکلدر . یوری اختیار قناعت ایله که عالمده
قناعتدن ایی کیمیا اولماز . » مألنده اولان :

کیمیایي کنم ترا تعلیم
کاندر اکسیر ودرصناعت نیست

رو قناعت کزین که در عالم
کیمیا بی به‌از قناعت نیست

قطعه‌سی مصادف دیدهٔ اعتنام اولدی .

قناعت — قسمته رضادر . قانع اوکیمسه‌درکه مألوف اولدیغی شیلر بولنمدیغی یرلرده مضطرب اولمیوب تمکین اوزره بولنور . « العبد حران انقنع والحر عبد ان قنع »

کیمیا — لغةً ذکا ایله ممزوج حیله معناسنه‌در . بومناسبتله بر طاقم بی‌مغزانی آلدادوب پاره‌لرینی آلمق ایچون قوریلان دولاب احتیاله اطلاق اولنمش . [۱]

جناب انوری معادن خسیسه‌یی زر خالص یاپمق فکرا خامنده بولنوب‌ده آووجنده‌کی پاره‌یی استهلاک ایله صفرالید قالان ویابونلره پیرو اولمق استعدادنده بولنان کیمسه‌لره خطاباً مذکور قطعه‌یی سویلمش .

بویله برقطعه‌یی ازبرله‌مه‌ملک ارباب استفاده ایچون

---

[۱] بورادہ‌کی « کیمیا » دن مقصد مکاتب عالیه‌ده تدریس اولنمقده اولان فن صناعی دکلدر .

جائز اولورمی؟ بوکبی آثار حکیمانه ایله هم تزیین حافظه
ایتملی ، هم ده مقتدر برخطاطه یازدیروب لوحه‌لاتملی .

— استطراد —

[شوراده بوراده برطاقم لوحه‌لر کوریلورکه غایت
کوزل یازلمش ، آلتون ایله یاپلمشدر . بونلردن یا بر
آیت کریمه‌یی ویا بر حدیث شریفی محتوی بولنان
لوحه‌لره دیه‌جك یوق .

فقط ایچلرنده صورت مکلفه‌ده یاپدیرلمش بر طاقم
لوحه‌لره تصادف اولنورکه غایت آغر روبه‌لر کیئمش
عجوزه‌لرکبی هیچ بر زمان انظار استحسانی جلب
ایده‌مز . نظرلرینه مصادف اولان ارباب تمییز یازانك
امکنه ، یازدیرانك پاره‌سنه آجیر .

خطاطلرمز هرنه‌دن طولایی اولورسه اولسون
بویله بی معنی اولان شیلری یازمیوبده هیچ بر وقت
حکمدن دوشمیه‌جك « بیتلر ، قطعه‌لر ، رباعیلر ، جمله »
یازسه‌لر فنامی اولور؟ »

« انتهی »

انورينك بو قطعه‌سی «کلستان» ده کوروب ده اونوتمش اولدیغم :

ای قناعت توانکرم کردان
که ورای تو هیچ نعمت نیست
کنج صبر اختیار لقمانست
هر کرا صبر نیست حکمت نیست

قطعه‌سنی درخاطر ایتدیردی .

« ای قناعت ! بنی زنکینلر زمره‌سنه الحاق ایت . زیرا سنك مافوقکده هیچ بر نعمت یوقدر . کنج صبر لقمانك اختیار ایتدیکی بر مقام عالیدر . صبری اولمیان کیمسه حکمته‌ده مالك اوله‌ماز . »

مألنده بولنان قطعه‌ده خوش دکلمی ؟

انوری اغراقیاته منهمك اولدیغندن طولایی مدخول ایسه‌ده دیوانی تتبع ایدیلنجه قطعهٔ مذکوره کبی مضامین حکیمانه‌یی حاوی بر چوق اشعار عالیه‌ده مصادف دیدهٔ استفاده اولور .

بز انورینك اغراقیاتنه بر نظر وقوفجویانه عطف

ایدوب لوحهٔ حافظه‌یه حك ایدلمكه سزاوار بولنان اشعار حكیمانه‌سنی بوله‌رق استفاده‌یه چالشملی‌یز .

مشارالیهك هاجیانه اشعارینك ده خوش اولدیغنه :

« افندی ! اوزونلغك برمرتبه‌یه واصل اولمش كه اهل سماواتدن قولاغكه صدا ایریشیر . اگر بویك كبی عمرك ده اوزون اولایدی ملك الموت اولوردی‌ده سنی دیری قالیردك . »

مآلنده بولنان قطعهٔ آتیه‌سی شهادت ایدر :

ای خواجه درازیت رسیده ست بجائی
كز اهل سماوات بگوشت برسد صوت
گر عمر توچون قد تو بودی بدرازی
تو زنده بماندی و بمردی ملك الموت

— خاتمه —

بعضلر اشعار فارسیه‌یی هیچه صایارلر . فقط حقیقت حال اویله دكلدر . آثار مذكوره‌ده انورینك قطعه‌سی كبی نیجه پارچه‌لر واردر .

حاصلی — ارباب مطالعه ایچون — آثار بلغای عجمی نظر استفاده‌دن دور طوتمغه کلمز .

بونلرده — وجد آور قلوب — اویله کوزل پارچه‌لره تصادف اولنورکه نظر امعاندن کچیرمه‌مك هیچ بروجه‌ایله جائز اوله‌ماز .

باقسه‌ه آفرانسزلر بزم نظر مطالعه‌یه آلمامقده اولدیغمز « شهنامه » یی ترجمه ایتمشلر . بز بونلرك نیچون بیکانه‌سی اوله‌لم !

شهنامه‌ده دستور ادب و حکمت اولمغه شایسته نیجه مصارع وابیات واردر . هله اویله تصویرات لطیفه کوریلورکه بونلره نکاه انداز دقت اولانلر ایچون حیران قالمامق قابل دکلدر .

*

— ۲۳ —

معروض داعیلر در

. . . بلك بنده‌لرندن آلدیغم بر التفاتنامه‌ده بالمناسبه مجلس فیضا فیض دولتلرنده نام عاجزانه‌مك یاد قیلندیغی

ومیر موما الیهك فقیره اولان قرابتی آکلاشلمسی اوزرینه سلام مخصوص سامیلریله‌ده دل درویشانه‌مك تمبرینه تنزل بیورلدیغی تبشیر ایدلمش اولدیغندن همان:

ای سخن پرور پاکیزه شیم
قونمسون دامنکه کرد الم

التفاتك بنی مسرور ایتدی
دل ویرانمی معمور ایتدی

ترانه‌سیله ایفای وظیفهٔ شکر کذاری‌یه مبادرت ایتدم . بوبابده‌کی حسیات منتدارانه‌م بویله ایکی بیت ایله دکل ، ایکی یوز بیت ایله‌ده تصویر ایدیله‌ماز .
بناءً علیه قصورمك عفویله حسن توجه کرامیلرینك بقاوازدیادی نیازینه مجاسرت ایلرم افندم حضرتلری .

* *

— ٧٤ —

میرم !
فی ۱ حزیران سنه ۳۰۹ تاریخلی مکتوبکزی آلدم ،

سـالنامه‌ده کلدی . سـویندم . هیچ سزدن مکتوب
آلیرده سوینمه‌مك قابل اولورمی؟ هله ... حضرتلرینك
حق درویشانه‌مده‌کی حسن توجه والتفاتلرینی تبشیر
ایتدیککزدن طولایی نه‌قدر تشکر ایتسه‌م آزدر .

بکا ، برادره کوندردیککك مکتوبلرك جوابی آلنه‌
مدیغندن بونلرك واصل اولوب اولمدیغی سؤال بیوریلیور .

برادری بیلمم ، فقط بکا شمدی‌یه قدر بومکتوبکدن
باشـقه بر مکتوبك کلمدی .

(...) بك اوغلمز بکا ایکی مکتوب کوندردی .
فوق‌العاده ممنون اولدم . الله فیضنی مزداد ایتسون .
برنجیسنه جواب یازه‌مدم اما ایکنجیسنه یازدم . بیلمم
واصل اولدیمی ؟ باقی

*

— ۲٥ —

فضیلتلو افندم

درجهٔ توجهات علیهٔ فاضلانه‌لرینی معرف لطفنامهٔ

سامیلری ذاتاً منتدار التفات والا درجاتلری بولنان
قلب اخلاصمندمی برقات دها وایه‌دار افتخار ایلدی .

شو موفقیتمدن جداً متشکر ومفتخر اولدیغمی
کتم ایتمه‌مك قاعدهٔ صداقتشعاری‌یه اوفقدوشر اعتقادنده
بولندیغمدن تقدیم رقیمهٔ شکرگذاری‌یه متجاسر اولدم .
هرحالده لطف وفرمان افندمکدر .

*
* *

— ٢٦ —

جناب رب العالمین حامیٔ شرع مبین خلیفهٔ رسول
امین پادشاهمز افندمز حضرتلرینی الی یوم الدین مقام
خلافتده کامبین بیورسون آمین .

داعیٔ اصدقلری سایهٔ معالیوایهٔ حضرت خلافتپناـ
هیلرنده علی الاصول تدرس ایله معلومات لازمهٔ متنوعه‌یی
استحصال واون سکز سنه فاتح جامع فیض لامعنده
تدریس علوم آلیه وعالیه ایله اشتغال ایده‌رك کچن سنه
حلقهٔ تعلیم عاجزانه‌مده بولنان طلبه قوللرینه اعطای
اجازته موفق اولدم .

بو موفقيت عاجزلرنجه موجب مفخرت ايسه ده رمضان مغفرت نشانده حضور كمالات نشور ملوكانه لرنده تدريس اولنان درس شريفك مخاطبيني عدادينه داخلتله مشرف اولمق اخص مطالب داعيانه م اولمغله وكمترلري كبي خدمهٔ علمك تلطيفي خصوصي آمال كرامت اشتمال شهرياريلري جملهٔ جميله سندن بولنمغله مخاطبين مومااليهمدن خواجه ... افندينك وقوع وفاتنه مبني منحل اولان مخاطبلغك عهدهٔ داعيانه مه احسانيله شرفياب بيورلمقلغم امنيه سيله خاك پاي مكارم احتواي جناب جهانبانيلرينه وضع جبين استرحام ايلرم . اول بابده وقاطبهٔ احوالده امر وفرمان نخبهٔ سلاطين آل عثمان پادشاه مرحمتمندمز شوكتمآب افندمز حضرتلرينكدر .

*

— ٢٧ —

جناب خداوندي زوال تاجدار حميدالخصال شهريار دريا نوال پادشاه معارف پرور وشهنشاه محاسن كستر

افنـدمز حضرتلرینی الی آخر الایام واللیال تخت عالی بخت عثمانیده شرف آرای کمال بیورسون آمین .

کوله‌لری سایهٔ معارفوایهٔ شاهانه‌لرنده . . . مکتب رشدیسنه بالدوام بوسنه شهادتنامه اخذینه موفق اوله‌رق حلیهٔ علم وکمال ایله تزین ایتمك اوزره مکتب سـلطانی طلبه‌سی سلکنه داخل اولمق آرزوسنده بولنیورسه‌مده پدرم قوللری عجزهٔ اصـنافدن اولوب مکتب مذکوره دخالت ایچون لازم کلان اجرت سنویه‌یی ویرمکه مقتدر اولمدیغی کبی حوائج ضروریهٔ بیتیه‌یی بیله تدارکدن عاجز اولدیغندن وکمترلری کبی تکمیل ایتمك اشتیاقنده اولان بی‌وایکانه الطـاف جهان مطاف ملوکانه‌لری مبـذول اولدیغی هرکون دیدهٔ شکران ایله کورلمکده بولندیغندن مکتب مذکوره بلااجرة قید وقبولم ایله دلشاد بیورلمقلغم خصوصنه فرمان مراحم عنوان شهنشاهیلرینك سزاوار بیورلمسی بابنده سـدهٔ سـنیهٔ حضرت خلافتپناهیلرینه وضع جبین نیاز ایلرم . اول بابده امر وفرمان واحسان فراوان ولی نعمت عالمیان پادشـاه بی‌امتنـان افنـدمز حضرتلرینکدر .

*

* *

— ٢٨ —

اوغلم !

بوسفرکی مکتوبکده ایشلرک کثرتندن شکایت ایدییورسین . شو شکایتدن بوکونلرده نظر مطالعه‌دن آیرمامقده اولدیغکی سویلدیککك حافظ دیوانده :

براحتی نرسید آنکه زحمتی نکشید

مصراعنه عطف دیدهٔ امعان ایتمدیککك آکلاشیلیور .

بوکبی آثار برکزیده‌یی مطالعه ایله یالکز کوکل اکلندرمه‌ملی، ایچلرندن جوامع الکلم اطلاقنه سزاوار اولان مصارع وابیات عالیه‌یی انتخاب ایده‌رك ازبرلیوب بونلر ایله تزیین افکاره چالشملی .

دها طوغریسی بوکبی آثار برکزیده‌یی — کل ومله دائر اولان ابیاتندن قطع نظر — یابرنکتهٔ عارفانه‌یی ویابرحکم حکیمانه‌یی محتوی بولنان مصارع وابیاتیله تنویر دیدهٔ استفاده ایتمك ایچون اوقوملی .

دیوان حافظ تتبع ایدیله‌جك اولسه :

چراغ مصطفوی باشرار بولهبیست

مصراعی کبی نیجه مصارع عارفانه‌یه و :

تکیه برجای بزرگان نتوان زد بگزاف
مگر اسباب بزرگی همه آماده کنی

بیتی کبی برچوق ابیات حکیمانه‌یه تصادف اولنور ،
مرحوم معلم ناجی افندینك :

اویله دلسوزانه تقریر ایت که سوز سینه‌می
چاك چاك اولمق نه‌در بیلمز گریبان قالمسون

بیت عاشقانه‌سنی حاوی اولان غزل بی‌بدلنك مقطعی
بولنان :

بر مرقص نغمه ایجاد ایت که ناجی وجد ایله
عالم امکانده رقصان اولمدق برجان قالمسون

بیتنه دائر ویره‌جکم حکم بر آز جانکی صیقه‌جقدر .
مباحثلریکك « وجد ایله » تعبیرینه دائر درمیان
ایتدکلری فکرلری بکنمیوب اوراده سوز آکلار بر

کیمسه بوله‌مدیغك ایچون منزویانه یاشامغه مجبور اولدیغنی و بو صورت بتون جانی صیقمقده بولندیغنی بیان ایده‌رك ایشلرك کثرتندن طولانی ایتدیکك شکایتی برقات دها اعظامه چالیشیورسین .

واقعا منزویانه یاشامقدن لذت آلمیانلر ایچون اویغون برقاچ احباب بوله‌مامق عذاب الیمدر . فقط « وجدایله » تعبیرینك مصراعیندن هر برینه صرفی ممکندر دین افندی کبی انجان بر آدم اولمیوب ایچه سوزدن سازدن آکلار طاقمدن بولندیغنی افادهٔ واقعه‌کدن آکلاشلدیغی جهتله « کوریشه‌جك بر آدم بوله‌میورم ، منزویانه یاشامغه مجبور اولیورم . » دیمه‌کی پك نابجا کوردم .

بو بحثده سنده داخل اولدیغك حالده موما الیه افندیدن ماعدا مباحثلرك کافه‌سی خودسرانه حرکت ایتمش اولدقلرندن حقیقتدن کرکی کبی تباعد ایدلمش .

هر نه‌یه دائر اولورسه اولسون بحثده اظهار حقیقت آرزوسنی برطرف ایدوبده مجرد مباحثنه غلبه ایتمك سوداسنه دوشن کیمسه ـ علامه‌ده اولسه ـ مغلوبیتدن باشقه برشی قازانه‌ماز .

مباحثلرکدن موماالیه افندیدن ماعداسی تعبیر مذکورك مصراع ثانی‌یه هیچ تعلقی اولمدیغنی ادعا ایتمشلر ، سن ده بو تعبیر ، مصراع اولك قیدی اولمیوب مصراع ثانی‌یه مرهوندر دیه دعوی ایلمشسین .

« وجد ایله » تعبیری هر هانکی طرفه قید اعتبار ایدلسه معنایه خلل کلدیکی حالده بونك مصراع اوله تعلقی یوقدر ، مصراع ثانی‌یه مرهوندر . یاخود مصراع ثانی‌یه تعلقی یوقدر ، مصراع اوله مربوطدر دیه حکم ایتمك موافق معناشناسی دکلدر .

بیت مذکورده‌کی « وجد ایله » تعبیری هم مصراع اوله ، هم‌ده مصراع ثانی‌یه قید اوله‌بیلیر .

احتمال اوله نظراً بیت : « ناجی ! وجد ایله بر مرقص نغمه ایجاد ایت که عالم امکانده رقصان اولمدق برجان قالمسون » ، احتمال ثانی‌یه نظراً : « ناجی ! بر مرقص نغمه ایجاد ایت‌که عالم امکانده وجد ایله رقصان اولمدق برجان قالمسون . » مآلنده اولور .

تعبیر مذکورك کرك برنجی مصراعه ، کرك ایکنجی مصراعه، قید اوله‌بیلمسی صنایع شعریه‌دن

معدود اولوب بو صنعتده « سحر حلال » عنوانی ویرلمشدر . معنایه خلل کلمدکدن صکره احتمالیندن برینك قوتلی بولنمسی صنعت مذکورهنك حکمنی امحا ایدهمز .

بو صنعته اشعار فارسیهده چوقجه تصادف ایدیلیر . ازجمله حضرت حافظك :

بنال بلبل اگر بامنت سریاریست
که مادو عاشق زاریم وکارما زاریست

مطلعلی غزل عاشقانهسندهکی :

بآستان تومشکل توان رسید آری
عروج برفلك سروری بد شواریست

بیتی ذکر اولنان صنعتی حاویدر .

« خاتمه »

بوبابدهکی مطالعهمی قبولده تردد ایتمیهجککدن امینم . سن « اوچسهده کچیدر . » دین طائفهدن دکلسین دکلمی ؟

*
* *

— ٤٦ —

« حافظ »

فغان کین لولیان شوخ وشیرین کار شهر آشوب
چنان بردند صبراز دل‌که ترکان خوان یغمارا

— ترجمه —

« بو شـوخ وشیرینکار وشهر آشـوب اولان قاره کوزلولرك الندن الامان ! یغمـا ایتمکه لایق نعمتی حیدودلر نصل یغما ایدرلرسه بونلرده کوکلمدن صبری اویله آلدیلر . »

*
* *

زعشق ناتمام ماجمال یار مستغنیست
بآب ورنك وخال وخط چه حاجت روی زیبارا

— ترجمه —

« بزم ناقص اولان عشقمزدن جانان مستغنیدر . کوزل یوز ایچون مشاطه‌نك تزییناتنه حاجت یوقدر . »

*
* *

من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت دانستم
که عشق ازپردهٔ عصمت برون آرد زلیخارا

— ترجمه —

« یوسفك کوندن کونه مترقی اولان حسنندن

بیلدم كه زلیخای عشق پردهٔ عصمتدن البته طیشاری چیقارر . »

*
* *

غزل گفتی در سفتی بیا وخوش بخوان حافظ
كه بر نظم توافشاند فلك عقد ثریارا

— ترجمه —

« حافظ ! غزل سویلدك : اینجو دلدك . كل ! كوزل كوزل اوقوكه سنك نظمكه فلك ، اینجو دیزیسی كبی اولان اولكری ساچسون . »

*
* *

— ٣٠ —

« ابو اسحاق »

به‌پیشم چون خراسانی كرآری صحن بغرارا
ببوی قلیه اش بخشم سمرقند وبخارارا

— ترجمه —

« بغراخان خراسانی كبی بورك طباغنی حضورمه كتیرسه‌ك انك قلیه‌سنك (قیمه) قوقوسنه سمرقند وبخارایی باغشلارم . »

*
* *

برنج زرد وصابونی اگر داری غنیمت دان
کنار آب رکن آباد وگلگشت مصلارا

— ترجمه —

« زرده‌ك حلواك وار ایسه رکن آباد ایرمغنی ، گلگشت مصلایی غنیمت بیل . »

*
* *

جمال برهٔ بریان وحسن دنبهٔ کشکك
چنان بردند صبر ازدل که ترکان خوان یغمارا

— ترجمه —

« قوزی بریاننك جمالی ، کشککك اورته‌سنده‌کی تویروغك حسنی یغما ایتمکه دکرلی نعمتی حیدودلر نصل یغما ایدرلرسه کوکلمدن صبری اویله آلدیلر . »

*
* *

چه آرایی بمشك وزعفران رخسار پالوده
بآب ورنك وخال وخط چه حاجت روی زیبارا

— ترجمه —

« پالوده‌یی مسك وزعفران ایله نه‌یه تزیین ایدیورسین ! کوزل یوز ایچون مشاطه‌نك تزییناتنه حاجت یوقدر . »

*
* *

مپرس از حکمت سختو وراز سر بمهر او
که کس نکشود ونکشاید بحکمت این معمارا

— ترجمه —

« مومبارك ، و آنك سرّ سربسته سنك حكمتندن صورمه. زيرا علم حكمتله بو معمايي كيمسه كشف ايتمدى وايده‌مزده . »

*
* *

من از آن بوی روح افزا که کیپا داشت دانستم
که زوداز پردهٔ پرهیز بیرون آرد دل مارا

— ترجمه —

« شيردان طوله‌سنده‌كي روح افزا قوقودن بيلدم كه كوكلمزى قورى پرهيز سوداسندن واز كچيرر . »

*
* *

بکو بسحاق وصف خوشهٔ انکور مثقالی
که بر شعر تو افشاند فلك عقد ثریارا

— ترجمه —

« بسحاق! اوزم صالقمنك وصفنى برپارچه سويله كه سنك شعريكه فلك انجو ديزيسى كبي اولان اولكرى صاچسون . »

*
* *

— ٣١ —

« تاریخ »

بحق بیت معمور خدا دار السرور اولسون
فؤاد حکمت آبادی کبی کاشانهٔ مدحت

یازلسون زر قلمله طاقنه وصفی بوتاریخم
نه رعنا قصر نوطرح اولدی ساحلخانهٔ مدحت
١٣١٠

*
* *

— ٣٢ —

﴿ صیغهٔ عطفیه ﴾

صیغهٔ عطفیه — مصدرلردن — منفی اولسون مثبت اولسون — ادات مصدر حذف ایدلدکدن صکره قالان ماده‌نك آخرینه متحرك ایسه « یوب » ، ساکن ایسه حرکه‌لنه‌رك « وب » علاوه قیلنان کلمه‌یه دینور .

بر مثال :

چالشمیوب اوطورانلرده ذل و یأسه باقك
اوطورمیوب چالیشانلرده عز وشانی کورك
« معلم ناجی »

§

(کذران) ایلیوب زمان خزان
ینه عالمده نوبهار اولمش
ظلمت شب کچوب نهار اولمش
باشلامش خندهیه زمین وزمان

اکرم بك

بو صیغه کلامه حسن ویرمك ایچون استعمال اولنوب بر فقرهده ایکیدن زیادهسی خوش کورلمز . حتی لزوم کورلمدکجه بر فقرهده بردن زیاده صیغهٔ عطفیه بولندرمامليدر .

الله قبرینی پرنور ایتسون مرحوم معلم ناجی افندینك :
« امضایه نقطه قونماق نیچون ؟ »
دیه باشلایان مقالهٔ مفیدهسندهکی :

« امضاسنك صوك حرفى چكوب اوزاغنه مساعد اولميانلر « بزم امضا ياقيشيقلى دوشميور » ديه تأسف ايدرده مثلا اسمنك آخرينه تصادف ايدن « م » حرفنه جيبندن بر قويروق طاقوب بوقويروغى يوقارى يه طوغرى چكر اوزادر . »

فقره سى ايكى صيغۀ عطفيه يى حاوى اولمقله برابر بونلر پك طبيعى ايراد ايدلدكلرندن كلامه حسن ويرمشلردر.

بوفقره ده كى صيغۀ عطفيه لر مربوط بولندقلرى كلمه لر شكلنه قونلسه يعنى « چكوب ـ طاقوب » دينلميوب ده « چكمكه ـ طاقار » دينلمش اولسه ايدى نظم طبيعى يه موافق اولمازدى .

بر طاقم فقراتدن تشكل ايدن مقاله لرده بيله بو صيغه نك چوقجه بولنمسى فنا حالده كوزه چارپيور . اسلاف بوبابده اسراف ايتمشلر . مثلا نركسينك :

درزمين بوسىٔ عبوديت

سرلوحه لى اوفه جق بر مقاله سنده اوندن زياده صيغۀ عطفيه كوريلور .

آثار عالیه‌لری معاصرینه برر معلم ادب اولان اجلهٔ ادبا بو صیغه‌یی پك آز استعمال ایتمشلردر .

مشار الیهمدن برینك « محبت » عنوانلی بند مطولنده اوچ ، دیکرینك بر جوابنامهٔ اطولنده درت صیغهٔ عطفیه‌یه تصادف اولنورکه بونلرده پك طبیعی اوله‌رق قوللانلمشدر .

*
* *

صیغهٔ عطفیه ، یا افعال بسیطه و مرکبه‌دن ویا اسم فاعل ، اسم مفعول ، مصدر ، حال ترکیبی ایله صله ، ربط صیغه‌لرندن برینه مربوط بولنور :

١ — افعال بسیطه و مرکبه‌دن برینه مربوط بولنورسه اوفعل هانکی زمانه دلالت ایدرسه بونده دخی اوزمان اعتبار اولنور .

برایکی مثال :

« حکیمه ، مالك اولدیغی حکمت باشقه‌سنده کندی علمنه فائق علم اولدیغنی کوستر . بناءً علیه فوقنده

بونلرن دانشه قارشی اظهار تواضع ایدر . جاهل ایسه کندیسنی منتهی قیاس ایتدیکندن سائقهٔ جهالتله موقع اعتباردن دوشوب هر کسك منفوری اولور . »

« معلم ناجی »

§

« بر وزیر طرف شاهنشاه کردون سریردن رخصتیافتهٔ کمال استقلال و احساندیدهٔ توجه واقبال اولدقدن صکره واجبدرکه مقتضای خیر اندیشی ونیکخواهیٔ پادشاهیده سرمو تقصیر ومسامحه‌یی روا کورمیوب لزومی تقدیرنده سلامت وجود پادشاه ایچون کندی نفسنی فدادن کردن پیچ تعلل وعناد اولمیه . »

« نرکسی »

اخطار — دائما فعل مثبت اولورسه صیغهٔ عطفیه‌نك ده مثبت ، فعل منفی اولورسه صیغهٔ عطفیه‌نك ده منفی اولمسی اقتضا ایتمز . بعضاً فعل مثبت اولورده صیغهٔ عطفیه منفی ؛ فعل منفی اولورده صیغهٔ عطفیه مثبت اوله بیلیر .

بر ایکی مثال :

« اسد الغابه‌ده ابوعامر کنیه‌سنده مذکور اولانلر

میاننده بری حضرت ابوموسی الاشعرینك عمی و دیکری برادری اولمق اوزره ایکی ابوعامر الاشعری کوسترلمشدر. ایکنجینك یالکز مع عشیرته اسلامی ذکر اولنوب تاریخ وفاتی کوسترلمه‌مشدر. »

« ذهنی افندی »

§

شوقك کیمه طورمیوب کیدرسین
اللهمی جست وجوایدرسین

« معلم ناجی »

تعقیب ایدن فعلك مثلا مفرد غائب اولمسیله صیغهٔ عطفیه‌نك ده مفرد غائب حکمنده بولنمسی لازم کلمز ، بعضاً فعل مفرد متکلم اولورده — سوق کلام اقتضاسنجه — صیغهٔ مذکوره مفرد غائب تقدیرنده بولنور :

« دنیاده نه‌قدر آلام واکدار وار ایسه جمله‌سی باشمه اوشوب بی‌اختیار زقاقه فیرلادم . »

« ن »

ایشته بو مثالده‌کی « اوشوب » صیغهٔ عطفیه‌سی « اوشدم » دکل ، « اوشدی » تقدیرنده‌در .

فقط فعل جمع اولوبده صیغهٔ عطفیه‌نك مفرد حکمنده بولنمسنه مساغ یوقدر . زیرده‌کی عباره صیغهٔ عطفیه‌نك بو صورتله‌ده استعمالنه دلیل اولماز ، برهان مسامحه عد اولنور :

« سن عرض دیدار ایدنجه روزکار قوتدن دوشوب بلوطلر حضورنده اثبات وجوددن شرم ایله فرار ایدرلر . »

*
* *

۲ — اسم فاعل ، اسم مفعول ، مصدر ، حال ترکیبی ایله صله ، ربط صیغه‌لرندن برینه مربوط اولورسه یا ایکیسی‌ده مثبت ، منفی ویاخود بری منفی ، دیکری مثبت اوله بیلیر .

برقاچ مثال :

« مصرده اولان خاندان عباسی شعبه‌سنی اورته‌دن قالدیروب ملوك عثمانیه‌یی خلیفهٔ انام ایدن سلطان سلیمدر . » « ن »

§

« طريق تعلمده جداً چالیشمیوب مجالس عرفایه ملازمت ايدلمدكجه انسان كامل اولمق مشكلدر . »

« مستقيم زاده »

§

بعضلری برخدمتده بولنمیوب كندی خانه‌سنده ويا چفتلكنده مقيم اولديغی حالده اركان ايالتدن عد اولنور . »

« جودت پاشا ـ برمكتوبندن »

§

« اسلوب تركی اوزره جريان ايدن تتابع ، علامت اضافت اولان كاف ايله اولوب اولمامقدن خالی قالماز . كاف ايله اولورسه ايكيدن ، كافسز اولورسه اوچدن زياده‌سی فصاحتی اخلال ايدر . »

« معلم ناجی ـ معانی مقاله‌سندن »

تنبيه ـ صيغهٔ عطفيه كرك افعال بسيطه و مركبه‌دن

وکرك اسم فاعل ، اسم مفعول ، مصدر ، حال ترکیبی ایله صله ، ربط صیغه‌لرندن برینه مربوط بولنسون ، بونلر بعضاً منفی اولورده صیغهٔ عطفیه ، مثبت اولدیغی حالده منفی حکمنده بولنور .

برقاچ مثال :

« هانکی عارض رعنا واردرکه عذارمه تابانی حس وخاشاك جهانه قاریشوب کیتمه‌مشدر . »

« سنان پاشا ــ تضرعاتندن »

§

ال ویرمدی مکارهٔ دنیا دیه ای دل
آواره اولوب ایلمه اظهار تلاشی
جمع ایله‌مش مجلس عالم (قورو للدن)
عرفان ایله برزده خدا عقل معاشی

« ابن کمال »

*
* *

صیغهٔ عطفیه‌نك مابعدنده افعال وصیغ مذکوره‌دن برقاچ دانه‌سی بولنه‌بیلیر . صیغهٔ مذکوره بونلردن هر

وقت برنجیسنه مرتبط اولماز ، بعضاً صکره کیلردن برینه مربوط بولنور :

« حکیم مشار الیه — ولو حقسز اولسون — کرك ذاتمه وکرك آثارمه متعلق هر نه سویلسه‌لر بنم ایچون اك موافق حرکت قطعیاً مقابله‌یه تصدی ایتمیوب اویله برحکیمك بنی نصل مؤاخذه ایتمکده اولدیغنی کوردرك ممکن مرتبه حصه‌یاب انتباه اولمقدن عبارتدر . »

« معلم ناجی »

صیغهٔ عطفیه‌یه بعضاً « ده » الحاق اولنور . بو « ده » صیغهٔ مذکوره‌یه بیتشدیرلمز ، آیری یازیلیر :

پرتو کسیلوب‌ده ای ضیا پوش
ایتسه‌م سنی شویله بردراغوش

« معلم ناجی »

نظمده صیغهٔ عطفیه — یرینه کوره — مربوط بولندیغی افعال وصیغ مذکوره‌دن تأخیر اولنه‌بیلیر .

برایکی مثال :

جسمن احاطه ایلدی مخروطیء نظر
کیردی نهان اولوب اوپری زیر چادره

« سامی »

§

ایلر بنی طورمیوب زیارت
بیت الحزنمده بیك مسرت

« معلم ناجی »

صیغهٔ عطفیه‌نك مابعدنده بولنمسی لازم كلن كلمات
مبحوث عنهادن بریسی بولندیرلمیوب صیغهٔ مذكوره‌نك
ضمیر نسبی ایله « در » ادات خبریه ربط ایدلدیكی
كوریلیورسه‌ده بوصورت ، شیوهٔ لسانه مغایر اولمقله ،
دكل نثرده ، نظمده بیله تجویز ایدلمز .

بناءً علیه زیرده‌كی عباره‌لر بویولده‌ده استعمالنه
سند اوله‌ماز :

« كویلری بیوت متفرقه‌دن عبارت اولوب هر
فردك خانه‌سی تارلاسی باشنده‌در . »

« برمكتوبدن »

§

« اقدامك حسنیاتی وتسیبك قبحیاتی شخص واحده
منحصر اولمیوب برهیئت مجتمعه‌ده بك مؤثردر . »

« برمقاله‌دن »

برنجی عبارەدەکی « اولوب » صیغەسی « در » ، ایکنجی عبارەدەکی « اولمیوب » ، صیغەسی‌دە « دکلدر » موقعنده ایراد ایدلمش .

— خاتمه —

شمدی صیغهٔ عطفیەیه « در » الحاقیله اسحاقك :

فرقتکله ینه بردرده دوشوبدر اسحاق
که بیلمز اونودر کندیسنی که بیلیر

بیتنده کورلدیکی اوزره « دوشوبدر » صورتندەدە استعمالی مهجوردر .

*
* *

— ٣٣ —

خاك پای حضرت فتواپناهی‌یه

معروض جاریهٔ دیرینه‌لریدرکه

زوجم قدمای رجال علمیەدن ... افندی « جناب

یزدان افندمزی مقام معلای مشیختده الی آخر الدوران کمال عافیت واقبال ایله کامران بیورسون . بوندن اوچ کون مقدم ارتحال ایدوب جاریه‌لریله مخدوم کوله‌لرینی کیرا بوجاقلرنده بی کس وبی‌چاره بیراقمش اولدیغندن واحوال ضرورت اشتمال کمترانه‌مز حقیقةً آجینه‌جق برراده‌ده اولوب بونك دوامنه ایسه مرحمت مسلمهٔ مفتی الانامیلرینك راضی اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغندن احتیاجمزك درجه‌سی سائرلره قیاس ایدلمیوب مقدار کافی معاش تخصیص بیوریله‌رق برعاجز عائله‌نك یکیدن احیا بیورلماسی خصوصنی استرحامه مسارعت ودائما ورد زبانم اولان دعای تمادیٔ عمر واجلال حضرت پادشاهی‌یه تردیفاً دوام عافیت واقبال فتواپناهیلری درود مسعودیله مشغوله اولدیغمك عرضنه مجاسرت ایلرم . اول بابده .

*
* *

— ۳٤ —

جناب رب العالمین حامیٔ شرح مبین نور دیدهٔ مسلمین

نائب مناب رسول امین شهنشاه عدالتمندمز غازی عبد الحمید خان افندمز حضرتلرینی الی یوم الدین مقام مقدس خسروانه‌لرنده کامبین بیورسون آمین .

داعیء کمترلری یکرمی سنه‌دن بری ... جامع نور لامعنده مذاکرهٔ علوم ایله امرار وقت وساعت وبو وسیله ایله دعای دوام عمر وعافیت جهانبانیلرینه مواظبت ایتمکده اولدیغم حالده معاش داعیانه‌م ادارهٔ بیتیه‌مه غیر کافی اولوب دیون کثیره‌یه کرفتار اولدیغمدن ورمضان مغفرت نشانده حضور فیض انشور شاهانه‌لرنده تقریر اولنان دروس شریفه‌نك برنده بولنمق شرفنه مظهر اولمق آرزوسی اوته‌دن بری جایکیر ضمیر عاجزی بولندیغندن بوکره منحل اولان مخاطبلغه تعیین اولنه‌رق ایکی جهتله‌ده دلشاد بیورلمقلغم خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ جناب ملوکانه‌لرینك بی‌دریغ بیورلمسنی استرحام ایلرم . اول بابده امر وفرمان شهریار مرحمت کستر وتاجدار علما پرور ولی نعمت بی‌منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینکدر .

*
* *

— ۳۵ —

سعادتلو افندم حضرتلری

بوکره عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان رتبه‌نك تبریکنی حاوی التفاتنامهٔ سامیلری پیرایش انملهٔ تعظیم وعبارات عالیه‌سی حق عاجزیده‌کی حسن توجهك ازدیادینی تبشیرایتدیکی جهتله موجب سروز عظیم اولدی.

بویله توجه نامهٔ عالیلرینه نائلیت داعیلرنجه شکرانی غیر قابل بر نعمتدر . بناءً علیه وظیفهٔ شکرکذاریده درکار اولان قصورمك عفوینی تمنا وابذالنه عنایت بیوریله‌کان توجهات معالی آیات کریمانه‌لرینك بقاوتزایدی خصوصنی خاصةً استدعا ایلرم. هرحالده لطف واراده افندمزکدر .

*
* *

— ۳۶ —

عدلیه نظارت جلیله‌سی مستشارلغی جانب عالیسنه

سماحتلو افندم حضرتلری

مأموریت مخصوصه ایله « ... » اعزام بیورلمش

وبوكره عودت ایتمش اولان مستنطق ... افندی بنده‌لرینك حامل اولدیغی تعلیمات موجبنجه حسن ایفای وظیفه‌یه پك كوزل صرف همت ایلمش اولدیغنك عرض وبیانی وسیله‌سیله مدار مباهات عدایده‌كلدیكم ودوامندن امین بولندیغم توجهات جلیلهٔ كرمكاریلرینك تجدد وازدیادی تمنیات مخصوصه‌سنه اجتسار ایلرم . اول بابده

*
* *

— ٣٧ —

﴿ شیخ سعدی ﴾

رفیق مهربان ویار همدم
همه‌كس دوست می‌دارند من هم

— ترجمه —

« رفیق صادقی ، یار موافقی هركس دوست اتخاذ ایتدیكی كبی بن ده ایدرم . »

*
* *

نظر بانیکو ان رسمیست معهود
نه این بدعت من آوردم بعالم

— ترجمه —

« کوزلره باقمق رسوم معلومه‌دندر . بو بدعتی عالمده بن ایجاد ایتمدم یا ! »

*
* *

توکر دعوی کنی پرهیزکاری
مصدق دارمت والله اعلم

— ترجمه —

« اتقا دعواسنده بولنورسه‌ك سنی تصدیق ایدرم . فقط طوغریسنی الله بیلیر ! »

*
* *

وکر کویی که میل خاطرم نیست
من این دعوی نمی دارم مسلم

— ترجمه —

« اگر خاطرم میل ایتمیور دیر ایسه‌ك بن بو دعوا یی تسلیم ایتمم . »

*
* *

گرفتار کمند خوبرویان
نه از مدحش خبر باشد نه از ذم

— ترجمه —

« گوزللرك کمند زلفنه گرفتار اولانك نه مدحدن ، نه‌ده ذمدن خبری اولماز . »

*
* *

چو دست مهربان بر سینهٔ ریش
بگیتی در ندارم هیچ مرهم

— ترجمه —

« دنیاده سینهٔ مجروحمه دست مهربان گبی هیچ بر مرهم بوله‌مم . »

بگردان ساقیا جام لبالب
بیاموز از فلك دور دمادم

— ترجمه —

« ساقی ! طولو قدحی دوندر ، فلکدن دور دمادمی اوکرن ! »

*
* *

اگر دانی که دنیا غم نیرزد
بروی دوستان خوش باش وخرم

— ترجمه —

« دنیانك مکدر اولمغه دکری اولمدیغنی بیلیور ایسه‌ك دوسته کوزل معامله ایله ، خرم کورون . »

*
* *

غنیمت دان چو می‌دانی که هر روز
زعمر مانده روزی می‌شود کم

— ترجمه —

« هر کون باقی قالان عمرکدن بر کون اکسلدیکنی بیلمیور ایسه‌ك ایام عمری غنیمت بیل »

*
* *

منه‌دل برسرای عمر سعدی
که بنیادش نه بنیادیست محکم

« سعدی ! کاشانهٔ عمره کوکنمه ، زیرا بونك بناسی محکم دکلدر . »

*
* *

— ٣٨ —

﴿ ابواسحاق ﴾

برنج زرد و مرغ و قند باهم
همه‌کس دوست می‌دارند من هم

— ترجمه —

« زرده‌یی ، مرغی ، شکری هرکس سودیکی کبی بن‌ده سورم . »

*
* *

زحلوا زله‌می بستند زین پیش
نه این بدعت من آوردم بعالم

— ترجمه —

« بوندن اولده حلوادن طوپ یاپارلردی بوبدعتی عالمده بن ایجاد ایتمدم‌یا ! »

*
* *

اگر گویی که میل کشککم نیست
من این دعوی نمی دارم مسلم

— ترجمه —

« اگر کشککه میلم یوق دیرسه‌ك بن بو دعوایی تسلیم ایتمم . »

*
* *

وگر گویی که صفرائی مزاجم
مسلّم دارمت والله اعلم

— ترجمه —

« اگر صفرائی مزاجم دیرسه‌ك بونی تسلیم ایدرم ،
فقط طوغریسنی الله بیلیر . »

*
* *

مرا باری زگنگر زخم خاریست
که آن رادنبه بریانست مرهم

— ترجمه —

« بنده آزیجق (گنگر) نام اوتدن دیکن یاره‌سی
واردرکه آنك مرهمی بریان اولمش قویرقدر . »

*
* *

مگو بارشته سوز دنبه زنهار
که ناگه باز گوید پیش شلغم

« بو فقده یه قویروغك یاغنی صاقین سویلمه ، زیرا
آنسزین شلغمك یاننده بلکه سویلر . »

*
* *

غنیمت دان در اول صحن بغرا
که بنیادش نه بنیادیست محکم

— ترجمه —

« ابتدا بورك طباغنی غنیمت بیل که آنك بناسی
محکم دکلدر . »

*
* *

در آن دم وصف نان می گفت بسحاق
که از گندم حذر می کرد آدم

— ترجمه —

« آدم بغدایدن اجتناب ایتدیکی زمان بسحاق اکمکك
وصفنی سویلیوردی . »

*
* *

— ۳۹ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

من غیر لیاقةٍ عهدهٔ داعیانه‌مه تفویض بیوریلان برات سنجاغنه کله‌لی ایفای حسن خدمت و عمومك خشنودیسنی قازانه‌رق بو صورتله استجلاب دعوات خیریه‌لرینه مواظبت ایتمکده اولدیغمه بوندن ایکی ماه مقدم اهالی طرفندن حضور مفتی الانامیلرینه تقدیم قیلنان مضبطه شهادت ایلمکده بولندیغندن وانفصال عاجزانه‌مه برایکی آی قالوب موسم شتانك تقربی جهتیله بورادن حرکت ایسه ممکن اوله‌میه‌جغندن لطفاً ومرحمةً ایکی ماه دها تمدیدمدته مساعدهٔ جلیلهٔ حضرت شیخ الاسلامیلرینك ارزان بیورلمسنی استرحام ایلرم . اول بابده

*

— ٤٠ —

مقام سامی مشیخت علیایه

معروض بندهٔ کمینه‌لریدر

ولایتی داخلنده نفس . . . قضاسنده . . . محله‌سی

اهالیسندن فلان و فلان ایله بینلرمزده تحدث ایدن وراثت دعواسی علی الاصول قضای مذکور محکمهٔ شرعیه‌سنده رؤیت اولنه‌رق اهمده تنظیم ولاجل التصدیق باب والای حضرت فتواپناهیلرینه تقدیم ایدلمش اولان برقطعه اعلام شرعی ایله خصملرم طرفندن برای تمییز ویریلان لائحهٔ اعتراضیه مکتوبی قلمنده هر نصلسه ضایع قیلنمش اولمغله باعرضحال وقوع بولان مراجعت مستمندانهم اوزرینه خرج آلنمقسزین مذکور اعلام ایله لائحهٔ اعتراضیه‌نك بر صورت مصدقه‌سنك مقام سامیٔ جناب شیخ الاسلامیلرینه ارسالی حقنده قضاء مذکور نیابت شرعیه‌سنه فی ۲۳ رجب سنه ۳۰۹ تاریخلی واللی بش نومرولو برقطعه امرنامهٔ عالی شرف تسطیر بیورلمشیدی.

حال بوکه نائب افندی اجرت ویرلمدکجه اوراق مذکوره‌یی کوندرمیه‌جکنی بیلدیرمکده اولدیغندن وموماالیهك شو حرکتی مغایر رضای عالی اولوب حقوق صریحهٔ عاجزانه‌مك‌ده ضیاعنی مستلزم بولندیغندن بلا خرج ضبط ورقه‌لریله لائحهٔ اعتراضیه واعلامك مقام معلای حضرت مشیختپناهیلرینه سرعت ارسالی

ایچون قضای مذکور نیابت شرعیه سنه اکیداً بر قطعه امرنامهٔ عالی تسطیری خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب ولی النعمیلرینک سزاوار بیورلمسنی التجا کاه بی چارکان اولان آستان معالی عنوان گرامیلرینه ناصیه سای عبودیت اوله‌رق استرحام ایلرم . اول بابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر .

*
* *

— ٤١ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

من غیرلیاقة نیابتی عهدهٔ کمترانه‌مه احسان بیوریلان . . . قضاسندن آب وهواسیله امتزاج ایده‌مدیکمدن طولانی بوندن سکز ماه مقدم استعفا ایله درسعادته کلمش ایدم .

قضاء مذکوره کیدیلوب‌ده ایکی بچق آی صکره بالاستعفا عودته مجبور اولیشم عاجزلرینی دیون بی‌شماره کرفتار ایتدیکی شویله طورسون اووقتدن بری حال داعیانه‌مه مناسب بر قضا نیابتیله بکام بیورلمدیغمدن

احوال یأس اشتمالم تحمل اولنه‌میه‌جق بر راده‌یه کلمکله مسلم جهان اولان شفقت جناب ولی النعمیلرینه صیغنه‌رق آچیقده بولنان... قضاسی نیابتنه تعیین بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ فتواپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسی استرحامنه جرأت ایلرم. اول بابده

*
* *

— ٤٢ —

محل مأموریت علیه‌لرینه بالعافیه مواصلت بیورلدیغی مژده‌سنی حاوی احساننامهٔ کریمانه‌لری پیرایهٔ دست تعظیم اولدی.

بوراده کچیریلن زمان محبتك شمدیلك رسیدهٔ ختام اولدیغی تکرار تخطر اولنمغله محزونیت ایچنده قالندیسه‌ده ابرازینه عنایت بیوریلان توجهات کرمشعاریلری بو محزونیتی تعدیل ایلدی.

قریباً حسن صورتله ینه شرف صحبت علیه‌لرینه نائلیتمی خدادن تمنی ایدر و توجهات مفخرت آیات

حقوق پرورىلرينك حق عاجزانه‌مده كوندن كونه متزايد اولنه‌جغنى اميد ايلرم .

*
* *

— ٤٣ —

دولتلو افندم حضرتلرى

... نظارت جليله‌سنك عهدۀ استيهال دولتلرينه تفويض بيورلديغى خبر مسعدت آورى جمله‌دن زياده داعيلرينى حصه‌ياب مسرت ايلمش اولديغندن عاجزانه ايفاى رسم بهين تسعيده مثابرت ومعتاد عبيدانه‌م اولديغى اوزره دوام وازدياد عافيت و اقبال دستور اعظميلرى دعاسنده ويكانه باعث فيض وافتخارم اولان توجهات مكارم آيات داور افخميلرينك بقا وتوافرى تماسنده بولنديغمك عرض وبيانه جرأت ايلرم .

*
* *

— ٤٤ —

فضيلتلو افندم حضرتلرى

كفايت بلند رتبت فاضلانه‌لرينك بركوچك اثرى

ولمعه فشانی نیر اقبال کریمانه‌لرینک بر مقدمهٔ مسعدت گستری اولمق اوزره بوکره ... باش کتابتلک ذات عالیٔ کمالاتپناهیلریله تشرف ایتدیکی سامعه پیرای فخر ومسرت اولمش اولمغله توافر شان واقباللری ادعیهٔ خالصه‌سنه ردیفاً لوازم صداقتدن بولندیغی وجه ایله عرض تهنیت وبوکوزل وسیله ایله حق داعیانه‌مده مجزوم البقا اولان توجهات دیرینهٔ حقوق پروریلرینک آثار جلیله‌ٔ ازدیادینی کورمکله مفتخر بیوریلمه‌جغم خصوصنده‌کی امنیت اخلاصمندانه‌مک ابرازینه جرأت ایلرم .

*
* *

— ٥٤ —

میرم !

ینه برمکتوبکی آلدم . بونده صنایع ادبیه‌یه دائر خیلی سوز وار . « مناظر الانشا » ده اولان غزله متعلق ایضاحاتی بکنیورسین .

واقعا حسین واعظك « بدائع الافکار فی صنائع الاشعار » عنوانلی اثرنده غزله دائر بسط ایدیلن

مطالعاته نظراً خواجه جهانك «مناظر الانشا» ده ویرمش اولدیغی ایضاحات دها شمولليجه‌در .

فقط معلم ناجی افندی مرحومك آثار استادانه‌سندن اولان «اصطلاحات ادبیه» سنده غزله دائر تمهید ایدیلن مطالعات مشكل برانداز انه بوبابده كیمسه‌یه سوز بیراقمامشدر .

مرحومك بواثر بركزیده‌سنی نظر مطالعه‌یه آلوب ده روحنه فاتحه خوان اولمیه‌جق بر سخن شناس تصور ایده‌مم .

شمدی‌یه قدر — تركجه اولسون ، فرسجه اولسون — نظر مطالعه‌دن كچیروب ده «صنعت ترصیع» ی حاوی اولان سوزلرده كوزل برپارچه‌یه تصادف اولنه مدیغی درمیان ایدلدكدن صكره دینیورکه :

« جناب جامینك :

حرز جانها ست نام دلبرما
ما اعز اسمه وما اعلى

مطلعی كبی ابیات ملمعه‌یی پك سودم . بویله اولان بیتلرده باشقه قوت ، باشقه لطافت كوریلیور . »

واقعا «ایکی فقره‌دن هر برینی تشکیل ایدن الفاظك وزن وقافیه‌جه بربرینه توافقندن عبارت» اولان «ترصیع»، کلفت محضه اولدیغندن آثار مرصعه‌ده کوزل سوزلره پکده تصادف اولنه‌مازسه‌ده هیچده یوق دکلدر. بعضاً انورینك:

ای منور بتو نجوم جمال
وی مقدر بتو رسوم کمال

مطلع مرصعی کبی آثار سایه‌سنده کورلدیکی واردر.

بو مطلع، قوامیء کنجوینك:

ای فلك راهوای قدر توبار
وی ملك راثنای صدر تو کار

مطلع مرصعندن خوشدر.

شناسینك:

نقل وکتاب مائل تقدیر ایدر بزی
عقل وحساب قائل تدبیر ایدر بزی

بیت مرصعی‌ده فنا دکلدر.

غريب دكلمی ؟ بعض کتب ادبیه ده « ترصیع » ه دائر سرد ایدیلان مثاللر اکثریا ممثل لهه غیر مطابق !

از جمله « مبانی الانشا » ده صنعت مذکوره یه دائر ایراد قیلنان امثله میاننده :

« بشرده دائم اولان کمالدر ، جمال متحول اولور ، اثرده قائم اولان مقالدر ، مال منتقل اولور . »

کلامی کوریلیور .

شمدی بوکا « مرصع » دینیله بیلیر می ؟

دینیله مز . چونکه « متحول » کلمه سنه مقابل اولان « منتقل » کلمه سی قافیةً موافق ایسه ده وزناً یعنی حرکه وسکونده موافق دکلدر .

مرحوم مشار الیه لغت کتابنده « ترصیع » ی بر وجه بالا تعریف ایتدکدن صکره نمونه اوله رق بیت آتی یی ایراد ایدییور :

منحصردر سوزلرم اوصافکه
منتظردر کوزلرم الطافکه

« لا »

سروزی مرحوم (١) ده تألیف کرده‌سی اولان «بحرالمعارف» ده صنایع بدیعه‌یی جامع اولمق اوزره تنظیم ایتمش اولدیغی قصیده نك مطلعی اولان :

ای سکندر درسلیمان سطوت وداراب دار
وی غضنفر فرنریمان رتبت وسهراب وار

بیتنی «ترصیع» ه مثال اوله‌رق یازییور .

دقت ایدیلیورمی ؟ برنجی بیتده «منحصردر» ایله «منتظردر» ، «سوزلرم» ایله «کوزلرم» ، «اوصافکه» ایله «الطافکه» کلمه‌لری قافیةً اولدیغی کبی وزناً ده یکدیکریله توافق ایلمشلر .

حال بوکه ایکنجی بیتك مصراع اولنده بولنان «سکندر ، سلیمان ، سطوت ، داراب» کلمه‌لرینه مصراع ثانیسنده مقابللری اولان «غضنفر ، نریمان ، رتبت ، سهراب» کلمه‌لری قافیةً موافق ایسه‌لرده وزناً موافق دکللردر .

(١) مثنوی شریفه فارسی ، کلستانه عربی ، دیوان حافظه ترکی شرح یازان ذاتدر . بونلردن باشقه دها برچوق تألیفاتی ده واردر . (٩٦٩) ده وفات ایتمشدر .

نه جهتدنمی؟ حرکه جهتندن!

ازجمله «سکندر» کلمه سنك برنجی حرفنك حرکه سی کسره اولدیغی حالده مقابلی بولنان «غضنفر» کلمه سنك برنجی حرفنك حرکه سی فتحه در.

اسلاف توسیعاً حرکه ده مسامحه‌یی تجویز ایتمشلرسه ده معلم مرحومك بو بابده کوستردیکی نمونه یه نظراً بوکا جواز ویرمدیکی آکلاشیلیور.

البته مسامحه دن عدم مسامحه اولادر.

*
* *

«شعری ایکی ویا اوچ لسانی مزج ایده رك سویلمکدن عبارت بر صنعت ادبیه» دیه تعریف اولنان «تلمیع» ه دائر سویلیه جکم سوزلرك برنجیسی صنعت مذکوره‌یی حاوی شعره «ملمع» دنیلمه سی توصیه سندن عبارتدر.

بو صنعت فارسی ایله ترکجه یه مخصوص کبیدر. بلغای اعجام ایچنده صنعت مذکوره ده ابراز مهارت ایدنلرك برنجیسی جناب جامیدر.

مشارالیهك:

« اکر خصیصهٔ فهمه مالك ایسه‌ك نایك اسراری

بتون سماعيدر. عقلك قياس ايله بونى ادراك ايتمسى ممكن دكلدر.» مآلنده اولان :

اسرارنی ارفهم کی جمله سماعیست
لایمکن ان یدرکها العقل قیاسا

بيتى «تلميع» لك الك كوزل نمونه‌لرندندر.

لسانمزده «تلميع» ايكى صورتله جلوه‌كر اولديغندن اشعار عثمانيه‌ده بو صنعتى حاوى ابيات‌ه ـ فارسى‌يه نسبتله ـ پك چوق تصادف ايدلمك لازم كاير سه‌ده شعرامز بو واديده سخنوران عجم قدر خامه‌ران اوله‌مامشلردر.

سنسين ايدن امداد ايله ممون صعفاني
دل قطرهٔ سيماب شداى صبر كجاني

«معلم ناجى»

بو بيتلرى يازاركن واديء نظمك اكثر اقسامنده اولديغى كبى «تلميع» لى شعر سويلمكده ده برنجيلكى احراز ايتمش اولان فضولينك :

قد انار العشق للعشاق منهاج الهدا
سالك راه حقيقت عشقه ايلر اقتدا

مطالع عاشقانه‌سی خطور ایتدیکندن بویله « تلمیع » لی اشعارندن برقاچ بیت دها یازمغی مناسب کوروب او سخنور یکانه‌نك دیوانینه بالمراجعه زیرده‌کی نعت کونه غزلی انتخاب ایلدم :

« غزل »

وصلك بكا حیات ویرر فرقتك ممات
سبحان خالق خلق الموت والحیات

هجرانکه تحمل ایدن وصلکی بولور
طوبی لمن یساعده الصبر والثبات

مهرکدر آفتاب مقاصد وسیله‌سی
ماشاء من اراد به الفوز والنجات

دوكمش ریاض طبعمه باران شوقکی
من انزل المیاه واحیی بها النبات

حق آفرینشه سبب ایتدی وجودیکی
اوجبت بالظهور ظهور المکونات

ایزد سریر حسنه‌سنی قیلدی پادشاه
اعلی کمال ذاتك فی احسن الصفات

قیلدك ادای نعت فضولی تمام قیل
کلمت بالسلام وتممت بالصلاة
خوش دکلمی ؟

— خاتمه —

« صنعت تلمیع » ده لمعه فشان اقتدار اولمق ایچون عربی‌یه ، فارسی‌یه ایجه وقوف اقتضا ایدر. بو ایکی کنجینهٔ بی کراندن التقاطه قدر تیاب اوله‌میانلر صنعت مذکوره‌ده ایثار نور معرفت ایده‌مزلر. باقی . . .

شیخ وصفی

مطالع

هر نوع مسوداتی حاویدر

معارف نظارت جلیله سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

قره بت مطبعه سی — باب عالی جاده سنده

١٣١٤

قوه‌بت مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده

مقدمه

« مطالع » نامنی ویردیکم بو اثر ، معلمخانهٔ نوابده طلبهٔ کرامه عاجزانه استکتاب ایتدیکم مسوداتدن متشکلدر .

طلبهٔ موماالیهم ، [لوامع - بدایع - سواطع] عنوانلی اثرلرم کبی بونك ده طبع و نشری خصوصنی التماس ایتدکلرندن - دکرسزلکنه باقمیه‌رق - ساحهٔ مطبوعاته وضعنه متجاسر اولدم . و من الله التوفیق .

شیخ وصفی

ذات خجسته صفات حضرت مشیختپناهی یه

عرض شکران

— ١ —

ای خداوند مکارم پرور
مظهر عاطفتك اولمده یم
یوق ایکن بر دکرم ذره قدر
فیض لطفکله شرف بولمده یم

— ٢ —

عاجزم وصفکی املا ایده‌مم
لالدر طوغریسی کلك شکران
لطف و احسانکی احصا ایده‌مم
اولمش اولسه‌م ده حریریٔ زمان

— ٣ —

کوره‌مز مثلکی چشم دوران
علما و ادبا ایچره سنك
عالمه اولمده در غبطه رسان
نور عرفان ایله فیض سخنك

— ٤ —

یوکسلیر فکر معالی پرور
شرف ذاتکی یاد ایتدکجه

کلمك تر جذبه‌لر اظهار ایلر
شوق اوصافك ایله کیتدکجه

— ٥ —

ایلرم ادعیه کی صبح و مسا
رفع درکاه خدای علام
اول شرفبخش مقام افتا
دولت و شان ایله تاروز قیام

*
* *

— ١ —

ولی نعمت افندم

ینه بو کونلرده التفاتنامه‌لریله قریر العین اولمق شرفندن محروم بیوربلیورم! بویله مهجور التفات بیوریله‌جق قدر بر کستاخلق ایتدیکمی درخاطر ایده‌میورم . بناءً علیه فنا حالده مضطرب اولیورم .

داعیلری کبی بی‌وایکانك هر حرکتی بر قصور صایله‌جغنی بیلمز دکلم . مع هذا افندمز کبی وایه‌داران کرمك الك کوچك لطفی درماندکانك الك بیوك قباحتنه نظر بیورمامق اولدیغی‌ده سوز کوتورر موادن دکلدر . « درعفو لذتیست که درانتقام نیست » مصراعی‌ده بو حکمی تأیید ایدیور . باقی برات سعادت بیلدیکم لطفنامه‌لرینه شدت انتظار .

فی ١١ نیسان سنه ٣٠٩

*
* *

— ٢ —

برادرم افندم حضرتلری

شیرین و دلنشین سوزلرله خاطر نشان طرفین اولان محبت دیرینه‌یی مصور و مجدد و حق عاجزانه‌مده‌کی توجهات علیهٔ لطفشعاریلرینک حال ترقیده بولندیغنی مبشر و مؤید فی ١٥ ایلول سنه ٣٠٩ تاریخلی تبریکنامهٔ کریمانه‌لری زیور انامل احترام اولمشدر. اول وجه ایله اظهار آثار لطف و انسانیته مصروف بیوریلان همم والای مروتکستریلری موجب مزید ممنونیت اولمغله متقابلاً عرض کلدستهٔ شکران ایله برابر بعد ازین دخی کوکللرده‌کی ریاض طراوتنمای محبتک بر بهار دائمی‌یه مالك بولنمسی تمنیات خالصانه‌سیله ختم کفتار ایلرم افندم.

فی ١٨ اغستوس سنه ٣٠٩

*
* *

— ٣ —

مساند علیهٔ دولتدن هر بری وجود مسعدتنمود دولتلریله تشرف و استسعاده متهالك و منتظر بولندیغی حالده بو شرفی عدلیه نظارت جلیله‌سی قازانه‌رق غبطه فرمای مقامات اولدیغی استخبار و استبشار ایدلدیکندن ادای فریضهٔ رسم تبریك ایله برابر بالاترین مراتبه قریباً شرفبخش صعود اولملری پیرایهٔ زبان عبودیت قیلنمقده اولدیغنك عرضنه مجاسرت ایلرم.

فی ٢٢ اغستوس سنه ٣٠٩

*
* *

— ٤ —

بو کره مقام مشیخت عظمی مکتوبجیلغنك وجود حصافت
بروریلریله تشرفی که لیاقت بر کزیدهٔ فاضلانه‌لری اقتضای
حکمت احتواسندندر . کمال مسرت و مفخرتله استخبار
اولنمغله حسب الاختصاص وصول حسن موفقیت و تصاعد
کوکب سعادتلری دعای مفروضی پیرایهٔ زبان اخلاص قیلنمش
اولدیغندن عرض تهنیت وسیلهٔ مسعوده‌سیله تجدید روابط
عبودیت وحق عاجزانه‌مده‌کی توجهات منعمانه‌لرینك تزاید
اوزره بولنمسی استدعای مخصوصنه مجاسرت ایلرم .
فی ٢٥ آغستوس سنه ٣٠٩

*
* *

— ٥ —

صنوف التفاتی حاوی فی ٢٥ آغستوس سنه ٣٠٩ تاریخلی
ارادهٔ نامهٔ حضرت ولایتپناهیلری هامه پیرای اجلال اولدی .
بونده منظور دیدهٔ مجمدت ومباهات اولان توجهات عالی درجات
دستور اکرمیلری موجب مزید منتداری وشکران اولدیغی
و کمترلرینك مسلك متخذم اوته‌دن بری تمامیله ایفای وظائفه
سعی و اقدام اولدیغندن بو وظیفه‌نك محافظه‌سنه معیت شرف
منقبت کار آکاهیلرنده دها کوزل برصورتده موفقیت عاجزانه‌م
لطف حقدن مستدعا بولندیغی عرض و بیانیله تقدیم تشکرنامهٔ
رقیت علامه‌یه اجتسار ایلرم . فی ٢٥ آغستوس سنه ٣٠٩

*
* *

— ٦ —

لیاقت مسلمهٔ علیه‌لری اقتضاسی وجهیله بو کره مجلس انتخاب حکام باش کتابتنك وجود کفایتنمود کریمانه‌لریله تشرف ایتمش اولدیغی سامعه رس مفخرت اوله‌رق دعای تصاعد نجم اقبال مکارمکستریلری یکیدن آوردهٔ زبان مخالصت قیلندیغی موقع تبریکده عرض ایله برابر مقام جلیل مشیخت عظمایه اوله‌رق لفاً و مکشوفاً متجاسر تقدیمی اولدیغم عریضه‌نك موافق رأی عالیلری بیورلدیغی حالده بر صورت مناسبه‌ده مقام مشارالیهه عرض و تقدیمنه بذل عاطفت وشو صیره‌ده آثار توجهات محاسن آیات مروتکارانه‌لرینی کوره‌جکمی هر زماندن زیاده امید ایتمکده اولدیغمدن شیمهٔ مجربهٔ انسانیتشعاریلری اوزره حق داعیانه‌مده معاونت ممکنه‌نك ابذالنه عنایت بیورلمسی تمنیات مخصوصه‌سنه‌اجتسار و ظهور آثار لطف وعاطفتنثاریلرینه منتظر بولندیغمی تکرار ایلرم . اول بابده لطف و کرم برادر ستوده شیم افندمز حضرتلرینکدر .

فی ۲۸ صفر سنه ۳۱۱ و فی ۲۸ آغستوس سنه ۳۰۹

*
* *

— ۷ —

عین عنایت و مشهود چشم مفخرت اولان حسن توجهات محاسن نکات ادیبانه‌لرینك سویدای دله توديع ایتمش اولدیغی

شوق انجذاب پیوسته تمایل افزای تجدید وتأیید انتساب اولدیغندن حلول ایدن عید سعید فطرك تسعیدی وسیلهٔ جمیله‌سیله ابراز اختصاص و مخالصته ابتدار و بالاترین مراتبه شرفبخش صعود اولملری تمنیات معتاده‌سندن برآن خالی قالمامقده اولدیغمی عرض ایله کسب افتخار ایلرم .

فی ٦ جمادی‌الاولی سنه ٣١١ و فی ٣ تشرین ثانی سنه ٣٠٩

— ٨ —

بورایه کلدم کله‌لی چکمکده اولدیغم درد بی‌حد اکرچه تجدید اختصاص خصوصنده وقوعه کلمکده اولان قصورمی نزد عالیٔ حضرت سماحتپناهیلرنده قرین عفو جمیل ایتدیره‌بیله‌جك بر معذرت صحیحه عد اولنه‌بیلیر ایسه‌ده خاك پای ناصیه پیرای کرامیلرینه شدت تعلق بداهتده بولنان کوکلم شو موفقیتسزلکه بر تقصیر صحیح نظریله باقمقده اولدیغندن حلول ایدن عید مسعود فطرك تبریکی وسیلهٔ جمیله‌سیله تلاوتی تسلی بخش درون اولان ادعیهٔ خیریهٔ ولی نعمتانه‌لرینه مواظبتدن آیرلمدیغمك وتوجهات جلیلهٔ خداوندا کرمیلرینك حق داعیانه‌مده بقاسی عندمده متحقق اولمق جهتیله او مبحثده سوز ایرادندن انصراف ایله قاعدهٔ تأدب وخصوصیته

رعايتی انسب كورديكمك عرض و بيانه مجاسرت ايلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامر كدر .

فی ١٣ جمادی الاولی سنه ٣١١
و فی ١٠ تشرين ثانی سنه ٣٠٩

* * *

— ٩ —

محفوظ كوهردان قلب اخلاصمند اولان جوهر اختصاص مفخرتمدار عنايتشعاريلری تجديد و تشييد رابطهٔ صدق و مخالصته تهييج ميل و شوق ايتمكدن خالی قالمديغندن حلول ايدن ليلهٔ مباركهٔ رغائبك وسيلهٔ تهنيتی ايله حق داعيانهمده مشهود الآثار اولان توجهات مكارم آيات عاطفت دثاريلرينك استمرار و ازديادی تمنای مخصوصنه مسارعت و منظور عين عنايت عاليهٔ كرمكستريلری بيورلمقده اولمسندن امين بولنديغم مخدوم عاجزی . . . بندهلرينك دائرهٔ فاخرهٔ تربيت فاضلانهلری داخلنده بولنمق شرفنه مظهريتندن طولايی حائز اولديغم فخر و ممنونيت فوق العادهنك علاوةً عرض و اظهارينه مجاسرت ايلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامر كدر .

فی ٥ جمادی الآخره سنه ٣١١
وفی ٢٠ تشرين ثانی سنه ٣٠٩

* * *

— ۱۰ —

نظرگاه ادیبانه‌لرینه

سعادتلو افندم حضرتلری

بو کره عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان رتبه‌نك تبریكنی حاوی التفاتنامهٔ سامیلری پیرایش انملهٔ تعظیم و عبارات عالیه‌سی حق عاجزیده‌كی حسن توجهك ازدیادینی تبشیر ایتدیكی جهتله موجب سرور عظیم اولدی .

بویله توجه‌نامهٔ عالیلرینه نائلیت داعیلرنجه شكرانی غیر قابل بر نعمتدر . بناءً علیه وظیفهٔ شكرگذاریده دركاراولان قصورمك عفوینی تمنا و ابذالنه عنایت بیوربله كلن توجهات معالی آیات كریمانه‌لرینك بقا و تزایدی خصوصنی خاصةً استدعا ایلرم . هر حالده لطف و اداره افندمزكدر .

فی ۱۰ جمادی الآخره سنه ۳۱۱
و فی ۲۵ كانون اول سنه ۳۰۹

*
* *

— ۱۱ —

سعادتلو افندم حضرتلری

فضیلت مغبوطهٔ مسلمه‌لری مقتضیات طبیعیه‌سندن اوله‌رق بو كره روم ایلی پایه‌سی شرف نادرهٔ تحریرانه‌لرینه انضمام ایله كسب اعتلا ایلدیكی مع الافتخار استبشار قیلندیغندن تبریك

وسیلهٔ جمیله‌سیله مشهود چشم مباهات اوله‌جق مآثر لطفیه‌سنی سرمایهٔ تأمین استقبال بیلدیکم توجهات فیض آیات سموحیلرینك حق داعیانه‌مده استمرار و ازدیادی تمنیات معتاده‌سنی توافر حسن اقبال سماحتپناهیلری دعای واجب الایفاسنه تردیف ایله ختم کلام ایلرم . هر حالده امر و اراده ولی نعمت افندمز حضرتلرینکدر . فی ٨ کانون ثانی ٣٠٩

*
* *

— ١٢ —

حضور عالئ سموحیلرینه
سماحتلو افندم حضرتلری

ارباب لیاقت و استقامته هرآن الطاف مخصوصهٔ ملوکانه‌لری رایکان اولان شهریار فضیلت پرور تاجدار معدلت کستر افندمز حضرتلرینك حق تحریرانه‌لرنده توالی ایتمکده بولنان آثار فیض مدار پادشاهانه‌لری جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق بو کره‌ده عهدهٔ استیهال سموحیلرینه احسان بیوریلان پایه‌نك تهنیتی وسیلهٔ جمیله‌سیله تزاید حسن نظر محاسن اثر کرامیلرینك تمناسنه مجاسرت و روز و شب ذات فضائل آیات منعمانه‌لرینك بویله نیجه نیجه رتب جلیله احرازیله کامور اولملری درودینی رفع بارکاه رب متعال ایتمکده اولدیغمك عرضنه مبادرت ایلرم. اول بابده امر و اراده افندم حضرتلرینکدر . فی ١٦ نیسان سنه ٣١٠

*
* *

— ١٣ —

تحت نظارت حضرت فتواپناهیلرنده بولنان مکتب نواب شاکردانک هر سنه خروج و ترقیٔ صنف امتحانلری بو سنه رمضان شریفدن صکره‌یه تعلیق ایدلدیکی شاکردان موماالیهمه اوجه تبلیغ بیورلمش اولدیغنه بناءً اجرای امتحانلری ضمننده بر کون داعیلرینه مراجعت اتمکده بولندقلرینک برای معلومات عرض و اشعارینه متجاسر اولدم. اول بابده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر .

فی ٢٤ شوال سنه ٣١١

و فی ١٨ نیسان سنه ٣١٠

*
* *

— ١٤ —

خاك پای عالیٔ فاضلانه‌لرینه

استاد محترمم افندم حضرتلری

من غیر استحقاق نائل اولدیغم رتبه‌نك تبریکنی حاوی اولان التفاتنامهٔ تحریرانه‌لری انمله پیرای تکریم و قلب مستمندانه‌م لبریز شکران عظیم اولدی .

مدار فیض و مباهاتم اولان نیر حسن توجه استادانه‌لرینك استیفاسنه ابتدار و وظیفهٔ شکر کذاریده اولان قصورلرمه عطف نظر مسامحه بیورلمسی خصوصنی استدعا ایچون خاك پای

منعمانه‌لرینه یوز سورمکه توکیل ایتدیکم عریضهٔ عبیدانه‌می تقدیمه اجتسار ایلرم . هرحالده لطف و مرحمت حضرت استادکدر .

فی ٦ ذی‌القعده سنه ٣١١ و فی ٣٠ نیسان سنه ٣١٠

*
* *

— ١٥ —

خاك پای فاضلانه‌لرینه

فضیلتلو افندم حضرتلری

کوکلده جلوه‌کر اولمقده بولنان حسیات شکرکذارانه مقتضاسی اوله‌رق صبح و شام توافر عمر و اقبال فاضلانه‌لرینك درود فیض نمودینی رفع بارکاه رب انام ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانه مسارعت و حق تلمیذانه‌مده ابذالنه عنایت بیوریله‌کلن حسن توجه استادانه‌لرینك دوام تمنیسنه تردیفاً طبع و نشرینه متجاسر اولدیغم «   » عنوانلی اثر عاجزانه‌مك — مجبول اولدقلری سجایای عالیهٔ خطا پوشانه‌لرینه استناداً — دکرسزلکنه باقمیه‌رق قبولی استرحامیله تقدیمنه مثابرت ایلرم .

فی   ذی‌القعده سنه ٣١١ و فی ٤ مایس سنه ٣١٠

*
* *

— ١٦ —

مودوع فطرت عاليه‌لرى اولان كفايت مغبوطهٔ مسلمه‌لرى مقتضيات طبيعيه‌سندن اولديغى وجه ايله بوكره رتبهٔ بالا اسباب نادرهٔ عز وشرف حصافتپناهيلرينه انضمام ايله كسب فخر واعتلا ايلديكى مع الافتخار استبشار قيلندى . تبريك وسيلهٔ جميله‌سيله مشهود چشم مباهات اوله‌جق مأثر لطيفه‌سنى سرمايهٔ تأمين استقبال بيلديكم محاسن توجهات رأفتكستريلرينك حق داعيانه‌مده استمرار ازديادى تمنيات معتاده‌سنى توافر حسن اقبال عاطفتشعاريلرى دعاى واجب الايفاسنه ترديف ايله ختم كلام ايلرم .

فى ٢٥ ذى القعده سنه ٣١١ و ٢٥ تموز سنه ٣١٠

*
* *

— ١٧ —

حضرت !

هامه پيراى درويشانه‌م اولان صوك ايكى التفاتنامه‌كزه — اوزرندن آيلر ، كونلر مرور ايتديكى حالده — برجوابنامه تحريرينه شمدى وقت بوله‌بيلدم . بو بابده‌كى قصورمى عفو بيورك .

مفتى افندى حضرتلرينك حق ناچيزانه‌مده كوسترمش اولدقلرى حسن توجهه تشكر ايده‌رك مبارك اللرندن اوپرم .

عرضحال، خاك پاى شيخ الاسلامى‌يه تقديم قيلندى. مع التأسف حكمسز براقيلديغنى عرض ايلرم.

قطعه‌لر خوش، سائرلرى كبى بونلرى‌ده مانند اوراد درويشان، صباح، اقشام اوقويورم. وار اول حضرت باقى اخوت.

فى ٥ تشرين اول سنه ٣١٠

*
* *

— ١٨ —

شيمهٔ كريمهٔ قدردانيلرى مقتضاسنجه كوشه‌كير ضرورت اولان ارباب استقامت ولياقته دستكيرلك خصوصنده دريغ عاطفت بيورميه‌جقلرى دركار اولديغنه بناءً شمدى‌يه قدر بولنديغى نيابتلرده ابراز حسن خدمت ايتمش اولان وآباء عن جدٍ اصدقاى سلطنت سنيه‌دن اولوب افاضل قضاتدن بولنان .... افندى داعيلرى حقنده نظر شفقت اثر جناب ولى النعميلرينى جلبه مجاسرت وهر نه قدر صنفنك فوقنده ايسه‌ده يقينده آچيله‌جغى استخبار ايديلن ... قضاسى نيابتنه تعيين ايله كرفتار اولديغى تنكئ معيشتدن رها بيورلقلغى استرحامنه مسارعت ايلرم. فى ٨ تشرين اول سنه ٣١٠

*
* *

— ١٩ —

خاك پای معالی پیرای حضرت فتواپناهی‌یه

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

خاك پای ناصیه پیرای حضرت فتواپناهیلرینه اولان نسبت داعیانه‌مك فریضهٔ تشکرینی ادادن عاجز اولدیغم حالده حق ناچیزانه‌مده متوالی الظهور اولان الطاف مراحم اتصاف ولی النعمیلرینه بر لاحقهٔ فائقه اولمق اوزره بو کره عهدهٔ کمترانه‌مه ... پایه‌سی احسان بیورلمسی منتدارلغمی قات قات تزیید ایلمشدر .

بو لطفك شکرینی ایسه طریق ثنا کاریده :

شمدی سجادهٔ معنیده بنم مرشد کل
خرقه پوشان بیان بندن آلیر فیض کلام

بیتنك قائلی اولان نفعیٔ معجز بیان کبی شهسواران بلاغتدن اولسه‌مده ینه بحق ایفا ایده‌میه‌جکم هویدادر .

بناءً علیه بو بابده‌کی قصورمك عفویله جانمدن اعز بیلدیکم توجهات فیض آیات جناب مشیختپناهیلرینك دوام و ازدیادی تمنیسی معرضنده آستان مرحمت بنیان دولتلرینه وضع جبین افتقار و :

ایله صدر عافیتده کامران
حضرت مفتی الانامی یا اله
مشرق نور سرورایت قلبنی
لمعه پاش اولدقجه دهره مهر وماه

قطعهٔ دعائیه‌سیله تزیین لسان مصادقت ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانه اجتسار ایلرم . هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامر کدر .

*
* *

— ٢٠ —

حضور عالئ عرفانپناهیلرینه

عطوفتلو افندم حضرتلری

بورایه کله‌لی اوچ ماهی مرور ایتدیکی حالده هنوز بر احساننامهٔ سامیلرینه دسترس اوله‌مدیغم جهتله محزون اولیورم . مع مافیه شمدی‌یه قدر بر التفاتنامهٔ کرم پروریلرینه عدم نائلیتم باشقه بر شیدن اولمیوب مجرد مشاغل عطوفیلرینك بو کونلرده تکثرندن ایلری کلدیکنه حکم ایده‌رك برآز تسلی بولیورم .

التفات محاسن آیات گرامیلرینه مظهریت داعئ اصدقلری ایچون هرحالده موجب فیض وسعادتدر . عکسی ایسه — حفظنا الله تعالی — بادئ ادبار ونحوستدر . بناءً علیه لوازم وظیفهٔ شکر کذاریدن بیلدیکم دعای ازدیاد عمر واقبال ولی

نعمتیلرینی هربار رفع اجابتکاه پروردکار ایتمکده اولدیغمك عرض وبیانه مبادرت وحسن نظر فیض اثر عالیلرینك ابذالی تمنیاتی معرضنده بو ورقپاره حکمی‌ده خاك پای ناصیه پیرای سامیلرینه تقدیمه مجاسرت ایلرم . فی ۲۷ تشرین اول سنه ۳۱۰

*
* *

— ۲۱ —

دولتلو افندم حضرتلری

آستان معدلت بنیان ولایتپناهیلرینه اولان انتساب عبیدانه‌مدن طولایی عهدهٔ داعیانه‌مه ترتب ایدن درود مسعود مراحم شعاریلرینك اداسنده قصور ایتمدیکم نزد دولتلرنده بدیهی اولدیغندن بوبابده اطناب کلامدن صرف نظرله حق عاجزانه‌مده دائمی‌اللمعان اولان خورشید توجهات فیض غایات آصف اکرمیلرینك بقاسندن امین اولدیغم جهتله آره صیره تصدیعه جرأت ایتمکده اولدیغم کبی بو کره‌ده متقدم عریضهٔ کمتری فلان افندی بنده‌لرینك اوراجه بر ایشله اشغال بیورلمسی خصوصنی استرحامه مبادرت ایلدم .

موماالیه اولدقجه اوقور یازار طاقمدن اولوب بعض خدمتلرده بولنمش ایسه‌ده حسب‌القدر بوکونلرده برایش بوله میوب آچیقده قالمش وبی‌چاره‌نك ضرورت اطرافنی آلمشدر . کندیسی

هر جهتله شایان معاونت وداعی قدملرینه‌ده مناسبتی اولمغله حقنده ابذال ایدیله‌جك مرحمت عاجزلرنجه‌ده مستلزم محمدتدر. جبین نورآگین گرامیلرنده درخشان اولان نجابت وانسانیتك دلالت ساطعه‌سنه نظراً بویله بر عاجزك وادئ مضایقه وضجرتده قالمسنه رضا ویرلمیه‌جکی بدیدار اولدیغندن اسعاف مسئولنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب دستور اعظمیلرینك بی‌دریغ بیوریله‌جغنی بیلدیکم ایچون شمدیدن تقدیم کلدستهٔ منتداری‌یه مسارعت ایلرم. اول بابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر.

فی ۲۷ تشرین اول سنه ۳۱۰

*
* *

— ۲۲ —

معروض شاکر الاحسانلریدرکه

حسن صیت عالمگیر نحریرانه‌لرینك بر تعریف مختصری اولان کمالات فائقهٔ کرمکاریلری اقتضای طبیعیسی وجه ایله بوکره مجلس تدقیقات شرعیه ریاستی وجود مسعود سموحیلریله تشرف ایتدیکی استبشار قیلنمش وحصافت مسلمهٔ فوق العاده‌لری امور ریاستی حسن ایفایه مع زیادة کفایت ایده‌جکی بدیهیاتدن بولنمش اولمغله السنهٔ صادقه‌نك ورد متیمنی بولنان موفقیت کامله ریاستپناهیلری دعواتیله حسب الصداقه تزیین لسان عبودیت

ایتمکده اولدیغمك معرض تهنیتده عرضنه اجتسار ایلرم . هر حالده امر و فرمان حضرت من له الامر کدر .

فی ٢٠ صفر سنه ٣١٣ و فی ٣٠ تموز سنه ٣١١

*
* *

— ٢٣ —

دولتلو افندم حضرتلری

شهور ثلاثه نك حلولی مناسبتیله ازمیره عزیمت ایدن خواجه فلان افندی داعیلری شایان حرمت بر صاحب فضیلت اولدیغندن و مجبول اولدقلری شیمهٔ کریمهٔ قدر دانیلری اقتضاسنجه ارباب علمی عاطفت و حمایت دولتلرندن دور بیورمیه جقلری بدیهی بولندیغندن افندیٔ موماالیه حقنده ابذال عنایت و معاونت دستور اکرمیلری رجاسنه مجاسرت ایلدم .

فی ١٣ تشرین ثانی سنه ٣١٠

*
* *

— ٢٤ —

بورایه کله لی اوچ بچق آی اولدی، هنوز بر احساننامهٔ گرامیلرینه دسترس اولمق شرفنه مظهر اوله مدم .

کرم قیل کسمه ساقی التفاتك بی نوالردن
الکدن کلدیکی خیری دریغ ایتمه کدالردن

یوللو فریاد ایتمکه حقم یوقمی ؟

اوت ! فلان افندی بنده‌لرندن آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لرده طرف سمو حیللرندن‌ده پرسش خاطر عاجزی‌یه تنزل بیورلدیغی تبشیر اولنیور . بونك ایچون عرض شکران ایدرم . فقط کوکل بالواسطه دکل، بالذات مظهر توجه عرفانپناهیلری بیورلمق آرزوسنده بولنیور . چونکه لطف مخصوصلرینه نائل اولمق داعیلرنجه مستلزم شرف عظیمدر .

ارسال احساننامه‌یه تنزل بیورمیشلرینی حق عاجزیده بر نوع جزا اولمق اوزره تلقی ایتمك ایستیورم . بویله بر جزایه لایق کورلمکلکم ایچون ده بر قباحتم اولمق لازم کلیر . حال بوکه مستحق مجازات اوله‌جق بر حرکتده بولندیغمی درخاطر ایده‌میورم .

قباحتم نه ایسه عفو بیورلمسنی کمال افتقار ایله استرحام ایدر و برات سعادت بیلدیکم مرحمتنامهٔ سمو حیللرینی چارچشم ایله بکلرم . هر حالده لطف و کرم افندمزکدر .

۲۴ کانون اول سنه ۳۱۰

*
* *

— ۲۵ —

برادر عزیزم افندم

بر مخدوم عالیلری کهوارهٔ جهانه شرفبخش اولدیغی واصل صماخ عاجزانه‌م اولدی . بو مژدهٔ نوله کوکلم تازه‌جان بولدی .

جناب رب بی انداد فیض و عمرینی مزداد و دو جهانده الطاف مالانهایهٔ صمدانیه‌سیله دلشاد بیورسون .

ارسال مکتوبده واقع اولان قصورمك عفوینی نیازه مجاسرت و بویله نیجه نیجه احسان الهی‌یه مظهر اولملری دعاسنی رفع بارکاه احدیت ایلرم . باقی اخوت .

فی ۲۸ کانون اول سنه ۳۱۰

*
* *

— ۲۶ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

داعیٔ اصدقلری قسمت عسکریه باش کاتبی اسبق متوفی فلان افندینك مخدومی اولوب سایهٔ مرحمتوایهٔ حضرت خلافتپناهیده مخصصات علمیه‌دن اللی غروش معاشه نائل اولمش ایسه‌م ده معاش مذکور ادارهٔ عاجزانه‌مه غیر کافی اولدیغندن و ذات مکارم صفات ولی النعمیلرنجه‌ده معلوم اولان معلولیت

داعیانه‌م تأمین معیشت ایده‌جك بر خدمته سلوکه مانع بولندیغندن معاش ناچیزانه‌مك درجهٔ کفایه‌یه ابلاغیله کرفتار اولدیغم قید ضرورتدن خلاص بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسنی خاك پای امل بخشای شفقت کستریلرینه وضع جبین افتقار ایده‌رك استرحام ایلرم. هرحالده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر.

فی ١٠ کانون ثانی سنه ٣١٠

*
* *

— ٢٧ —

کوکل آرزوسی وجهله معیت مفاخر منقبت آصفانه‌لرنده بولنمق شرف عظیمنه نائلیت دیمك اولان نعمت جوار باعث مزید افتخار اولمقده بولندیغندن ولایت جلیله‌لری مرکزینه وقوع تشریف میمنت ردیف اکرمیلرینی تبریك وسیلهٔ جمیله‌سیله دیمومت عافیت و اجلال وزیرانه‌لری ادعیهٔ معتاده‌سنه مداوم بولندیغمی عرض ایله برابر حسن توجهات سلامت غایات مرحمتپناهیلرینك حق داعیانه‌مده متزاید المآثر بیورلمسی استرحام خصوصنه اجتسار ایلرم. اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر. فی ٢٢ نیسان سنه ٣١١

*
* *

— ٢٨ —

خاك پاى مراحم پيراى حضرت مشيختپناهى يه

معروض داعىٔ اصدقلريدر

سايهٔ سعادتوايهٔ حضرت ولى النعميلرنده بوندن ايكى سنه مقدم اموال ايتام علميه صندوقندن استدانه ايده‌رك بر كلبه‌جك ايدنمش ايدم . نه چاره كه معاش عاجزانه‌مك كافه‌سنى صندوقه ترك ايتمش اولديغم حالده هنوز دين مذكورى تماماً ادايه موفق اوله‌مدم . داعيلرينى اوسزلكدن زياده دوچار فتور ايدن بو حاله آرتق تحمل قالمديغندن متداخل معاش ناچيزانه‌مك احسانى استرحامى معرضنده خاك پاى مرحمت پيراى جناب مفتى الانامبلرينى تصديعه مجبور اولدم . هر حالده امر و فرمان حضرت ولى الامركدر .

فى ١٣ ذى القعده سنه ٣١٢

و فى ٢٥ نيسان سنه ٣١١

*
* *

— ٢٩ —

خاك پاى عالىٔ منعمانه‌لرينه

سماحتلو افندم حضرتلرى

انتساب در دولتلريله مباهى اولان كوكلم، احتساسات شكر

كذارانه‌سنی حضور عرفانپناهیلرینه هر زمان عرض ایتمك ایستیورسه‌ده صیق صیق تصدیع ایته‌مك ایچون بو بابده اجاله‌ٔ خامه‌یی بر وسیلهٔ جمیله‌نك ساحه آرای بروز اولمسنه براقمش ایدم .

مبدأ سعادت سرمدیه اولان لیلهٔ مبارکهٔ ولادت محمدیه‌نك شرف حلولنی تحکیم رشتهٔ اختصاص ایچون نعم الذریعه عد ایده‌رك ایفای وجیبهٔ رسم تبریکنه متجاسر اولدم . هر آن :

کورمیه روی کدر عالمده او خداوند فضائل پرور

اوله هر ایشده معینی الله ایده ایامی سعادتله کذر

قطعهٔ دعائیه‌سیله تزیین لسان شکران ایتمکده اولدیغمك بیانه مبادرت و واقع اولان قصورلرمك عفو بیورلمسی معرضنده تقدیم ضراعتنامه‌یه مثابرت ایلرم . هر حالده امر واراده افندمزکدر .

فی ١٥ صفر سنه ٣١٣

و فی ٢٥ تموز سنه ٣١١

*
* *

— ٣٠ —

عاجزه‌لری پلونه ملحمهٔ کبراسنده معیت جلادت منقبت داور اعظمیلرنده بولنمق شرفنه نائل و دشمن دینك هجوم آتشبارینه مردانه کوکس کره‌رك مرتبهٔ شهادته واصل اولان

صامسون رديف ميرآلايي متوفى . . . . بكك حرمى اولوب مير موماليهك وفاتيله پك بيكس قالمش واو وقتلر تخصيص بيورلمش اولان سكسان غروش معاش ايله قوت لا يموت درجه‌سنده اولسون كچنمك قابل اوله‌ميوب شمدي‌يه قدر اوته برى صاته‌رق امرار وقت ايديلوب آرتق بو كونلرده فنا حالده بوكالمش اولديغمدن احوال ضرورت اشتمال جاريانه‌مه مرحمةً و زوج شهيدمك خون لعل كونه حرمةً معاشمك حد لايقه ابلاغيله بو قيد ضرورتدن رها بيورلمقلغم خصوصنه همم جليلهٔ آصف اكرميلرينك بى دريغ بيورلمسى استرحامى معرضنده خاك پاى شفقت احتواى عاجزه پروريلرينه وضع جبين ابتهاله مجاسرت و مسئول ناچيزانه‌مك اسعافى ايچون ده حميت عسكريه‌لرينه دخالت ايلرم . هر حالده امر وفرمان حضرت ولى الامر كدر .

* * *

— ٣١ —

دستمايهٔ مباهات و شرف بيلديكم عبوديت خالصهٔ داعيانه‌م وسيله‌جوى تجدد بولنمقده اولديغندن حلول ايدن عيد خجسته‌نك ايفاى تبريكنى نعم الذريعه عد ايله حق كمترانه‌مده لامع و بالجمله محاسن بنده‌پرورانه‌يى جامع بولنان توجهات معالى آيات حضرت ولى النعميلرينك بقا و ازديادى تمنيات مخصوصه‌سنى تزايد اجلال بنده‌نوازيلرى دعاى مفروضنه ترديفاً ياد ايلرم .

* * *

— ۳۲ —

حضور مراحم نشور مشیختپناهی یه

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

ذات معالی صفات نجابتپناهیلرینك مقام معلای مشیخته سایه بخش شرف اولدقلری کوندن بری حامیٔ شرع مبین خلیفهٔ رسول امین افندمزك حضرتلرینك رضای شفقت ارتضای ملوکانه‌لرینی استجلابه بذل مقدرت و باخصوص کمترلری کبی آستان مرحمت بنیان فتواپناهیلرندن باشقه استنادکاهی اولمیان آزرده دلانك تسریرینه وقف همت بیوره کلدکلری زیورالسنهٔ شکراندر. بناءً علیه داعیلرینه علی الاصول احسان بیورلمش اولان . . . قضاسندن انفصالم اون اوچ سنه‌یی مرور ایتدیکی حالده هنوز دوریه مولویتی قضالرندن دیکر برینك دها احسانیله تلطیفم خصوصنه هر نصلسه عنایت بیورلمدیغندن و هر بار دعوات خیریت آیات شیخ الاسلامیلریله سبحه شمار اولان بر عاجزك چار چشم ایله مترقب اولدیغی بر نعمتدن بی بهره قالیشنه شیمهٔ کریمهٔ عجزه پروریلری هیچ بر وجه ایله راضی اولمیه‌جغندن خاك پای ناصیه‌پیرای دولتلرینه عرض حال ایله تصدیعه جرأت و مسئول ناچیزانه‌مك اسعافنه مساعدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسی نیازی باینده عاطفت و مرحمت

جنـاب مفتی الانامیلرینـه کمال ابتهال ایله دخالت ایلرم . اول بابده وهر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر .

فی ٥ جمادی الاولی سنه ٣١٠

*
* *

— ٣٣ —

حسن التفاتکز ایله مفتخر بر داعیکز اولدیغم حالده بورایه کله‌لی بر احساننامه‌کزه نائل اوله‌مدیغم ایچون کوکلم بر اضطراب دائمی ایچنده بولنیور . هر کون :

« سعادت صبحی ایرمزمی شب غم زائل اولمازمی »

طرزنده فریادلر ایله پوسته‌خانه‌یه مراجعت ایدیـورم ، فقط کمال تحسر ایله منتظر اولدیغم برات سعادتك کلمدیکنی کورنجه :

« صوچم نه‌در آی افندم آ باشمك تاجی »

دیه‌رك مکدرانه عودت ایدیورم .

خاك پای عالیکزه قارشی شمـدی‌یه قدر بر کستاخلقده بولندیغمی درخاطر ایده‌میـورم . مع مافیـه ایتمش اولدیغم بر کسـتاخلقدن طولایی مظهر التفـاتکز اولمق شرفـندن محروم بیوریلیورسه‌م چکمکده اولدیغم اضـطرابات وجدانیه‌یی جزای کافی عـد ایده‌رك متحسری بولندیغم لطفنـامه‌کز ایله قریر العین اولمقلغم خصوصنه عنایت بیورمکزی نیاز ایلرم .

*
* *

— ٣٤ —

خاك پاى فيض احتواى ساميلرينه

سماحتلو افندم حضرتلرى

ذات خجسته صفات نحريرانه‌لرى كبى بر وجود محاسن نمودك كوندن كونه اعتلاياب سلم اقبال اولملرى اوداى جناب سموحيلرى ايچون موجب انبساط درون اوله‌جغى شبهه‌دن وارسته‌در . هله توجهات مكارم آيات منعمانه‌لرينه مظهريتله بين الاماثل احراز شرف بى مماثل ايتمكده اولان داعىٔ عاجزلرى كبى بر بندهٔ شاكر الاحسانك قرير العين اولماسى نصل قابل اولور .

عهدهٔ استيهال عرفانپناهيلرينه مشيخت عليا مستشارلغنك تفويض بيورلديغنى استبشار ايتديكم كبى آستان فيض بنيان سعادتلرينه انتساب ايله مفتخر اولان كوكلم سرور مجسم كسلدى . بو شوق ايله :

« اى ولى نعمت صباح حشره‌دك
مهر اقبالك اوله پرتو فشان
برزمان روى كدر كوسترمسون
ايلسون هردم سنى حق شادمان »

قطعه‌سنى كويا اوله‌رق عاجزانه ايفاى فريضهٔ رسم تبريكه مبادرت ودرماندكانى درجات رفيعهٔ بختيارينك مرتبهٔ قصواسنه اعلا

ایتمك خصوصنده تأثیرجلیلی مسلم اولان حسن توجه گرامیلرینك ابذالی نیازینه مجاسرت ایلرم . هرحالده امر و اراده ولی نعمت افندمز حضرتلرینكدر .   فی ٣ ربیع الآخر سنه ٣١٢

*
* *

— ٣٥ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

ذات عالیٔ حضرت ولی النعمی‌یه اولان عریضهٔ ملفوفهٔ عاجزانه‌مك بر وقت مناسبده حضور سامیٔ مشار الیهه تقدیمی باهر الآثار اولان لطف جمیل مرحمتپناهیلرندن مستدعادر .

مشار الیه افندمز حضرتلرینه نسبت قدیمهٔ داعیانه‌م جهتیله حقمده تجدد و تزایدندن مطمئن بولندیغم توجهات ثریا درجات مفتی الانامیلرینك مآثر عالیهٔ لطیفه‌سنی عن قریب مشاهده‌یه امیدوار و بو امنیه‌نك پك مساعد اولان شو زمانده تسریع حصولی ایچون وساطت علیهٔ کرمگستریلری کبی موافق و مثمر بر وسیلهٔ عالیه‌یه نائلیتله بختیار بولندیغمدن اول بابده مبذولیٔ الطاف مخصوصهٔ مروتشعاریلرندن امین اولدیغمك عرض و بیانی خاتمهٔ گفتار ایلرم   فی ٤ صفر سنه ٣١٢

*
* *

— ٣٦ —

مقام سامئ صدارت عظمایه

معروض داعئ کمینه‌لریدرکه

عاجزلری شمدی‌یه قدر خاك پای مراحم احتوای حضرت صدراعظمیلرینی تصدیعه جسارتیاب اولمدیغم حالده بو سنه فاتح عسکری رشدیه‌سندن چیقوب علی‌الاعلی درجه‌ده شهادتنامه اخذینه موفق اولان مخدومم . . . افندی کوله‌لرینك دائرهٔ جلیلهٔ جناب صدارتپناهیلرنده مناسب بر قلمه چراغ بیورلمسی آرزوسنده بولندیغمدن و اوته‌دن بری دار الامان بی‌چارکان اولان آستان دولتلرینه منسوبیتله مباهی بولنان داعئ کمترلری کبی بر عاجزك مراجعتی رد بیورلمیه‌جغنی بیلدیکمدن مسئول عبیدانه‌مك اسعافی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ عجزه پروریلرینك بی‌دریغ بیورلمسی نیازینه متجاسر اولدم . هرحالده امروفرمان حضرت ولی الامرکدر .

*
* *

— ٣٧ —

مقام معلای حضرت صدارتپناهی‌یه

معروض چاکر کمینه‌لریدرکه

کمترلری اباً عن جدٍ اصدقای سلطنت سنیه‌دن اولوب

عاجزانه شمدی‌یه قدر بولندیغم مأموریتلرده مخالف دلخواه عالی هیچ بر حرکتم کورلمدیکی حالده آب و هواسیله امتزاج ایدیله‌مدیکی جهتله استعفا ایتمش اولدیغم . . قائمقاملغندن انفصالم ایکی سنه‌یی تجاوز ایدوب هنوز مناسب بر قائمقاملغه تعیین بیورلمدیغمدن وبو حالك دوامی ایسه بنده‌کز کبی دیون کثیره آلتنده ازلمکده بولنان بر بیچاره‌یی محو ایده‌جکی بدیهی اولدیغندن متخلق بیورلدقلری سجیهٔ شفقت کستریلرینه استناداً آچیقده اولدیغنی خبر آلدیغم . . قائمقاملغنه تعیینم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب صدارتپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسنی استرحام ایلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر .

*
* *

— ۳۸ —

هیچ بر ذکرم اولمدیغی حالده حق کمترانه‌مده رایکان بیورلمقده اولان توجهات مکارم غایات سموحیلری ثمرهٔ باهره‌سی اوله‌رق مدت نیابت داعیانه‌مك بش آی دها تمدیدی خصوصنه مساعده بیورلدیغنی کمال مسرت ایله خبر آلدم .

اگرچه طریق شکر گذاریده راجل ایسه‌مده عاجزانه تقدیم گلدستهٔ شکرانه مبادرت وهر بار دعای دوام عمر واقبال

منعمانه‌لرینی رفع بارکاه جناب پروردکار ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانیله محتاجی بولندیغم حسن نظر فیض اثر عرفانپناهیلرینك بقاسی استرحامنه مسارعت ایلرم . هر حالده لطف و کرم افندمز حضرتلرینکدر . فی ١٠ تشرین ثانی سنه ٣١٠

* * *

— ٣٩ —

بالیکسرینك ... محله‌سندن فلان بن فلان حقنده شرفوارد اولان ٢٥ نومرولو فی ٢٧ کانونی ثانی سنه ٣٠٩ تاریخلی امرنامهٔ کریمانه‌لری موجبنجه کیفیت بالیکسر سنجاغی نفوس مأمورلغنه یازلمش ایدی . بوکره مذکور نفوس مأمورلغندن جواباً وارد اولان تحریراتده نفس بالیکسری سنجاغنده ... محله‌سی اولمیوب مشابهتی اولان ... محله‌سنك دردنجی خانه‌نك برنجی نومروسنده فلان بن فلان مقید اوله‌رق تذکرهٔ عثمانیه‌سی ویرلمش و مرقوم الآن بالیکسریده اولوب اتمکجیلك ایتمکده بولندیغی و بوندن باشقه برقیده تصادف ایدیله‌مدیکی بیلدیرلمش اولمغله اول وجهله بیان کیفیته اجتسار قیلیندی .

* * *

— ٤٠ —

دولتلو افندم حضرتلری

دائما حق عاجزانه‌مده اشعه‌بار اولان خورشید توجهات معالی غایات آصف اکرمیلرینه استناداً آره‌صیره ذات محاسن صفات ولایتپناهیلرینی تصدیعه متجاسر اولدیغم کبی بو کره‌ده داعیلرینه مناسبت کامله‌سی اولان وهر جهتله سزاوار مرحمت ومعاونت بولنان متقدم عریضهٔ کمترى فلان بنده‌لرینک حالنه مناسب برایشله قاربله‌رق احیا بیورلمسی استرحامنه مسارعت ایلدم اول بابده .

*

* *

— ٤١ —

دولتلو افندم حضرتلری

... نظارت جلیله‌سنک عهدهٔ استیهال دولتلرینه تفویض بیورلدیغی خبر مسدت آوری جمله‌دن زیاده داعیلرینی حصه‌یاب مسرت ایلمش اولدیغندن عاجزانه ایفای رسم بهین تسعیده مثابرتله برابر معتاد عبیدانه‌م اولدیغی اوزره دوام ازدیاد عافیت واجلال دستور اعظمیلری دعاسنده ویکانه باعث فیض وافتخارم اولان توجهات مکارم آیات داور افخمیلرینک بقا وتوافری تمناسنده بولندیغمك عرض وبیانه جرأت ایلرم .

*

* *

— ۴۲ —

محله‌مزده محمد آغا جاده‌سنده ... نومرولو خانه‌ده مقیمه تحصیلات قومیسیوننده مستخدم ... طوپجی صاغ قول آغاسی متوفی فلان افندینك والده‌سی ... خانم الیوم برحیات اولوب مومالیه ... افندینك وفاتندن شمدیه قدر براره وارمدیغنی ونامنه تنظیم قیلنان سند رسمی حامل علم وخبر طوپجی دائره‌سی چاوشلرندن ... چاوشه تسلیمده بر بأس اولمدیغنی مبین اشبو علم وخبر ویرلدی .

*
* *

— ۴۳ —

زوج سابقم طوزجی ... آغانك ذمتنده باحجت شرعیه شهری .. غروش نفقه‌نك اخذوقبضنه و تسویه‌سنده امتناع ایدلدیکی حالده حبسنه وصلح وابرایه ووضع امضایه وحجز وفکه ومتوقف اولدیغی امورك کلیسنه طرفمدن قبولمه مقارن بیوك پدرم ... آغایی وکیل نصب و تعیین ایلدیکمی مبین اشبو وکالت علم وخبری بالتنظیم درسعادت اعلامات شرعیه اجرا دائره‌سنه تقدیم قیلندی .

*
* *

— ۴۴ —

فلان دائره‌ده چهارشنبه بازاری جوارنده قوغه‌جی دده محله‌سنده تکیه زقاقنده ... نومرولو خانه‌ده ... قلمی کتبه‌سندن

...افندی ذمتنده بر قطعه‌سند موجبنجه آله‌جغم اولان ... غروشك تأمین استیفاسی ضمننده مدیون مومااليهك تحت تصرفنده اولوب ایکنجی دائرهٔ بلدیه داخلنده ... محله‌سنده فلان زقاقنده ... نومرولو بر باب‌عقار دکانك تحت حجزه آلنمسنی و... نسخه‌دن عبارت اولان اشبو استدعالرك اقتضا ایدن محله‌لره تبلیغیله معاملات مقتضیهٔ قانونیه‌نك ایفاسنه قرار ویرلمسنی طلب ایلرم .

*
* *

— ٤٥ —

معارف نظارت جلیله‌سی جانب عالیسنه

دولتلو افندم حضرتلری

باب والای فتواپناهی سجل قلمنه تقدیم ایتدیکم ترجمهٔ حال ورقه‌سنده « فلان ، فلان ، فلان » عنوانلی اثرلرم ذکر اولنمش وحال بوکه قلم مذکوره ارائه‌سی لازمه‌دن اولان رخصتنامهٔ رسمیلری ضایع ایدلمش اولدیغندن آثار مذکوره‌نك باررخصتنامهٔ رسمی طبع ونشر ایدلدیکنك عرضحال داعیانه‌مه شرح ویرلمسی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب نظارتپناهیلرینك بی‌دریغ بیورلمسنی نیاز ایلرم . اول بابده

*
* *

— ٤٦ —

عاجزلری اون سنه‌یی متجاوز بر زماندن بری ایوب محکمهٔ شرعیه‌سی باش کتابت معاونلکنده ایفای حسن خدمته چالشمقده

ایسه‌مده عائدات داعیانه‌م تعیشمی تأمین ایده‌میوب دیون کثیره‌یه کرفتار اولدیغمدن حال ضرورت اشتماله مرحمةً بالامتحان مسبوقین سلکنه قیدوقبولم ایله چراغ بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلرینك ارزان بیورلمسنی استدعا ایلرم

*
* *

— ٤٧ —

من غیر لیاقةٍ عهدهٔ داعیانه‌مه تفویض بیوریلان برات سنجاغنه کله‌لی ایفای حسن خدمت و عمومك خشنودیسنی قازانه‌رق بو صورتله استجلاب دعوات خیریه‌لرینه مواظبت ایتمکده اولدیغمه بوندن ایکی ماه مقدم اهالی طرفندن حضور مفتی الانامیلرینه تقدیم قیلنان مظبطه شهادت ایتمکده بولندیغندن وانفصال عاجزانه‌مه بر ایکی آی قالوب موسم شتانك تقربی جهتیله بورادن حرکت ایسه ممکن اوله‌میه‌جغندن لطفاً و مرحمةً ایکی ماه دها تمدید مدته مساعدهٔ جلیلهٔ حضرت شیخ الاسلامیلرینك ارزان بیورلمسنی استرحام ایلرم .

*
* *

— ٤٨ —

کمترلرینك ... نیابت شرعیه‌سندن انفصالم تام ایکی‌سنه‌یه رسیده اولوب هرنه‌قدر بوندن بر سنه مقدم ... وبر آی صکره ...

بی‌دریغ بیورلمسنی یکانه التجاکاهم اولان دارالامان دولتلرینه
ناصیه‌سای عبودیت اوله‌رق تمنا ایلرم .

*
* *

— ٥٣ —

عاجزلری درت سنه‌دن بری روم ایلی صدارت علیه‌سی
وقایع قلمنه دوام ایله حسن خدمت ایده‌رك سایهٔ سماپایهٔ جناب
فتواپناهیلرنده خدمت مذکوره‌مه مکافاةً ایکی یوز غروش
معاش احسان بیورلمق صورتیله بکام اولمش برداعیلری اولدیغمه
واوچ درت سنه محاکم شرعیه‌دن برینه دوام ایدنلرك بالامتحان
نیابته کوندرلملری اصول قدیمه‌دن بولندیغنه بناءً بوکره اجراسی
مصمم اولان مسبوقین امتحانه قبولم ایله تسریرم خصوصنه ..

*
* *

— ٥٤ —

محل مأموریت علیه‌لری اولان کوتاهیه‌یه مصحوباً بالعافیه
وقوع تشریف معالی ردیف فاضلانه‌لرینی مبشر کرنامهٔ عالیٔ
داعی نوازیلری پیرایه بخش هامهٔ تکریم اولمش ومآل عاطفت
اشتمالندن حق عاجزانه‌مده‌کی توجهات مفخرت آیات منعمانه‌لرینك
رهین مرکز کمال اولدیغی استنباط واستبشار قیلنمش اولمغله

رادەسندە اولان فلان قضانك احسانیله عائلەجە تسریر بیور.
لمقلغمزی کمال ابتهال ایله استدعا ایلرم

*
* *

— ٥١ —

عاجزلری خیلی زماندن بری فلان محکمهٔ شرعیەسی باش
کتابتنده ایفای حسن خدمتده قصور ایتمەمکه چالیشیورسەمده
کتابت مذکورەیه عائد اولان عائدات ایله طقوز نفره بالغ اولان
عائلهٔ داعیانەمك اعاشەسی تأمین ایدیلەمدیکی جهتله یقینده
آچیلەجق اولان مسبوقین امتحانه قبول بیوریلەرق اهلیتم تبین
ایتدیکی صورتده تحمل کداز اولان حال ضرورتمه مرحمةً همان
مناسب برقضا نیابتیله قایرلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب
ولی‌النعمیلرینك ارزان بیورلمسنی تمنی ایلرم .

*
* *

— ٥٢ —

من غیر لیاقةٍ عهدهٔ کترانەمه احسان بیوریلان ... سنجاغی
نیابتندن انفصال ایله درسعادته عوتم ایکی سنەیی تجاوز ایتد.
یکندن واحوال ضرورت اشتمالم ایسه آرتق تحملفرسا بردرجەیه
کلدیکندن حال عاجزانەمه مناسب برمحل نیابتیله بکام بیورلمقلغم
خصوصنه مساعدهٔ مرحمت عادهٔ جناب مشیختپناهیلرینك

الاسلامیلرندن باشقه التجاگاهم اولمدیغندن دوچار اولدیغم حال
ضجرت اشتماله مرحمةً انقضای مدتنه ایکی بچق ماه قالمش اولان
... قضاسی نیابتیله بکام بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ مرحمت
عادهٔ حضرت ولی‌النعمیلرینك ارزان بیورلمسنی کمال افتقار ایله
استدعا ومسئول عبیدانه‌مك اسعافی بابنده دریغ عاطفت بیورلما-
مسنی تمنا ایلرم .

*
* *

— ٥٥ —

عاجزلری اوچ یوز بر سنه‌سی رمضان شریفنك یکرمی
بدنجی کونی عریانی‌زاده مرحوم اسعد افندینك زمان مشیختنده
استانبول باب محکمه‌سی قلمنه چراغ بیوریلوب تاریخ مذکوردن
بری مصالح شرعیه‌نك ضبط مرافعه‌سنده اکتساب فیض وبهره
ایله آمرلرمك حسن ونظرلرینی قازانه‌رق حق ناچیزانه‌مده
ابذال بیوردقلری توجهات مشوقانه ثمره‌سیله ایفای وظیفه‌ده
قصور ایتمه‌مکه چالیشیورسه‌مده حسب الاصول قلم مخصصاتی
میانده نائل اولدیغم جزئی بر مبلغ ایله ضرورتلری شایان ترحم
بر راده‌یه کلمش اولان عائلهٔ داعیانه‌مك تأمین اعاشه‌سی قابل
اوله‌مدیغندن چنلرده آچیلان مسبوقین امتحاننده بولنه‌رق سایهٔ
فیضوایهٔ جناب ولی‌النعمیلرنده برنجیلکه کسب لیاقت ایتمش
اولدیغمدن لطفاً ومرحمةً آچیقده بولندیغنی خبر آلدیغم مسبوقین

نیابتی حسب الاصول تکلیف اولنمش ایسه‌ده او اثنارده اعصابمه عارض اولان ضعف کوندن کونه تزاید ایتمکده اولدیغندن مذکور قضالری قبولدن استنکافه مجبور اولمش ایدم .

هنوز کسب عافیت ایده‌بیلوب برقاچ نیابته طالب اولدمسه ده بونلردن بری عاجزلرینه احسان بیورلمدیغندن وضرورت عبیدانه‌م ایسه آرتق تحمل ایدلمز بر راده‌یه کلدیکندن عمو- داعیانه مبذول اولان عواطف عالیهٔ جناب ولی‌النعمیلری حتی ناچیزانه ـ مدده رایکان بیوریله‌رق قریباً مدتلری رهین ختام اوله‌جق ... و ... نیابتلرندن برینه تعیین ایله مسرور بیورلمقلغم خصوصنی استرحام ایلرم .

*

* *

— ٤٩ —

کمترلری ... ولایتی داخلنده ... سنجاغی نیابتندن انفصال ایده‌لی ایکی سنه‌یی تجاوز ایدوب هر نه قدر بش آی مقدم ولایت مشارالیها داخلنده ... نیابتی حسب الاصول تکلیف اولنمش ایسه‌ده او اثناده زیاده‌جه کیفسز بولندیغم جهتله نیابت مذکوره‌یی قبولدن استنکافه مجبور اولمش ایدم .

بحمدالله تعالی مؤخراً اعادهٔ عافیت ایدوب بعض قضا نیابتنه طالب اولدمسه‌ده هرنه‌دن ایسه بونلر عاجزلرینه احسان بیورلمدیغندن و احقرلرینک ایسه باب دولتمآب جناب شیخ

دوام شان وسعادت وحصول حسن موفقيت كارآگاهيلرى دعاى مفروضيله بتكرار تزيين زبان قيلنديغنك عرض وبيانـه مجاسرت اولندى .

*
* *

— ٥٥ —

تبجيل ابدى يه سزا بر شرف وار ايسه اوده ذات سمو حيلرنده كى جوهر فضيلتدر . بونك جهان جهان تقديره شايان اولديغنى تصديق ايتميه‌ك بر صاحب اذعان تصور اولنورمى ؟

مقام والاى رياستك عهدهٔ تحريرانه‌لرينه توجيهى تبشيرينى غزته‌لرده كورنجه بى‌اختيار :

شرفبخشا اولوركن خلقه مسند
تشرف ايتـدى ذاتـكله رياست

بيتنى زيور لسان عبوديت ايلدم .

شو توجيه وجيهى يار واغيار همزبان افتخار اوله‌رق تذكار ايده‌جكلرندن امينم . وجيبهٔ رسم تبريكى حقيـله ايفادن عجزمى اعتراف ايله برابر افنـدمزك ذاتاً هر مظهريتنى ازلى اوله‌رق تسعيد ايدنلردن اولديغمك عرضنه اجتسار وبووسيلهٔ حسنه ايله حق داعيانه‌مده ابذال بيوريله‌كلن حسن توجهك بقا وازديادى تمناسنه ابتدار ايلرم . باقى مباد هركه نخواهد بقاى تو

*
* *

— ٥٦ —

داعیلری من غیر لیاقة بش سنه‌دن بری ... ولایت جلیله‌سی استیناف محکمه‌سی ریاستنده بولنه‌رق ایفای وظیفه‌ده قصور ایتمه‌مکه چالیشیورسه‌مده وجود عاجزانه‌مه عارض اولان علتدن طولایی تبدیل آب وهوا ایتمکلکم لازم کلدیکی بلدیه طبیبی طرفندن ویریلن مربوط راپوردن آکلاشیله‌جغی وعلت مذکوره‌نك تشددی حالنده استیفایه مجبوریت حاصل اولوب بوایسه کمترلری کبی بیوایکانك محوینی مستلزم اوله‌جغی جهتله بروسه ولایت جلیله‌سی استیناف محکمه‌سی رئیسیله بجایشمز خصوصنه همت معالی منقبت مرحمت شعاریلرینك ابذالنی حق عاجزانه‌مده دائمی اللمعان اولان تیر حسن توجه سموحیلرینه استناداً استرحام ایلرم . اول بابده امروفرمان حضرت من له الامرکدر .

*
* *

— ٥٧ —

شیمهٔ کریمهٔ داعی نوازیلری مقتضیاتندن اوله‌رق نائل اوله‌کلدیکم الطاف جلیلهٔ آصف اکرمیلرینك ادای حق تشکرندن عاجز اولدیغم حالده بو کره انهای دولتلری آثار باهره‌سندن اوله‌رق ... رتبه‌دن بر قطعه مجیدی نشان ذی‌شانی ایله تلطیف بیورلمقلغم داعیلرینی بتون بتون غریق بحر منتداری ایلدیکندن

لوازم شکر گذاریده‌کی قصورمك عفوینی استرحامه ابتدار وتوجهات محاسن غایات دستور اعظمیلرینك حق کمترانه‌مده بقا وازدیادی نیازینه اجتسار ایلرم .

*
* *

— ٥٨ —

خاك پای مراحم پیرای حضرت صدر اعظمی‌یه
معروض جاریهٔ کمینه‌لریدر که

چهارشنبه جوارنده فلان محله‌سنده عربلر زقاقنده ۳ نومرولو خانه زوجم فلانك بلا ولد وفاتیله محلول اولوب حال بوکه ۱۰۰۰ غروش قیمتنده بولنان منزل مذکور وقتیله اوته‌ده بریده خدمت ایده‌رك تدارك ایده‌بیلدیکم پاره ایله آلنمش اولدیغندن وزوجم مومالیهك وفاتیله بویله محلوله کیتمسی اختیار وقتمده زقاق اورته‌لرنده قالمقلغمی ایجاب ایدوب بوکا ایسه مسلم جهانیان اولان مرحمت جناب صدارتپناهیلری قائل اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغندن احوال ضجرت اشتماله مرحمةً مذکور کلبه‌جکك عاجزلرینه احسانیله آخر عمرمده دین ودولته دعا ایله دمکذار اولمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ عاطفت کستریلرینك رایکان بیورلمسنی کمال ابتهال ایله استرحام ایلرم .
هر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر .

*
* *

— ٥٩ —

ينه كمال افتخار ايله بر التفاتنامه‌كزى آلدم. ارسال بيوريلان «. . .» عنوانلى اثر عاليكزى‌ده مطالعه ايله محتوى بولنديغى بدايع طبيعته حيران قالدم.

سوز بويله اولور. يوز كره اوقودم ، هر اوقويشمده كوكلمده بر ذوق ديكر حاصل اولدى.

برشى رجا ايده‌جكم. بيلم قبول ايدرميسكز؟ معلم مرحومك «ذات النطاقين» ى كبى سزده غزوهٔ بدره دائر بر منظومه يازسه‌كز خوش اولور.

موضوعنك بيوكلكنه باقوب‌ده عزمكزه فتور كتيرميكز ، فيوضات محمديه بى‌پاياندر.

دائما بويله التفاتنامه‌لر ارساليله داعيكزى مسرور بيورمقده اولديغكزدن طولانى نه قدر تشكر ايتسه‌م آزدر.

روزوشب ورد زبانم اولان «جناب حق ذات عاليكزى محسود افاضل اوله‌جق صورتده آثار عاليه تأليفنه موفق بيورسون» دعاسنى بو وسيله ايله‌ده تكرار ايتمكى وجيبه‌دن عد ايلرم. باقى.

**

— ٦٠ —

عطوفتلو افندم حضرتلرى

ذات خجسته صفات كراميلرى كبى خير خواهان اودانك

توجهات معالی آیات کرمپروریلری ثمره‌سی اوله‌رق نائل اولدیغم پایه‌نك تبریکنی حاوی اولان التفاتنامهٔ عالیهمتانه‌لری شرفبخش هامهٔ تعظیم اولدی .

حق داعیانه‌مده هر بار ساحه آرای افتخار اولان حسن توجه سامیلرینك کمالیله ایفای وظیفهٔ تشکرندن عجزمی اعتراف ایله بوبابده‌کی قصورمك عفو بیورلمسی خصوصنی استرحامه مسارعت ودمادم اقبال وعافیتلرینك بقا وتزایدی دعاسیله تزیین لسان وجنان ایتمکده اولدیغمك عرض وبیانه مباشرت ایلرم . اول بابده امر واراده افندم حضرتلرینکدر .

*
* *

— ٦١ —

محله‌مز مختار ثانیسی بولنان . . . آغانك وقوع استعفاسنه مبنی ... آغانك بوایشی هروجه‌ایله ایفایه اقتداری کافی کورنمش ومومی‌الیه اکثریت آرای اهالی ایله محله‌مزه مختار ثانی انتخاب قیلنمش اولدیغندن نامنه ایجاب ایدن مهر رسمینك حك واعطاسی خصوصنه مساعدهٔ امانتپناهیلری ضمننده اشبو مضبطه‌مز بالتنظیم تقدیم حضور عالئ دستور اکرمیلری قیلندی. اول بابده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر .

٥
٥ ٥

— ٦٢ —

درسعادت جزا محكمه‌سی مدعی عمومیلكی جانب عالیسنه

وقعه‌نك شاهدلری

فلان دائره اوراق قلمی كتبه‌سندن فلان افندی

فلان دائره مكتوبی قلمی كتبه‌سندن فلان افندی

... محله‌سنده ... زقاقنده پوسته‌خانه دكز مأمورلرندن پاپوشجی . . . آغانك اوغلی . . . افندی ذمتنده آله جغم طقوز غروشی برصورت مناسبه وادیبانه ایله طلب ایلدیكمده درحال حدت ایده‌رك عاجزلرینی فوق العاده ضرب ایتمش ومرقومك شو حركتی حقوق عمومیه‌یی مستلزم بولنمش اولدیغندن حقنده طرف عالیلرندن حقوق عمومیه دعواسنك تعقیبنی عدالت ومرحمت حضرت خلافتپناهی نامنه اوله‌رق كمال ابتهال ایله استرحام وبو میانده حقوق شخصیهٔ احقرانه‌مك دخی محافظه‌سنی نیاز ایلرم اول بابده امر وارادهٔ افندم حضرتلرینكدر .

∴

— ٦٣ —

اشراف ولایتدن . . . زاده . . . بك ایله تجاردن . . . افندی بینلرنده تحدث ایتمش اولان ... محلده كائن معلوم الحدود بر قطعه چیفتلك دعواسنه دائر بدایةً ویریلن حكمك استینافنی

استدعا ایدن موماالیه . . . افندی کویا ادعای واقعنه حکم ابتدائی‌یی تصدیقاً جواب رد ویرلدیکندن بحث وشکایتله استدعای معدلت ایتدیکندن بوبابده جریان ایدن معامله‌نك سریعاً اشعارینی آمر فی ۳۰ کانون اول سنه ۳۰۸ و ۲۵ نومرولو امرنامهٔ عالئ نظارتپناهیلری مدرکه پیرای عاجزی اولدی .

موماالیه . . . فلان افندینك ویردیکی استیناف استدعاسیله بوبابده‌کی لایحه‌سی اوزرینه استینافاً اجرای تدقیقاته ابتدار اولنمق اوزره علی‌الاصول طرفینه دعوتنامه‌لر ارسال ایدلدیکی حالده یوم معیننده مستأنف موماالیه ... افندی محکمه‌یه کلمدیکی کبی طرفندن بر وکیل دخی کوندرمدیکندن مستأنف علیهك طلبنه بناءً استیناف استدعاسنك ردینه قرار ویرلمش واعلامی دردست تنظیم اولوب قانون دائره‌سنده اعتراض وقوعنده اقتضاسنك ایفاسی طبیعی بولنمش اولدیغنك وبو معاملات دخی اصول محاکمه‌نك تعریف صریحنه تماميله مطابق وعدل وقانونه موافق بولندیغنك جواباً عرض واشعارینه مجاسرت قیلندی اول بابده امر وفرمان حضرت من له‌الامرکدر .

*
* *

— ٦٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حقمده دائمی اللمعان اولان نیر حسن توجه سموحیلرینك

برلمعهٔ جدیده کوسترمسی وحضور فیض نشور حضرت ولی النعمیده بالمناسبه حق ناچیزانه مده اظهار حسن شهادتله فطرت عالیهٔ کریمانه لرنده سرشته اولان شیمهٔ فاخرهٔ داعی نوازی وعاطفتك بیوکلکنه بردلیل جمیل دها کوسترلمش اولدیغی استخبار و استیشار قیلندیغندن بو احسان مرحمت نشان توجهات راسخهٔ عاطفت کستریلرینك تزاید اوزره بولندیغنی تبشیر ایله عاجزلرینی جداً و جدیداً ممتدار ایلدیکندن بوکبی الطاف علیه لرینك آثار جلیلهٔ قریبه سنی کورمکلکده برقات دها بختیار اوله جغمه امیدوار بولندیغمك عرض و بیانه اجتسار ایلرم .

عقیب صلات عید اضحاده اقدم وظائف داعیانه م اولان درود فیض نمود حضرت خلافتپناهی یه ترديفاً ادعیهٔ خیریهٔ جناب مفتی الانامیلرینی بخلوص البال رفع بارکاه رب متعال ایتدیکمك عرض و بیانه مبادرت وبو ذریعهٔ جمیله ایله حق عاجزانه مده رایکان بیوریله کلن انظار مکارم دثار جناب فتواپناهیلرینك دوام وتزایدی نیازینه مجاسرت ایلرم .

*
* *

— ٦٥ —

بوکره پیرایهٔ انامل تکریم اولان احساننامهٔ کرامیلرینك هر جمله سی حق داعیانه مده ابذال بیوریله کلن حسن توجهك

استقرارینی مبشر اولدیغندن کوکلم نور سرور ایله طولدی .

التفات محاسن آیات سموحیلرینه مظهریت هر حالده باعث فیض ومفخرت اولدیغندن بویله بر شرف عالمبهادن حصه‌دار اولمقلغم ناقابل شکران بر نعمتدر .

ایفای لازمهٔ رقیتده واقع اولان قصورمك عفویله هروقت بویله مظهر التفات بیورلمقلغم خصوصنی تمنی‌یه جرأت ایدرم .
باقی .

*
* *

— ٦٦ —

عدلیه نظارت جلیله‌سی مستشارلغی جانب عالیسنه
سماحتلو افندم حضرتلری

مأموریت مخصوصه ایله (...) ه اعزام بیورلمش وبوکره عودت ایتمش اولان مستنطق . . . افندی بنده‌لرینك حامل اولدیغی تعلیمات موجبنجه حسن ایفای وظیفه‌یه پك کوزل صرف همت ایلمش اولدیغنك عرض وبیانی وسیله‌سیله مدار مباهات عد ایده‌کلدیکم ودوامندن امین بولندیغم توجهات جلیلهٔ کرمکاریلرینك تجدد وازدیادی تمنیات مخصوصه‌سنه اجتسار ایله برقات دها کسب افتخار ایلرم. اول بابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر .

*
* *

— ٦٧ —

خاكپای مكارم احتوای منعمانه‌لرینه انتساب من كل الوجوه باعث شرف بی حسابدر. بویله بر شرف عالمپایه قطعا استحقاقی اولمیان داعیلری كبی بر عاجزی منسوبین دولتلری عدادینه قبول ایله وایه‌دار عنایت بیورملری ایسه شكرانی ناقابل بر نعمت بی معادلدر . بونك فریضهٔ تشكرینی كماهی حقها ادادن اعتراف عجز ایده‌رك قصور واقعمك عفوینی شیمهٔ كریمهٔ عاطفتشعاریلرینه حواله ایله محتاجی بولندیغم انظار محاسن دثار كرمكاریلرینك كماكان ابذالیله شادمان بیورلمقلغم خصوصنی نیاز ایدرم .

سعادتلو افندم حضرتلری

*
* *

— ٦٨ —

خاكپای ولی‌نعمتلرینه اولان قدم عبودیته استناداً آره صیره تصدیعه متجاسر اولدیغم كبی بوكره‌ده انقضاسنه اوچ آی قالمش اولان مدت نیابت عاجزانه‌مك تمدیدی خصوصنی همم والای كرم گستریلرندن بكار وشو رجاجغمك اسعافی بابنده دریغ عنایت بیورلمیه‌جغندن امین اولدیغم ایچون عاجزانه شمدیدن عرض شكرانه جرأت ایلرم . هر حالده لطف ومروت افندم حضرتلرینكدر .

*
* *

— ٦٩ —

دولتلو افندم حضرتلری

تسعید رتبهٔ داعیانه‌می مشتمل فی ١٢ ایلول سنه ٣١١

تاریخلی لطفنامهٔ عنایت شعاریلری شرفبخش هامهٔ تکریم اولدی. بونك منظور دیدهٔ افتخارم اولان عبارات لطیفه‌سی حق عاجزانه‌مده‌کی تمایلات قلبیهٔ توجهکاریلرینك درجات عالیه‌سنی متضمن و مبشر بولنمغله مجرد شعار مروت کرمکاریلری حکم و اقتضاسی اوله‌رق اول وجه ایله ابراز بیوریلان آثار حسن توجه مکارم پروریلرینه متقابلاً عرض کمال شکران وارادهٔ علیه‌لری اوزره مدیر امورلری فلان آغانك واقع اوله‌جق خصوصاتنده تسهیلات ممکنه‌نك ایفاسنه بالافتخار سعی ایدیله‌جکی بدیهیاتدن بولندیغی علاوةً عرض و بیان ایلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت ولی الامر کدر .

*
* *

— ٧٥ —

بورایه کله‌لی یکرمی کون اولدی ، هنوز یاران باصفادن تنویر دیدهٔ مسرت ایده‌جك بر التفاتنامه آله‌مدم. بوقدر چابوق اونوديله‌جغمی بیلمیوردم . هله خاك پای حقوق پروریلرندن بویله بر حالك صدورینه بر معنی ویره‌میورم . غربتده ایکی سطرلق بر مکتوبك نه‌قدر صفا بخش درون اوله‌جغنی تقدیر ایتمك ذات والای عرفانپناهیلری ایچون اوقدر کوچ بر شی اولمدیغنی دوشوندکجه مضطرب اولیورم .

بیکانه چیقمدی حیف بنم یار صاندیغم (١)

[١] بو مصراع « حلیمکرای » کدر .

دیمکه دیلم وارمیور . فقط :

بنی بر یاد ایدر یوق یادلرده آشنالرده (۱)

دیه فریاد ایدیورم . بوکا حقم واردر دکلمی ؟

هرنه حال ایسه بو عریضه‌مك جوابسز براقلمامسنی استرحام ایدر وکمال خلوص بال ایله پدر افندی حضرتلرینك مبارك اللرندن اوپرم .

*
* *

— ۷۱ —

معروض داعیٔ قدیملریدر

کفایت عالمپسند تحریرانه‌لری مقتضای عالیسی اولمق اوزره ... ریاستنه وقوع بولان مأموریت جلیله‌لرینی تسعید ذریعهٔ جمیله‌سیله ادعیهٔ مفروضهٔ سموحیلرینی بر معتاد پیرایهٔ لسان صدق اعتیاد اتمکده ووظائف عبودیت داعیانه‌مدن بولندیغی اوزره معیت علیهٔ ریاستپناهیلرنده بولنمق شرفنه بدل بوراده برادر پاشا حضرتلرینك خدمت مفخرت غایت دولتلرنده بولنمقده اولدیغمك عرض وبیانه اجتسار قیلندی . قاطبهٔ احوالده امر واراده افندمزکدر .

[۲] بو مصراعده « شیخ الاسلام یحیی » نکدر .

*
* *

— ٧٢ —

برادر جان برابرم افندم

فی ۲ کانون اول سنه ۳۱۱ تاریخلی کرمنامهٔ عالیلرینی کمال مسرت ومنتداری ایله آلدم . حق داعیانه‌مده ابذال بیوریلان حسن توجهه تشکرلر ایدرم . بویله پارلاق پارلاق التفات سامیلرینه نائل اولدقجه افتخار ایدیورم . مشرب عالیجنابانه‌لرینی بیلمه‌مش اولسه‌ایدم بونلرك صمیمی اولدیغنه اعتماد ایتمزدم . هرحالده بویله احساننامه‌لر ارسالیله تسریر دل محزونه عنایت بیورلمسنی تمنی ایدرم . باقی اخوت .

*
* *

— ٧٣ —

سبب حیاتم پدرم افندم حضرتلری

پوسته کونلری :

چار چشم ایله پیام یاری کوزلر کوزلرم

مؤداسنجه برات سعادت بیلدیکم التفاتنامهٔ ولی‌نعمتیلرینه وقف دیدهٔ تحسر ایتمکده اولدیغمك عرضنه حاجت کورمه‌م . فقط شوقدر دیه‌بیلیرم که احساننامه‌لرینه دسترس اوله‌مدیغم پوسته کونلری :

آغلا ای کوزلرم آغلا نه کلیر وار نه کیدر

مصراعنی کویا اولمامق الدن کلمیور . اضطرابمی احساننامه‌لرندن باشقه بر شی تعدیل ایده‌مز . التفاتنامه‌لریله تنویر دیدهٔ افتخار ایتدیکم پوسته کونلری ایسه کوکلمده حاصل اولان نور سروری تعریف ایده‌مم . بو بابده تعبیرات توصیفیه‌نك غیر کافی

اولدیغنی ادعا ایتمش اولسه‌م اثبات مدعادن عاجز قالمام ظن ایدرم.
روحی تعریف ایتمك ممكن ایسه بونی ده تعریف ممكن اوله بیلیر ؟
بو حالی مصور اولمق اوزره :

الفاظه صیغشمیور معانی

دیمكدن باشقه چاره یوقدر .

بناءً علیه هر پوسته ایكی سطرلق بر مكتوب ایله قریرالعین اولمقلغم خصوصنه عنایت بیورلمسنی تمنی ایدرم . البته محزون اولمقلغمه وجدان عالیٔ مرحمت پروریلری راضی اولماز . احساننامه‌لر ارسالیله مسروریتم جهتی التزام بیوریلور دكلمی ؟

* * *

— ٧٤ —

عطوفتلو افندم حضرتلری

قلوب موحدینی انوار احتساسات ایمانیه ایله بر قات دها منور ایدن لیلهٔ رغائب عمیمةالمواهبك تبریكنی حاوی بولنان التفاتنامهٔ سامیلری انمله پیرای داعیانه‌م اولدی .

مندرجات فیض آیاتی پامال غربت اولان كوكلمی معشوقه‌سنه قاویشان حسرتدیده كبی پر مسرت ایلدیكندن :

التفاتك بنی احیا ایتدی
پاشا ای داور عالی همت

ایلسون کعبهٔ قلبك معمور

حشره‌دك حضرت رب عزت

نشیده‌سیله وظیفهٔ شکر گذاری‌یه متجاسر اولدم .

مـدار افتخارم اولان حسن نظر مکارم اثر گرامیلرینك دوام وتوافرینی رجا وآیین عبودیتده کورلمکده اولان قصورلرمك عفوی خصوصنی استدعا ایلرم .

*
* *

— ٧٥ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حسب العبودیه نجم اقبال فاضـلانه‌لرینك کوندن کونه آفاقکیر سعادت اولمسی دعای بی‌ریاسیله اوقاتکذار اولمقده ایکن فلان مأموریتـك عهدهٔ استیهال فقیهانه‌لرینه تفویض بیورلدیغنی بو پوسته ایله کلن اوراق حوادثدن استبشار ایلدم . همان :

ای شرفبخش سریر علم وفضل ومعرفت

یاور اولسون ذاتکه فیض خداوند عظیم

کامران اول سایهٔ شاهانه‌ده تا حشره‌دك

نشر احکام ایلیوب بر وفق قرآن کریم

قطعهٔ دعائیه‌سنی زیور لسان اخلاص ایده‌رك ایفای وظیفهٔ رسم تبریکه ابتدار وبووسیلهٔ جمیله ایله حق داعیانه‌مده درکار اولان

توجهات مكارم غايات تحريرانه‌لرینك تمنیٔ دوام وتوافرینه اجتسار قیلندی .

*
* *

— ٧٦ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حق كترانه‌مده دائمی الكمال اولان حسن توجهات عواطف غايات داعی نوازیلری مقتضای مكارم احتواسی اولمق اوزره عاجزلرینك شمدی‌یه قدر نائلك دائره‌سنده قالیشمدن تأسفناك اولانلرك برنجیسی افندمز اولدقلری غياباً ووجاهاً كوردیكم مأثر الطاف عالیهٔ بنده پروریلریله مدلل اولدیغندن باب فتواجه آچیله‌جق مهمجه بر خدمت ایچون خاطر معدلت ناشر سموحیلرینه خطور ایدنلرك برنجیسی بولنه‌جغمدن امین ایسه‌مده موقع حاضرمده انتظار عبیدانه‌م خیلیجه امتداد ایتمش اولمسیله تحصل ایدن قلت تمكین واصطبار جنحهٔ تصدیعی اختیاره باعث اجتسار اولدی .

*
* *

— ٧٧ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

كتبه عائداتنه اطالهٔ دست تعرض ایتمكده اولدیغم باشكایتنامه خاك پای عدالت احتوای فتواپناهیلرینه بیلدیرلمش اولمغله بونك مقارن حقیقت اولوب اولمدیغنك عرض وبیانی آمر ٩١

نومرولو و فی ١١ شوال سنه ٣١٢ تاریخلی استعلامنامهٔ جناب شیخ‌الاسلامیلری هامهٔ پیرای داعیانه‌م اولدی ·

یکرمی سنه‌دن بری طریق نیابتده بولنوب بحول‌الله‌تعالی شمدی‌یه قدر سرمو منهج قویم استقامتدن انحراف ایله باعث شر مساری اوله‌جق بر حرکتم وقوع بولمدیغی باب فتواجه معلومدر. شو اسناده سبب ایسه محکمه باش کاتبنك کفایتسز- لکنه بناءً فلان افندی داعیلرینی موماالیهه ترفیق ایدیشمدر . بو ایسه محضا امور عبادی سورنجمه‌یه براقامق وهروجه ایله مطلوب عالی اولان حسن جریان مصالحه خلل کتیرمه‌مك قضیهٔ معتنابهاسنه تمسکدن ایلری کلدیکنی خاك پای عدالت احتوای جناب ولی‌النعمیلرینه عرض ایله مرحمت مسلمهٔ عجزه پرورلرینه دخالت ایلرم . هر حالده امر وفرمان حضرت ولی‌الامر افندمزکدر ·

*
* *

— ٧٨ —

بوکونلرده مشاغل عاجزانه‌مك کثرتی اکرچه تجدید اختصاص خصوصنده وقوعه کلمکده اولان قصور عبیدانه‌می نزد عالئ حضرت ولی‌النعمیلرنده قرین عفو جمیل ایتدیره‌بیله‌جك بر معذرت صحیحه عد اولنه‌بیلیرسه‌ده ذات مکارم صفات جناب مشیختپناهیلرینه شدت تعلق بداهتده بولنان کوکلم شو موفقیتسزلکه

بر تقصیر صحیح نظریله باقمقده اولدیغندن حلول ایدن لیلهٔ
رغائبك تهنیتی وسیلهٔ حسنه‌سیله تلاوتی تسلی بخش درون
اولان ادعیهٔ مفروضهٔ مفتی الانامیلرینه مع الافتخار مواظبتدن
آیرلمدیغمك وتوجهات جلیلهٔ خداوندا کرمیلرینك حق کمترانه‌مده
بقاسی عندمده متحقق اولمق جهتیله او مبحثده سوز ایرادندن
انصراف ایله قاعدهٔ تأدب رعایتی انست واوقع کوردیکمك
عرض وبیانه مجاسرت ایلرم .

﴿ ختام ﴾

فهرس

مقدمه

(فهرست)

(فهرست)

